

REGIONALNA IZBA OBRACHUNKOWA
W ŁODZI

Numer egzemplarza:

2

PROTOKÓŁ
KONTROLI GOSPODARKI FINANSOWEJ
I ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Jednostka kontrolowana:	Gmina Szczerców
Termin kontroli:	15 kwietnia 2019 – 31 maja 2019
Kontrolujący (imię, nazwisko, stanowisko służbowe):	Sylwia Grochulska – starszy inspektor kontroli Emilia Koźlik – inspektor kontroli Bożena Wojnarowska – główny inspektor kontroli
Okres objęty kontrolą	2017-2018 rok
Numer i data upoważnienia:	WK 601-2/15/2019 z dnia 18 marca 2019 roku WK-601-2/15-1/2019

Uwaga!

Protokół niniejszy podlega udostępnieniu na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 2058), z ograniczeniami wynikającymi z art.5 tej ustawy.

I. INFORMACJE WSTĘPNE

DANE O JEDNOSTCE

Gmina Szczerców leży w południowo zachodniej części powiatu bełchatowskiego. Od zachodu sąsiaduje z gminą Rusiec, od południa z Rząśnią, od wschodu z Kleszczowem i Klukami, od północy z Zelowem. W skład gminy wchodzi 23 sołectwa i 42 miejscowości, zajmując powierzchnię 12 891 ha. Użytki rolne stanowią 62% obszaru gminy, lasy 28,6%. W gminie zamieszkuje ponad 8.000 osób, z czego około 3.000 to mieszkańcy Szczercowa, głównego ośrodka gospodarczego i kulturalnego regionu.

Adres siedziby Urzędu Gminy

97-420 Szczerców

ul. Pułaskiego 8

Numery identyfikacji podatkowej:

NIP/REGON	Urząd Gminy	Gmina
NIP	7691591124	7692057289
REGON	000545857	590647919

Kontrola kompleksowa gospodarki finansowej i zamówień publicznych w Gminie Szczerców została przeprowadzona na podstawie przepisów art. 1 ust. 2 pkt 1 oraz art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 561) w dniach od 15 kwietnia do dnia 14 czerwca 2019 roku.

PODSTAWOWE WSKAŹNIKI FINANSOWE

W oparciu o dane wynikające ze sprawozdań: Rb-27S, Rb-28S, Rb-NDS, Rb-Z, kontrolujące ustaliły niżej wymienione wskaźniki finansowe, które obrazują sytuację finansową Gminy Szczerców.

Lp	TREŚĆ	2016	2017	2018
1	WB1 – udział dochodów bieżących w dochodach ogółem	1,00	0,99	0,93
2	WB3 – udział nadwyżki operacyjnej w dochodach ogółem	0,23	0,31	0,23
3	WB4 – udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem	0,12	0,27	0,36

4	WB5 – obciążenie wydatków bieżących wydatkami na wynagrodzenia i pochodne	0,45	0,45	0,43
5	WB6 – udział nadwyżki operacyjnej i dochodów ze sprzedaży majątku w dochodach ogółem	0,23	0,32	0,23
6	WL2 – nadwyżka operacyjna na mieszkańca (według liczby mieszkańców na dzień 31 grudnia danego roku).	1559,87	2529,88	1982,45
7	WB7 – wskaźnik samofinansowania	2,20	1,30	0,77
8	WZ1 – udział zobowiązań ogółem w dochodach ogółem (zob. wskaźnik ograniczający zadłużenie określony w art.170 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 roku	0,02	0,01	0,01
9	WZ2 – udział zobowiązań ogółem, bez zobowiązań na projekty unijne, w dochodach ogółem	0,02	0,01	0,01
10	WZ3 – obciążenie dochodów ogółem obsługą zadłużenia (zob. wskaźnik ograniczający zadłużenie określony w art.169 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 roku	0,00	0,01	0,01
11	WZ4 – obciążenie dochodów ogółem obsługą zadłużenia bez zobowiązań na projekty unijne.	0,00	0,00	0,00
12	WZ6 – obciążenie dochodów bieżących wydatkami bieżącymi i obsługą zadłużenia.	0,77	0,69	0,76
13	WZ7 – udział zobowiązań wymagalnych w zobowiązaniach ogółem.	0,000	0,000	0,000

Dane dotyczące wskaźników finansowych stanowią załącznik nr 1 do protokołu kontroli.

Wskaźnik WB1

Obrazuje udział dochodów bieżących w dochodach ogółem. Wskaźnik w kontrolowanych latach 2016 – 2018 oscylował na poziomie 1,00 z tendencją spadkową, w roku 2016 wynosił 1,00 a w roku 2018 obniżył się do poziomu 0,93.

Wskaźnik WB3

Obrazuje udział nadwyżki operacyjnej w dochodach ogółem. Wskaźnik ten określa stopień, w jakim jednostka może zaciągnąć nowe zobowiązania w stosunku do osiągniętych dochodów. Im wyższa wartość tego wskaźnika, tym większe powinny być możliwości inwestycyjne gminy oraz możliwość zwiększenia wydatków bieżących. W Gminie Szczerców w badanym okresie wskaźnik utrzymywał się na zbliżonym poziomie, w roku 2016 wyniósł 0,23, w roku 2017 wzrósł do 0,31 i w 2018 roku spadł do 0,23.

Wskaźnik WB4

Obrazuje udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem. W kontrolowanej jednostce wartość wskaźnika wykazywała tendencję wzrostową, w roku 2016 wynosił 0,12, w 2017 wzrósł do 0,27, a w roku 2018 osiągnął poziom 0,36.

Wskaźnik WB5

Określa udział wydatków na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń w wydatkach bieżących. W Gminie Szczerców w latach objętych kontrolą znaczną część wydatków bieżących stanowią wydatki na wynagrodzenia pracowników. Wskaźnik WB5 utrzymywał się na zbliżonym poziomie, w roku 2016 i 2017 wyniósł 0,45, a w roku 2018 nieznacznie się obniżył do poziomu 0,43.

Wskaźnik WB6

Obrazuje udział wypracowanej nadwyżki operacyjnej i dochodów ze sprzedaży majątku w dochodach ogółem. W latach 2016- 2018 wskaźnik utrzymywał się na tym samym poziomie od 0,23 w roku 2016, przez 0,32 w 2017 roku do 0,23 w roku 2018. Porównując powyższe wyniki ze wskaźnikiem WB3, wynika że dochody ze sprzedaży majątku były znikome w stosunku do kwot nadwyżki i nie oddziaływały na sytuację finansową jednostki. Wahania wskaźnika wynikają głównie ze zmiany wielkości dochodów bieżących, które w roku 2017 zwiększyły się w stosunku do roku 2016 o 10.358.093,54 zł, przy jednoczesnym wzroście wydatków bieżących jedynie o 2.521.227,85 zł. Na wielkości osiągnięte w 2017 roku wpłynęły dużo większe wpływy z podatków i opłat - o 7.664.911,92 zł oraz udział w podatku dochodowym od osób fizycznych- o 1.062.830,00 zł.

Wskaźnik WB7

Określa stopień w jakim jednostka samorządu terytorialnego finansuje inwestycje środkami własnymi. Im wartość wskaźnika jest wyższa, tym mniejsze ryzyko utraty płynności finansowej w związku z nadmiernymi kosztami zadłużenia. Poziom wskaźnika w kontrolowanych latach wykazywał tendencję spadkową, w roku 2016 wyniósł 2,20, w 2017 roku obniżył się do wartości 1,30, a 2018 wyniósł jedynie 0,77. Powyższe wartości wynikają przede wszystkim ze znacznego wzrostu wydatków majątkowych, w roku 2016 jednostka zrealizowała wydatki inwestycyjne w kwocie 5.791.238,38 zł, w 2017 roku już 16.070.029,20 zł, a w 2018 roku wydatki majątkowe wyniosły 27.178.827,28 zł. Inwestycje finansowane były środkami własnymi, zadłużenie jednostki nie wzrosło.

Wskaźnik WL2

Nadwyżka operacyjna na jednego mieszkańca w kontrolowanych latach 2016 - 2018 wynosiła kolejno: 1.559,87 zł, 2.529,88 zł i 1.982,45 zł.

Wskaźniki WZ1, WZ2, WZ3, WZ4, WZ6, WZ7

Udział długu kontrolowanej jednostki w dochodach ogółem (WZ1, WZ2) utrzymywał się na zbliżonym niskim poziomie, w roku 2016 wynosił 0,02, a w roku 2017 i 2018 - 0,01, co świadczy o stabilności w spłacie zadłużenia. Wskaźnik WZ3 wykazywał wartość zerową w roku 2016, w 2017 i 2018 poziom bliski zeru - 0,01. Powyższe wartości wynikały z niskiej kwoty zobowiązań, a tym samym niskiej kwocie spłacanych rat kapitałowych kredytów i pożyczek oraz odsetek od ww. Wskaźnik WZ6 w analizowanych latach nie przekroczył jedności, wynosił od 0,77 w roku 2016, przez 0,69 w 2017, do wartości 0,76 osiągniętej w roku 2018, co dowodzi zdolności do samofinansowania działalności bieżącej Gminy Szczerców.

Art. 242 ustawy o finansach publicznych

Wyszczególnienie	Plan			Wykonanie		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Dochody bieżące plus nadwyżka z lat ubiegłych plus wolne środki	53 265 151,84	63 937 623,95	77 153 795,63	56 614 700,94	74 736 223,18	80 345 310,12
Wydatki bieżące	45 664 244,31	47 102 606,30	52 539 197,43	41 280 860,48	43 802 088,33	49 082 401,54
Wynik	7 600 907,53	16 835 017,65	24 614 598,20	15 333 840,46	30 934 134,85	31 262 908,58

II. USTALENIA OGÓLNE

1. KIEROWNICTWO JEDNOSTKI

Przewodniczący rady gminy

Przewodniczącym Rady Gminy Szczerców jest Barbara Szczepanik wybrana na to stanowisko uchwałą nr 1/I/18 Rady Gminy Szczerców z dnia 20 listopada 2018 roku.

Wójt gminy

Wójtem Gminy Szczerców jest Krzysztof Kamieniak, wybrany na to stanowisko w bezpośrednich wyborach w dniu 21 października 2018 roku, co potwierdza zaświadczenie Gminnej Komisji Wyborczej w Szczercowie z dnia 20 listopada 2018 roku.

Skarbnik gminy

Skarbnikiem Gminy Szczerców jest Dorota Słowińska powołana na stanowisko uchwałą nr XIV/129/15 Rady Gminy Szczerców z dnia 30 grudnia 2015 roku.

Sekretarz gminy

Sekretarzem Gminy w wymiarze 1/10 etatu jest Marek Kowal zgodnie z umową o pracę zawartą dnia 1 marca 2017 roku.

Wójt Gminy Szczerców nie powołał swojego zastępcy, którego obligatoryjne powołanie wynika z treści art. 26a ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2019 roku. poz. 506). Zawarto tam, że „Wójt, w drodze zarządzenia, powołuje oraz odwołuje swojego zastępcą lub zastępców i określa ich liczbę”. Kategorie brzmienie tej normy dowodzi, że powołanie zastępcy wójta jest obligatoryjne a jego niepowołanie narusza wskazany przepis. W art. 28g ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym wskazano sytuację braku powołania zastępcy wójta, jednakże zdaniem inspektorów kontroli jest to zapobiegliwość ustawodawcy nakierowana na wykluczenie sytuacji braku ciągłości sprawowania władzy w gminie gdy z bliżej nieokreślonych przyczyn wójt jednak nie wywiązał się ze swojego obowiązku i nie powołał swojego zastępcy. Zauważyć należy, iż nie powołując swojego zastępcy Wójt Gminy dopuszcza możliwość sprawowania władzy w gminie przez osobę na wybór której on, jako organ wykonawczy wybrany w wyborach powszechnych, nie będzie miał wpływu. Zgodnie bowiem z treścią przywołanego przepisu art. 28 g ust. 2 ustawy, jeżeli nie powołano zastępcy albo pierwszego zastępcy w trybie określonym w art. 26a, to w przypadku przemijającej przeszkody w wykonywaniu zadań i kompetencji wójta spowodowanej przez jedną z okoliczności, o których mowa w ust. 1 (np. niezdolnością do pracy z powodu choroby trwającej powyżej 30 dni), zadania i kompetencje wójta przejmuje osoba, o której mowa w art. 28h tj. osoba wyznaczona do przejęcia wykonywania zadań i kompetencji wójta przez Prezesa Rady Ministrów, na wniosek wojewody przekazanego niezwłocznie za pośrednictwem ministra właściwego do spraw administracji publicznej.

Ponadto biorąc pod uwagę treść art. 33 ust.4 ustawy o samorządzie gminnym, z którego wynika, iż wójt może powierzyć prowadzenie określonych spraw gminy w swoim imieniu zastępcy wójta lub sekretarzowi gminy, w sytuacji braku zastępcy wójta i zatrudnienia sekretarza na 1/10 etatu ewentualna możliwość powierzenia spraw gminy wydaje się być wykluczona.

2. GMINNE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE I PRAWNOORGANIZACYJNE FORMY ICH DZIAŁALNOŚCI

W obowiązującym Statucie Gminy Szczerców przyjętym uchwałą nr XXIII/242/16 Rady Gminy Szczerców z dnia 29 listopada 2016 roku nie ujęto wykazu gminnych jednostek organizacyjnych. Wykaz został sporządzony i przedłożony przez Kierownika Referatu Organizacyjnego.

Jednostki budżetowe

- Urząd Gminy w Szczercowie,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczercowie,
- Szkoła Podstawowa im. ks. Józefa Baranowicza w Szczercowie,
- Szkoła Podstawowa w Chabelicach,
- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Szczercowie,
- Przedszkole Samorządowe w Szczercowie,
- Szkoła Podstawowa w Osinach,
- Szkoła Podstawowa w Lubcu,

Pozostałe jednostki organizacyjne

- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej,
- Zakład Gospodarki Komunalnej.

Instytucje kultury

- Gminna Biblioteka Publiczna w Szczercowie,
- Gminny Ośrodek Kultury w Szczercowie.

Każda z jednostek organizacyjnych posiada formę organizacyjno- prawną opisaną w swoim statucie.

Dla instytucji kultury prowadzona jest księga i rejestr w podziale na cztery działy, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 stycznia 2012 roku w sprawie sposobu prowadzenia i udostępniania rejestru instytucji kultury (Dz. U. 2012 poz. 189).

Stwierdzono, że prowadzona księga rejestrowa nie została dostosowana do wymogów określonych w rozporządzeniu Ministra Kultury i Sztuki z dnia 26 stycznia 2012 roku w sprawie sposobu prowadzenia i udostępniania rejestru instytucji kultury (Dz. U. z 2012 r., poz. 189) obowiązującym od dnia 21 maja 2012 roku. Z przepisów rozporządzenia wynika m.in., że rejestr instytucji kultury prowadzony jest w formie elektronicznej, pozwalającej na sporządzanie z niego wydruków oraz uniemożliwiającej dokonanie wpisu przez osobę nieuprawnioną. Niezależnie od prowadzonego przez organizatora rejestru, dla każdej instytucji kultury zakłada się i prowadzi oddzielnie elektroniczną księgę rejestrową w podziale na cztery działy według wzoru określonego w załączniku do niniejszego rozporządzenia. Zgodnie z § 14 z dniem wejścia w życie rozporządzenia księgi rejestrowe instytucji kultury prowadzone na podstawie przepisów dotychczasowych zostaną dołączone do akt rejestrowych prowadzonych przy rejestrze dla danej instytucji kultury utworzonym na podstawie przepisów niniejszego rozporządzenia. Nowe księgi rejestrowe tworzone dla każdej instytucji kultury zakłada się poprzez przeniesienie treści

aktualnych wpisów zawartych w księgach rejestrowych prowadzonych dla każdej instytucji kultury przed dniem wejścia życie niniejszego rozporządzenia. Przeniesienie wpisów, o którym mowa polega na zapisaniu ich w systemie teleinformatycznym organizatora.

3. UNORMOWANIA WEWNĘTRZNE

Statut gminy

Statut Gminy Szczerców nadany został przez Radę Gminy na mocy uchwały nr XXIII/242/16 z dnia 29 listopada 2016 roku. Statut opublikowano w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego dnia 20 grudnia 2016 pod pozycją 5687. Zmiana statutu nastąpiła uchwałą nr XLVII/506/18 Rady Gminy Szczerców z dnia 25 września 2018 roku.

Regulamin organizacyjny urzędu

Regulamin Organizacyjny Urzędu Gminy w Szczercowie nadano Zarządzeniem nr 129/16 Wójta Gminy Szczerców z dnia 30 listopada 2016 roku. Regulamin został zmieniony:

- Zarządzeniem nr 13/17 Wójta Gminy Szczerców z dnia 1 lutego 2017 roku,
- Zarządzeniem nr 59/18 Wójta Gminy Szczerców z dnia 22 maja 2018 roku,
- Zarządzeniem nr 148/18 Wójta Gminy Szczerców z dnia 31 grudnia 2018 roku,
- Zarządzeniem nr 13/19 Wójta Gminy Szczerców z dnia 8 lutego 2019 roku,

Zgodnie z Regulaminem w skład Urzędu wchodzi:

- Wójt,
- Sekretarz,
- Skarbnik,
- samodzielne stanowisko radcy prawnego,
- Referat Organizacyjny,
- Referat Finansowo- Księgowy,
- Referat Budownictwa, Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej,
- Urząd Stanu Cywilnego,
- Referat Spraw Obywatelskich,
- Referat Inwestycji i Zamówień Publicznych,
- Referat Sportu, Rekreacji i Turystyki,
- Referat Oświaty,
- Straż Gminna.

Ustalone zasady gospodarowania mieniem komunalnym

Ustalono, iż Rada Gminy Szczerców nie podjęła uchwały w sprawie określenia zasad nabycia, zbycia i obciążania nieruchomości oraz ich wydzierżawiania lub najmu na okres dłuższy niż trzy lata ,w związku z czym wykonywanie tych czynności przez Wójta Gminy jest możliwe wyłącznie za zgodą Rady Gminy.

Instrukcja w sprawie przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł

W jednostce obowiązuje nieaktualna Instrukcja postępowania w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowania terroryzmu wprowadzona zarządzeniem nr 46/2007 Wójta Gminy Szczerców z dnia 19 października 2007 roku. Konieczna jest aktualizacja powyższej instrukcji, ponieważ od 1 marca 2018 roku obowiązuje nowa ustawa o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowania terroryzmu (Dz. U. 2018 r. poz. 723, 1075, 1499 i 2215).

4. UNORMOWANIA W ZAKRESIE KONTROLI WEWNĘTRZNEJ.

Unormowania w zakresie kontroli wewnętrznej. Osoby odpowiedzialne.

Procedury kontroli wewnętrznej zawarto w poszczególnych unormowaniach, takich jak:

- Regulamin organizacyjny Urzędu Gminy – zarządzenie Wójta Gminy Szczerców nr 129/16 z dnia 30 listopada 2016 roku z późniejszymi zmianami. Regulamin organizacyjny wyodrębniał referaty i poszczególne stanowiska pracy wraz przypisanymi zadaniami i czynnościami. Skarbnikowi przypisano kontrasygnowanie czynności prawnych powodujących powstanie zobowiązań pieniężnych.
- Zarządzenie nr 146/16 Wójta Gminy Szczerców z dnia 30 grudnia 2016 roku w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości dla budżetu Gminy i Urzędu Gminy Szczerców. Zarządzenie obejmowało: zasady rachunkowości, plany kont dla organu (Gminy) i jednostki (Urzędu Gminy), zasady rachunkowości i plan kont dla prowadzenia ewidencji podatków i opłat.
- Zarządzenie nr 52/2007 z dnia 22 października 2007 roku w sprawie wprowadzenia instrukcji kasowej.
- Zarządzenie nr 116/16 z dnia 27 października 2016 roku w sprawie udzielania zamówień publicznych przez jednostki organizacyjne Gminy Szczerców.
- Zakresy czynności i obowiązków dla poszczególnych pracowników.

W trakcie czynności kontrolnych inspektorom kontroli przedstawiono pisemne powierzenie Skarbnikowi Gminy obowiązków i odpowiedzialności w zakresie wynikającym z treści art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 869).

W okresie objętym kontrolą obowiązywało zarządzenie nr 47/07 z dnia 19 października 2007 roku w sprawie procedury kontroli finansowej w Urzędzie Gminy w Szczercowie oraz jednostkach organizacyjnych Gminy.

Zarządzeniem nr 139/2018 z dnia 13 grudnia 2018 roku Wójt Gminy Szczerców wprowadził procedury kontroli zarządczej w Urzędzie Gminy w Szczercowie a zarządzeniem nr 140/2018 z dnia 13 grudnia 2018 roku wprowadzone zostały procedury kontroli zarządczej w jednostkach organizacyjnych Gminy Szczerców.

Stosownie do treści art. 68 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, kontrolę zarządczą w jednostkach sektora finansów publicznych stanowi ogół działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem,

efektywny, oszczędny i terminowy. Celem kontroli zarządczej jest zapewnienie w szczególności:

- zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi;
- skuteczności i efektywności działania;
- wiarygodności sprawozdań;
- ochrony zasobów;
- przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania;
- efektywności i skuteczności przepływu informacji;
- zarządzania ryzykiem.

Z uwagi, iż procedury obowiązują od dnia podjęcia zarządzeń, nie wdrożono ich w badanym okresie w życie.

W okresie objętym kontrolą audytor wewnętrzny na podstawie umów zlecenie prowadził audyt wewnętrzny w Urzędzie Gminy oraz jednostkach organizacyjnych. Zarządzeniem nr 131/2017 z dnia 28 grudnia 2017 roku Wójt Gminy Szczerców zatwierdził plan audytu wewnętrznego na rok 2018. Dnia 13 grudnia 2018 roku Wójt Gminy zatwierdził zmiany planu audytu wewnętrznego na 2018 roku. Audytor przedstawił Wójtowi sprawozdanie z wykonania planu audytu wewnętrznego za rok 2018 - AUDYT.1721.1.2019.

Czynnościami audytowymi został objęty następujący zakres:

- ocena sposobu zarządzania i gospodarowania środkami finansowymi przez Dyrektora Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Szczercowie,
- czynności kontrolne w Przedszkolu Niepublicznym „Smerfne Przedszkolaki” w Szczercowie,
- wdrożenie procedur kontroli zarządczej w Urzędzie Gminy w Szczercowie i jednostkach organizacyjnych,
- obrót gotówkowy w Urzędzie Gminy i jednostkach świątowych,
- gospodarowanie składnikami majątkowymi.

Z przeprowadzonych czynności audytor sporządzał sprawozdanie wskazując słabości kontroli zarządczej, zalecenie oraz opinię audytora w sprawie adekwatności, skuteczności i efektywności kontroli zarządczej.

Na rok 2019 plan audytu wewnętrznego przyjęty zarządzeniem nr 144/2018 Wójta Gminy Szczerców dnia 20 grudnia 2018 roku przewidywał czynności audytowe w zakresie :

- oceny sposobu zarządzania i gospodarowania środkami finansowymi przez Dyrektora Przedszkola Samorządowego w Szczercowie,
- sposobu kontroli w Przedszkolu Niepublicznym „Smerfne Przedszkolaki” w Szczercowie,
- kontroli w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Szczercowie – czynności doradcze trwające w trakcie czynności kontrolnych.

Uchwałą nr XII/233/16 z dnia 27 września 2016 roku Rada Gminy Szczerców podjęła uchwałę w sprawie zapewnienia wspólnej obsługi finansowej jednostek organizacyjnych zaliczanych do sektora finansów publicznych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Szczerców. Ustalono, że jednostką obsługującą jest Urząd Gminy Szczerców a jednostkami obsługiwanymi : Zespół Szkolno-Przedszkolny w Szczercowie, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Szczercowie, Publiczne Gimnazjum w Szczercowie, Szkoła Podstawowa w Chabielicach, Szkoła Podstawowa w Osinach, Szkołą Podstawowa w Lubcu. Z treści §4 przedmiotowej uchwały wynikało, że w ramach wspólnej obsługi powierza się jednostce obsługującej przygotowywanie wspólnie z dyrektorami jednostek obsługiwanymi projektów planów finansowych oraz zmian w planach finansowych oraz bieżąca analiza wykonania tych planów oraz obsługę finansowo księgową Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych jednostek obsługiwanymi.

Zgodnie z treścią art. 9 ustawy z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń specjalnych (tj. Dz. U. z 2019 roku, poz. 1352). Pracodawcy mogą prowadzić

wspólną działalność socjalną na warunkach określonych w umowie. Przepisy art. 8 ust. 2 ustawy stosuje się odpowiednio. Umowa, o której mowa wyżej, określa w szczególności przedmiot wspólnej działalności, zasady jej prowadzenia, sposób rozliczeń oraz tryb wypowiedzenia i rozwiązania umowy. Umowa może także określać warunki odstąpienia od jej stosowania oraz odpowiedzialność stron z tego tytułu. Z powyższych przepisów zatem wynika, iż zasady prowadzenia wspólnej działalności socjalnej oraz sposób jej rozliczenia wynikać winien z umowy zawartej między pracodawcami. Zatem Rada Gminy nie ma uprawnień do stanowienia w przedmiotowym zakresie.

Ponadto stwierdzono, że treść przedmiotowej uchwały wymaga aktualizacji z uwagi na funkcjonowanie w jej treści jako jednostki obsługiwanej Gimnazjum i nieistniejącego Zespołu Szkolno-Przedszkolnego.

5. KONTROLE ZEWNĘTRZNE

Kontrole przeprowadzone przez RIO

Ostatnia kontrola kompleksowa gospodarki finansowej i zamówień publicznych w Gminie Szczerców przeprowadzona została przez inspektorów Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi w okresie od 27 maja 2015 roku do 14 lipca 2015 roku. Wystąpienie pokontrolne dotyczące stwierdzonych nieprawidłowości przesłane zostało do Wójta Gminy Szczerców pismem nr WK- 602/40/2015 z dnia 19 października 2015 roku (wpływ 21 października 2015 roku). Odpowiedź o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych Wójt Gminy Szczerców przekazał do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi pismem z dnia 19 listopada 2015 roku (pismo nr: FIK-3.300.81.2015).

W okresie od 26 marca 2018 do 27 kwietnia 2018 roku Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi przeprowadziła kontrolę doraźną gospodarki finansowej w zakresie realizacji inwestycji i udzielania zamówień publicznych. Wystąpienie pokontrolne przesłane zostało do Wójta Gminy Szczerców pismem z dnia 10 września 2018 roku znak sprawy WK-602/35/2018 (wpływ 17 września 2018 roku). Sposób wykonania zaleceń pokontrolnych został przez jednostkę przekazany do RIO w Łodzi pismem nr FIK.1710.1.2018/DS. z dnia 15 października 2018 roku.

Kontrole przeprowadzone w zakresie gospodarki finansowej przez inne podmioty - lata 2015- 2018

Lp	Instytucja przeprowadzająca kontrolę	Tematyka kontroli	Czas trwania czynności kontrolnych
ROK 2017			
1	Izba Administracji Skarbowej w Łodzi	Gospodarowanie środkami publicznymi w roku 2014	21.08.2017-02.10.2017

Pismem nr FIK.1710.1.2017.DS z dnia 5 grudnia 2017 roku Wójt Gminy Szczerców poinformował Ministerstwo Finansów o usuniętych nieprawidłowościach ustalonych przez Izbę Administracji Skarbowej w Łodzi. Dokonano:

- w sprawozdaniu Rb 27S Gminy Szczerców sporządzonym na dzień 30 września 2017 roku uwzględniono skutki obniżenia górnych stawek podatku od nieruchomości w kwocie 223.497,58 zł,

- w sprawozdaniu Rb 27S sporządzonym na dzień 30 września 2017 roku uwzględniono skutki udzielonych ulg i zwolnień w podatku od nieruchomości w kwocie 30.073,40 zł,
- po dokonaniu zmian w planie wydatków budżetu na rok 2017 w dniu 30 października 2017 roku dokonano przelewu podatku od nieruchomości za 2012 rok w kwocie 70.696,00 zł., co potwierdza sprawozdanie Rb 28S na dzień 31 grudnia 2017 roku, gdzie wykazano powyższą kwotę w dz. 758 r. 75814 § 4480.

6. BANK WYKONUJĄCY OBSŁUGĘ BANKOWĄ JEDNOSTKI

Wybór banku

Dnia 29 grudnia 2017 roku zawarta została umowa z Bankiem Spółdzielczym Ziemi Piotrkowskiej na obsługę bankową budżetu Gminy Szczerców oraz gminnych jednostek organizacyjnych w okresie od dnia 1 stycznia 2018 roku od dnia 31 grudnia 2018 roku. Wyboru banku dokonano w drodze skierowania zapytania ofertowego do trzech banków, które w konsekwencji złożyły swoje oferty.

Dnia 28 grudnia 2018 roku zawarta została umowa z Bankiem Spółdzielczym Ziemi Piotrkowskiej na obsługę bankową budżetu Gminy Szczerców oraz gminnych jednostek organizacyjnych w okresie od 1 stycznia 2019 roku od dnia 31 grudnia 2019 roku. Wyboru banku dokonano w drodze skierowania zapytania ofertowego do trzech banków które w konsekwencji złożyły swoje oferty.

Z treści wyżej wskazanych umów wynikało, że Bank w ramach niniejszych umów zobowiązał się do prowadzenia bankowej obsługi rachunków bieżących i pomocniczych Gminy Szczerców oraz podległych jednostek organizacyjnych wskazanych w umowie tj. : dla Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Zakładu Gospodarki Komunalnej, Szkół Podstawowych, Przedszkola Samorządowego oraz Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych. Do umów załączono potwierdzenia otwarcia rachunków bieżących. Umowy i załączniki zostały podpisane przez Wójta i Skarbnika Gminy.

Każdy z kierowników gminnej jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej wykonuje plan finansowy jednostki, składając oświadczenie woli w zakresie pełnomocnictwa udzielonego przez wójta (art. 47 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym – tekst jednolity Dz. U. z 2013 roku, poz.594 ze zmianami). W ramach tego pełnomocnictwa kierownicy jednostek mają prawo zaciągać zobowiązania w ramach realizacji planu finansowego jednostki. Takim zobowiązaniem jest niewątpliwie podpisanie umowy o prowadzenie rachunku bankowego jednostki. Podpisanie umowy na prowadzenie rachunków bankowych gminnych jednostek budżetowych przez Wójta Gminy Szczerców, stanowiło naruszenie art. 53 ust.1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych . Zgodnie z powołanym przepisem – odpowiedzialność za prowadzenie gospodarki finansowej jednostki sektora finansów publicznych ponosi kierownik tej jednostki.

Rachunki bankowe

Lp.	Numer rachunku bankowego	Konto	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2018
Rachunki bankowe prowadzone dla organu				

PROTOKÓŁ Z KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE SZCZERCÓW
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

1	78 89730003 0100 0500 0101 0003	133/01	15.956.756,75	9.081.786,67
2	73 89730003 0100 0500 0101 0190	133/05/01	0,00	0,00
3	30 89730003 0100 0500 0101 0188	133/05/07	0,00	0,00
4	14 89730003 0100 0500 0101 0185	133/05/03	0,00	0,00
5	46 89730003 0101 0500 0101 0191	133/05/02	0,00	148.559,75
6	35 89730003 0100 0500 0101 0195	133/05/06	0,00	7.862,00
7	41 89730003 0100 0500 0101 0184	133/06/01	0,00	16.690,09
8	46 2030 0045 1110 0000 0423 9050	133/02/02	0,00	0,00
Rachunki bankowe prowadzone dla jednostki				
1	55 89730003 0100 0500 0101 0029	135/01	5.371,63	1.701,64
2	98 89730003 0100 0500 0101 0031	139/02	94.175,02	67.217,69
3	75 89730003 0100 0500 0101 0154	139/01/02	4.500,56	4.516,33
4	10 89730003 0100 0500 0101 0160	139/01/03	18.903,47	0,00
5	53 89730003 0100 0500 0101 0162	139/01/05	18.410,85	18.475,37
6	26 89730003 0100 0500 0101 0163	139/01/06	6.772,99	6.796,72
7	69 89730003 0100 0500 0101 0165	139/01/01	11.266,49	0,00
8	31 89730003 0100 0500 0101 0170	139/01/07	73.418,99	0,00
9	20 89730003 0100 0500 0101 0174	139/01/08	3.471,09	3.483,26
10	90 89730003 0100 0500 0101 0175	139/01/11	2.772,49	2.782,21
11	09 89730003 0100 0500 0101 0178	139/01/10	8.046,90	8.075,10
12	52 89730003 0100 0500 0101 0180	139/01/12	6.934,21	6.958,51
13	25 89730003 0100 0500 0101 0181	139/01/13	2.109,61	2.117,00
14	68 89730003 0100 0500 0101 0183	139/01/14	1.167,28	1.171,37
15	84 89730003 0100 0500 0101 0186	139/01/15	3.420,47	3.432,46
16	36 89730003 0100 0500 0101 0177	139/01/09	6.114,45	6.135,88
17	03 89730003 0100 0500 0101 0189	139/01/16	12.761,32	12.806,04
18	51 89730003 0100 0500 0101 0004	130/01	0,00	0,00
19	08 89730003 0100 0500 0101 0002	130/03	0,00	0,00
20	03 89730003 0100 0500 0101 0092	139/03	0,00	0,00
21	47 89730003 0100 0500 0101 0173	130/11	0,00	0,00
22	41 89730003 0100 0500 0101 0184	130/06	0,00	0,00
23	57 89730003 0100 0500 0101 0187	130/07	0,00	0,00
24	74 89730003 0100 0500 0101 0172	130/90	0,00	0,00
25	51 89730003 0100 0500 0101 0198	130/09	0,00	0,00
26	78 89730003 0100 0500 0101 0197	130/08	0,00	0,00
27	04 89730003 0100 0500 0101 0194	130/10	0,00	0,00

28	19 89730003 0100 0500 0101 0192	139/01/17	0,00	814,40
29	24 89730003 0100 0500 0101 0199	139/01/18	0,00	5.355,88
30	67 89730003 0100 0500 0101 0201	139/01/19	0,00	5.999,23
31	94 89730003 0100 0500 0101 0200	139/01/20	0,00	1.531,11
32	40 89730003 0100 0500 0101 0202	139/01/21	0,00	3.971,44
33	13 89730003 0100 0500 0101 0203	139/01/22	0,00	3.063,47

7. KREDYTY, POŻYCZKI, OBLIGACJE, PORĘCZENIA, AKCJE I UDZIAŁY

Zaciągnięte kredyty i pożyczki - 2018 rok

Na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego (art.89 ust.1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych)

W roku 2018 Gmina Szczerców nie zaciągała kredytów ani pożyczek na sfinansowanie planowanego deficytu.

Na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych pożyczek i kredytów (art.89 ust.1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych)

W roku 2018 Gmina Szczerców nie zaciągała kredytów ani pożyczek na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Uchwałą nr XXXIX/408/17 dnia 28 grudnia 2017 roku Rada Gminy Szczerców uchwaliła budżet gminy Szczerców na rok 2018 ustalając deficyt w kwocie 15.503.843,55 zł, który zamierzano pokryć przychodami z zaciągniętych kredytów i pożyczek – 5.351,109,28 zł, nadwyżką z lat ubiegłych – 9.707.734,27 zł oraz wolnymi środkami – 445,000,00 zł. Tabela niżej przedstawia kształtowanie się wartości budżetowych na moment uchwalenia budżetu na rok 2018, na moment zmiany limitu i wg wartości wykonanych na dzień 31 grudnia 2018 roku

Uchwała nr / data	XXXIX/408/17 z dnia 28.12.2017r.	XLVII/495/18 z dnia 25.09.2018 r.	Wykonanie wg NDS za rok 2018 r.
Dochody	62 244 624,30	67 601 508,93	69 921 973,10
Wydatki	77 748 467,85	81 318 079,90	76 261 228,82
Deficyt/Nadwyżka	-15 503 843,55	-13 716 570,97	-6 339 255,72
Przychody w tym :	16 052 734,27	14 115 461,69	15 335 917,15
Wolne środki	445 000,00	828 465,32	828 465,32
pożyczki/kredyty	5 900 000,00	0,00	0,00
nadwyżka z lat ubiegłych	9 707 734,27	13 286 996,37	14 507 451,83
Rozchody	548 890,72	398 890,72	398 890,72

Limit zobowiązań w tym na:	8 350 000,00	2 150 000,00	Limit nie został wykorzystany
planowany deficyt i spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań	6 200 000,00	0,00	
przejęciowy deficyt	2 150 000,00	2 150 000,00	

Na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego (art.89 ust.1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych).

W roku 2018 Gmina Szczerców nie zaciągała kredytów ani pożyczek na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu

Na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej (art.89 ust.1 pkt 4 ustawy o finansach publicznych).

W roku 2018 Gmina Szczerców nie zaciągała kredytów ani pożyczek na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.

Udzielone gwarancje i poręczenia – 2013- 2018 rok.

Gmina Szczerców nie udzielała gwarancji i poręczeń w okresie objętym kontrolą

Wyemitowane papiery wartościowe

Gmina Szczerców nie wyemitowała papierów wartościowych w okresie objętym kontrolą.

Posiadane akcje i udziały w spółkach prawa handlowego. Wnoszenie i wycena aportów rzeczowych

Gmina Szczerców na dzień przeprowadzania czynności kontrolnych nie posiadała akcji ani udziałów w spółkach prawa handlowego.

Stan zadłużenia jednostki samorządu terytorialnego – 2017 - 2018 rok

Lp	Podmiot udzielający kredytu/pożyczki i nr umowy	Data zaciągnięcia zobowiązania	Kwota zaciągniętego zobowiązania	Okres spłaty	Spłata 2017	Kwota pozostała do spłaty na dzień 31.12.2017	Spłata 2018	Kwota pozostała do spłaty na dzień 31.12.2018
1	98/GW/PD/2015 WFOŚiGW	02.07.2015	73.341	31.12.2015-31.12.2017	32.596,00	0	0	0
2	Nr 523/OW/P/2016 WFOŚiGW	17.10.2016	1.227.356	31.03.2017-31.12.2019	398.890,38	828.465,62	398.890,72	429.574,90
	Aneks nr 1 z 15.12.2016		0	30.09.2017-31.12.2019				
	Aneks nr 2 z 14.06.2017							

	Aneks nr 3 z 29.06.2017		31.12.2017- 31.12.2019				
	SUMA			431.486,38	828.465,62	398.890,72	429.574,90

Splata zaciągniętych zobowiązań - w szczególności z tytułu kredytów i pożyczek

Splata pożyczek i kredytów w latach 2017-2018

Lp.	Oznaczenie zobowiązania (kredytu, pożyczki)	Umowna data zapłaty raty	Kwota przypadająca do zapłaty	Data zapłaty raty	Kwota zapłaty	Oznaczenie dokumentu potwierdzającego zapłatę
2017 rok						
1	Umowa Nr 98/GW/PD/2015 z dn. 02.02.2015 r.	31.03.2017	8.149,00	27.03.2017	8.149,00	WB/060/2017/O
		30.06.2017	8.149,00	26.06.2017	8.149,00	WB/119/2017/O
		30.09.2017	8.149,00	25.09.2017	8.149,00	WB/183/2017/O
		31.12.2017	8.149,00	19.12.2017	8.149,00	WB/242/2017/O
2	Umowa Nr 523/OW/P/2016 z dn. 17.10.2016	31.12.2017	398.890,68	22.12.2017	398.890,68	WB/245/2017/O
2018 rok						
1	Umowa Nr 523/OW/P/2016 z dn. 17.10.2016	31.03.2018	99.722,68	22.03.2018	99.722,68	WB/057/2018/O
		30.06.2018	99.722,68	25.06.2018	99.722,68	WB/121/2018/O
		30.09.2018	99.722,68	19.09.2018	99.722,68	WB/183/201/O
		31.12.2018	99.722,68	18.12.2018	99.722,68	WB/243/201/O

Ustalono, że raty kapitałowe i odsetkowe od wskazanych w tabeli zobowiązań spłacane były w ustalonych w umowie terminach i kwotach.

Udzielone pożyczki

Gmina Szczerców w okresie objętym kontrolą nie udzielała pożyczek.

Ewidencja w zakresie długu

W toku kontroli ustalono, że zaciągnięte zobowiązania długoterminowe ewidencjonowano Wn 133 - „Rachunek budżetu”/Ma 260 - „Zobowiązania finansowe”. Splatę zobowiązań ewidencjonowano Wn 260/Ma 133. Ewidencja odsetek od pożyczek prowadzona była w księgach rachunkowych Urzędu Gminy na koncie 751 „Koszty finansowe” w korespondencji z 201 i następnie Wn201/Ma130 „Rachunek bieżący wydatków”. Księgowanie odsetek od zobowiązań z tytułu pożyczek czy kredytów przy użyciu konta 201 jest bezzasadne bowiem nie istnieje dokument, który mógłby stanowić podstawę przypisania tychże odsetek przed ich zapłatą.

Kwota zobowiązań wykazanych w sprawozdaniu RB-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji wg stanu na koniec IV kwartału 2017 roku i IV kwartału 2018 roku wynikała z ewidencji księgowej.

III. EWIDENCJA KSIĘGOWA. SPRAWOZDAWCZOŚĆ.

1. OPIS PRZYJĘTYCH ZASAD RACHUNKOWOŚCI. ZABEZPIECZENIE DANYCH PRZETWARZANYCH W SYSTEMACH INFORMATYCZNYCH.

Zarządzeniem nr 146/16 Wójta Gminy Szczerców z dnia 30 grudnia 2016 roku wprowadzono zasady (politykę) rachunkowości dla budżetu Gminy i Urzędu Gminy Szczerców. Powyższe zarządzenie zawiera:

- Ogólne zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych - załącznik nr 1,
- Metody wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego - załącznik nr 2,
- Sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych wraz z wykazem zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na informatycznych nośnikach danych – załącznik nr 3, w tym zakładowy plan kont i wykaz kont ksiąg pomocniczych,
- System ochrony danych i zbiorów w Urzędzie Gminy - załącznik nr 4,
- Zasady ustalania odpisów aktualizujących wartość należności w Urzędzie Gminy - załącznik nr 5,
- Opis systemu przetwarzania danych - załącznik nr 6,
- Zasady rachunkowości i planu kont dla prowadzenia ewidencji podatków i opłat (w tym opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi) - załącznik nr 7,

Z treści zarządzenia wynika, że księgi rachunkowe jednostki prowadzone są przy użyciu komputera z wykorzystaniem programu komputerowego, którego opis zawarto w załączniku nr 3 do zarządzenia. Wskazano miejsce prowadzenia ksiąg rachunkowych, rok obrotowy oraz okresy sprawozdawcze.

Opracowane zasady prowadzenia rachunkowości spełniały wymogi art. 10 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz. U. z 2019 roku poz. 351).

2. URZĄDZENIA KSIĘGOWE

Na podstawie przedstawionych dokumentów stwierdzono, że w ramach urzędzeń księgowych prowadzone były następujące rejestry: budżet gminy (organ) i Urząd Gminy w Szczercowie. Księgi rachunkowe prowadzone są z wykorzystaniem programu Foka-firmy Sputnik- Software.

Jednostka nie wykazywała w księgach stron Wn i Ma niektórych kont księgowych zespołu 2, jedynie ich „per saldo”, a w przypadku rozrachunków i roszczeń występują zarówno należności, jak i zobowiązania. Narusza to zapisy rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. 2017 r. poz. 1911), w którym wskazano, iż ewidencja szczegółowa do kont zespołu 2 powinna umożliwiać wyodrębnienie poszczególnych grup rozrachunków, rozliczeń, ustalenie przebiegu ich rozliczeń oraz stanu należności,

rozliczeń, roszczeń spornych i zobowiązań. Paragraf 21 powyższego rozporządzenia stanowi ponadto, że jeśli przepisy dotyczące sprawozdań nakazują wykazywanie w sprawozdaniach obrotów określonych kont, to stosowana technika księgowości powinna umożliwić prawidłowe ustalenie wysokości tych obrotów. Powyższe może skutkować uniemożliwieniem uzgodnienia sald kont księgi głównej z saldami kont pomocniczych, do czego zobowiązuje art. 16 ustawy o rachunkowości.

Prawidłowość zapisów w księgach rachunkowych sprawdzono analizując dziennik za 31 grudnia 2018 roku. Ustalono co następuje:

- jednostka stosowała zapisy techniczne dla zachowania czystości obrotów nie tylko do konta 130 (np. 229, 223), co jest sprzeczne z regułą zawartą w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, stanowiącą, iż zasada czystości obrotów dotyczy jedynie konta 130, zatem zapisy techniczne do innych kont księgowych są bezpodstawne;

- z kontrolowanych dokumentów wynikało, iż umowy dotacji udzielonych przez Gminę Szczerców innym podmiotom nie były księgowane. Jednostka angażowała środki dopiero w momencie przekazywania każdej kolejnej transzy dotacji (Wn224/Ma130). Zgodnie z art. 40 ustawy o finansach publicznych - jednostki sektora finansów publicznych mają obowiązek ujmowania wszystkich etapów rozliczeń poprzedzających płatność dochodów i wydatków, a w zakresie wydatków i kosztów- także zaangażowanie środków. W rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej wskazano, że zaangażowanie, czyli konto 998 stanowią kwoty wynikające z umów, decyzji i innych postanowień, których wykonanie powoduje konieczność dokonania wydatków budżetowych w roku bieżącym. Zatem umowy/decyzje - ich wartości winny być zaewidencjonowane na koncie 998 *zaangażowanie*, w pełnych kwotach od dnia ich obowiązywania. Naruszono zatem zapisy wskazanych przepisów, jak i rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1015), zgodnie z którym w kolumnie „Zaangażowanie” winny być wykazane kwoty wynikające z umów, decyzji i innych postanowień, które skutkują powstaniem wydatków budżetowych w roku bieżącym. Uznać zatem należało, iż sprawozdania Rb 28S z wykonania planu wydatków budżetowych sporządzanych przez jednostkę były zgodne z ewidencją księgową, obrazowały jednak poziom realizacji planu wydatków budżetowych w sposób nierzetelny, zaniżając wartość zaangażowania środków do wydatków już wykonanych;

- na przykładzie RK/248/2018/-D stwierdzono, że jednostka nieprawidłowo księgowała opłatę skarbową na koncie 221. Wpływ opłaty ewidencjonowano Wn101/Ma221, następnie w tym samym dokumencie dokonywano jej przypisu Wn221/Ma720. Opłata skarbowa stanowi dochód nieprzypisany, bowiem nie istnieje dowód, który mógłby stanowić podstawę jej przypisania. Przypisu dokonuje się na podstawie dokumentu, z którego wynika dana należność, podstawy przypisu nie może stanowić potwierdzenie wpłaty. W pierwszej kolejności dokonuje się przypisu kwot, które następnie, w momencie ich wpływu na rachunek bankowy, czy do kasy jednostki budżetowej stają się dochodami jednostki. Wobec powyższego winno się stosować zapisy z pominięciem kont zespołu 2.

- WB 255/2018/-D - odsetki od środków zgromadzonych na rachunkach bankowych jednostka ewidencjonowała Wn130/Ma221 i Wn221/Ma750. Analogicznie jak w przypadku opłaty skarbowej jednostka nie posiadała dokumentów stanowiących przypis

należności, jedynie wyciąg bankowy potwierdzający dopisanie odsetek do rachunku, zatem w tym przypadku również zasadne byłyby zapisy z pominięciem kont zespołu 2.

- dopisywane odsetki od środków zgromadzonych na rachunkach bankowych innych jednostek budżetowych (szkoły, przedszkole) bank automatycznie przeksięgowywał na rachunek bankowy dochodów Urzędu Gminy w Szczercowie. Powyższe wynikało z niewłaściwie sporządzonej umowy na obsługę bankową Urzędu Gminy w Szczercowie. Odsetki te powinny być dopisane do rachunków bankowych wskazanych jednostek, a następnie przekazane do budżetu gminy Szczerców na podstawie sprawozdania Rb 27S szkoły/przedszkola lub stosując automatyczne przeksięgowania bank winien dopisane odsetki zaksięgować na rachunku organu a nie urzędu gminy.

- nota księgowa nr 4/12/2018 z dnia 10 grudnia 2018 roku obciążającą Gminę Widawa kosztami wychowania przedszkolnego nie została przez jednostkę zaewidencjonowana. Przypisu należności dokonano dopiero w dniu wpływu środków - 31 grudnia 2018 roku, w tym samym dokumencie - WB 254/2018/-D - Wn130/Ma221 i Wn221/Ma720. Zgodnie z art. 21 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości - dowód księgowy zawiera co najmniej: określenie rodzaju dowodu i jego numeru identyfikacyjnego; określenie stron (nazwy, adresy) dokonujących operacji gospodarczej; opis operacji oraz jej wartość, jeżeli to możliwe, określoną także w jednostkach naturalnych; datę dokonania operacji, a gdy dowód został sporządzony pod inną datą - także datę sporządzenia dowodu; podpis wystawcy dowodu oraz osoby, której wydano lub od której przyjęto składniki aktywów; stwierdzenie sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacja), podpis osoby odpowiedzialnej za te wskazania. Nota księgowa posiada wszystkie te elementy, zatem winna zostać ujęta w księgach rachunkowych. Ustalono, że żadna ze sporządzonych not obciążeniowych z tytułu zwrotu kosztów wychowania przedszkolnego nie była w jednostce księgowana. Powyższe narusza zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych zawartych w art. 24 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którymi zapisy uporządkowane są chronologicznie i systematycznie według kryteriów klasyfikacyjnych umożliwiających sporządzenie obowiązujących jednostkę sprawozdań finansowych i innych, sprawozdań, w tym deklaracji podatkowych oraz dokonanie rozliczeń finansowych.

Kontrolą objęto również ewidencję operacji gospodarczych polegających na :

- zaksięgowaniu subwencji otrzymanej w grudniu 2018 roku na rok przyszły,
- zaksięgowaniu dochodów z tytułu udziałów w podatku dochodowym w okresie 2018/2019,
- zaksięgowaniu do przychodów Urzędu Gminy zrealizowanych dochodów budżetu gminy w roku 2018.

Subwencja

W dniu 20 grudnia 2018 roku na rachunek budżetu gminy wpłynęła część oświatowa subwencji ogólnej dla gmin za miesiąc styczeń 2019 roku (wyciąg bankowy nr 245/2018 z dnia 20 grudnia 2018 roku), co zostało zaewidencjonowane pod wskazaną datą Wn133/Ma224 i Wn224/Ma909. Dnia 2 stycznia 2019 roku przeksięgowano kwotę subwencji na podstawie polecenia księgowania PK/001/2019 - Wn909/Ma901. W ciągu roku wpływy subwencji ewidencjonowano Wn133/Ma224 i Wn224/Ma901. Subwencja zaliczana jest do dochodów budżetu w momencie wpływu środków na rachunek budżetu. Dlatego też wpływy z tytułu subwencji w ciągu roku winny być księgowane z pominięciem konta 224. Wskazane konto służy między innymi do rozrachunków z tytułu dotacji i subwencji z tym, że na wskazanym koncie można ujmować jedynie część oświatową subwencji ogólnej otrzymaną w grudniu (do dnia 25 grudnia) za styczeń

następnego roku, którą następnie najpóźniej do ostatniego dnia roku przeksięgowuje się na konto 909 – rozrachunki międzyokresowe, na którym ujmuje się przychody finansowe stanowiące dochody przyszłych okresów (np. subwencja). W styczniu następnego roku zaliczamy kwotę przedmiotowej subwencji do dochodów budżetu dokonując księgowania Wn909/Ma901. Powyższe potwierdza rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z którym na stronie Ma konta 901 ujmuje się w szczególności subwencje i dotacje, w korespondencji z kontem 133.

Udziały w podatku dochodowym

Pod datą 31 grudnia 2018 roku poleceniem księgowania PK/050/2018 na stronie Ma konta 901 zaewidencjonowano kwoty udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu ich ostatecznego rozliczenia za rok 2018 w korespondencji z kontem Wn224. Dnia 9 stycznia 2019 roku wpłynęła kwota udziałów na rachunek bankowy budżetu, co zadekretowano Wn133/Ma224 na podstawie wyciągu bankowego nr 6/2019.

Dochody organu

Zrealizowane dochody budżetu Gminy Szczerców z tytułu udziałów w podatkach w roku 2018 ujmowano kwartalnie w urządzeniach księgowych Urzędu Gminy na podstawie poleceń księgowania (PK) w następujący sposób:

Wn 221/Ma 720 jako „przypis należności z tytułu dochodów pobieranych przez US”,

Wn 800/Ma 221 jako „równowartość przychodów z tytułu zrealizowanych w organie dochodów budżetowych pobieranych przez US”,

Wn 720/Ma 860,

Zgodnie z treścią § 9 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. 2017 r. poz. 1911), do przychodów urzędu jednostki samorządu terytorialnego zalicza się dochody budżetu jednostki samorządu terytorialnego nieujęte w planach finansowych innych samorządowych jednostek budżetowych. Z przytoczonego przepisu nie wynika, że dochody budżetu nieujęte w planach innych gminnych jednostek budżetowych są dochodami urzędu gminy, stanowi jedynie, że dochody te są **przychodami urzędu**, co wyklucza ujmowanie opisanych dochodów na koncie 221. W urzędzie gminy jako jednostce budżetowej nie dokonuje się żadnych przypisów należności z tytułu dochodów ustawowo realizowanych w budżecie gminy. Wykonując obowiązek zawarty w § 9 wskazanego rozporządzenia należało ograniczyć się jedynie do dokonania w księgach rachunkowych urzędu zapisu Wn 800 – fundusz jednostki i Ma 720 – przychody z tytułu dochodów budżetowych w kwocie będącej sumą dochodów budżetu ujętych w danym kwartale na koncie 901 (dochody budżetu nieujęte w planach finansowych innych gminnych jednostek budżetowych). Saldo konta 720 na koniec roku przenosi się na konto 860 – wynik finansowy.

Zaznaczyć należy, iż pozostałe dochody budżetu gminy ewidencjonowano w księgach Urzędu Gminy w sposób prawidłowy, czyli Wn800/Ma720. Pod datą 31 grudnia saldo konta 720 przeniesiono na wynik finansowy konto 860 (Wn720/Ma860).

W zakresie prawidłowości dokumentowania obrotu bezgotówkowego oraz ciągłości sald kontrolą objęto ewidencję operacji na kontach 130 – rachunek wydatków Urzędu oraz 133 – rachunek podstawowy budżetu zaksięgowanych na podstawie niżej wskazanych wyciągów bankowych.

Rachunek organu

Wyciąg bankowy nr 231 z dnia 30 listopada 2018 roku – obroty Wn – 0,00 zł, obroty Ma 5.543,22 zł, saldo końcowe – 843.774,59 zł.

Wyciąg bankowy nr 232 z dnia 3 grudnia 2018 roku, saldo początkowe – 843.774,59 zł – obroty Wn – 800.000,00 zł – obroty Ma 940,00 zł, saldo końcowe – 44.714,59 zł.

Wyciąg bankowy nr 250 z dnia 31 grudnia 2018 roku – obroty Wn 39.962,09 zł, obroty Ma 219.335,77 zł, saldo końcowe – 8.962.898,20 zł

Wyciąg bankowy nr 251 z dnia 31 grudnia 2018 roku – saldo początkowe 8.962.898,20 zł, obroty Wn 0,00 zł obroty Ma 118.888,47 zł, saldo końcowe – 9.081.786,67 zł,

Wyciąg bankowy nr 1 z dnia 2 stycznia 2019 roku – saldo początkowe 9.081.786,67 zł, obroty Wn 695.000,00 zł obroty Ma 470,00 zł, saldo końcowe – 8.3387.256,67 zł

Rachunek Urzędu Gminy – Wydatki

Wyciąg bankowy nr 201 z dnia 30 listopada 2018 roku – obroty Wn – 188.166,09 zł, obroty Ma 0,00 zł, saldo końcowe – 178.421,99 zł.

Wyciąg bankowy nr 202 z dnia 3 grudnia 2018 roku, saldo początkowe – 178.421,99 zł.– obroty Wn – 881.296,30 zł – obroty Ma 800.000,00 zł, saldo końcowe – 97.125,69 zł.

Wyciąg bankowy nr 219 z dnia 31 grudnia 2018 roku – obroty Wn 92.854,62 zł, obroty Ma 350,85 zł, saldo końcowe – 0,00 zł.

Wyciąg bankowy nr 1 z dnia 2 stycznia 2019 roku – saldo początkowe- 0,00 zł, obroty Wn 4.000,00 zł obroty Ma 100.00,00 zł, saldo końcowe – 96.000.00 zł

Obroty konta bankowego z dnia 31 grudnia 2018 roku nie były zgodne z obrotami konta księgowego 130/01 Wydatki na dzień 31 grudnia 2018 roku. Powyższe wynikało ze specyfiki prowadzenia ewidencji na przedmiotowym koncie. Konto 130/1 zostało podzielone na konto 130/01/01 – wydatki z klasyfikacją, 130/01/02 – wydatki bez klasyfikacji i 130/01/03 – otrzymane środki z r-ku podzielonej płatności i podatku VAT. Na koncie 130 prowadzono w związku z tym ewidencję operacji polegających na przeksięgowaniach dokonywanych na podstawie poleceń księgowi. Ewidencja wydatków z klasyfikacją i bez klasyfikacji została opisana przy temacie dotyczącym sprawozdawczości i bilansów jednostki. Powyższy sposób ewidencji naruszał zasady wynikające z treści opisu prowadzenia konta 130 zawartym w załączniku nr 3 do rozporządzenia z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 roku, poz. 1911). Wskazano tam, że zapisy na koncie 130 są dokonywane na podstawie dokumentów bankowych. Na koncie 130 obowiązuje zachowanie zasady czystości obrotów, co oznacza, że stosowana technika księgowości ma zapewnić możliwość prawidłowego ustalenia wysokości tych obrotów oraz niezbędne dane do sporządzenia sprawozdań finansowych, budżetowych lub innych określonych w odrębnych przepisach. **Dopuszczalne jest stosowanie innych niż dokumenty bankowe dowodów księgowych, jeżeli jest to konieczne dla zachowania czystości obrotów.** Ewidencja szczegółowa do konta 130 jest prowadzona w szczególności planu finansowego dochodów i wydatków budżetowych. W przypadku dochodów nieujętych w planie finansowym dochody takie ewidencjonuje się według podziałek klasyfikacji budżetowej. Konto 130 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków pieniężnych na rachunku bieżącym jednostki budżetowej. Ewidencja szczegółowa do konta 130 jest prowadzona w szczególności planu finansowego dochodów i wydatków budżetowych. Nie ma uzasadnienia do prowadzenia ewidencji rachunku wydatków z podziałem na wydatki z klasyfikacją i bez klasyfikacji bowiem

zgodnie z treścią art. 44 ust 1 pkt 2 i 3 wydatki publiczne mogą być ponoszone na cele i w wysokościach ustalonych w uchwale budżetowej jednostki samorządu terytorialnego i planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych.

Operacje wynikające ze wskazanych wyżej wyciągów objętych kontrolą zostały ujęte w ewidencji księgowej odpowiednio Urzędu Gminy oraz organu w datach wyciągów. Udokumentowanie zapisów pozwalało na identyfikację dowodów. Salda kont księgowych 130 i 133 prowadzone do rachunków bankowych odpowiednio wydatków i budżetu, wynikające z ewidencji księgowej, były zgodne z saldem końcowym na odpowiednich rachunkach bankowych, zachowano ciągłość sald.

Ponadto stwierdzono, że odsetki od lokat ewidencjonowano z zastosowaniem konta 224 – rozrachunki budżetu – Wn224/Ma901, Wn133/Ma224.

Zgodnie z treścią art. 20 ust. 2 ustawy o rachunkowości, podstawą zapisów w księgach rachunkowych są dowody księgowe stwierdzające dokonanie operacji gospodarczej, zwane "dowodami źródłowymi". W przypadku odsetek od lokat nie istnieje żaden dokument źródłowy, który przed dokonaniem wpłaty mógłby zostać zaewidencjonowany jako dochód wcześniej naliczony. Z tego też względu odsetki od lokat stanowią dochód nieprzypisany i podlegają ewidencji dopiero w momencie wpływu środków pieniężnych na konto, na podstawie wyciągów bankowych.

3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ I BILANS JEDNOSTKI. ZGODNOŚĆ DANYCH WYKAZYWANYCH W SPRAWOZDANIACH BUDŻETOWYCH Z EWIDENCJĄ KSIĘGOWĄ

Sprawozdanie Rb-27S - z wykonania planu dochodów budżetowych oraz sprawozdanie Rb-PDP - z wykonania dochodów podatkowych

Kontroli poddano sprawozdania Rb 27S i Rb 28S za okresy: od początku roku do 31 października 2018 roku, od początku roku do 30 listopada 2018 roku i od początku roku do dnia 31 grudnia 2018 roku. Sprawozdania sporządzono zgodnie z instrukcją, zawierały również adnotację o sprawdzeniu pod względem formalnym i rachunkowym. Zrealizowane dochody i wydatki jednostek budżetowych Gminy Szczerców księgowano w organie miesięcznie ostatniego dnia danego miesiąca przy użyciu tzw. automatów księgowych, czyli program komputerowy automatycznie dokonywał zapisów poszczególnych sprawozdań jednostek budżetowych. Na stronie Wn konta 902 i Ma 223 ewidencjonowano sprawozdania jednostkowe Rb 28S, a przy użyciu kont Wn222/Ma901 księgowano sprawozdania Rb 27S za każdy kolejny miesiąc.

Inspektorzy kontroli ustalili, iż w Gminie Szczerców błędnie ujmowano „skutki podatkowe” w sprawozdaniu Rb 27S z wykonania planu dochodów. Zgodnie z instrukcją sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego (załączniki nr 36 § 4) kolumny: „Skutki obniżenia górnych stawek podatków obliczone za okres sprawozdawczy”, „Skutki udzielonych ulg i zwolnień ...”, „Skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy – Ordynacja podatkowa, obliczone za okres sprawozdawczy” wypełniają gminy. Z kolei jednostki budżetowe w sprawozdaniach za marzec, czerwiec, wrzesień i za rok - wypełniają kolumny: „Plan (po zmianach)”, „Należności”, „Potrącenia”, „Dochody wykonane (wpływy minus zwroty)”, „Dochody otrzymane”, „Saldo końcowe”. W kontrolowanej jednostce skutki podatkowe wykazywane były w sprawozdaniu jednostki budżetowej – Urzędu Gminy w Szczercowie, czym naruszono wskazane przepisy rozporządzenia.

W przedstawionych dokumentach brakowało zbiorczych sprawozdań jednostki samorządu terytorialnego za okresy, które nie wymagają przekazania do Regionalnych Izb Obrachunkowych (za luty, kwiecień, maj, lipiec, sierpień, październik), czym naruszono §

4.2 Załącznika nr 36 rozporządzenia, zgodnie z którym jednostki samorządu terytorialnego sporządzają zbiorcze sprawozdania z wykonania planu dochodów budżetowych, w pełnym zakresie informacji wynikających ze sprawozdań jednostkowych z wykonania planu dochodów budżetowych.

Skutki obniżenia górnych stawek i udzielonych ulg podatkowych 2017 rok

Wyszczególnienie	Wykonane dochody	Skutki obniżenia górnych stawek podatków obliczone za okres sprawozdawczy	Skutki udzielonych ulg i zwolnień obliczone za okres sprawozdawczy (bez ulg i zwolnień ustawowych)	Skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy Ordynacja podatkowa obliczone za okres sprawozdawczy	
				Umorzenie zaległości podatkowych	Rozłożenia na raty, odroczenie terminu płatności, zwolnienie z obowiązku pobrania, ograniczenie poboru
Podatek od nieruchomości od osób prawnych	18.566.198,00	406.576,58	884.419,40	0,00	0,00
Podatek rolny od osób prawnych	723,00	1.290,00	0,00	0,00	0,00
Podatek od środków transportowych od osób prawnych	72.177,00	97.936,00	0,00	0,00	0,00
Podatek od nieruchomości od osób fizycznych	575.537,03	680.308,00	0,00	0,00	0,00
Podatek rolny od osób fizycznych	55.492,36	89.367,00	0,00	0,00	0,00
Podatek od środków transportowych od osób fizycznych	182.867,99	205.390,00	0,00	0,00	0,00

Skutki obniżenia górnych stawek i udzielonych ulg podatkowych 2018 rok

Wyszczególnienie	Wykonane dochody	Skutki obniżenia górnych stawek podatków obliczone za okres sprawozdawczy	Skutki udzielonych ulg i zwolnień obliczone za okres sprawozdawczy (bez ulg i zwolnień ustawowych)	Skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy Ordynacja podatkowa obliczone za okres sprawozdawczy	
				Umorzenie zaległości podatkowych	Rozłożenia na raty, odroczenie terminu płatności, zwolnienie z obowiązku pobrania, ograniczenie poboru
Podatek od nieruchomości od osób prawnych	18.720.594,00	170.889,16	802.574,23	0,00	0,00
Podatek rolny od osób prawnych	691,00	1.182,59	0,00	0,00	0,00
Podatek od środków transportowych od osób prawnych	61.297,00	80.441,00	0,00	0,00	0,00
Podatek od nieruchomości od osób fizycznych	623.924,03	739.313,11	0,00	0,00	0,00
Podatek rolny od osób fizycznych	55.205,50	88.811,84	0,00	0,00	0,00
Podatek od środków transportowych od osób fizycznych	177.161,60	204.801,00	0,00	0,00	0,00

Ustalenia kontroli:

- skutki finansowe obniżenia górnych stawek podatków zostały wyliczone przez program komputerowy;

- wysokość skutków finansowych w zakresie ulg i zwolnień w podatku od nieruchomości została ustalona zgodnie z obowiązującymi uchwałami organu stanowiącego.

Wpływy z podatku rolnego, leśnego i podatku od nieruchomości, pobierane w formie łącznego zobowiązania pieniężnego, wykazywane są w kwotach odrębnych dla poszczególnych podatków.

W sprawozdaniu Rb 27 S z wykonania planu dochodów budżetowych za okres od początku roku do dnia 30 marca 2019 roku stwierdzono dochody wykonane w kwotach ze znakiem minus tj. w klasyfikacji 92109 §0570 kwota (-) 2.300,00 zł i w klasyfikacji 75023 §2980 kwota (-) 17.633,37 zł. Wójt Gminy Szczerców złożył wyjaśnienie, z treści którego wynikało, że: „w dniu 27.03.2019 r. udzielono bankowi dyspozycję do obciążenia rachunku wydatków (nr rachunku bankowego) kwotą 17.487,57 zł, na którą został wystawiony czek (nr czeku). Bank zrealizował dyspozycję, ale pomyłkowo obciążył niewłaściwy rachunek bankowy, tj. rachunek dochodów (nr rachunku dochodów). Kasjerka nie mając wiedzy na temat pomyłki popełnionej przez bank dokonała przyjęcia gotówki do kasy, a następnie zrealizowała wypłatę zgodnie z wystawionymi dokumentami (Raport kasowy nr RK/014/2019/-W z dnia 27.03.2019 r.). Zaistniała pomyłka została niezwłocznie zgłoszona do banku. Po przeprowadzonej przez bank analizie dokonano sprostowania w/w nieprawidłowości. W dniu 08.04.2019 r. bank zwrócił na rachunek dochodów mylnie pobraną kwotę 17.487,57 zł (WB nr 70), a obciążył prawidłowy rachunek bankowy wydatków (WB nr 60) zgodnie z pierwotnie wystawioną dyspozycją”. Do wyjaśnienia dołączono: kserokopie poświadczające zgodność: czeku, wyciągu bankowego nr 61 z dnia 27 marca 2019 roku, raportu kasowego z dnia 27 marca 2019 roku, dowodu wpłaty KP z dnia 27 marca 2019 roku, PK z dnia 27 marca 2019 roku, wyciągu bankowego nr 60 z dnia 8 kwietnia 2019 roku, polecenie przelewu z dnia 8 kwietnia 2019 roku. Przedstawione dokumenty potwierdzały treść wyjaśnienia. Z powyższego wynikało, że przedmiotowe wydatki pokryte zostały pobranymi przez jednostkę budżetową (Urząd Gminy) dochodami.

Wyjaśnienie Wójta Gminy Szczerców dotyczące mylnego obciążenie rachunku bankowego, stanowi załącznik nr 2 do protokołu kontroli.

Z ustaleń inspektorów kontroli wynikało, że kwota 145,80 zł, stanowiła zwrot mylnie wpłaconej przez mieszkańca gminy w dniu 28 grudnia 2018 roku kwoty na rachunek Urzędu zamiast do ZGK Gminy Szczerców, co zaklasyfikowano w dochodach do rozdziału 75023 §2980 ze znakiem (-).

Kwota 2.300,00 zł stanowiła zwrot otrzymanych w 2018 roku naliczonych kar za niedotrzymanie terminów realizacji umowy przez firmę TM-BUD zgodnie z ugodą sądową – protokół z dnia 5 marca 2019 roku.

Biorąc pod uwagę fakt, że sprawozdanie Rb - 27S jest sprawozdaniem z wykonania dochodów budżetowych zrealizowanych w danym roku budżetowym oraz roczny charakter budżetu uznać należało, iż zwrot otrzymanych wpływów z tytułu kar za niedotrzymanie terminów realizacji umowy, stanowił wydatek budżetowy i winien zostać ujęty w księgach rachunkowych jako koszt roku 2019 zgodnie z okresem wydania postanowienia o ugodzie oraz wykazany w sprawozdaniu Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych.

Do ewidencji mylnych wpływów służy konto 245 – wpływy do wyjaśnienia. Z uwagi na fakt, iż kwota 145,80 zł nie stanowiła dochodów gminy winna zostać zaewidencjonowana drugostronnie na koncie 139 – inne rachunki bankowe. Jeżeli jednak uznano wskazaną kwotę dochodem w roku 2018 to w roku 2019 winna zostać uznana jako wydatek i znaleźć się w sprawozdaniu Rb28S.

Zaistnienie powyższej nieprawidłowości świadczy o braku bieżącego uzgadniania dziennych sald rachunków bankowych. Wyżej wskazane nieprawidłowości w konsekwencji wpłynęły na wykazanie nieprawidłowej kwoty dochodów w sprawozdaniu Rb27S za I kwartał 2019 roku.

Bilans organu (z wykonania budżetu) na dzień 31 grudnia 2018.

AKTYWA	Saldo konta	PASYWA	Saldo konta
I. Środki pieniężne	9 254 898,51	I. Zobowiązania	463 962,21 Suma poniższych sald
1. Środki pieniężne	9 254 898,51 Suma poniższych sald	1. Zobowiązania finansowe	429 574,60 Saldo Ma konta 134 +saldo Ma konta 260
1.1. Środki pieniężne budżetu	9 236 431,76 Saldo Wn konta 133 + saldo Wn konta 135+saldo konta 140	1.1. Krótkoterminowe (do 12 miesięcy)	0,00
1.2. Pozostałe środki pieniężne	18 466,75 Środki pieniężne nie stanowiące środków budżetu ujęte na koncie 133 lub 140 (np. dotacje do zwrotu)	1.2. Długoterminowe (powyżej 12 miesięcy)	429 574,60
II. Należności i rozliczenia	198 042,81 Suma poniższych sald	2. Zobowiązania wobec budżetów	1 791,22 Saldo Ma konta 224
1. Należności finansowe	0,00 Saldo Wn konta 250	3. Pozostałe zobowiązania	32 596,39 Saldo Ma konta 240
1.1. Krótkoterminowe (do 12 miesięcy)	0,00	II. Aktywa netto budżetu	8 168 196,11 Suma poniższych sald
1.2. Długoterminowe (powyżej 12 miesięcy)	0,00	1. Wynik wykonania budżetu (+,-)	-6 339 255,72
2. Należności od budżetów	192 178,40 Saldo Wn konta 224	1.1. Nadwyżka budżetu (+)	0,00 Saldo Ma konta 961
3. Pozostałe	5 864,41	1.2. Deficyt budżetu	-6 339 255,72

należności i rozliczenia	Saldo Wn konta 222 + saldo Wn konta 223 + saldo Wn konta 225 +saldo Wn konta 240 + Wn 271	(-)	Saldo Wn konta 961
		1.3. Niewykonane wydatki (-)	0,00
		2. Wynik na operacjach niekasowych (+, -)	0,00
		3. Rezerwa na niewygasające wydatki	Saldo Ma konta 904
		4. Środki z prywatyzacji	0,00
		5. Skumulowany wynik budżetu (+, -)	Saldo Ma konta 968
		14 507 451,83	Saldo Wn konta 960 (-) lub saldo Ma konta 960 (+)
III. Inne aktywa	0,00	III. Inne pasywa	820 783,00
	Saldo Wn konta 909		Saldo Ma konta 909
Suma aktywów	9 452 941,32	Suma pasywów	9 452 941,32

Stan poszczególnych aktywów i pasywów wykazany w bilansie na początek roku 2018 był zgodny z ich stanem na dzień 31 grudnia 2017 roku.

Według zestawienia obrotów i sald za rok 2018 konto 224 *rozrachunki z budżetami* wykazywało jedynie saldo: Wn – 190.387,18zł. Jednak w bilansie pozycji II.2 *Należności od budżetów* wykazano kwotę 192.178,40 zł, a w pozycji I.2. *zobowiązania wobec budżetów* wskazano wartość 1.776,66 zł, były to wyliczenia skarbnika gminy. W analogiczny sposób przedstawiono dane wykazane w pozycji pozostałe należności (5.864,41 zł), gdzie ujęto saldo Wn konta 222 – 650,11 zł i salda Wn kont analitycznych 271 *rozliczenia z jednostkami z tytułu VAT* – 5.214,30 zł. Konto 271 w zestawieniu obrotów i sald za rok 2018 wykazywało jedynie saldo Ma 27.382,09 zł. Jednostka sporządzając bilans wyliczyła wartość zobowiązań i należności konta 271, stąd wykazane dane: pozostałe należności 5.214,30 zł pozostałe zobowiązania 32.596,39 zł. Powyższe nieprawidłowości wynikały z błędnie prowadzonej ewidencji księgowej - per salda poszczególnych kont zespołu 2. Konsekwencją ujęcia w bilansie powyższych błędnych wartości był stan aktywów i pasywów w kwocie 9.452.941,32, a winno być 9.445.935,80 (różnica 7.005,52). Saldo konta 961 w poz. II.1.1. „Nadwyżka budżetu (+)” ujęto w kwocie równej różnicy między dochodami i wydatkami (saldo kont 901 i 902 przed przeksięgowaniem).

Bilans jednostki na dzień 31 grudnia 2018 roku

PROTOKÓŁ Z KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE SZCZERCÓW
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

Aktywa	Stan na koniec roku	PASYWA	Stan na koniec roku
A. Aktywa trwałe	118 456 765,97	A. Fundusz	118 102 016,69
I. Wartości niematerialne i prawne 020	307,50	I. Fundusz jednostki 800	70 797 713,37
II. Rzeczowe aktywa trwałe	118 456 458,47	II. Wynik finansowy netto (+,-)	47 304 303,32
1. Środki trwałe	86 088 786,05	1. Zysk netto (+)- 860 D	47 304 303,32
1.1. Grunty	9 888 002,06	2. Strata netto (-) 860 W	0,00
1.1.1. Grunty stanowiące własność jst, przekazane w użytkowanie	65 399,00		
1.2. Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	74 541 353,09		
1.3. Urządzenia techniczne i maszyny	705 068,18	A.III. Odpisy z wyniku finansowego (-)	0,00
1.4. Środki transportu	239 930,36	B. Fundusz mienia zlikwidowanych jednostek	0,00
1.5. Inne środki trwałe	714 432,36	C. Państwowe fundusze celowe	0,00
2. Środki trwałe w budowie (inwestycje)	32 367 672,42	D. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	703 974,06
3. Zaliczki na środki trwałe w budowie (inwestycje)	0,00	I. Zobowiązania długoterminowe	0,00
III. Należności długoterminowe	0,00	II. Zobowiązania krótkoterminowe	703 974,06
IV. Długoterminowe aktywa finansowe	0,00	1. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	204 012,00
1. Akcje i udziały	0,00	2. Zobowiązania wobec budżetów 225	0,00
2. Papiery wartościowe długoterminowe	0,00	3. Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i innych świadczeń 229	50 412,07
3. Inne długoterminowe aktywa finansowe	0,00	4. Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń 231	264 323,23
V. Wartość mienia zlikwidowanych jednostek	0,00	5. Pozostałe zobowiązania 221 ma D i 240 Ma ZFŚS, 223	17 951,65
B. Aktywa obrotowe	349 224,78	6. Sumy obce (depozytowe, zabezpieczenie wykonania umów) 240 depozyt	164 703,47
I. Zapasy	0,00	7. Rozliczenie z tytułu środków na wydatki budżetowe i z tytułu dochodów budżetowych	0,00
1. Materiały	0,00		
2. Półprodukty i produkty w toku	0,00		
3. Produkty gotowe	0,00	8. Fundusze specjalne	2 571,64
4. Towary	0,00	8.1. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych 851	2 571,64
II. Należności krótkoterminowe	182 819,67	8.2. Inne fundusze	0,00
1. Należności z tytułu dostaw i usług	0,00	III. Rezerwy na zobowiązania	0,00
2. Należności od budżetów	32 596,75	IV. Rozliczenia międzyokresowe	0,00
3. Należności z tytułu ubezpieczeń i innych świadczeń	0,00		
4. Pozostałe należności	150 222,92		
5. Rozliczenia z tytułu środków na wydatki budżetowe i z tytułu dochodów budżetowych	0,00		
III. Krótkoterminowe aktywa finansowe	166 405,11		

1. Środki pieniężne w kasie	0,00		
2. Środki pieniężne na rachunkach bankowych	166 405,11		
3. Środki pieniężne państwowego funduszu celowego	0,00		
4. Inne środki pieniężne	0,00		
5. Akcje i udziały	0,00		
6. Inne papiery wartościowe	0,00		
7. Inne krótkoterminowe aktywa finansowe	0,00		
IV. Rozliczenia międzyokresowe	0,00		
Suma aktywów	118 805 990,75	Suma pasywów	118 805 990,75

Stan aktywów i pasywów na początek roku 2018 wykazany w bilansie sporządzonym na dzień 31 grudnia 2018 roku był zgodny ze stanem na dzień 31 grudnia 2017 roku, wykazany w bilansie jednostki (Urzędu Gminy) sporządzonym na dzień 31 grudnia 2017 roku. Poszczególne grupy środków trwałych według klasyfikacji środków trwałych zostały prawidłowo ujęte w bilansie zgodnie z ewidencją analityczną. Saldo konta syntetycznego 011 było zgodne ze stanem środków trwałych wynikającym z ewidencji analitycznej. Umorzenie środków trwałych, pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych wskazane w opisie do bilansu zgodne było z saldami kont 071 i 072.

W aktywach w pozycji B.II.2 *Należności od budżetów* jednostka wykazała kwotę 32.596,75 – saldo konta 225, które stanowiło rozrachunki wewnętrzne z tytułu podatku VAT. Zatem powyższa kwota stanowiła pozostałe należności, a nie należności od budżetów. Ustalono, iż na kwotę w pozycji B.II.4 *Pozostałe należności* 150.222,92 zł składają się salda kont: 234 – 870,00 zł i 221 – 143.008,54 zł, na którym ujęto kwotę 14.063,69 zł należnych udziałów z Urzędów Skarbowych i Ministerstwa Finansów (per saldo 221/04). Jest to należność, która nie powinna być zaewidencjonowana w księgach Urzędu Gminy. Na koncie 221 w urzędzie gminy jako jednostce budżetowej nie należy dokonywać żadnych przypisów należności z tytułu dochodów ustawowo realizowanych w budżecie gminy, ponieważ prowadzi to do dublowania należności z tego samego tytułu. Należało ograniczyć się jedynie do dokonania w księgach rachunkowych urzędu jednego księgowania zapisem Wn 800 – fundusz jednostki i Ma 720 – przychody z tytułu dochodów budżetowych w kwocie będącej sumą dochodów budżetu ujętych w danym kwartale na koncie 901 (dochody budżetu nieujęte w planach finansowych innych gminnych jednostek budżetowych). Kolejną nieprawidłowością było wykazanie w aktywach w pozycji B.II.1. *Należności z tytułu dostaw towarów i usług* wartości 0,00 zł, ponieważ z analizy sald konta 221 należności z tytułu dochodów budżetowych wynika, że znajdują się na nim należności z tytułu czynszów i energii elektrycznej, które podlegają ustawie o VAT, zatem winny być ujęte w pozycji B.II.1. *Należności z tytułu dostaw towarów i usług*, a nie w pozostałych należnościach. Analogicznie przedstawiono zobowiązań z tytułu dostaw towarów i usług. Jednostka wykazała w tej pozycji jedynie saldo konta 201 rozrachunki z kontrahentami, a salda kont analitycznych 221 podlegających ustawie o vat ujęto w pozostałych należnościach. Co więcej, suma aktywów i pasywów nie zgadza się z bilansem sporządzonym przez jednostkę o kwotę 6.344,38 zł. Ustalono, iż kwota ta wynikała z konta 221/04 należności z tytułu podatków pobieranych przez US i MF, które wykazywało per saldo 14.063,69 (błędna budowa konta). Pracownik wyjaśnił, że należności wynikające ze sprawozdania Rb 27 Urzędów Skarbowych wyniosły 20.408,07 zł, a nadpłaty 6.344,38 zł, dlatego mimo salda Wn w kwocie 14.063,69 wykazano należności z Urzędów Skarbowych w pozycji pozostałych należności w wysokości 20.408,07 zł i nadpłaty w kwocie 6.344,38 zł w pozycji pozostałe zobowiązania.

Sposób księgowania dochodów jednostki samorządu terytorialnego w rejestrze Urzędu Gminy spowodował zawyżenie należności i wyniku finansowego jednostki, skutkujące zawyżeniem stanu aktywów i pasywów, co jest sprzeczne z art. 4 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym jednostki obowiązane są stosować takie zasady rachunkowości, dzięki którym rzetelnie i jasno przedstawiają sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy.

Porównano ponadto bilans zamknięcia roku 2017 z bilansem otwarcia roku 2018 na podstawie zestawienia obrotów i sald za wskazane lata. Stwierdzono niezgodność między saldami, co przedstawiono w tabeli poniżej. Naruszono tym samym podstawową zasadę rachunkowości- zasadę ciągłości zawartą w art. 5 ustawy o rachunkowości. Zasada ciągłości polega na stosowaniu przyjętych zasad (polityki) rachunkowości w sposób ciągły, dokonując w kolejnych latach obrotowych jednakowego grupowania operacji gospodarczych, wyceny aktywów i pasywów, w tym także dokonywania odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych, ustalania wyniku finansowego i sporządzania sprawozdań finansowych tak, aby za kolejne lata informacje z nich wynikające były porównywalne. Wykazane w księgach rachunkowych na dzień ich zamknięcia stany aktywów i pasywów należy ująć w tej samej wysokości, w otwartych na następny rok obrotowy księgach rachunkowych. Przepisy ustawy o rachunkowości dopuszczają (w wyjątkowych okolicznościach) złamanie zasady ciągłości pod warunkiem wyjaśnienia tego przyczyn i rozliczenia skutków w dodatkowych informacjach i objaśnieniach. Ewentualne przeszacowanie sald spowodowane zmianą zasad (polityki) rachunkowości następuje w księgach pod datą pierwszego dnia roku obrotowego, a nie „w powietrzu” między dniem zamknięcia i dniem otwarcia ksiąg. Zatem chcąc wprowadzić kolejne konta analityczne do konta syntetycznego (013, 229, 800) należy w pierwszej kolejności wprowadzić bilans otwarcia na podstawie bilansu zamknięcia roku poprzedniego, a dopiero później dokonać przeksięgowania kwot na nowo utworzone konta analityczne.

lp	Konto	BZ 2017	BO 2018
1	013/01 wyposażenie urzęd	Wn 1 501 619,86	Wn 1 161 245,67
2	013/04 wyposażenie świetlice	0,00	Wn 340 374,19
3	130/01 Wydatki	0,00	0,00
4	130/01/01 wydatki z klasyfikacją	Ma 29 020 886,25	0,00
5	130/01/02 wydatki bez klasyfikacji	Wn 29 020 886,25	0,00
6	130/03 Dochody	0,00	0,00
7	130/03/01 podatki i śmieci	Wn 2 012 339,12	0,00
8	130/03/02 dochody pozostałe	Wn 14 500 581,30	0,00
9	130/03/03 przekazanie dochodów do organu	Ma 35 065 375,42	0,00
10	130/03/04 dochody kolektory słoneczne	Wn 441 400,00	0,00
11	130/07 Zagospodarowanie terenu przy świetlicy oraz organizacja spotkania integracyjnego w sołectwie Janówka bez klasyfikacji	0,00	0,00
12	130/07/01 zagospodarowanie terenu przy świetlicy oraz organizacja spotkania integracyjnego w sołectwie Janówka z klasyfikacją	Ma 4 900,00	0,00
13	130/07/02 zagospodarowanie terenu przy świetlicy oraz organizacja spotkania integracyjnego w sołectwie Janówka bez klasyfikacji	Wn 4 900,00	0,00

14	130/011 Budowa pasywnego budynku użyteczności publicznej - projekt pilotażowy	0,00	0,00
15	130/011/01 budowa pasywnego budynku użyteczności publicznej- projekt pilotażowy z klasyfikacją	Ma 2 490 785,58	0,00
16	130/011/02 budowa pasywnego budynku użyteczności publicznej- projekt pilotażowy bez klasyfikacji	Wn 2 490 785,58	0,00
17	229/01 ZUS	Ma 50 521,10	0,00
18	229/01/01 ZUS- ubezpieczenie społeczne	-	Ma 45 625,42
19	229/01/02 ZUS- ubezpieczenie zdrowotne	-	0,00
20	229/01/03 ZUS- Fundusz Pracy	-	Ma 4 836,49
21	229/01/04 ZUS- Fundusz Emerytur Pomostowych	-	Ma 59,19
22	800 Fundusz jednostki	Ma 60 242 764,20	Ma 60 242 764,20
23	800/01 Zwiększenia funduszu	Ma 82 696 312,61	0,00
24	800/01/01 zysk bilansowy za rok ubiegły	Ma 37 561 928,83	0,00
25	800/01/02 zrealizowane wydatki budżetu	Ma 31 516 571,83	0,00
26	800/01/04 środki na inwestycje	Ma 13 353 221,56	0,00
27	800/01/06 nieodpłatnie otrzymane środki trwałe w budowie oraz wartości niematerialne i prawne	Ma 257 900,39	0,00
28	800/01/10 inne zwiększenia	Ma 6 690,00	0,00
29	800/02 Zmniejszenia funduszu	Wn 87 449 586,68	0,00
30	800/02/02 zrealizowane dochody budżetowe	Wn 64 251 641,10	0,00
31	800/02/04 dotacje i środki na inwestycje	Wn 18 490 649,62	0,00
32	800/02/06 wartość sprzedanych i nieodpłatnie przekazanych środków trwałych i inwestycji	Wn 4 540 477,18	0,00
33	800/02/09 inne zwiększenia	Wn 166 818,78	0,00
34	800/03 Fundusz	Ma 64 996 038,27	Ma 60 242 764,20

W przypadku konta 130 *rachunek bieżący jednostki* jednostka prowadzi analitykę według zasady „z klasyfikacją” i „bez klasyfikacji”. Dla przykładu, wydatki realizowane przez Urząd Gminy w Szczercowie (130/01) księgowano na koncie 130/01/01 *wydatki z klasyfikacją*, a przekazanie środków na wydatki z budżetu Gminy ujmowano Wn130/01/02 *wydatki bez klasyfikacji* /Ma223. Powyższe skutkowało tym, że na koniec roku konto 130/01 wykazywało per saldo 0,00 zł, ale na niższym poziomie analityki posiadało dwa salda, konto 130/01/01 saldo na stronie Ma w kwocie 29.020.886,25, a konto 130/01/02 wykazywało saldo Wn na kwocie 29.020.886,25. Analogicznie przedstawiała się sytuacja na innych kontach 130 prowadzonych w jednostce. Z wyjaśnień pracowników wynikało, iż powyższy sposób ewidencji wymusza program księgowy, który narzucał wskazanie czy dane konto jest kontem do ewidencji operacji z klasyfikacją budżetową, czy bez klasyfikacji i nie ma możliwości ujęcia operacji nieobjętej planem finansowym na koncie „z klasyfikacją” i odwrotnie. Powyższe nie zmienia jednak faktu, iż zasada ciągłości musi być zachowana, czyli salda kont księgowych na dzień zamknięcia należy przenieść w tej samej wysokości na tych samych kontach na następny rok obrotowy. Należy również wskazać, iż zgodnie z art. 16 ustawy o rachunkowości

konta ksiąg pomocniczych zawierają zapisy będące uszczegółowieniem i uzupełnieniem zapisów kont księgi głównej. Prowadzi się je w ujęciu systematycznym jako wyodrębniony system ksiąg, kartotek (zbiorów kont), komputerowych zbiorów danych, uzgodniony z saldami i zapisami na kontach księgi głównej. Konta analityczne powiązane są z kontem syntetycznym, do którego zostały utworzone na zasadach, tzw. zapisu powtarzanego, co oznacza, że zapis na koncie analitycznym jest powtórzeniem zapisu dokonanego na koncie syntetycznym. Konta analityczne w związku z tym funkcjonują na zasadach jednostronnego zapisu.

Sprawozdanie Rb-ST o stanie środków na rachunkach bankowych jednostki samorządu terytorialnego

W sprawozdaniu Rb-ST za 2018 rok wykazano następujące dane:

Wyszczególnienie	Kwota
Stan środków na rachunku budżetu jednostki samorządu terytorialnego, w tym:	9 238 208,42
środki niewykorzystanych dotacji w roku budżetowym	1 603,72
środki dotacji i subwencji przekazane w grudniu na styczeń następnego roku	820 783,00

Stan środków na rachunku budżetu wykazany w sprawozdaniu Rb-ST za 2018 rok w wysokości 9.238.208,42 zł, był zgodny z saldami Wn konta 133 - Rachunek budżetu:

- 133/01/01 - rachunek budżetu - podstawowy - środki własne - 9.081.613,73 zł,
- 133/05/02 - projekt „Mój zawód- moja przyszłość” - 148.559,75 zł,
- 133/05/06 - Centrum Usług Społecznych dla Powiatu Bełchatowskiego - 7.862,00 zł.

Jednostka posiadała jeszcze środki na rachunku bankowym „scentralizowany podatek VAT gmina”- 133/06/01 - 16.690,09 zł, których nie ujęła w sprawozdaniu Rb- ST. Uznać zatem należy, iż sprawozdanie ST za rok 2018 zostało sporządzone niezgodnie z przepisami. Zgodnie bowiem § 22 załącznika nr 36 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej w sprawozdaniach rocznych wykazuje się stan środków na rachunku budżetu jednostki samorządu terytorialnego na podstawie dowodów bankowych.

Kwota subwencji - 820 783,00 zł - przekazanej w grudniu, a stanowiąca dochód przyszłych okresów wynikała z salda Wn konta 909 - rozliczenia międzyokresowe.

Kwota niewykorzystanych dotacji w roku budżetowym- 1 603,72 zł zgodna z saldem Ma konta 224- Rozrachunki z budżetami.

Ustalono ponadto, iż zwrot niewykorzystanych dotacji nastąpił w ustawowym terminie- 11 stycznia 2019 roku - WB 8 - 309,97 zł i 25 stycznia 2019 roku - WB 16 - 1.293,75 zł.

Sprawozdanie Rb-Z - o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji

Zobowiązania finansowe na dzień 31 grudnia 2018 roku wyniosły 429.574,60 zł. - saldo Ma konta 260 - *Zobowiązania finansowe*, co zostało prawidłowo wykazane w sprawozdaniu Rb- Z za 2018 rok.

IV. ROZRACHUNKI I ROSZCZENIA

1. ROZRACHUNKI Z ODBIORCAMI I DOSTAWCAMI. TERMINOWOŚĆ REGULOWANIA ZOBOWIĄZAŃ (ROK 2018)

Konto 201 - rozrachunki z odbiorcami i dostawcami, zgodnie z zakładowym planem kont stanowiącym załącznik nr 3a do Zarządzenia nr 146/16 służy do ewidencji rozrachunków i roszczeń krajowych i zagranicznych z tytułu dostaw, robót i usług, w tym również zaliczek na poczet dostaw, robót i usług, a także należności z tytułu przychodów finansowych. Należności i zobowiązania prowadzone są ponadto w układzie pozwalającym na sporządzenie sprawozdań bilansowych i budżetowych.

Na koncie 201 nie są ujmowane należności jednostek zaliczanych do dochodów budżetowych, które są ujmowane na koncie 221.

Ewidencja analityczna do konta 201 prowadzona jest komputerowo z podziałem na poszczególnych kontrahentów (do każdego kontrahenta przypisany jest odrębny numer konta od 201-1 do 201-...n).

W zakładowym planie kont wskazano, iż na stronie Wn konta księgowane są należności z tytułu sprzedaży usług, produktów, towarów, materiałów i środków trwałych, zapłatę zobowiązań, odpisanie zobowiązań czy naliczone różnice kursowe. Na stronie Ma konta 201 ewidencjonowane są zobowiązania z tytułu dostaw towarów i usług, wpływy należności i zaliczek od odbiorców, odpisane należności. Nie wskazano natomiast kont przeciwstawnych używanych do ewidencji powyższych operacji.

Konto 201 może mieć dwa salda. Saldo Wn oznacza stan należności i roszczeń, a saldo Ma – stan zobowiązań.

Kontrolą objęto dowody księgowe ujęte na koncie 201 w miesiącu grudniu 2018 roku stanowiące zobowiązania na dzień 31 grudnia 2018- saldo Ma konta. Zobowiązania te wynikały z 50 faktur (dokumentów) na łączną kwotę 204.012,00 zł. Ustalono, iż wszystkie objęte kontrolą zobowiązania wskazane w tabeli poniżej zostały uregulowane. Jednostka nie posiadała zobowiązań wymagalnych.

Lp.	Nazwa kontrahenta	Oznaczenie faktury/data wystawienia	Kwota faktury	Data wpływu faktury do jednostki (Urzędu)	Data ujęcia faktury w ewidencji	Umowny termin zapłaty	Faktyczny termin zapłaty	Uwagi (np. kwota odsetek)
1.	Centralny Ośrodek Informatyki	382/12/2018 31.12.2018	822,87	11.01.2019	31.12.2018	14.01.2019	16.01.2019	
2.	DAMBIS s.c.	1973/DZ/2018 31.12.2018	569,24	31.12.2018	31.12.2018	14.01.2019	04.01.2019	
3.	Deloitte	DL-1021832 28.12.2018	40404,37	04.01.2019	31.12.2018	30.01.2019	31.01.2019	
4.	Drukarnia ARMMi	00987/2018 28.12.2018	5992,56	03.2019	31.12.2018	11.01.2019	09.01.2019	
5.	ECO – ABC Sp. z o.o.	42370/18/FVSB 31.12.2018	46,44	16.01.2019	31.12.2018	21.01.2019	21.01.2019	
6.	Eden Springs Sp. z o.o.	31/08926449 31.12.2018	18,45	15.01.2019	31.12.2018	14.01.2019	16.01.2019	
7.	Eko – Region Sp. z o.o.	834/12/2018/FB 2	75132,00	23.01.2019	31.12.2018	09.02.2019	30.01.2019	

PROTOKÓŁ Z KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE SZCZERCÓW
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

		31.12.2018						
8.	ENERGA – OBRÓT SA	C1P11914384/18 12/00014 14.01.2019	6367,78	23.01.2019	31.12.2018	14.02.2019	28.01.2019	
9.	Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej	1820100022 21.01.2019	339,00	25.01.2019	31.12.2018	31.01.2019	28.01.2019	
10	Gmina Szczerców	PK/628/2018/-W 31.12.2018	6314,00	31.12.2018	31.12.2018	20.01.2019	09.01.2019	
11	Gmina Szczerców	PK/643/2018/-W 24.01.2019	0,40	24.01.2019	31.12.2018	25.01.2019	25.01.2019	
12	Gmina Szczerców - ZGK	NK 0075/12/18/U 31.12.2018	128,04	02.01.2019	31.12.2018	14.01.2019	04.01.2019	
13	Gmina Szczerców - ZGK	NK 0074/12/18/U 28.12.2018	6477,78	31.12.2018	31.12.2018	11.01.2019	09.01.2019	
14	Grupa Sterion	1343/C/12/2018 28.12.2018	363,70	31.12.2018	31.12.2018	04.01.2019	04.01.2019	
15	(...) ¹	Rozliczenie za mc. 12/2018	415,34	02.01.2019	31.12.2018	17.01.2019	17.01.2019	
16	INTEROIL Sp. J. Kameccy - Galuba	5376/R/18 29.12.2018	305,04	11.01.2019	31.12.2018	28.01.2019	21.01.2019	
17	INTEROIL Sp. J. Kameccy - Galuba	5377/R/18 29.12.2018	2202,06	11.01.2019	31.12.2018	28.01.2019	21.01.2019	
18	INTEROIL Sp. J. Kameccy - Galuba	5397/R/18 31.12.2018	487,26	11.01.2019	31.12.2018	30.01.2019	21.01.2019	
19	INTEROIL Sp. J. Kameccy - Galuba	5398/R/18 31.12.2018	654,70	11.01.2019	31.12.2018	30.01.2019	21.01.2019	
20	INTEROIL Sp. J. Kameccy - Galuba	5401/R/18 31.12.2018	389,60	11.01.2019	31.12.2018	30.01.2019	21.01.2019	
21	INTEROIL Sp. J. Kameccy - Galuba	5400/R/18 31.12.2018	1103,85	11.01.2019	31.12.2018	30.01.2019	21.01.2019	
22	INTEROIL Sp. J. Kameccy - Galuba	5399/R/18 31.12.2018	205,38	11.01.2019	31.12.2018	30.01.2019	21.01.2019	
23	INTEROIL Sp. J. Kameccy - Galuba	3508/S/18 31.12.2018	705,20	11.01.2019	31.12.2018	30.01.2019	21.01.2019	
24	INTEROIL Sp. J. Kameccy - Galuba	3581/S/18 31.12.2018	225,40	11.01.2019	31.12.2018	30.01.2019	21.01.2019	
25	INTEROIL Sp. J. Kameccy - Galuba	3582/S/18 31.12.2018	382,20	11.01.2019	31.12.2018	30.01.2019	21.01.2019	
26	INTEROIL Sp. J. Kameccy - Galuba	3583/S/18 31.12.2018	280,56	11.01.2019	31.12.2018	30.01.2019	21.01.2019	

¹ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

PROTOKÓŁ Z KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE SZCZERCÓW
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

27	INTEROIL Sp. J. Kameccy - Galuba	3584/S/18 31.12.2018	433,95	11.01.2019	31.12.2018	30.01.2019	21.01.2019	
28	INTEROIL Sp. J. Kameccy - Galuba	3586/S/18 31.12.2018	1801,64	11.01.2019	31.12.2018	30.01.2019	21.01.2019	
29	INTEROIL Sp. J. Kameccy - Galuba	3587/S/18 31.12.2018	2855,11	11.01.2019	31.12.2018	30.01.2019	21.01.2019	
30	INTEROIL Sp. J. Kameccy - Galuba L	5393/R/18 31.12.2018	241,28	11.01.2019	31.12.2018	30.01.2019	21.01.2019	
31	(...) ²	62 17.12.2018	291,99	07.01.2019	31.12.2018	17.01.2019	11.01.2019	
32	MULTI_LIGHT ILUMINATION Mariusz Frątczak	18-FVS/0151 11.12.2018	5176,46	15.01.2019	31.12.2018	17.01.2019	16.01.2019	
33	Ochotnicza Straż Pożarna w Szczercowie	F0048986366/00 1/19 01.01.2019	64,93	10.01.2019	31.12.2018	15.01.2019	23.01.2019	
34	ORANGE POLSKA	F0080720379/00 1/19 01.01.2019	618,08	07.01.2019	31.12.2018	15.01.2019	11.01.2019	
35	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Zarząd Zlewni w Sieradzu	Informacja ustalająca wysokość opłaty zmiennej za usługi wodne PO.ZUO.5470.31 12.OZ.2018.KP 31.12.2018	458,00	16.01.2019	31.12.2018	30.01.2019	24.01.2019	
36	PGE Dystrybucja SA.	80000463 31.12.2018	3221,15	07.01.2019	31.12.2018	14.01.2019	11.01.2019	
37	PGE Dystrybucja SA.	89918288/541/4 5/77-R 31.12.2018	5071,60	08.01.2019	31.12.2018	21.01.2019	17.01.2019	
38	PGE Dystrybucja SA.	89918288/477/7 3/77-R 31.12.2018	1156,72	08.01.2019	31.12.2018	21.01.2019	17.01.2019	
39	PGE Obrót SA.	80000463/00182 /399 31.12.2018	258,82	07.01.2019	31.12.2018	14.01.2019	11.01.2019	
40	PGE Obrót SA.	80000463/00181 /399 31.12.2018	243,96	07.01.2019	31.12.2018	14.01.2019	11.01.2019	
41	Poczta Polska S.A.	F65490P1218SFA KAMH 04.01.2019	6770,80	10.01.2019	31.12.2018	18.01.2019	14.01.2019	
42	Polska Press Sp. z o.o.	FVS2018/000711 8/BLO 21.12.2018	492,00	02.01.2019	31.12.2018	04.01.2019	09.01.2019	

² Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia

23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

PROTOKÓŁ Z KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE SZCZERCÓW
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

43	Polska Wytwórnia Papierów Wartościowych S.A.	L12CF02411 31.12.2018	146,37	15.01.2019	31.12.2018	24.01.2019	16.01.2019	
44	Przedsiębiorstwo Gospodarki Mieszkaniowej Sp.z o. o.	0249FAK1218/S SZ 31.12.2018	11744,32	18.01.2019	31.12.2018	01.02.2019	23.01.2019	
45	Przedsiębiorstwo JASTA	UT/2018/3875 31.12.2018	216,00	08.01.2019	31.12.2018	14.01.2019	11.01.2019	
46	Schindler Polska Sp. z o.o.	377258331 31.12.2018	454,17	07.01.2019	31.12.2018	14.01.2019	11.01.2019	
47	TAURON Sprzedaż sp. z o.o.	O/S1/0004832/1 9 11.01.2019	3308,43	22.01.2019	31.12.2018	11.02.2019	24.01.2019	
48	Telekomunikacja 7LINE Sp. z o.o.	V/21/01/19 02.01.2019	123,00	14.01.2019	31.12.2018	16.01.2019	17.01.2019	
49	Urządzenie i Utrzymanie Terenów Zieleni A. Kijjańczyk	FS 198/2018 31.12.2018	7560,00	04.01.2019	31.12.2018	14.01.2019	11.01.2019	
50	Zakład Fotograficzny Elżbieta Gibas	5/18 20.12.2018	970,00	20.12.2019	27.12.2018	20.01.2019	11.01.2019	

Kontrolowane faktury i rachunki zostały opisane przez właściwych pracowników, sprawdzone pod względem merytorycznym i rzeczowym oraz pod względem formalnym i rachunkowym przez Skarbnika Gminy, a także poddane kontroli zgodnie z art. 54 ust. 1 pkt 3 przez Skarbnika Gminy i zatwierdzone do wypłaty przez Wójta Gminy

Zarządzeniem nr 119/17 Wójta Gminy Szczerców z dnia 27 listopada 2017 roku w sprawie upoważnienia osób do dokonywania zakupów dóbr oraz podpisywania i opisywania faktur w Urzędzie Gminy w Szczercowie, z którego załącznika nr 1 wynika, że kontrolę pod względem formalnym i rachunkowym dokonuje Skarbnik Gminy. Z dokumentów wynika, iż w przypadku nieobecności Skarbnika czynności te wykonuje Kierownik Referatu Finansowo- Księgowego.

Ustalono:

- jednostka nieprawidłowo ewidencjonowała prowizję od operacji bankowej, ponieważ na wyciągu bankowym dokonywała zapisu Wn402/Ma201 i Wn201/Ma130 z klasyfikacją budżetową. Poza umową z bankiem na prowadzenie obsługi bankowej nie ma żadnego dokumentu, na podstawie którego można przypisać zobowiązanie, zatem właściwym jest ewidencja z pominięciem kont rozrachunkowych zespół 2 i zespołu 4 i ujmowanie powyższych kosztów bankowych na pozostałych kosztach operacyjnych przy użyciu kont Wn751/Ma130.

- na fakturach/rachunkach płatnych przelewem brakowało adnotacji o terminie dokonania zapłaty, co uniemożliwia weryfikację czy termin zapłaty został zachowany,

- pozycja 11 - niepoprawna ewidencja zaokrągleń VAT za m-c grudzień 2018 roku. Zgodnie z art. 63 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa - podstawy opodatkowania, kwoty podatków, z wyjątkiem opłat, o których mowa w przepisach o podatkach i opłatach lokalnych, odsetki za zwłokę, opłaty prolongacyjne, oprocentowanie nadpłat oraz wynagrodzenia przysługujące płatnikom i inkasentom zaokrągliła się w ten sposób, że końcówki kwot wynoszące mniej niż 50 groszy pomija się, a końcówki kwot wynoszące 50 i więcej groszy podwyższa się do pełnych złotych. Powyższe skutkuje tym, że powstają różnice pomiędzy kwotami podatku VAT wynikającymi z zaksięgowanych faktur, a kwotami z deklaracji VAT 7. Jednostka zaokrągleń VAT zaksięgowała w terminie do dnia 25 stycznia 2019 roku przy użyciu kont Wn761/Ma201. Powyższa kwota

staje się jednak zobowiązaniem w chwili sporządzenia właściwej deklaracji VAT7 i dokonania wydatku. Należało zatem zaewidencjonować powyższą operację z pominięciem konta rozrachunkowego 201 i ująć ją bezpośrednio Wn761/Ma130 w momencie przekazywania środków w styczniu 2019 roku,

- pozycje: 1, 3, 6, 48 zostały zapłacone po terminie wskazanym na poszczególnych dokumentach. Naruszono zatem art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym obowiązek dokonywania wydatków publicznych w terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań ma chronić sektor finansów publicznych przed uszczupleniem środków publicznych przez zapłatę odsetek na rzecz podmiotów spoza sektora. Z ustaleń inspektorów kontroli wynika jednak, że opóźnienie nie spowodowało naliczenia odsetek.

2. ROZRACHUNKI PUBLICZNOPRAWNE

Konto 225 – Rozrachunki z budżetami- zgodnie z zakładowym planem kont służy do ewidencji rozrachunków z budżetem państwa i budżetami samorządu terytorialnego, a w szczególności z tytułu dotacji, podatków, nadwyżek środków obrotowych, nadpłat w rozliczeniach z budżetami. Ewidencja szczegółowa konta 225 prowadzona jest według tytułów należności i zobowiązań dla poszczególnych budżetowych.

Na stronie Wn konta ujmowane są wpłaty do budżetu nadwyżek środków obrotowych, należności od budżetu z tytułu nadpłat w rozliczeniach z budżetem, inne wpłaty z tytułu zobowiązań wobec budżetu. Na stronie Ma księgowane są zobowiązania wobec budżetu, z tytułu nadwyżek środków obrotowych, podatków, ceł i opłat, dotacji. Konto może mieć dwa salda. Saldo Wn oznacza stan należności, saldo Ma stan zobowiązań wobec budżetów.

Zakładowy plan kont nie zawierał natomiast kont przeciwstawnych używanych do ewidencji powyższych operacji.

Kontroli poddano zapisy dokonywane na koncie 225 - Podatek dochodowy PIT 4 oraz terminowość przekazywania zaliczek na podatek dochodowy w miesiącach listopad-grudzień 2017 roku i styczeń – luty 2018 roku. Ustalono, iż zaliczki na podatek dochodowy przekazywane były w każdym przypadku z zachowaniem terminu określonego w art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2018 r., poz. 200).

W toku kontroli ustalono, iż jednostka nie potrącała sobie należnego wynagrodzenia z tytułu pobranych podatków. Zgodnie z art. 28 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa, jednostce jako płatnikowi przysługuje zryczałtowane wynagrodzenie z tytułu terminowego wpłacania podatków pobranych na rzecz budżetu państwa (w tym przypadku podatek dochodowy od osób fizycznych). Kwota należnego wynagrodzenia winna być potrącana z kwoty podatków pobranych przez płatników czy inkasentów. Wysokość tego wynagrodzenia określana jest przez Ministra Finansów w drodze rozporządzenia. Obowiązującym jest rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2015 roku w sprawie wynagrodzenia płatników i inkasentów pobierających podatki na rzecz budżetu państwa (Dz. U. 2015 poz. 2154). Na podstawie § 1 tego rozporządzenia, płatnikom przysługuje wynagrodzenie wynoszące 0,3% kwoty podatków pobranych przez płatników na rzecz budżetu państwa.

Sprawdzono również zasady ewidencji podatku od towarów i usług w Urzędzie Gminy w Szczercowie.

Analizując zapisy księgowe ustalono, iż po stronie dochodowej (VAT należny) ewidencjonowano:

- Faktura sprzedaży (FS):

Wn 221/Ma 720 kwota netto z klasyfikacją budżetową,

Wn 221/Ma 225/02/01 kwota VAT z klasyfikacją budżetową,

- Zapłata za fakturę:

Wn130/Ma221 kwota brutto z klasyfikacją budżetową.

Po stronie wydatkowej (VAT naliczony) ewidencjonowano:

- Faktura zakupowa (FZ):

Wn401/Ma201 kwota netto z klasyfikacją budżetową,

Wn225/02/02/Ma201 kwota VAT z klasyfikacją budżetową,

- Zapłata faktury:

Wn201/Ma130 kwota brutto z klasyfikacją budżetową.

Następnie jednostka przeksięgowuje VAT na konto „rozrachunki VAT jednostki wobec gmina vat scentralizowany” – 225/09:

1. VAT należny > VAT naliczony:

Wn 225/09 z § 0970

Ma 225/02/02 z klasyfikacją przypisaną na fakturze zakupowej,

Wn 225/02/01 z klasyfikacją przypisaną na fakturze sprzedażowej,

Ma 225/09 z § 0970,

Należy zwrócić uwagę na fakt, iż program księgowy pozwala nadać klasyfikację budżetową oddzielnie dla obu kont Wn i Ma, zatem jednostka powyższymi operacjami „wyzerowała” klasyfikacje budżetowe nadane przy ewidencji faktury sprzedażowej i faktury zakupowej i przypisała § 0970 do salda konta 225/09 „rozrachunki VAT jednostki wobec gmina vat scentralizowany”. W analizowanym przykładzie konto 225/09 wykazuje saldo Ma, czyli zobowiązanie wobec Urzędu Skarbowego, które księgowane jest z klasyfikacją budżetową § 4530. Jednostka przekazuje otrzymaną kwotę na rachunek budżetu - „gmina VAT scentralizowany”

Wn 225/09/ Ma 130 z § 4530.

2. VAT należny < VAT naliczony:

Wn 225/09 z § 0970/Ma 225/02/02 z klasyfikacją przypisaną na fakturze zakupowej,

Wn 225/02/01 z klasyfikacją przypisaną na fakturze sprzedażowej /Ma 225/09 z § 0970.

W powyższej sytuacji konto 225/09 wykazuje saldo Wn, czyli należność Urzędu Skarbowego wobec jednostki, którą ewidencjonuje się z klasyfikacją budżetową § 0970:

Wn 130/Ma 225/09.

Stosownie do katalogu źródeł dochodów jednostek samorządu terytorialnego, określonym w ustawie z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, podatek VAT nie stanowi źródła dochodów tych jednostek. Zgodnie z art. 1 ust. 2 ustawy

z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług - podatek VAT jest dochodem budżetu państwa. Zatem w sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych samorządowej jednostki budżetowej i jednostki samorządu terytorialnego dochody winny być ujmowane w kwotach netto, bez podatku VAT. Jednostka zatem powyższym sposobem ewidencjonowania rozrachunków z tytułu VAT naruszała wskazane przepisy zawyżając tym samym zrealizowane dochody budżetowe. Stwierdzono również zawyżanie wykonanych wydatków budżetowych w § 4530 o środki z tytułu VAT przekazywane na rachunek budżetu „gmina VAT scentralizowany”. Rozrachunki z tytułu centralizacji VAT między Urzędem Gminy a Gminą nie stanowią wydatków budżetowych, zatem nie powinny być ujmowane w § 4530. Nadwyżka VAT należnego nad VAT naliczonym w deklaracji VAT7 za dany miesiąc przekazywana do Urzędu Skarbowego również nie powinna być ujęta w klasyfikacji budżetowej. Powyższe potwierdza Ministerstwo Finansów, które w odpowiedzi na pytania dotyczące centralizacji VAT w jednostkach samorządu terytorialnego wskazuje, iż w paragrafie 4530 „Podatek od towarów i usług” jednostka samorządu terytorialnego ujmie wydatki dotyczące zapłaty podatku VAT należnego (kiedy VAT należny jest wyższy od VAT naliczonego). To samo zaleca Krajowa Rada Regionalnych Izb Obrachunkowych w piśmie z dnia 12 października 2016 roku, gdzie wskazano, że w paragrafie 4530 ujmuje się wydatki z tytułu zapłaty podatku VAT należnego wynikającego z faktur sprzedażowych, niezapłaconych przez kontrahenta.

Konto 229 – Pozostałe rozrachunki publicznoprawne służy do ewidencji rozrachunków publicznoprawnych, a w szczególności z tytułu ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych. Po stronie Wn ujmuje się należności z tytułu nadpłat z tytułu rozrachunków publicznoprawnych, spłatę i zmniejszenie zobowiązań publicznoprawnych, naliczone należności z tytułu inkasa składek, odpisanie należności. Po stronie Ma ewidencjonuje się zobowiązania z tytułu składek, spłat i zmniejszenie należności z tytułu rozrachunków publicznoprawnych, odpisanie należności umorzonych i przedawnionych. Szczegółowa ewidencja do konta 229 prowadzona jest według podmiotów, z którymi dokonywane są rozliczenia. Konto może wykazywać dwa salda. Saldo Wn to stan należności publicznoprawnych saldo Ma – stan zobowiązań. W opisie funkcjonowania konta nie ujęto kont przeciwstawnych stosowanych do ewidencji powyższych operacji.

Kontrolą objęto zapisy na koncie 229 oraz terminowość przekazywania składek na ubezpieczenie zdrowotne, społeczne, Fundusz Pracy, FEP oraz PFRON za miesiące listopad - grudzień 2017 roku oraz styczeń – luty 2018 roku. Ustalono, iż składki przekazywane były w każdym przypadku z zachowaniem terminu określonego w art. 47 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2017 poz. 1778), art. 87 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity Dz.U. z 2017 poz. 1938), art. 107 ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r., poz. 1065 ze zm.) oraz art. 21 i art. 22 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz o zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 511 ze zm.).

Ustalono ponadto, iż na koncie 229 dokonywano technicznych zapisów ujemnych dla zachowania czystości zapisu, czym naruszono wytyczne zawarte w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1911).

Informacje dotyczące składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne, Fundusz Pracy za kontrolowany okres przedstawiono poniżej:

Należność za miesiąc	Składki zadeklarowane według DRA		Termin płatności	Wpłaty			Zaległość
	Tytuł składki	Kwota w zł.		kwota	data	nr dokumentu księgowego	
1	2	3	4	5	6	7	8 (3-5)
11/2017	Społeczne	89 102,66	05.12.2017	89 102,66	30.11.2017	WB/187/2017/-W	0,00
	Zdrowotne	23 175,37	05.12.2017	23 175,37	30.11.2017	WB/187/2017/-W	0,00
	Fundusz pracy	5 296,15	05.12.2017	5 296,15	30.11.2017	WB/187/2017/-W	0,00
12/2017	Społeczne	114 538,40	05.01.2018	114 538,40	29.12.2017	WB/206/2018/-W	0,00
	Zdrowotne	30 962,48	05.01.2018	30 962,48	29.12.2017	WB/206/2018/-W	0,00
	Fundusz pracy	7 044,39	05.01.2018	7 044,39	29.012.2017	WB/206/2018/-W	0,00
01/2018	Społeczne	83 342,00	05.02.2018	83 342,00	31.01.2018	WB/014/2018/-W	0,00
	Zdrowotne	21 506,44	05.02.2018	21 506,44	31.01.2018	WB/014/2018/-W	0,00
	Fundusz pracy	5 061,85	05.02.2018	5 061,85	31.01.2018	WB/014/2018/-W	0,00
02/2018	Społeczne	167 688,46	05.03.2018	167 688,46	28.02.2018	WB/029/2018/-W	0,00
	Zdrowotne	43 154,60	05.03.2018	43 154,60	28.02.2018	WB/029/2018/-W	0,00
	Fundusz pracy	9 910,38	05.03.2018	9 910,38	28.02.2018	WB/029/2018/-W	0,00

Pracodawca podlega zwolnieniu z wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) na podstawie art. 21 ust. 2a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. 2018 poz. 511).

MIESIĄC	IX/2018	X/2018	XI/2018	XII/2018
Zatrudnienie ogółem w etatach, w tym:	72,75	75,08	75,85	75,85
osoby niepełnosprawne (w tym 1 ze	4	4	4	4

schorzeniem szczególnym)				
Zatrudnienie ogółem w osobach, w tym:	76,00	78,23	79,00	79,00
osoby niepełnosprawne (w tym 1 ze schorzeniem szczególnym)	4	4	4	4
<i>Liczba pracowników odpowiadająca różnicy między zatrudnieniem zapewniającym osiągnięcie wymaganego wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych a rzeczywistym zatrudnieniem osób niepełnosprawnych</i>	-1,6290	-1,4952	-1,4490	-1,4490
<i>Składki należne wg DEK-Ia</i>	-	-	-	-
<i>Przysługujące obniżenia</i>	-	-	-	-
<i>Kwota do zapłaty</i>	-	-	-	-
<i>Zapłata (kwota, data, nr dokumentu)</i>	-	-	-	-

3. POZOSTAŁE ROZRACHUNKI

Konto 231 – Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń służy do ewidencji rozrachunków z pracownikami jednostki i innymi osobami fizycznymi z tytułu wypłat pieniężnych. Zgodnie z zakładowym planem kont na koncie 231 ujmowane są po stronie Wn wypłaty wynagrodzeń, zaliczek na poczet wynagrodzeń, potrącenia z wynagrodzeń obciążających pracownika dokonywane na listach płac, obciążenia z tytułu wynagrodzeń. Na stronie Ma księgowane są zobowiązania jednostki z tytułu wynagrodzeń, przedawnione lub umorzone należności z tytułu wynagrodzeń. Brak jest kont przeciwstawnych używanych do powyższych księgowania. Ewidencja szczegółowa prowadzona jest według klasyfikacji budżetowej. Konto 231 może mieć dwa salda, saldo Wn oznacza stan należności z tytułu wynagrodzeń, saldo Ma- stan zobowiązań.

Skontrolowano zapisy dokonane na koncie 231 za listopad - grudzień 2017 roku oraz styczeń – luty 2018 roku. W wyniku kontroli stwierdzono, że konta 231 używano do ewidencji potrąceń obciążających pracownika na liście płac: składki ZUS Wn231/Ma229, składki PKZP, ZFŚS: Wn231/Ma234, potrącenia na zajęcia komornicze Wn231/Ma240 oraz należnych składek na podatek dochodowy – Wn231/Ma225, których naliczenie księgowano Wn404/Ma231.

Na koncie 231 nie stwierdzono dokonywania zapisów sprzecznych z zakładowym planem kont. Na dzień 31 grudnia 2018 roku saldo konta 231 wynosiło 264.323,23 zł, co stanowiło kwotę naliczonego dodatkowego wynagrodzenia rocznego pracowników.

Konto 234 – Pozostałe rozrachunki z pracownikami służy do ewidencji należności, roszczeń i zobowiązań wobec pracowników z innych tytułów niż wynagrodzenia, w szczególności z tytułu pobranych do rozliczenia zaliczek, udzielonych pożyczek z ZFŚS i należności od pracowników z tytułu niedoboru i szkód. Zakładowy plan kont stanowiący załącznik nr 3b do zarządzenia nr 146/16 z dnia 30 grudnia 2016 roku wskazywał typowe operacje ujmowane na koncie 234, nie wskazując jednocześnie kont przeciwstawnych do ewidencji operacji. Ewidencja szczegółowa prowadzona jest według poszczególnych tytułów. Konto może wykazywać dwa salda, saldo Wn- stan należności i roszczeń, saldo Ma- stan zobowiązań.

Analizie poddano ewidencję na koncie 234 za grudzień 2018 roku. W wyniku kontroli nie stwierdzono zapisów niezgodnych z zakładowym planem kont jednostki. Saldo Wn konta 234 na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosiło 870,00 zł – stan zobowiązań z tytułu pożyczek z ZFŚS, a saldo Ma- 63,52 zł - nierozliczona podróż służbowa pracownika.

Konto 240 – Pozostałe rozrachunki (jednostka) służy do ewidencji należności i roszczeń oraz zobowiązań nieobjętych ewidencją na kontach 201- 234. Na koncie 240 ujmuje się rozrachunki z tytułu wydatków inwestycyjnych, sum depozytowych, sum na zlecenie, potrąceń dokonanych na listach płac, roszczenia sporne. Ewidencja szczegółowa prowadzona jest według poszczególnych tytułów. Saldo Wn konta 240 oznacza stan należności i roszczeń, saldo Ma – stan zobowiązań.

Prawidłowość zapisów na koncie 240 skontrolowano na podstawie zapisów dokonanych w ewidencji księgowej konta 240 w okresie listopad – grudzień 2017 roku i styczeń – luty 2018 roku. Z zestawienia obrotów i sald wynika, iż na koncie 240 ewidencjonowane są diety radnych, sołtysów, potrącenia z ZFŚS, nagrody, stypendia, zwrot podatku akcyzowego, rozrachunki z tytułu prac społecznie użytecznych, ekwiwalent dla członków OSP, zasiłki szkolne i stypendia dla uczniów, pomoc finansowa- Fundusz Zdrowotny, rozrachunki do opłat za doskonalenie zawodowe nauczycieli.

Konto 240 – Pozostałe rozrachunki (organ) zgodnie z zakładowym planem kont załącznikiem nr 3a do zarządzenia 146/16 służy do ewidencji innych rozrachunków związanych z realizacją budżetu, z wyjątkiem rozrachunków i rozliczeń ujmowanych na kontach 222, 223, 224, 225, 250, 260. Ewidencja szczegółowa konta prowadzona jest w podziale na poszczególne tytuły. Na koncie 240 ujmuje się operacje związane z błędami w wyciągach bankowych oraz inne należności/zobowiązania nie ujęte na kontach wskazanych powyżej. Saldo Wn konta 240 oznacza stan należności, zaś Ma- stan zobowiązań.

Z przedstawionych dokumentów wynikało, że konto 240 podzielono na konta – 240/01– pozostałe rozrachunki i 240/02 – pozostałe rozrachunki „Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”.

Skontrolowano zapisy na koncie 240 w okresie listopad-grudzień 2017 roku oraz okres styczeń- luty 2018 roku, nie stwierdzono księgowania operacji gospodarczych i finansowych innych niż przewidziane w planie kont.

V. GOSPODARKA KASOWA

1. ZABEZPIECZENIE WARTOŚCI PIENIĘŻNYCH I DRUKÓW ŚCISŁEGO ZARACHOWANIA. KONTROLA KASY. INSTRUKCJA KASOWA

Zarządzeniem nr 52/2007 dnia 22 października 2007 roku Wójt Gminy Szczerców wprowadził instrukcję kasową.

Przyjęta instrukcja ustalała: wymagania dotyczące osoby kasjera, opis pomieszczenia kasowego, zasady ochrony i transportu wartości pieniężnych, zasady gospodarki kasowej, rodzaje dokumentacji kasowej, zasady wypełniania druków kasowych, zasady dotyczące przyjmowania wpłat i dokonywania wypłat z kasy, czynności kontrolne i inwentaryzacyjne kasy. Wysokość niezbędnego zapasu gotówki w kasie ustalana jest przez kierownika jednostki w zależności od warunków zabezpieczenia gotówki i możliwości jej odprowadzenia na rachunek bankowy. Kwota pogotowia nie wynikała z żadnego dokumentu.

Prowadzenie kas powierzono od dnia 19 lipca 2018 roku młodszemu referentowi do spraw obsługi kasy Darii Kałużnej. Kasjer złożył oświadczenie o przyjęciu kasy z pełną odpowiedzialnością materialną. Sposób zabezpieczenia pomieszczenia kasowego oraz

gotówki był zgodny z uregulowaniami Instrukcji kasowej wprowadzonej zarządzenia Wójta Gminy Szczerców nr 52/2007 z dnia 22 października 2007 roku.

Kasjer sporządzał raporty kasowe przy pomocy systemu komputerowego i odprowadzał gotówkę do banku. W kasie przechowywano чеки, kwitariusze przychodowe opłaty targowej, arkusze spisu z natury, druki mandatów oraz druki KP. Dokonano weryfikacji stanu faktycznego posiadanych przez kasjera druków ścisłego zarachowania z ich stanem ewidencyjnym ujętym w księdze druków ścisłego zarachowania. Stan ewidencyjny druków ścisłego zarachowania był zgodny ze stanem faktycznym.

Jednostka kontrolowana nie posiadała zasad gospodarki drukami ścisłego zarachowania. Ustalenia w zakresie druków ścisłego zarachowania zostały zawarte w zasadach wynikających z instrukcji kasowej i dotyczyły druków kasowych.

W obowiązujących zasadach (polityce) rachunkowości nie wskazano sposobu prowadzenia ewidencji depozytów w postaci niepieniężnych. Ze względu na istotność i wagę gwarancji ubezpieczeniowej jako formy zabezpieczenia, np. robót budowlanych, wskazane jest, aby jednostka prowadziła pozabilansową ewidencję posiadanych gwarancji ubezpieczeniowych.

Protokół kontroli kasy stanowi załącznik nr 3 do protokołu kontroli

2. DOKUMENTOWANIE OPERACJI KASOWYCH

Kontrolą objęto wydatkowe raporty kasowe z miesiąca grudnia 2018 roku. Wszystkie operacje kasowe zostały ujęte w raportach kasowych w dniach, w których nastąpiła wypłata gotówki. Dokumenty stanowiące załączniki do raportów kasowych zawierały oznaczenie raportu, w którym zostały ujęte, zawierały również wskazanie sposobu ujęcia ich w ewidencji i zgodnie ze wskazaniem zostały zaksięgowane.

Lp	Faktura nr /rachunek nr	Data wystawienia	Data wpływu	Data ujęcia w ewidencji księgowej	Kwota faktury	Data zapłaty/
		/data sprzedaży				Nr raportu kasowego
1	Polecenie wyjazdu służbowego nr 259/2018	06.12.2018 r.	05.12.2018r.	06.12.2018 r.	75,22	06.12.2018 r.
		04.12.2018 r.				RK/066/2018-W
2	Polecenie wyjazdu służbowego nr 261/2018	06.12.2018 r.	05.12.2018r.	06.12.2018 r.	41,79	06.12.2018 r.
		05.12.2018r.				RK/066/2018-W
3	Polecenie wyjazdu służbowego nr 251/2018	06.12.2018 r.	06.12.2018r.	06.12.2018 r.	150,36	06.12.2018 r.
		28.11.2018r.				RK/066/2018-W
4	Polecenie wyjazdu służbowego nr 258/2018	06.12.2018 r.	06.12.2018r.	06.12.2018 r.	145,38	06.12.2018 r.
		04.12.2018 r.				RK/066/2018-W
5	Polecenie wyjazdu służbowego nr 260/2018	06.12.2018 r.	06.12.2018r.	06.12.2018 r.	132,38	06.12.2018 r.
		05.12.2018 r.				RK/066/2018-W
6	Polecenie wyjazdu służbowego nr 257/2018	06.12.2018 r.	03.12.2018r.	06.12.2018 r.	35,10	06.12.2018 r.
		03.12.2018 r.				RK/066/2018-W
7	Polecenie wyjazdu	30.11.2018 r.	30.11.2018r.	30.11.2018 r.	35,10	06.12.2018 r.

PROTOKÓŁ Z KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE SZCZERCÓW
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhafa 10
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

	służbowego nr 256/18	30.11.2018 r.				RK/066/2018-W
8	Polecenie wyjazdu służbowego nr 144/2018	30.11.2018 r.	29.11.2018r.	30.11.2018 r.	71,88	06.12.2018 r.
		20.11.2018 r.				RK/066/2018-W
9	Faktura nr F00027O111800268684U	27.11.2018 r.	27.11.2018 r.	30.11.2018 r.	176,50	06.12.2018 r.
		27.11.2018 r.				RK/066/2018-W
10	Dowód KP nr 2018/10134	30.11.2018 r.	30.11.2018 r.	30.11.2018 r.	49,20	06.12.2018 r.
		30.11.2018 r.				RK/066/2018-W
11	Faktura nr 64/05/11/2018	29.11.2018 r.	29.11.2018 r.	30.11.2018 r.	46,42	06.12.2018 r.
		29.11.2018 r.				RK/066/2018-W
12	Lista płac Nr 10/SS/2018	05.12.2018 r.	05.12.2018 r.	05.12.2018 r.	554,00	06.12.2018 r.
		04.12.2018 r.				RK/066/2018-W
13	Dowód KP nr 7833-7834	30.11.2018 r.	30.11.2018 r.	30.11.2018 r.	580,00	06.12.2018 r.
		30.11.2018 r.				RK/066/2018-W
14	Świadczenie pieniężne - prace społecznie - użyteczne ORG.210.1.18.2018	03.12.2018 r.	03.12.2018 r.	30.11.2018 r.	332,00	06.12.2018 r.
		11/2018 r.				RK/066/2018-W
15	Polecenie wyjazdu służbowego nr 264/2018	10.12.2018 r.	07.12.2018r.	10.12.2018 r.	35,10	10.12.2018 r.
		07.12.2018 r.				RK/067/2018-W
16	Polecenie wyjazdu służbowego nr 262/2018	10.12.2018 r.	10.12.2018r.	10.12.2018 r.	130,38	10.12.2018 r.
		07.12.2018 r.				RK/067/2018-W
17	Faktura 0939/2018	04.12.2018 r.	04.12.2018 r.	10.12.2018 r.	205,00	10.12.2018 r.
		04.12.2018 r.				RK/067/2018-W
18	Faktura 7/12/2018/5136	04.12.2018 r.	05.12.2018 r.	10.12.2018 r.	1 199,40	10.12.2018 r.
		04.12.2018 r.				RK/067/2018-W
19.	Rozliczenie kosztów przejazdu organizowanego przez rodzica	03.12.2018 r.	04.12.2018 r.	30.11.2018 r.	692,24	10.12.2018 r.
		11/2018 r.				RK/067/2018-W
20.	Lista płac Nr 86/UZ/2018	10.12.2018 r.	10.12.2018	10.12.2018	1 558,61	10.12.2018 r.
		07.12.2018 r.				RK/067/2018-W
21.	Lista płac Nr 87/UZ/2018	10.12.2018 r.	10.12.2018	10.12.2018	917,99	10.12.2018 r.
		07.12.2018 r.				RK/067/2018-W
22	Polecenie wyjazdu służbowego nr 267/2018	14.12.2018 r.	14.12.2018r.	14.12.2018 r.	71,88	14.12.2018 r.
		13.12.2018 r.				RK/068/2018-W
23	Polecenie wyjazdu służbowego nr 268/2018	14.12.2018 r.	14.12.2018r.	14.12.2018 r.	31,76	14.12.2018 r.
		14.12.2018 r.				RK/068/2018-W

PROTOKÓŁ Z KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE SZCZERCÓW
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofa 10
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

24	Polecenie wyjazdu służbowego nr 266/2018	14.12.2018 r.	10.12.2018r.	14.12.2018 r.	35,10	14.12.2018 r.
		10.12.2018 r.				RK/068/2018-W
25	Polecenie wyjazdu służbowego nr 263/2018	14.12.2018 r.	10.12.2018r.	14.12.2018 r.	103,64	14.12.2018 r.
		06.12.2018 r.				RK/068/2018-W
26	Faktura nr 332/12/2018	07.12.2018 r.	07.12.2018 r.	14.12.2018 r.	1 039,99	14.12.2018 r.
		07.12.2018 r.				RK/068/2018-W
27	Faktura nr 1153018591	07.12.2018 r.	10.12.2018 r.	14.12.2018 r.	125,53	14.12.2018 r.
		07.12.2018 r.				RK/068/2018-W
28	Faktura nr 5455F00542/12/18	10.12.2018 r.	10.12.2018 r.	14.12.2018 r.	251,99	14.12.2018 r.
		07.12.2018 r.				RK/068/2018-W
29	Dowód KP nr 8045,8048,8049	12.12.2018 r.	12.12.2018 r.	14.12.2018 r.	90,00	14.12.2018 r.
		12.12.2018 r.				RK/068/2018-W
30	Dowód KP nr 8046,8047,8050	12.12.2018 r.	12.12.2018 r.	14.12.2018 r.	180,00	14.12.2018 r.
		12.12.2018 r.				RK/068/2018-W
31	Dowód KP nr 8044	12.12.2018 r.	12.12.2018 r.	14.12.2018 r.	30,00	14.12.2018 r.
		12.12.2018 r.				RK/068/2018-W
32	Dowód KP nr 2018/10240	05.12.2018 r.	05.12.2018 r.	14.12.2018 r.	50,00	14.12.2018 r.
		05.12.2018 r.				RK/068/2018-W
33	Lista płac Nr 7/O/2018	14.12.2018 r.	14.12.2018 r.	14.12.2018	320,00	14.12.2018 r.
		11.12.2018 r.				RK/068/2018-W
34	Lista płac Nr 91/UZ/2018	14.12.2018 r.	14.12.2018	14.12.2018	202,04	14.12.2018 r.
		13.12.2018				RK/068/2018-W
35	Lista diet radnych – komisja rewizyjna	14.12.2018 r.	14.12.2018 r.	14.12.2018 r.	680,00	14.12.2018 r.
		06.12.2018 r.				RK/068/2018-W
36	Lista diet radnych – komisja skarg, wniosków	14.12.2018 r.	14.12.2018 r.	14.12.2018 r.	680,00	14.12.2018 r.
		07.12.2018 r.				RK/068/2018-W
37	Polecenie wyjazdu służbowego nr 270/2018	18.12.2018 r.	18.12.2018r.	18.12.2018 r.	33,43	18.12.2018 r.
		17.12.2018 r.				RK/069/2018-W
38	Lista stypendiów motywacyjnych za rok akademicki 2017/2018	18.12.2018 r.	18.12.2018r.	18.12.2018 r.	3.720,00	18.12.2018 r.
		12/2018 r.				RK/069/2018-W
39	Faktura nr VS/01194/18	07.12.2018 r.	13.12.2018 r.	18.12.2018 r.	31,37	18.12.2018 r.
		07.12.2018 r.				RK/069/2018-W
40	Lista ekwiwalentów – OSP Chabielice	18.12.2018 r.	18.12.2018 r.	18.12.2018 r.	360,00	18.12.2018 r.
		17.12.2018 r.				RK/069/2018-W
41	Lista ekwiwalentów – OSP Borowa	18.12.2018 r.	18.12.2018 r.	18.12.2018 r.	1 080,00	18.12.2018 r.
		17.12.2018 r.				RK/069/2018-W

PROTOKÓŁ Z KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE SZCZERCÓW
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

42	Lista ekwiwalentów – OSP Chabielice	18.12.2018 r.	18.12.2018 r.	18.12.2018 r.	546,30	18.12.2018 r.
		17.12.2018 r.				RK/069/2018-W
43	Lista ekwiwalentów – OSP Osiny	18.12.2018 r.	18.12.2018 r.	18.12.2018 r.	54,00	18.12.2018 r.
		17.12.2018 r.				RK/069/2018-W
44	Lista ekwiwalentów – OSP Borowa	18.12.2018 r.	18.12.2018 r.	18.12.2018 r.	154,50	18.12.2018 r.
		17.12.2018 r..				RK/069/2018-W
45	Lista ekwiwalentów – OSP Magdalenów	18.12.2018 r.	18.12.2018 r.	18.12.2018 r.	102,30	18.12.2018 r.
		17.12.2018 r..				RK/069/2018-W
46	Lista ekwiwalentów – OSP Szczerców	18.12.2018 r.	18.12.2018 r.	18.12.2018 r.	791,10	18.12.2018 r.
		17.12.2018 r.				RK/069/2018-W
47	Faktura nr 341/12/2018	17.12.2018 r.	17.12.2018 r.	19.12.2018 r.	550,01	19.12.2018 r.
		17.12.2018 r.				RK/070/2018-W
48	Faktura F0048986366/012/18	01.12.2018 r.	17.12.2018 r.	19.12.2018 r.	64,92	19.12.2018 r.
		01.12.2018 r..				RK/070/2018-W
49	Faktura PL1396818000052	13.12.2018 r.	13.12.2018 r.	19.12.2018 r.	23,99	19.12.2018 r.
		13.12.2018 r..				RK/070/2018-W
50	Lista diet radnych – komisja rolnictwa	19.12.2018 r.	19.12.2018 r.	19.12.2018 r.	1 480,00	19.12.2018 r.
		18.12.2018 r.				RK/070/2018-W
51	Lista pomocy finansowej- Fundusz zdrowotny	19.12.2018 r.	19.12.2018 r.	19.12.2018 r.	7 900,00	19.12.2018 r.
		19.12.2018 r.				RK/070/2018-W
52	Lista diet sołtysów	19.12.2018 r.	19.12.2018 r.	19.12.2018 r.	13 741,16	19.12.2018 r.
		19.12.2018 r.				RK/070/2018-W
53	Polecenie wyjazdu służbowego nr 269/2018	20.12.2018 r.	20.12.2018r.	20.12.2018 r.	129,60	20.12.2018 r.
		18.12.2018 r.				RK/071/2018-W
54	Polecenie wyjazdu służbowego nr 155/2018	20.12.2018 r.	18.12.2018r.	20.12.2018 r.	117,01	20.12.2018 r.
		07.12.2018 r.				RK/071/2018-W
55	Lista nr 17/2018 – pomoc materialna	20.12.2018 r.	20.12.2018r.	20.12.2018 r.	2 842,00	20.12.2018 r.
		12/2018 r.				RK/071/2018-W
56	Listy płac – nagrody uznaniowe dla pracowników	20.12.2018 r.	20.12.2018r.	20.12.2018 r.	3 137,57	20.12.2018 r.
		12/2018 r.				RK/071/2018-W
57	Listy płac – wynagrodzenia dla pracowników	24.12.2018 r.	24.12.2018r.	24.12.2018 r.	12 550,10	24.12.2018 r.
		12/2018 r.				RK/072/2018-W
58	Polecenie wyjazdu służbowego nr 271/2018	19.12.2018 r.	20.12.2018r.	27.12.2018 r.	36,78	27.12.2018 r.
		19.12.2018 r.				RK/073/2018-W

PROTOKÓŁ Z KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE SZCZERCÓW
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

59	Polecenie wyjazdu służbowego nr 272/2018	27.12.2018 r.	20.12.2018r.	27.12.2018 r.	75,22	27.12.2018 r.
		19.12.2018 r.				RK/073/2018-W
60	Polecenie wyjazdu służbowego nr 273/2018	27.12.2018 r.	20.12.2018r.	27.12.2018 r.	117,01	27.12.2018 r.
		20.12.2018 r.				RK/073/2018-W
61	Polecenie wyjazdu służbowego nr 274/2018	27.12.2018 r.	24.12.2018r.	27.12.2018 r.	33,43	27.12.2018 r.
		21.12.2018 r.				RK/073/2018-W
62	Faktura F000180121800268684U	21.12.2018 r.	21.12.2018 r.	27.12.2018 r.	30,00	27.12.2018 r.
		21.12.2018 r..				RK/073/2018-W
63	Faktura 545500573/12/18	20.12.2018 r.	20.12.2018 r.	27.12.2018 r.	91,88	27.12.2018 r.
		20.11.2018 r..				RK/073/2018-W
64	Faktura FV/6345/12/2018/RBAY	11.12.2018 r.	21.12.2018 r.	27.12.2018 r.	308,95	27.12.2018 r.
		11.12.2018 r..				RK/073/2018/-W
65	Faktura PL1396818000057	20.12.2018 r.	20.12.2018 r.	27.12.2018 r.	16,99	27.12.2018 r.
		20.12.2018 r..				RK/073/2018/-W
66	Faktura S245/F008527/12/2018	20.12.2018 r.	20.12.2018 r.	27.12.2018 r.	307,98	27.12.2018 r.
		20.12.2018 r..				RK/073/2018/-W
67	Faktura 8927/PB/18	17.12.2018 r.	18.12.2018 r.	27.12.2018 r.	147,00	27.12.2018 r.
		17.12.2018 r..				RK/073/2018/-W
68	Lista płac Nr 96/UZ/2018	27.12.2018	27.12.2018	27.12.2018	252,95	27.12.2018 r.
						RK/073/2018/-W
69	Lista płac Nr 14/DIETA/2018	27.12.2018	27.12.2018	27.12.2018	2 147,31	27.12.2018 r.
						RK/073/2018/-W
70	Lista płac Nr 12/GKRPA/2018	27.12.2018 r.	27.12.2018 r.	27.12.2018 r.	2 251,00	27.12.2018 r.
		27.12.2018 r.				RK/073/2018/-W
71	Polecenie wyjazdu służbowego nr 275/2018	31.12.2018 r.	28.12.2018r.	31.12.2018 r.	36,78	31.12.2018 r.
		27.12.2018 r.				RK/074/2018/-W
72	Polecenie wyjazdu służbowego nr 276/2018	31.12.2018 r.	28.12.2018r.	31.12.2018 r.	130,38	31.12.2018 r.
		28.12.2018 r.				RK/074/2018/-W
73	Lista diet radnych - sesja	31.12.2018 r.	31.12.2018 r.	31.12.2018 r.	3 000,00	31.12.2018 r.
		28.12.2018 r.				RK/074/2018/-W
74	Lista diet radnych – komisja skarg, wniosków	31.12.2018 r.	31.12.2018 r.	31.12.2018 r.	680,00	31.12.2018 r.
		28.12.2018 r.				RK/074/2018/-W
75	Lista diet radnych – komisja oświaty	31.12.2018 r.	31.12.2018 r.	31.12.2018 r.	480,00	31.12.2018 r.
		27.12.2018 r.				RK/074/2018/-W
76	Lista diet radnych – komisja budżetu	31.12.2018 r.	31.12.2018 r.	31.12.2018 r.	1 200,00	31.12.2018 r.
		27.12.2018 r.				RK/074/2018/-W

PROTOKÓŁ Z KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE SZCZERCÓW
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

77	Lista diet radnych – komisja zdrowia	31.12.2018 r.	31.12.2018 r.	31.12.2018 r.	880,00	31.12.2018 r.
		20.12.2018 r.				RK/074/2018/-W
78	Faktura 66/01/12/2018	27.12.2018 r.	28.12.2018 r.	31.12.2018 r.	155,14	31.12.2018 r.
		27.12.2018 r..				RK/074/2018/-W
79	Lista płac Nr 98/UZ/2018	28.12.2018 r.	28.12.2018 r.	28.12.2018 r.	723,78	31.12.2018 r.
		28.12.2018 r.				RK/074/2018/-W
80	Lista płac Nr 97/UZ/2018	28.12.2018 r.	28.12.2018 r.	28.12.2018 r.	215,32	31.12.2018 r.
		28.12.2018 r.				RK/074/2018/-W
81	Lista płac Nr 100/UZ/2018	31.12.2018 r.	31.12.2018 r.	31.12.2018 r.	1 220,52	31.12.2018 r.
		28.12.2018 r.				RK/074/2018/-W
82	Lista płac Nr 101/UZ/2018	31.12.2018 r.	31.12.2018 r.	31.12.2018 r.	912,60	31.12.2018 r.
		28.12.2018 r.				RK/074/2018/-W
83	Lista płac Nr 30/E/2018	31.12.2018 r.	31.12.2018 r.	31.12.2018 r.	183,76	31.12.2018 r.
	(...) ³	28.12.2018 r.				RK/074/2018/-W
84	Lista płac Nr 29/E/2018	31.12.2018 r.	31.12.2018 r.	31.12.2018 r.	226,29	31.12.2018 r.
	(...) ⁴	28.12.2018 r.				RK/074/2018/-W
85	Lista płac Nr 27/E/2018	31.12.2018 r.	31.12.2018 r.	31.12.2018 r.	135,20	31.12.2018 r.
	(...) ⁵	28.12.2018 r.				RK/074/2018/-W
Razem					72 741,61	

Dokumenty kasowe zostały poddane kontroli formalnej i rachunkowej przez Skarbnika Gminy i zatwierdzone do wypłaty przez Wójta Gminy. Zachowano ciągłość salda w raportach kasowych. Raporty kasowe zostały podpisane przez kasjera, który je sporządził oraz przez Skarbnika Gminy, który je zatwierdzał.

Na podstawie przedstawionych raportów kasowych stwierdzono:

- nie wszystkie dokumenty zawierały opis dokonanego wydatku, brakowało również podpisu osoby dokonującej kontroli merytorycznej i rzeczowej;

³ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁴ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁵ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

- niepełna dekretacja dokumentów – brak konta Wn;
- polecenia wyjazdu służbowego nie są poprawnie wypełnione przez pracowników, brakuje niektórych danych;
- polecenia wyjazdu służbowego ewidencjonowano pod jedną datą - wypłaty diety w kasie Urzędu Gminy, choć rozliczenie delegacji następowało w terminie wcześniejszym. Naruszano zatem art. 23 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym zapis księgowy powinien zawierać co najmniej: datę dokonania operacji gospodarczej; datę dokumentu, jeżeli różni się ona od daty dokonania operacji i datę zapisu. Należało zatem w dacie przedstawienia przez pracownika delegacji naliczyć zobowiązanie, następnie w dacie wypłaty środków dokonać ich rozliczenia;
- program księgowy jednostki pozwalał przypisać klasyfikację budżetową zarówno do konta Wn jak i Ma wprowadzanej operacji. Jednostka przyjęła zatem sposób ewidencji, w którym konto 101 nie zawierało klasyfikacji budżetowej. Ta przypisywana była na koncie 130 na podstawie bankowego dowodu wpłaty (Wn130/Ma141) w dochodach, a w wydatkach na podstawie operacji podjęcia gotówki czekiem (Wn141/Ma130). Powyższa praktyka naruszała zasady funkcjonowania kont, ponieważ w przypadku dochodów wpłata następuje w momencie wpływu środków do kasy i to wtedy winna być nadana klasyfikacja budżetowa, a nie dopiero w czasie odprowadzenia środków do banku. Powyższe potwierdza zapis rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej, gdzie w załączniku nr 36 wskazano, iż w kolumnie „Dochody wykonane (wpływy minus zwroty)” wykazuje się dochody wykonane na podstawie ewidencji analitycznej do rachunku bieżącego - subkonto dochodów oraz do kasy jednostki i zapłaconych kartą płatniczą;
- dokumenty sporządzane przez pracowników np. listy wypłat diet czy ekwiwalentów nie zawierały dat sporządzenia, co utrudniało pracownikom księgowości ich ewidencjonowanie w odpowiednich datach;
- zgodnie z instrukcją kasową dokumentami kasowymi w przypadku wydatków są KW, dochodów- KP. Ustalono, iż w kontrolowanych raportach kasowych brakowało wskazanych dowodów potwierdzających dokonanie wydatku/wpłaty (KW/KP), czym naruszano wewnętrzne regulacje. Stanowiły je natomiast dokumenty źródłowe- faktury, rachunki itp. Jednostka kopiowała dowody źródłowe, następnie kopię ewidencjonowano jako zobowiązanie, a oryginał faktury stanowił dowód wypłaty – KW. Należy zaznaczyć, iż faktura stanowi podstawę przypisania należności czy zobowiązań, podstawą dokonania wypłaty z gotówki kasy czy wpłaty do kasy są odpowiednio wskazane dowody KW, KP, które sporządza się na podstawie tychże faktur i rachunków;
- raporty kasowe nie zostały podpisane przez osobę sporządzającą - kasjera, zawierały jedynie wydruk imienia i nazwiska, co narusza § 21 instrukcji kasowej, gdzie wskazano, że kasjer po wypełnieniu raportu podpisuje go;
- na dokumentach odprowadzających gotówkę z kasy do banku nie było podpisu osoby zlecającej polecenie przelewu;
- w grudniu 2018 roku jednostka sporządziła osiem raportów kasowych wydatkowych, czym naruszono § 21 instrukcji kasowej wprowadzonej zarządzeniem nr 52/2007 Wójta Gminy Szczerców z dnia 22 października 2007 roku, zgodnie z którym raporty kasowe są miesięczne i zamyka się je ostatniego dnia miesiąca;
- rozliczenie kosztów podróży służbowych pracowników ewidencjonowano Wn409/Ma101 w jednej pozycji księgowej jako koszt i wydatek. Stosowanie takiego uproszczenia jest zasadne w przypadku rozliczenia dokumentu tego samego dnia, w którym zdarzenie nastąpiło. Jednak w przypadku pozycji 3, 7 i 8 datą zdarzenia był listopad, a wypłata gotówki w kasie nastąpiła w grudniu. Zatem nie ujęto w danym okresie sprawozdawczym (listopad) wszystkich zobowiązań dotyczących tego okresu, co naruszało zapisy art. 20

ust.1 ustawy o rachunkowości, z którego wynika, że do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym. Należało zatem najpierw pod datą listopadową zaewidencjonować koszt Wn409/Ma234, a następnie w dacie raportu kasowego wydatek Wn234/Ma101, wszystko z odpowiednią klasyfikacją budżetową;

- kasjerowi w zakresie czynności powierzono jedynie rozliczanie inkasenta z opłaty targowej, w czasie kontroli kasy ustalono, iż kasjer rozliczał również opłatę rezerwacyjną stanowisk handlowych;

- (...)⁶.

VI. WYKONYWANIE BUDŻETU JEDNOSTKI. ZAGADNIENIA OGÓLNE

1. INFORMACJE OGÓLNE – 2018 ROK.

Dochody i przychody budżetu

Wyszczególnienie	Plan po zmianach (zł)	Wykonanie (zł)
DOCHODY OGÓŁEM	69.240.477,81	69.921.973,10
Dochody bieżące	64.394.616,94	65.011.392,97
Dochody majątkowe	4.845.860,87	4.910.580,13
PRZYCHODY	12.759.178,69	15.335.917,15
z tego:		
Kredyty i pożyczki	0,00	0,00
Nadwyżka z lat poprzednich	11.930.713,37	14.507.451,83
Inne (np. wolne środki)	828.465,32	828.465,32

Kwota nadwyżki z lat ubiegłych wynikała z salda Ma konta 960 na koniec 2018 roku.

Wydatki i rozchody budżetu

Wyszczególnienie	Plan po zmianach (zł)	Wykonanie (zł)
WYDATKI OGÓŁEM	81.600.765,78	76.261.228,82
z tego:		
Wydatki majątkowe	29.061.568,35	27.178.827,28

⁶ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia

23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Wydatki bieżące	52.539.197,43	49.082.401,54
ROZCHODY	398.890,72	398.890,72
w tym: spłata kredytów i pożyczek	398.890,72	398.890,72

Rozchody zostały zaplanowane zgodnie z umownymi terminami spłaty w roku 2018 rat wcześniej zaciągniętych pożyczek z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Dnia 12 października 2018 roku Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi uchwałą nr IV/236/2018 zaopiniował pozytywnie informację o przebiegu wykonania budżetu Gminy Szczerców za I półrocze.

Wieloletnia prognoza finansowa

Dokonano analizy danych przedstawionych w Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2019 – 2022 (WPF) zmienionej uchwałą nr VII/74/19 Rady Gminy Szczerców z dnia 26 kwietnia 2019 roku. W szczególności zweryfikowano dane, przedstawione w tabelach niżej, mające wpływ na spełnienie relacji, o której mowa w art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, w 2019 roku i latach następujących. Zgodnie z treścią art. 243 ustawy o finansach publicznych - organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, którego realizacja spowoduje, że w roku budżetowym oraz w każdym roku następującym po roku budżetowym relacja łącznej kwoty przypadających w danym roku budżetowym spłat rat kredytów i pożyczek, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 2-4 oraz art. 90, wraz z należnymi w danym roku odsetkami od kredytów i pożyczek, o których mowa w art. 89 ust. 1 i art. 90, do planowanych dochodów ogółem budżetu przekroczy średnią arytmetyczną z obliczonych dla ostatnich trzech lat relacji jej dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące, do dochodów ogółem budżetu. Powyższego ograniczenia nie stosuje się, jak to wynika z ust. 3 i 3a tego artykułu, do spłat rat kredytów i pożyczek zaciągniętych w związku z umową zawartą na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy, wraz z należnymi odsetkami oraz wykupów papierów wartościowych emitowanych w związku z umową zawartą na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy, wraz z należnymi odsetkami i dyskontem, w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu programu, projektu lub zadania i otrzymaniu refundacji z tych środków, termin ten nie ma zastosowania do odsetek i dyskonta od zobowiązań zaciągniętych na wkład krajowy, o których mowa w pkt 1 i 1a ustępu 3 art. 243. Ograniczenia określonego w ust. 1 tegoż artykułu nie stosuje się także do wykupów papierów wartościowych, spłat rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi odsetkami i dyskontem, odpowiednio emitowanych lub zaciągniętych w związku z umową zawartą na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego w co najmniej 60% ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, w części odpowiadającej wydatkom na wkład krajowy finansowanych tymi zobowiązaniami. W przypadku programu, projektu lub zadania przynoszącego dochód, poziom finansowania ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, ustala się po odliczeniu zdyskontowanego dochodu obliczanego zgodnie z przepisami Unii Europejskiej dotyczącymi takiego programu, projektu lub zadania, a kwotę wydatków na wkład krajowy ustala się w wysokości jaka wynikałaby, gdyby poziom finansowania ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, obliczony został bez uwzględnienia zdyskontowanego dochodu.

PROTOKÓŁ Z KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE SZCZERCÓW
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

Wyszczególnienie	Wykonanie 2016	Wykonanie 2017	Wykonanie 2018	Plan 2019	Prognoza 2020	Prognoza 2021	Prognoza 2022
Dochody bieżące [Db]	53 781 672,42	64 139 765,96	65 011 392,97	66 191 071,50	61 500 000,00	61 600 000,00	61 700 000,00
Dochody ze sprzedaży majątku [Sm]	51 696,90	55 817,40	52 311,90	11 646,72	0,00	0,00	0,00
Wydatki bieżące [Wb]	41 280 860,48	43 802 088,33	49 082 401,54	51 505 280,80	52 800 000,00	53 000 000,00	53 200 000,00
[Db + Sm - Wb]	12 552 508,84	20 393 495,03	15 981 303,33	14 697 437,42	8 700 000,00	8 600 000,00	8 500 000,00
Dochody ogółem [D]	54 038 498,47	64 645 333,23	69 921 973,10	67 044 571,82	61 500 000,00	61 600 000,00	61 700 000,00
Wsk. jednoroczny [Db + Sm - Wb]/[D]	23,23%	31,55%	22,86%	21,92%	14,15%	13,96%	13,78%
(Suma wsk. z 3 poprzednich lat)/3					25,88%	25,44%	19,64%

Wyszczególnienie	Plan 2019 r.	Prognoza 2020 r.	Prognoza 2021 r.	Prognoza 2022r.
Splata [R]	429 574,60	450 000,00	430 000,00	400 000,00
Odsetki [O]	40 000,00	80 000,00	60 000,00	20 000,00
Zobowiązania z tytułu poręczeń [O]	0,00	0,00	0,00	0,00
Splata + odsetki + zobowiązania z tytułu poręczeń [R+O]	469 574,60	530 000,00	490 000,00	420 000,00
Dochody ogółem [D]	67 044 571,82	61 500 000,00	61 600 000,00	61 700 000,00
[R+O]/D	0,700%	0,86%	0,80%	0,68%

Jak wynika z wyliczeń przedstawionych w tabelach, relacja określona w art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, zostanie spełniona w roku 2019 i latach następnych.

Rok budżetowy	[R+O]/D	[Suma wskaźników z 3 poprzednich lat]/3
2019	0,70%	25,88%
2020	0,86%	25,44%
2021	0,80%	19,64%
2022	0,68%	16,68%

W latach objętych kontrolą Gmina Szczerców nie zawarła umów objętych ustawowymi wyłączeniami z limitu spłat zobowiązań o którym mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych o przyznaniu pomocy:

Dochody majątkowe

Gmina Szczerców nie prognozuje uzyskiwania dochodów ze sprzedaży majątku w latach objętych prognozą. Plan dochodów ze sprzedaży majątku na 2019 roku obejmuje dokonane sprzedaże 3 działek w pierwszym kwartale 2019 roku.

Rozchody i odsetki

Rozchody przypadające do spłaty na rok 2019 zostały zaplanowane zgodnie z kwotami spłat rat wynikającymi z zawartych umów w sprawie pożyczek. Na rok 2019 zaplanowano przychody z tytułu kredytów i pożyczek w kwocie 1.280.000,00 zł w tym 850.425,40 zaplanowano przeznaczyć na sfinansowanie deficytu. Prognoza spłat na lata 2020-2022 obejmowała raty spłat kredytów i pożyczek zaplanowanych do zaciągnięcia w roku 2019.

W latach 2019 -2022 prognozuje się dochody bieżące w kwocie niższej niż do tej pory dynamik ich zmian jaki dynamika wzrostu wydatków bieżących w stosunku do osiągniętych wartości danych z lat wcześniejszych mieści się w granicach do 5%.

Do WPF dołączono objaśnienia przyjętych wartości.

VII. WYKONYWANIE BUDŻETU. REALIZACJA DOCHODÓW BUDŻETOWYCH

1. DOCHODY Z PODATKÓW I OPŁAT LOKALNYCH - 2018 - 2019

---

1) Rachunkowość w zakresie podatków i opłat. Plan kont

Zasady rachunkowości oraz plan kont w zakresie podatków i opłat zawarto w załączniku nr 7 do zarządzenia Wójta Gminy Szczerców nr 146/16 z dnia 30 grudnia 2016 roku w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości dla budżetu Gminy oraz Urzędu Gminy Szczerców. Stwierdzono, że plan kont dla organu podatkowego nie uwzględniał w wykazie kont syntetycznych konta 101 – kasa. Zgodnie z treścią § 11 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 roku w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375) - dla prowadzenia ewidencji z tytułu podatków korzysta się w szczególności z bilansowych kont syntetycznych planu kont urzędu między innymi z konta 101 – kasa gdzie ewidencjonuje się wpływy i zwroty z tytułu podatków, dokonywane za pośrednictwem kasy. Na stronie Wn konta 101 księguje się między innymi wpływ gotówki z tytułu podatków, w korespondencji ze stroną Ma konta 221 - Należności z tytułu dochodów budżetowych lub ze stroną Ma konta 226 - Długoterminowe należności budżetowe. Na stronie Ma konta 101 księguje się rozchód gotówki a między innymi przekazanie środków pieniężnych na rachunek bieżący urzędu, w korespondencji ze stroną Wn konta 141 - Środki pieniężne w drodze. Konto 141 – środki pieniężne w drodze służące do ewidencji środków pieniężnych znajdujących się między kasą urzędu, a jego rachunkiem bieżącym również nie zostało przewidziane w uregulowaniach jednostki. Zgodnie z treścią pkt 4 ppkt 1 zasad rachunkowości i planu kont dla prowadzenia ewidencji podatków i opłat (załącznik nr 7 do zarządzenia nr 146/16) wpłaty podatków i opłat dokonywane są na rachunek bankowy lub w kasie UG. Zatem nie ma możliwości prowadzenia ewidencji podatkowej z wyłączeniem konta 101 i 141.

Ewidencja rozliczeń z tytułu podatków prowadzona była na kontach analitycznych do konta syntetycznego 221 – należności z tytułu dochodów budżetowych. Dla każdego podatnika prowadzono odrębne konto w każdym podatku.

W zakresie wymiaru i ewidencji podatkowej podatników jednostka kontrolowana wykorzystywała program komputerowy. Organ podatkowy nie posiadał bieżącego dostępu do bazy danych z ewidencji gruntów i budynków Starostwa Powiatowego.

2) Organizacja wymiaru i poboru podatków i opłat (inkaso)

Uchwałą nr XV/139/16 z dnia 27 stycznia 2016 roku Rada Gminy Szczerców zarządziła pobór podatku rolnego, leśnego i od nieruchomości od osób fizycznych w drodze inkasa oraz wyznaczenia inkasentów (Dz. Urz. Województwa Łódzkiego z dnia 15 lutego 2016 roku, poz.732). Na inkasentów wyznaczono osoby wskazane imiennie w załączniku do uchwały. Rada Gminy Szczerców ustaliła termin płatności dla inkasentów podatków na dzień po dniu, w którym zgodnie z przepisami prawa podatkowego upływa termin zapłaty podatku przez podatnika. Inkasentowi przysługuje wynagrodzenie w wysokości 10% od kwoty każdej raty podatków zainkasowanej przez inkasentów i terminowo przekazanych do Urzędu Gminy. Wypłata wynagrodzenia inkasentom dokonywana jest w ciągu 30 dni od dnia rozliczenia i wpłacenia na rachunek Gminy podatków.

Kontrolą objęto prawidłowość rozliczania inkasentów oraz naliczenia i wypłaty prowizji dla inkasentów sołectw: Janówka (III, IV 2018, I 2019) oraz Lubiec (III, IV 2018, I 2019).

Zestawienie prawidłowości rozliczenia inkasentów, naliczenia i wypłaty prowizji dla inkasentów sołectwa Janówka oraz Lubiec za inkaso III i IV raty za 2018 roku oraz I raty roku 2019 rok stanowi załącznik nr 4 do protokołu kontroli .

W przedmiotowym zakresie nieprawidłowości nie stwierdzono. Wypłaty inkasa dokonano w kasie Urzędu zachowując termin wskazany w uchwale Rady Gminy.

Realizację dochodów Gminy z tytułu podatków i opłat lokalnych w latach 2018 - 30.03.2019 przedstawiono w poniżej zamieszczonych tabelach.

Tabela
Plan i realizacja dochodów własnych w 2018 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Plan (w zł)	Wykonanie (w zł)	Procent Wykonania planu	Udział procentowy w wykonaniu budżetu
1	2	3	4	5	6
DOCHODY BUDŻETOWE - ogółem		69.240.477,81	69.921.973,10	100,98	
1.	Podatek od nieruchomości	19.316.468,00	19.344.518,03	100,15	27,67
2.	Podatek rolny	55.872,00	55.896,50	100,04	0,08
3.	Podatek leśny	114.038,00	115.104,46	100,94	0,16
4.	Podatek od środków transportowych	257.478,00	238.458,60	92,61	0,34
5.	Oplata targowa	43.000,00	44.191,00	102,77	0,06

Tabela

Plan i realizacja dochodów własnych 31.03. 2019 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Plan (w zł)	Wykonanie (w zł)	Procent Wykonania planu	Udział procentowy w wykonaniu budżetu
1	2	3	4	5	6
DOCHODY BUDŻETOWE - ogółem		66.774.560,55	23.964.365,09	35,89	
1.	Podatek od nieruchomości	19.258.158,00	5.116.052,82	26,57	21,35
2.	Podatek rolny	56.130,00	41.707,86	74,31	0,17
3.	Podatek leśny	115.716,00	49.951,67	43,17	0,21
4.	Podatek od środków transportowych	252.238,00	94.338,00	37,40	0,39
5.	Oplata targowa	40.000,00	8.926,00	22,32	0,04

3) Podatek od nieruchomości

W okresie objętym kontrolą obowiązywały stawki podatku od nieruchomości przyjęte uchwałami Rady Gminy Szczerców:

- nr XXVII/395/17 z dnia 28 listopada 2017 roku w sprawie określenia rocznych stawek i zwolnień w podatku od nieruchomości na terenie Gminy Szczerców (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z dnia 5 grudnia 2017 roku, poz.5120),
- nr XXLVIII/515/18 z dnia 19 października 2018 roku w sprawie określenia rocznych stawek i zwolnień w podatku od nieruchomości na terenie Gminy Szczerców (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z dnia 9 listopada 2018 roku, poz.5915) zmienioną uchwałą nr II/16/18 z dnia 29 listopada 2018 roku (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z dnia 12 grudnia 2018 roku, poz.6654).

Wskazanymi wyżej uchwałami Rada Gminy zwolniła od podatku od nieruchomości:

- budynki lub ich części, budowle oraz grunty związane z prowadzeniem działalności służącej do celów ochrony przeciwpożarowej,
- budynki lub ich części, budowle oraz grunty związane z prowadzeniem działalności w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz zbiorowego odprowadzania ścieków
- budynki lub ich części, budowle oraz grunty związane z prowadzeniem działalności kulturalnej w rozumieniu ustawy z dnia 25 października 1991 roku o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej.

Podatek od nieruchomości od osób prawnych

Kontrolę terminowości składania deklaracji podatkowych oraz poprawności zastosowanych stawek i obliczenia należnego podatku przeprowadzono na podstawie próby wybranych do kontroli podatników opisanych w poniższym zestawieniu:

(...)⁷

---

⁷ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Dane z deklaracji składanych przez wskazane osoby prawne na rok 2018 i 2019 odniesiono do danych wykazanych w deklaracjach złożonych na rok 2017.

1. Wszyscy podatnicy objęci kontrolą złożyli deklaracje podatkowe (korekty).
2. Stawki podatków w deklaracjach podatkowych (ich korektach) zostały określone zgodnie z uchwałami Rady Gminy.
3. Przedmiot opodatkowania ustalono zgodnie z zapisami w ewidencji gruntów oraz innymi dostępnymi dokumentami (akty notarialne, umowy, zawiadomienia, zestawienia).
3. Podatnicy uiszczali podatek w ustawowych terminach.
4. Na wniosek podatnika wskazanego w pkt 8 Wójt Gminy wydał decyzją nr 1/2018 z dnia 26 stycznia 2018 roku o odroczeniu podatnikowi terminu składania korekt deklaracji podatkowych do dnia 15 każdego miesiąca za poprzedni miesiąc w roku 2018 na podstawie art. 48 ustawy Ordynacja podatkowa.
5. W złożonej dnia 2 lutego 2018 roku przez Gminę Szczerców deklaracji wykazano 13.959 m² gruntów objętych zwolnieniem na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 9 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych oraz 1.942.705 m² gruntów oraz 10.368,68 m² pow. użytkowej budynków zwolnionych na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 15 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że Gmina Szczerców na podstawie umów udostępniła lokale mieszkalne wynajmującym. Powierzchnia przedmiotowych lokali - 1.057,20 m² została w deklaracji Gminy wskazana jako powierzchnia budynków objęta wskazanym wyżej zwolnieniem. Zgodnie z treścią art. 7 ust. 1 pkt 15 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych zwalania się od podatku od nieruchomości grunty i budynki lub ich części, stanowiące własność gminy, z wyjątkiem zajętych na działalność gospodarczą lub będących w posiadaniu innych niż gmina jednostek sektora finansów publicznych oraz pozostałych podmiotów. Należy tutaj zauważyć, iż zgodnie z powyższym przepisem ustawodawca zwolnił z podatku od nieruchomości grunty i budynki lub ich części stanowiące własność gminy, ale jednocześnie wskazał wyjątki od tej zasady, które skutkują obowiązkiem naliczenia i zapłaty podatku od nieruchomości. Zwolnienie nie obowiązuje w przypadku, gdy grunty, budynki lub ich części zostały zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej lub są w posiadaniu innych niż gmina jednostek sektora finansów publicznych oraz w posiadaniu pozostałych podmiotów (zarówno samoistnym, jak i zależnym, np. umowa najmu, użytkowania). Nieprawidłowe zakwalifikowanie lokali mieszkalnych oddanych w najem jako zwolnionych ustawowo z podatku od nieruchomości spowodowało nieprawidłowe sporządzenie sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego oraz sprawozdania Rb-PDP za okres sprawozdawczy od początku roku do dnia 31 grudnia 2018 roku a także sprawozdania Rb-27S za okres od początku roku do dnia 30 marca 2019 roku. Nieprawidłowości dotyczą danych dotyczących skutków obniżenia górnych stawek podatków obliczonych za okres sprawozdawczy, co stanowiło naruszenie §3 ust. 1 pkt 9 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 36 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r., poz. 1911 ze zm.). Ponadto powierzchni lokali mieszkalnych nie wskazano jako podstawy do opodatkowania w sprawozdaniu podatkowym w zakresie podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego SP-1 część B (kolumna 3 wiersz 1.9) sporządzonego dnia 20 lipca 2018 roku, co naruszało zasady sporządzania sprawozdania wynikające z §2 ust. 1 pkt 4 lit. a rozporządzenia Ministra Rozwoju i finansów z dnia 20 grudnia 2017 roku w sprawie sprawozdania podatkowego w zakresie podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego.

Dane podatników podatku od nieruchomości (osoby prawne) objętych kontrolą, stanowi załącznik nr 5 do protokołu kontroli.

Podatek od nieruchomości od osób fizycznych

Kontrolą objęto podatników o następujących numerach ewidencji podatkowej (...)⁸ opłacających podatek od nieruchomości na podstawie decyzji w sprawie ustalenia łącznego zobowiązania pieniężnego.

W toku kontroli stwierdzono co następuje:

1. Podatnikowi o nr ewidencji podatkowej (...)⁹ decyzje wymiarowe wydał Wójt Gminy Kleszczów z uwagi na zaistnienie przesłanek wynikających z art. 132 ustawy Ordynacja podatkowa. Z przedstawionych informacji w sprawie podatku od nieruchomości złożonej przez małżonka oraz wydruków informacji o działkach wynikało, iż decyzje na rok 2018 i 2019 zostały wydane przez uprawniony organ z naruszeniem art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych bowiem przedmiotowymi decyzjami organ podatkowy ustalił wymiar podatku dla podatnika i jego współmałżonka od przedmiotów opodatkowania stanowiących współwłasność jak i odrębny majątek małżonka. Zgodnie z treścią art. 3 ust. 4 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych wynika, że jeżeli nieruchomość lub obiekt budowlany stanowi współwłasność lub znajduje się w posiadaniu dwóch lub więcej podmiotów, to stanowi odrębny przedmiot opodatkowania, a obowiązek podatkowy od nieruchomości lub obiektu budowlanego ciąży solidarnie na wszystkich współwłaścicielach lub posiadaczach. Współwłaścicielami (współposiadaczami) są, między innymi małżonkowie w stosunku do nieruchomości stanowiących ich współwłasność łączną (nieruchomości wchodzących w skład majątku wspólnego małżonków). Tym samym nie są oni łącznie zobowiązani do zapłacenia podatku od nieruchomości stanowiących, zarówno ich współwłasność, jak i odrębną własność każdego z nich. Każdy z małżonków powinien więc otrzymać odrębnie decyzję podatkową na nieruchomości wchodzące w skład majątku małżeńskiego. W decyzji powinni być wykazani obydwójce małżonkowie jako podatnicy, a podatek w jednej kwocie (bez podziału). Tym bardziej wadliwa jest jedna decyzja (wspólna) ustalająca wymiar podatku od nieruchomości będących zarówno współwłasnością małżonków jak i nieruchomości będących odrębnym majątkiem jednego z małżonków, która ponad to doręczona została jednemu z małżonków.

2. W przypadku podatnika o nr (...)¹⁰ ewidencji podatkowej stwierdzono podwójne opodatkowanie gruntów o powierzchni 0,017 ha - z tytułu podatku rolnego oraz z tytułu podatku od nieruchomości - grunty pod działalność gospodarczą (wskazane w złożonej

---

⁸ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁰ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

informacji). Zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 roku o podatku rolnym (Dz. U. 2016, poz. 617 ze zm.) - opodatkowaniu podatkiem rolnym podlegają grunty sklasyfikowane w ewidencji gruntów i budynków jako użytki rolne z wyjątkiem gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza. W związku z powyższym jeżeli podatnik wskazał w złożonej informacji, iż 0,017 ha gruntu związanych jest z działalnością gospodarczą to należało pomniejszyć o tę ilość podstawę opodatkowania podatkiem rolnym.

3. Podatnikowi o nr ewidencji podatkowej (...) ¹¹ organ podatkowy wydał decyzję w sprawie łącznego zobowiązania pieniężnego na rok 2018 i 2019 obejmując wymiarem powierzchnię użytków rolnych i nieużytków będących w posiadaniu podatnika w 1/2 i (...) ¹² w 1/2 .

4. Podatnik o nr ewidencji podatkowej (...) ¹³ w złożonej informacji wykazał powierzchnie gruntów pozostałych zawyżoną o 21 m² (skutek finansowy dla roku podatkowego 21 zł), co stwierdzono dokonując analizy przedstawionych informacji o działce. Powyższe świadczyło o braku dokonania przez organ podatkowy czynności sprawdzających mających na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami, do czego został zobowiązany art. 272 ustawy Ordynacja podatkowa.

5. Wszyscy podatnicy objęci kontrolą złożyli informacje podatkowe.

6. Stawki podatku zastosowane w decyzjach ustalających wysokość podatku były zgodne z treścią uchwały Rady Gminy.

7. Decyzje ustalające wysokość podatku zostały doręczone w terminie umożliwiającym podatnikom zachowanie ustawowego terminu płatności podatku.

Dane podatników podatku od nieruchomości (osoby fizyczne) objętych kontrolą, stanowi załącznik nr 6 do protokołu kontroli

Ponadto w trakcie czynności kontrolnych ustalono, że :

1. Dzierżawca będący osobą prawną, dysponujący nieruchomością (część działki 182 położonej w Lubcu) będącą własnością Gminy Szczerców, na podstawie umowy dzierżawy zawartej dnia 24 maja 2018 roku (obowiązuje do dnia 30.09.2019 r.) oraz umowy dzierżawy z dnia 23 lutego 2018 roku (okres obowiązywania 3 miesiące), nie złożył deklaracji na podatek od nieruchomości do czego był zobowiązany na podstawie art. 9 ust. 1 w związku z art. 3 ust. 1 pkt 4 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych z treści których wynika, że podatnikami podatku od nieruchomości są osoby fizyczne, osoby prawne, jednostki organizacyjne, w tym spółki nieposiadające osobowości prawnej, będące między innymi posiadaczami nieruchomości lub ich części albo obiektów

---

¹¹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹² Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹³ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

budowlanych lub ich części, stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego, jeżeli posiadanie wynika z umowy zawartej z właścicielem. Osoby prawne, jednostki organizacyjne oraz spółki niemające osobowości prawnej, jednostki organizacyjne Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, a także jednostki organizacyjne Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe są obowiązane składać, w terminie do dnia 31 stycznia, organowi podatkowemu właściwemu ze względu na miejsce położenia przedmiotów opodatkowania, deklaracje na podatek od nieruchomości na dany rok podatkowy, sporządzone na formularzu według ustalonego wzoru, a jeżeli obowiązek podatkowy powstał po tym dniu - w terminie 14 dni od dnia zaistnienia okoliczności uzasadniających powstanie tego obowiązku i wpłacać obliczony w deklaracji podatek od nieruchomości - bez wezwania - na rachunek właściwej gminy, w ratach proporcjonalnych do czasu trwania obowiązku podatkowego, w terminie do dnia 15 każdego miesiąca, a za styczeń do dnia 31 stycznia. Według wyliczenia dokonanego przez pracownika merytorycznego podatek należny za rok 2018 winien wynosić 6.370,00 zł a za rok 2019 - 5.859,00 zł. W sytuacji braku przedłożenia deklaracji podatkowej przez podatnika organ podatkowy na podstawie art. 21 §3 ustawy Ordynacja podatkowa wydaje decyzję, w której określa wysokość zobowiązania podatkowego.

2. Dzierżawca będący osobą fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą dysponował nieruchomościami będącymi własnością Gminy Szczerców na podstawie umów:

- z dnia 28 września 2017 roku - działką nr 344/14 położonej w obrębie Szczercowska Wieś - czas nieoznaczony,

- z dnia 9 lipca 2018 roku - działkami nr 516 i 517 położonymi w obrębie Szczercowska Wieś oraz działką nr 494 położoną w obrębie Grudna - okres obowiązywania umowy od dnia 14 czerwca 2018 roku na czas nieokreślony,

- z dnia 13 marca 2018 roku - działkami nr 516 i 517 położonymi w obrębie Szczercowska Wieś oraz działką nr 494 położoną w obrębie Grudna - okres obowiązywania umowy od dnia 16 marca 2018 roku do dnia 13 czerwca 2018 roku.

Celem ustalenia prawidłowości opodatkowania podatnika będącego osobą fizyczną należało na podstawie art. 155 ustawy Ordynacja podatkowa wezwać podatnika do złożenia informacji podatkowej celem ustalenia stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do ustalenia prawidłowości jego opodatkowania. W związku z tym, iż grunty będące w posiadaniu podatnika stanowią w części użytki rolne a umowa dotyczyła dzierżawy gruntów w celu umieszczenia urządzeń infrastruktury technicznej nie można było na dzień przeprowadzenia czynności kontrolnych ustalić skutku finansowego związanego z brakiem opodatkowania przedmiotowych gruntów.

4) Podatek rolny

W okresie objętym kontrolą Rada Gminy obniżyła cenę skupu żyta przyjmowaną jako podstawa do obliczenia podatku rolnego na obszarze Gminy Szczerców odpowiednio uchwałą:

- nr XXXVII/397/17 z dnia 28 listopada 2017 roku (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z dnia 5 grudnia 2017 roku, poz.5121)

- nr II/12/18 z dnia 29 listopada 2018 roku (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z dnia 12 grudnia 2018 roku, poz.6652)

do kwoty 20,00 zł 1dt.

Klasyfikacja budżetowa	Wykonanie 2017	Wykonanie 2018	Plan 2019
75615	723,00	691,00	724,00
75616	55.492,00	55.205,00	55.406,00
% wykonania dochodów ogółem	0,087	0,080	0,084

Podatek rolny na podstawie decyzji w sprawie podatku rolnego opłacało 404 podatników w sumie na kwotę 9.354,00 zł. 8 podatników osób prawnych opłacało podatek rolny na kwotę 275,00 zł. Podatek rolny objęto kontrolą przy weryfikacji decyzji w sprawie łącznego zobowiązania pieniężnego.

5) Udzielone ulgi i zwolnienia w zakresie podatku od nieruchomości, rolnego i od środków transportowych

Ulgi w zapłacie podatku od nieruchomości

2017 rok

Rodzaj decyzji	Ilość wydanych decyzji	Kwota objęta decyzjami (zł)
Umorzenie zaległości podatkowej, odsetek	0	0
Rozłożenie zapłaty podatku na raty	0	0
Odroczenie terminu płatności podatku	0	0
Rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowej	0	0
Odroczenie zapłaty zaległości podatkowej	0	0

2018 rok

Rodzaj decyzji	Ilość wydanych decyzji	Kwota objęta decyzjami (zł)
Umorzenie zaległości podatkowej, odsetek	0	0
Rozłożenie zapłaty podatku na raty	0	0
Odroczenie terminu płatności podatku	0	0
Rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowej	0	0
Odroczenie zapłaty zaległości podatkowej	0	0

Ulgi w zapłacie podatku rolnego

2017 rok

Rodzaj decyzji	Ilość decyzji (szt.)	Kwota ulgi lub zwolnienia (zł)
Ulga inwestycyjna	0	0
Zwolnienie z tytułu nabycia gruntów	1	7

Ulga żołnierska	0	0
Umorzenie zaległości, odsetek	0	0
Rozłożenie na raty zapłaty podatku (zaległości)	0	0
Odroczenie terminu zapłaty podatku (zaległości)	0	0

Uwaga – w przypadku ulg, zwolnień rozciągających się na kolejne lata podane zostały skutki finansowe dla danego roku. Nie ujęto decyzji i ich skutków sprzed okresu objętego kontrolą.

2018 rok

Rodzaj decyzji	Ilość decyzji (szt.)	Kwota ulgi lub zwolnienia (zł)
Ulga inwestycyjna	0	0
Zwolnienie z tytułu nabycia gruntów	0	15
Ulga żołnierska	0	0
Umorzenie zaległości, odsetek	0	0
Rozłożenie na raty zapłaty podatku (zaległości)	0	0
Odroczenie terminu zapłaty podatku (zaległości)	0	0

Ulgi w zakresie podatku od środków transportowych

2017 rok

Rodzaj decyzji	Ilość wydanych decyzji (szt.)	Kwota objęta decyzjami (zł)
Umorzenie zaległości podatkowej, odsetek	0	0
Rozłożenie zapłaty podatku na raty	0	0
Odroczenie terminu płatności podatku	0	0
Rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowej	0	0
Odroczenie zapłaty zaległości podatkowej	0	0

2018 rok

Rodzaj decyzji	Ilość wydanych decyzji (szt.)	Kwota objęta decyzjami (zł)
Umorzenie zaległości podatkowej, odsetek	0	0
Rozłożenie zapłaty podatku na raty	0	0
Odroczenie terminu płatności podatku	0	0
Rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowej	0	0
Odroczenie zapłaty zaległości podatkowej	0	0

Z uwagi na znikomą wartość udzielonych ulg odstąpiono od czynności kontrolnych w przedmiotowym zakresie.

6) Opłata targowa, rezerwacja stanowisk handlowych

Stosownie do art. 6 ust. 1 ww. ustawy, do zakresu działania gminy należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, niezastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów. Do zadań własnych gminy należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty. W szczególności zadania własne obejmują sprawy w zakresie targowisk i hal targowych (art. 7 ust. 1 pkt 11 ustawy o samorządzie gminnym).

Zgodnie z obowiązującym brzmieniem art. 15 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych rada gminy może wprowadzić opłatę targową, którą pobiera się od osób fizycznych, osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, dokonujących sprzedaży na targowiskach. Zapisy art. 15 ust. 2 doprecyzowują, że przez targowisko należy rozumieć każde miejsce, w którym prowadzona jest sprzedaż.

W kontrolowanej jednostce obowiązywały następujące regulacje dotyczące opłaty targowej i opłaty rezerwacyjnej:

- uchwała Nr XVII/123/04 Rady Gminy Szczerców z dnia 16 marca 2004 roku w sprawie przyjęcia regulaminu targowiska na osiedlu „Zielone” w Szczercowie.
- uchwała nr XXVI/166/08 Rady Gminy Szczerców z dnia 11 grudnia 2008 roku w sprawie ustalenia opłaty targowej
- uchwała nr XIV/132/15 Rady Gminy Szczerców z dnia 30 grudnia 2015 roku w sprawie wprowadzenia opłaty targowej na terenie Gminy Szczerców

W roku 2015 zmianie uległy zapisy art. 15 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, wprowadzono wówczas zapis, iż „rada gminy może wprowadzić opłatę targową”. Stąd przyjęta przez Radę Gminy Szczerców uchwała nr XIV/132/15 z dnia 30 grudnia 2015 roku wprowadzająca opłatę targową. Jednocześnie nie uchylono wcześniejszych regulacji dotyczących powyższej opłaty, tym samym podstawy prawne nadal obowiązujących uchwał Nr XVII/123/04 Rady Gminy Szczerców z dnia 16 marca 2004 roku w sprawie przyjęcia regulaminu targowiska na osiedlu „Zielone” w Szczercowie i uchwała nr XXVI/166/08 Rady Gminy Szczerców z dnia 11 grudnia 2008 roku w sprawie ustalenia opłaty targowej są nieaktualne.

Uchwała nr XVII/123/04 w sprawie przyjęcia regulaminu targowiska na osiedlu „Zielone” w Szczercowie jest niezgodna z przepisami, ponieważ zasady ustanowione przez radę gminy nie mogą wkraczać w materię uregulowaną w przepisach aktów wyższego rzędu. Uchwalając akty prawa miejscowego organy gminy winny stosować się do wytycznych ujętych w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie zasad techniki prawodawczej (Dz. U. z 2016 r., poz. 283). W § 137 rozporządzenia stwierdzono, że „w uchwale czy zarządzeniu nie powtarza się przepisów ustaw oraz przepisów innych aktów normatywnych”. Zatem naruszenie powyższego zakazu i wprowadzenie do uchwały przepisów ustawowych lub ich rozszerzenie powoduje nieważność tych przepisów. Rada gminy może wprowadzić zakazy tylko tam, gdzie nie obowiązują zakazy ustawowe. Tymczasem rada gminy wprowadziła w regulaminie szczegółowe warunki handlu zakazujące sprzedaży następujących towarów: napojów alkoholowych, nafty, benzyny, spirytusu, leków i środków leczniczych, zagranicznych banknotów i monet będących w obiegu, papierów wartościowych, broni, amunicji oraz materiałów wybuchowych i pirotechnicznych, przedmiotów ekwipunku wojskowego będących na wyposażeniu Sił Zbrojnych RP, zwierząt rzeźnych czy towarów pochodzących z kradzieży. Zamieszczanie powyższych zapisów w akcie prawa miejscowego, jakim jest uchwała rady gminy jest niedozwolone, gdy akty wyższego rzędu regulują te kwestie w sposób kompleksowy. W wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 25 czerwca 2015 roku (sygn. akt II OSK 1333/15) stwierdzono: „W utrwalonym orzecznictwie sądowo-administracyjnym uznaje się, że powtórzenie regulacji ustawowych bądź ich modyfikacja i uzupełnienie przez przepisy

gminne jest niezgodne z zasadami legislacji. Uchwała rady gminy nie może regulować jeszcze raz tego, co jest już zawarte w obowiązującej ustawie. Taka uchwała, jako istotnie naruszająca prawo, jest nieważna. Zawsze bowiem tego rodzaju powtórzenie jest normatywnie zbędne, gdyż powtarzany przepis już obowiązuje, jak też jest dezinformujące. Trzeba bowiem liczyć się z tym, że powtórzony przepis będzie interpretowany w kontekście uchwały, w której go powtórzono, co może prowadzić do całkowitej lub częściowej zmiany intencji prawodawcy."

Uchwałą nr XVII/123/04 wprowadzono oprócz zasad funkcjonowania targowiska możliwość dokonywania rezerwacji stanowisk handlowych i zasad jej uiszczania. W myśl art. 18 ustawy o samorządzie gminnym do kompetencji rady gminy należy m.in. podejmowanie uchwał w sprawach podatków i opłat w granicach określonych w odrębnych ustawach oraz podejmowanie uchwał w sprawach majątkowych gminy przekraczających zakres zwykłego zarządu. Opłata z tytułu rezerwacji stanowisk handlowych na targowisku nie mieści się w powyższym katalogu, ma zatem charakter porządkowy i zgodnie z art. 30 ust. 1 i 2 pkt. 2, 3 ustawy o samorządzie gminnym (Dz. U. 2019 poz. 506) do Wójta należy określanie sposobu wykonywania uchwał i gospodarowanie mieniem komunalnym. Zatem określając zasady rezerwacji miejsc handlowych na targowisku uchwałą Rady Gminy Szczerców naruszono powyższe regulacje. Rada gminy nie może arbitralnie decydować o zakresie obowiązków wójta bądź upoważnionej przez niego osoby, związanych z bieżącym zarządem mieniem gminnym, ponieważ nie jest do tego ustawowo upoważniona.

Opłatę targową normuje ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 121, poz. 844 ze zm.). Zgodnie z art. 15 ust. 1 ww. ustawy o podatkach i opłatach lokalnych opłatę targową pobiera się od osób fizycznych, osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, dokonujących sprzedaży na targowiskach. Zgodnie zaś z art. 15 ust. 3 ww. ustawy, opłatę targową pobiera się niezależnie od należności przewidzianych w odrębnych przepisach za korzystanie z urządzeń targowych oraz za inne usługi świadczone przez prowadzącego targowisko. W związku z tym, iż opłata targowa stanowi źródło dochodów własnych gminy - art. 4 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 203, poz. 1966 ze zm.) - nie podlega opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług. Z kolei w przypadku opłaty rezerwacyjnej podstawą jej poboru winna być umowa cywilnoprawna zawierana z poszczególnymi handlarzami zainteresowanymi zarezerwowaniem konkretnego miejsca targowego. Na podstawie umowy jednostka powinna wystawiać rezerwującemu fakturę VAT. Stosownie bowiem do art. 5 ust. 1 ustawy o VAT, opodatkowaniu VAT podlegają m.in. odpłatna dostawa towarów i odpłatne świadczenie usług na terytorium kraju. Jednocześnie, w myśl art. 7 ust. 1 ww. ustawy, przez dostawę towarów rozumie się przeniesienie prawa do rozporządzania towarami jak właściciel. Z kolei zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy o VAT, przez świadczenie usług rozumie się każde świadczenie na rzecz osoby fizycznej, osoby prawnej, lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej, które nie stanowi dostawy towarów w rozumieniu art. 7. Zatem świadczona przez Gminę usługa rezerwacji miejsc targowych stanowi niewątpliwie czynność opodatkowaną VAT spełniającą definicję usług w rozumieniu art. 8 ustawy o VAT.

Zatem na terenie targowiska Gmina winna pobierać od handlujących opłaty dwojakiego rodzaju:

- z mocy prawa, w oparciu o ustawę z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych, opłatę targową;
- na podstawie umów cywilnoprawnych pomiędzy Gminą a podmiotami zewnętrznymi opłaty rezerwacyjne.

Jednak w regulaminie stanowiącym Załącznik nr 1 do uchwały nr XVII/123/04 Rady Gminy Szczerców z dnia 26 marca 2004 roku błędnie wskazano opłatę rezerwacyjną jako

opłatę publicznoprawną. Określono, że rezerwacji dokonuje się wnosząc u Inkasenta opłatę rezerwacyjną, która jest równoznaczna z wykupieniem miejsca. Rezerwacji dokonuje się z góry na jeden, dwa lub trzy miesiące. Dowodem zawarcia umowy rezerwacji stanowiska jest dowód opłaty (druk ścisłego zarachowania), który wydaje Inkasent. Stawki opłaty rezerwacyjnej ustalono w oparciu o długość stoiska i okres rezerwacji(1- 3 miesiące).

7) Terminowość podejmowania czynności windykacyjnych w odniesieniu do zaległości podatkowych

Wyszczególnienie	Zaległości			
	Osoby prawne		Osoby fizyczne	
	2017	2018	2017 rok	2018
Podatek od nieruchomości	2,00	7,00	72.360,40	22.788,05
Podatek rolny	0,00	0,00	2.512,54	1.591,93
Podatek leśny	0,00	0,00	1.447,96	1.637,50
Podatek od środków transportowych	2.296,00	2.296,00	22.331,60	21.214,00

Według ewidencji podatkowej zaległości na dzień 31 grudnia 2018 roku z tytułu podatku od nieruchomości, rolnego, leśnego oraz od środków transportowych ogółem wynosiły 49.534,48 zł, co stanowiło 0,25% należności z tytułu wskazanych podatków.

Kontrolą objęto terminowość podejmowania czynności windykacyjnych w odniesieniu do podatników posiadających największe zaległości na dzień 31 grudnia 2017 roku wskazanych w tabeli.

Zaległości z tytułu podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego

(...)¹⁴

Wszystkie zaległości objęto tytułami wykonawczymi i upomnieniami, nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie terminowości podejmowania czynności windykacyjnych.

Zaległości z tytułu podatku od środków transportowych

(...)¹⁵

Na początek roku 2018 zaległości z tytułu podatku od środków transportowych posiadało 6 podatników a na koniec roku 2018 – 8 podatników. W tabeli wyżej wskazano

¹⁴ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁵ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

podatników objętych kontrolą, którzy posiadali największe zaległości. Wszystkie zaległości objęto tytułami wykonawczymi i upomnieniami, nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie terminowości podejmowania czynności windykacyjnych.

2. DOCHODY Z MAJĄTKU

W okresie objętym kontrolą obowiązywały następujące zasady gospodarowania mieniem komunalnym:

- Uchwała Nr VII/47/15 Rady Gminy Szczerców z dnia 25 marca 2015 roku w sprawie określenia zasad nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości gruntowych oraz ich wdzierżawiania lub najmu na okres dłuższy niż trzy lata zmieniona uchwałą nr VIII/74/15 Rady Gminy Szczerców z dnia 20 maja 2015 roku;
- Uchwała nr VIII/74/15 Rady Gminy Szczerców z dnia 25 maja 2015 roku w sprawie zmiany Uchwały Nr VII/47/15 Rady Gminy Szczerców z dnia 25 marca 2015r. w sprawie określenia zasad nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości gruntowych oraz ich wdzierżawiania lub najmu na okres dłuższy niż trzy lata;
- Zarządzenie Nr 4/16 Wójta Gminy Szczerców z dnia 5 stycznia 2016 roku w sprawie ustalenia stawki bazowej czynszu za najmem mieszkań będących w zasobach Gminy;
- Uchwała Nr XVI/149/16 Rady Gminy Szczerców z dnia 25 lutego 2016 roku w sprawie przyjęcia wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Szczerców na lata 2016 – 2020;
- Uchwała nr XVIII/183/16 Rady Gminy Szczerców z dnia 21 kwietnia 2016 roku w sprawie zmiany uchwały Nr XVI/149/16 Rady Gminy Szczerców z dnia 25 lutego 2016 roku w sprawie przyjęcia wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Szczerców na lata 2016 – 2020;
- Zarządzenie Nr 33/16 Wójta Gminy Szczerców z dnia 26 kwietnia 2012 roku w sprawie umożliwienia spłaty zadłużenia za lokale komunalne osobom będącym w trudnej sytuacji życiowej w formie odpracowania należności na rzecz Gminy Szczerców;
- Uchwała Nr XXIII/200/12 Rady Gminy Szczerców z dnia 29 listopada 2012 roku w sprawie szczegółowych zasad i trybu umarzania, odraczania terminów płatności, rozkładania na raty należności pieniężnych, mających charakter cywilnoprawnych przypadających Gminie Szczerców i jej jednostkom podległym, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulgę będzie stanowić pomoc publiczną oraz wskazania organów uprawnionych do udzielenia ulg.

Sprawy z zakresu gospodarki nieruchomościami zostały przypisane do Referatu Budownictwa, Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej.

2.1. Dochody z tytułu sprzedaży nieruchomości

2017 rok			2018 rok		
Plan	Plan po zmianach	Wykonanie	Plan	Plan po zmianach	Wykonanie
55.817,40	55.817,40	55.817,40	651,90	651,90	49.113,90

Dochody z tytułu sprzedaży nieruchomości klasyfikowano w 2017 i 2018 roku w rozdziale 70005 – Gospodarka nieruchomościami, w § 0770 – Wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości.

W roku 2018 jednostka uzyskała wpływy z tytułu sprzedaży dwóch nieruchomości stanowiących własność Gminy Szczerców.

- Rada Gminy Szczerców uchwałą nr VII/47/15 udzieliła Wójtowi zgody na zbywanie nieruchomości, które są zbędne do realizacji ustawowych zadań. Zgodnie z powyższą uchwałą przed przeznaczeniem określonej nieruchomości do zbycia, Wójt jest obowiązany do dokonania oceny jej przydatności dla Gminy. W dokumentach nie ma jednak żadnej informacji o tej ocenie. Pracownik merytoryczny wyjaśnił, iż oceny przydatności dokonuje się analizując mapy, operaty i inne dokumenty bez żadnej pisemnej informacji.

- Operat szacunkowy określający wartość rynkową nieruchomości gruntowej działek nr 572/5 i 572/7 położonych w obrębie Chabielice Kolonia dla potrzeb zbycia w trybie przepisów ustawy o gospodarce nieruchomościami sporządzony został przez rzeczoznawcę majątkowego w dniu 13 kwietnia 2018 roku. Wartość rynkowa nieruchomości została ustalona na kwotę netto 32.879,00 zł – działka nr 572/7 i 5.203,00 zł- działka 572/5, razem 38.082,00 zł.

- Wójt Gminy Szczerców Zarządzeniem nr 49/18 z dnia 17 kwietnia 2018 roku w sprawie przeznaczenia do wydzierżawienia, w trybie bezprzetargowym na czas nieoznaczony części działek o nr ewidencyjnych 516, 517 w obrębie Szczercowska Wieś oraz części działki o nr ewidencyjnym 494 w obrębie Grudna, części działki o nr ewidencyjnym 324 w obrębie Podklucze w celu umieszczenia infrastruktury technicznej oraz do sprzedaży działki o nr ewidencyjnych 2/2 w obrębie Załuże, 572/5 w obrębie Chabielice – Kolonia, 572/7 w obrębie Chabielice- Kolonia przeznaczył do sprzedaży kontrolowane działki - 572/5 w obrębie Chabielice- Kolonia, 572/7 w obrębie Chabielice – Kolonia stanowiących własność Gminy Szczerców. Wykaz nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży zawierał wszystkie informacje wymagane przez art. 35 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami. Cenę nieruchomości ustalono na kwoty: działka 572/5 - 5.203,00 zł + VAT, działka 572/7 - 32.879,00 zł + VAT. Ustalono, że wykaz został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie internetowej Gminy Szczerców oraz na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Gminy w Szczercowie. Brakuje jednak informacji o zamieszczeniu wykazu w prasie lokalnej o zasięgu co najmniej powiatowym, zatem nie można stwierdzić że obowiązek wynikający z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (obowiązywał wówczas tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 2147), zgodnie z którym właściwy organ sporządza i podaje do publicznej wiadomości wykaz nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży, do oddania w użytkowanie wieczyste, użytkowanie, najem lub dzierżawę; wykaz ten wywiesza się na okres 21 dni w siedzibie właściwego urzędu, a także zamieszcza się na stronach internetowych właściwego urzędu. Informację o zamieszczeniu wykazu właściwy organ podaje do publicznej wiadomości przez ogłoszenie w prasie lokalnej o zasięgu obejmującej co najmniej powiat, na terenie którego położona jest nieruchomość.

- Ogłoszenie o przetargu ustnym nieograniczonym z dnia 31 lipca 2018 roku zostało zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej w dniu 1 sierpnia 2018 roku. Kontrolującym nie przedstawiono informacji o zamieszczeniu ogłoszenia w innym miejscu - brak możliwości stwierdzenia czy obowiązek wynikający z art. 38 ustawy o gospodarce nieruchomościami został spełniony, zgodnie z którym ogłoszenie o przetargu wywiesza się w siedzibie właściwego urzędu, a ponadto informację o ogłoszeniu przetargu podaje się do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości. Z treści ogłoszenia wynika, że nieruchomości nr 572/5 i 572/7 położone w Chabielicach – Kolonia zostaną sprzedane w drodze przetargu ustnego nieograniczonego. Cena wywoławcza nieruchomości przeznaczonej do sprzedaży określona została na kwotę odpowiednio 5.500,00 zł + VAT i 33.500,00 zł + VAT, zgodnie z art. 67 ust. 2 pkt 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami, który stanowi, że cena wywoławcza w pierwszym przetargu nie może być niższa niż wartość nieruchomości. Dodano również zapis, że "do wycytowanej ceny netto doliczony będzie podatek VAT wg aktualnie (na

dzień zawarcia umowy) obowiązujących przepisów". Powyższe nieruchomości stosownie do przepisów ustawy z dnia 11 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 710 ze zm.) objęte były stawką 23% podatku VAT, należało zatem do ceny netto dodać konkretną kwotę VAT i od tak ustalonej ceny wywoławczej nieruchomości ustalić kwotę wadium. Przetarg wyznaczono na dzień 6 września 2018 roku. Warunkiem udziału w przetargu było wpłacenie wadium w wysokości 10 % ceny wywoławczej netto, czyli dla działki 572/5 - 550,00 zł, a dla działki 572/7 - 3.350,00 na wskazany numer konta bankowego lub w kasie Urzędu Gminy w terminie do dnia 3 września 2018 roku do godziny 12⁰⁰. Określenie wysokości wadium jako % ceny wywoławczej netto naruszało art. 4 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości, który wyraźnie wskazuje, iż właściwy organ ustala wysokość wadium, które nie może być niższe niż 5 % ceny wywoławczej i wyższe niż 20 % tej ceny. Podkreślić również należy, że stosownie do zapisów art. 3 ust.1 pkt 1 i ust.2 ustawy z dnia 9 maja 2014 roku o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz.U. z 2014 r., poz.915 ze zm.) - cena to kwota wyrażona w jednostkach pieniężnych, którą kupujący jest obowiązany zapłacić przedsiębiorcy za towar lub usługę, a w cenie uwzględnia się podatek od towarów i usług oraz podatek akcyzowy, jeżeli na podstawie odrębnych przepisów sprzedaż towaru (usługi) podlega obciążeniu podatkiem od towarów i usług lub podatkiem akcyzowym. Wadium zostało wpłacone przez jeden podmiot, jednak z informacji otrzymanej od banku prowadzącego obsługę bankową Urzędu Gminy w Szczercowie wynika, iż wadium zostało wpłacone po wskazanym w ogłoszeniu terminie, wpływ środków nastąpił 3 września 2018 roku o godzinie 14⁴⁷. Sporządzono notatkę służbową ze spotkania komisji przetargowej w dniu 4 września 2018 roku na okoliczność stwierdzenia dokonania wpłaty wadium. Komisja stwierdziła, że wadium wniesiono niezgodnie z terminem określonym w ogłoszeniu, tym samym brak było podmiotów uprawnionych do udziału w przetargu na wskazane działki. Notatka została podpisana przez trzech członków w komisji przetargowej.

- W dniu 6 września 2018 roku Wójt Gminy Szczerców wydał ogłoszenie o odwołaniu przetargu na zbycie działek. Pracownik merytoryczny wyjaśnił, iż powodem odwołania przetargu było naruszenie § 6 ust. 6 rozporządzenia Rady Ministrów z 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzenia przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości, zgodnie z którym przeliczenia ceny wywoławczej na równowartość euro dokonuje się nie wcześniej niż 7 dni przed terminem pierwszego ogłoszenia o przetargu, według średniego kursu ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski obowiązującego w tym dniu. Jednostka nie dokonała powyższego przeliczenia ceny wywoławczej na wartość euro Stwierdzono ponadto, że z adnotacji dokonanej na ogłoszeniu przez Kierownika Referatu Budownictwa, Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej wynika, że powyższe ogłoszenie o odwołaniu przetargu umieszczono na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Gminy i w Biuletynie Informacji Publicznej. Jednak na stronie BIP Gminy Szczerców nie znaleziono powyższego unieważnienia przetargu.

- W dniu 7 września 2018 roku Kierownik Referatu Budownictwa, Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej zwrócił się do Referatu Finansowego o zwrot wpłaconego wadium przez oferenta.

- Dnia 16 października 2018 roku Wójt Gminy Szczerców ponownie ogłosił przetarg nieograniczony na sprzedaż działek 572/5 i 572/7 położonych w obrębie Chabielice-Kolonia. Wszystkie ustalenia i wytyczne pozostały bez zmian, w tym błędne określenie ceny wywoławczej jako: 5.500,00 zł + VAT i 33.500,00 zł + VAT bez wskazania konkretnej należnej kwoty VAT oraz wskazanie wysokości wadium jako 10% ceny wywoławczej netto. Przetarg miał odbyć się dnia 22 listopada 2018 roku, a wadium należało wpłacić do dnia 19 listopada do godziny 12⁰⁰. Kontrolującym przedstawiono kserokopię wyciągu z ogłoszenia o przetargu wraz z fakturą za zamieszczenie powyższego w prasie w dniu 30 października 2018 roku. Ogłoszenie umieszczono też w

Biuletynie Informacji Publicznej (19 października 2018 roku). Brakuje jednak informacji czy ogłoszenie o przetargu wywieszono się w siedzibie właściwego urzędu, stosownie do treści w art. 38 ustawy o gospodarce nieruchomościami został w sposób prawidłowy spełniony.

- Wójt Gminy podał do publicznej wiadomości informację o zmianie daty przetargu z dnia 22 listopada 2018 roku na dzień 3 grudnia 2018 roku, zmieniono również datę wniesienia wadium - do 27 listopada 2018 roku do godziny 12⁰⁰. Nie podano przyczyn powyższej zmiany, wskazano jedynie, że z ważnych przyczyn. Informacja nie posiadała daty, w BIP informację o zmianie daty przedmiotowego przetargu umieszczono 25 października 2018 roku. Zauważyć należy, iż ani ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, ani też rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości nie zawierają regulacji dotyczących możliwości zmiany treści ogłoszenia o przetargu. Można domniemywać, że zmiany ogłoszenia można by dokonywać jedynie w zakresie prostowania oczywistych błędów czy omyłek. Zmiana daty przetargu i wniesienia wadium do nich nie należy.

- Dnia 27 listopada 2018 roku odbyło się spotkanie komisji przetargowej, na okoliczność stwierdzenia dokonania wpłaty wadium, z którego sporządzono notatkę służbową. Ustalono, że wadium na sprzedaż działek 572/5 i 572/7 obręb Chabielice- Kolonia wniósł jeden podmiot w dniu 23 listopada 2018 roku (WB 50) w wysokości wskazanej w ogłoszeniu.

- Przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż działki nr 572/5 o pow. 0,0737 ha i działki nr 572/7 o powierzchni 0,5390 ha obręb Chabielice- Kolonia odbył się 3 grudnia 2018 roku, z którego komisja przetargowa sporządziła protokół. Protokół został podpisany przez pełnomocników nabywcy nieruchomości oraz członków komisji przetargowej. W wyniku przeprowadzonego przetargu na działkę 572/5 osiągnięto cenę 5.560,00 zł + VAT, a na działkę nr 572/7- 33.840,00 zł + VAT - 1 % postąpienia. Stwierdzono, że powyższy protokół zawierał wszystkie informacje wskazane w § 10 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U. z 2014 r., poz. 1490).

- Sporządzono informację o wyniku przetargu, którą opublikowano w Biuletynie Informacji Publicznej w dniu 4 grudnia 2018 roku. Jednak zgodnie z § 12 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości informacja o wyniku przetargu podlega wywieszeniu na tablicy ogłoszeń w siedzibie właściwego urzędu, na okres 7 dni, w dokumentach brakuje potwierdzenia realizacji powyższego obowiązku.

- W dniu 3 grudnia 2018 roku Urząd Gminy w Szczercowie zwrócił się do Starostwa Powiatowego w Bełchatowie o wydanie zaświadczenia, że działki 572/5 i 572/7 obręb Chabielice- Kolonia nie podlegają art. 37a ust. 1 pkt 3 ustawy o lasach. Odpowiedź Starostwa z dnia 7 grudnia 2018 roku- przedmiotowe działki nie podlegają uproszczonym planem urządzania lasu.

- Pismem z dnia 10 grudnia 2018 roku zawiadomiono nabywcę o miejscu i terminie zawarcia aktu notarialnego, który ustalono na dzień 18 grudnia 2018 roku. Zawiadomienie nabywcy o miejscu i terminie zawarcia umowy sprzedaży nie zawierało sankcji dla nabywcy wynikającej z art. 41 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami. Z treści wskazanego przepisu wynika, że jeżeli osoba ustalona jako nabywca nieruchomości nie przystąpi bez usprawiedliwienia do zawarcia umowy w miejscu i w terminie podanych w zawiadomieniu, organizator przetargu może odstąpić od zawarcia umowy, a wpłacone wadium nie podlega zwrotowi, a w zawiadomieniu zamieszcza się informację o tym uprawnieniu.

- Umowa sprzedaży działki nr 572/5 i 572/7 została zawarta w dniu 18 grudnia 2018 roku (akt notarialny Rep. A nr 4685/2018).

- Zapłaty za działkę dokonano przelewem dnia 14 grudnia 2018 roku w łącznej wysokości 44.562,00 zł na rachunek depozytowy Gminy Szczerców (WB 56). Przekazanie wpłaty na rachunek bankowy dochodów Urzędu Gminy nastąpiło w dniu 19 grudnia 2018 roku – WB 248, wpłacone wadium (3.900,00 zł) zostało zaliczone na poczet ceny sprzedaży. Powyższe kwoty zaewidencjonowano Wn130/Ma221 z klasyfikacją budżetową dz. 700 r. 70005 § 0770. W dniu 18 grudnia wystawiono fakturę na sprzedaż nieruchomości, którą ujęto w księgach rachunkowych w następujący sposób:

Wn221/Ma720 kwota netto 39.400,00 zł z klasyfikacją 700 r. 70005 § 0770,

Wn221/Ma225 kwota VAT 9.062,00 zł z klasyfikacją 700 r. 70005 § 0770.

Ustalono, że przedmiotowe nieruchomości zostały zdjęte ze stanu ewidencji środków trwałych poleceniem księgowania nr PK/088/2018/-ŚT, WNiP z dnia 18 grudnia 2018 roku sporządzonego na podstawie właściwego aktu notarialnego. Zaznaczyć należy, że dokument został podpisany przez sporządzającego i głównego księgowego, brak jest podpisu osoby sprawdzającej wskazane PK.

2.2. Dochody z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości, użytkowania, zarządu

2017 rok			2018 rok		
Plan	Plan po zmianach	Wykonanie	Plan	Plan po zmianach	Wykonanie
10.000,00	10.000,00	13.861,44	10.000,00	17.100,00	19.183,82

Dochody z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości, użytkowania i zarządu klasyfikowane były w dz. 700 r. 70005 § 0470. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 roku w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych dochody z tytułu opłata za wieczyste użytkowanie nieruchomości należy ujmować w paragrafie 055 *wpływy z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości*. Ustalono, że wszystkie dochody osiągnięte w 2018 roku z tytułu wieczystego użytkowania gruntów zaewidencjonowane w paragrafie 0470, naruszono zatem zapisy rozporządzenia wskazanego powyżej. Na kwotę 19.183,82 zł składają się wpływy z opłat za użytkowanie wieczyste od czterech użytkowników w wysokości 11.348,02 zł oraz opłata za służebność otrzymana od jednego podmiotu w kwocie 7.835,10 zł.

Opłaty wnoszone były w ustalonych kwotach w terminie wynikającym w art. 71 ust. 4 ustawy o gospodarce nieruchomościami – do 31 marca.

Służebność przesyłu

- wniosek z dnia 29 stycznia 2016 roku o zezwolenie na lokalizację urządzenia lub obiektów nie związanych z gospodarką drogową lub potrzebami ruchu. PGE Dystrybucja SA Łódź Teren złożyła wniosek o budowę linii kablowej 0,4kV kablem YAKXs 4x120mm² oraz złącza kablowo- rozdzielczego ZK3 w pasie drogowym działki nr 958 w celu zasilania działki nr 1052 w miejscowości Podzar;

- umowa zawarta dnia 11 lutego 2016 roku, w której Właściciel - Gmina Szczerców wyraziła zgodę na ustanowienie służebności przesyłu. Inwestor natomiast zobowiązał się do wykonania prac związanych z umieszczeniem w działce nr 958 urządzeń infrastruktury technicznej niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego. Ustalono, iż ustanowienie służebności przesyłu odbędzie się przez złożenie przez Właściciela w formie aktu notarialnego oświadczenia w terminie 6 miesięcy od dnia zakończenia inwestycji. Wskazano, iż inwestor uiszcza na rzecz właściciela określone w akcie notarialnym wynagrodzenie z tytułu ustanowienia służebności przesyłu w terminie 1 miesiąca od dnia sporządzenia aktu notarialnego. Wynagrodzenie zostanie wyliczone w oparciu o operat szacunkowy sporządzony na zlecenie Właściciela.

- protokół z odbioru końcowego/technicznego i przekazania do eksploatacji linii elektroenergetycznej sporządzono dnia 30 sierpnia 2016 roku.

- operat szacunkowy z dnia 12 marca 2018 roku, celem którego było określenie wartości wynagrodzenia przysługującego właścicielowi nieruchomości - działka nr 958/3 obręb Podżar z tytułu ustanowienia prawa służebności przesyłu na rzecz przedsiębiorcy przesyłowego, które oszacowano na kwotę 418,00 zł.

- zarządzenie nr 66/18 Wójta Gminy Szczerców z dnia 5 czerwca 2018 roku w sprawie ustanowienia odpłatnej i nieograniczonej w czasie służebności przesyłu na działkach o numerach ewidencyjnych 142 i 388 w obrębie Niwy, 411 w obrębie Dubie, 958/3, 1144 w obrębie Podżar, 394, 457 w obrębie Chabielice- Kolonia, 506 w obrębie Szczercowska Wieś, 55/1, 495 w obrębie Tatar, 1703, 1771, 1775, 2619 w obrębie Szczerców na rzecz PGE Dystrybucja S.A.

- akt notarialny – repertorium A nr 3874/2018 podpisano 13 listopada 2018 roku. Ustanowiono na działce nr 958/3 w obrębie Podżar na czas nieograniczony na rzecz PGE Dystrybucja S.A. i jej następców prawnych lub nabywców urządzeń służebność przesyłu polegającą na prawie korzystania z nieruchomości obciążonej, na której znajdują się urządzenia elektroenergetyczne. Służebność wygasa najpóźniej wraz z likwidacją przedsiębiorstwa. Służebność ustanowiona zostaje za jednorazowym wynagrodzeniem w wysokości 418,00 zł, zgodnie z operatem szacunkowym.

- faktura wystawiona w dniu 5 grudnia 2018 roku z datą sprzedaży 13 listopada 2018 roku z tytułu ustanowienia służebności działki nr 958/3 na kwotę 1.051,65 zł brutto (w tym 418,00 zł + VAT dotyczące przedmiotowej działki). Termin płatności określono na dzień 19 grudnia 2018 roku, wpłata natomiast nastąpiła 20 grudnia 2018 roku – WB 249/2018. Ustalono, iż jednostka winna obciążyć nabywcę odsetkami za nieterminową wpłatę w wysokości 0,20 zł, czego nie uczyniła. Zaznaczyć należy, iż w ewidencji księgowej wskazaną fakturą zaewidencjonowano na ogólnym koncie księgowym 221 *różne dochody* bez wskazania dłużnika i Ma720 z klasyfikacją budżetową, co naruszało zapisy rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2017 poz. 1911), zgodnie z którymi ewidencja szczegółowa do konta 221 powinna być prowadzona według dłużników i podziałek klasyfikacji budżetowej oraz budżetów, których należności dotyczą.

Analogicznie przedstawiała się ewidencja operacji gospodarczych dotyczących opłaty za ustanowienie służebności przesyłu na innych działkach Gminy Szczerców. Faktura na kwotę 6.783,45 zł z terminem płatności do dnia 28 lipca 2018 roku została zapłacona 7 sierpnia 2018 roku. Wyliczono odsetki na kwotę 10,41 zł, których jednostka nie ewidencjonowała.

Z przedstawionych dokumentów wynika, iż akt notarialny winien być podpisany w ciągu 6 miesięcy od daty zakończenia inwestycji – 30 sierpnia 2016 roku, sporządzono go jednak dopiero 13 listopada 2018 roku, czym naruszono zapisy umowy z dnia 11 lutego 2016 roku. Z wyjaśnień pracownika wynika, że było to spowodowane niedostarczeniem przez PGE Dystrybucja S.A. protokołów końcowych. Inspektorom kontroli przedstawiono korespondencję na ten temat pomiędzy stronami. Dnia 5 kwietnia 2017 roku Urząd Gminy skierował do PGE pismo z prośbą o przekazanie protokołów końcowych inwestycji. W odpowiedzi 24 kwietnia 2017 roku PGE przekazało protokoły z odbioru technicznego i przekazania do eksploatacji budowanych urządzeń. Dalej, dnia 24 maja 2017 roku Urząd Gminy ponownie poprosił PGE o protokoły z kolejnych inwestycji. PGE Dystrybucja SA dnia 7 czerwca 2017 roku przekazała następne trzy protokoły z odbioru technicznego końcowego. Jednak z żadnego z prezentowanych pism nie wynikało, czy któryś z protokołów dotyczył budowy urządzeń elektroenergetycznych na przedmiotowej działce nr 958. Zakładając, iż pismem z dnia 7 czerwca 2017 roku PGE przekazało właściwy protokół, to stwierdzić należy, że Urząd Gminy w Szczercowie zwlekał z wykonaniem zapisów umowy w związku z czym operat szacunkowy, a następnie akt notarialny sporządzono dopiero w roku 2018. Zatem żadna ze stron nie zastosowała się do zapisów zawartej umowy.

2.3. Dochody z tytułu najmu i dzierżawy nieruchomości

2017 rok			2018 rok		
Plan	Plan po zmianach	Wykonanie	Plan	Plan po zmianach	Wykonanie
110.000,00	128.360,27	134.545,65	110.000,00	145.000,00	145.240,94

Dochody z tytułu dzierżawy i najmu lokali użytkowych i mieszkalnych klasyfikowano w rozdziale 70005 Gospodarka nieruchomościami w § 0750 – wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze.

Stan zaległości wykazany w sprawozdaniu Rb-27S na dzień 31 grudnia 2018 roku w rozdziale 70005 § 0750 w wysokości 8.670,74 zł jest zgodny ze stanem zaległości wynikającym z kart analitycznych 19 dzierżawców oraz 4 umów już nie obowiązujących. Ustalono, iż windykacja prowadzona przez jednostkę była nierzetelna, zwlekano z wzywaniem dłużników do zapłaty zaległości, tylko w jednym przypadku skierowano sprawę do Sądu Rejonowego w Bełchatowie. Zaznaczyć należy, iż zgodnie z art. 118 Kodeksu Cywilnego termin przedawnienia roszczeń o świadczenia okresowe wynosi trzy lata. Analizując zaległości ustalono, że przedawnione są:

- czynsz za styczeń 2012 – 70,00 zł – faktura nr 25/2012 z 05.01.2012,
- czynsz za luty 2012 rok – 70,00 zł – faktura nr 65/2012 z 03.02.2012,
- czynsz za marzec 2012 rok – 70,00 zł – faktura nr 118/2012 z 05.03.2012.

RAZEM: 210,00 zł.

Tym samym powyższa należność winna być odpisana. Jednostka nie naliczała ponadto odsetek od zaległości, z ewidencji księgowej wynikało, że jedyne należności z tytułu odsetek to te, które już wpłynęły, nie wykazywano tym samym sald z tego tytułu. Powyższe narusza zapisy § 11 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych

zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z którym odsetki od należności i zobowiązań ujmuje się w księgach rachunkowych w momencie ich zapłaty, lecz nie później niż pod datą ostatniego dnia kwartału w wysokości odsetek należnych na koniec tego kwartału.

Umowy najmu lokali mieszkalnych

W Gminie Szczerców w okresie objętym kontrolą obowiązywało 17 umów najmu lokali mieszkalnych i socjalnych. Kontrolą objęto trzech najemców lokali mieszkalnych, ustalono, co następuje:

1). Umowa najmu lokalu socjalnego zawarta na okres od dnia 1 kwietnia 2016 roku do dnia 31 grudnia 2017 roku, co wynika z art. 5 ustawy o ochronie praw lokatorów, zgodnie z którym umowa o odpłatne używanie lokalu wchodzącego w skład mieszkaniowego zasobu gminy lub innych jednostek samorządu terytorialnego, z wyjątkiem lokalu socjalnego lub lokalu związanego ze stosunkiem pracy, może być zawarta wyłącznie na czas nieoznaczony, chyba że zawarcia umowy na czas oznaczony żąda lokator. Przedmiotem najmu jest lokal (...) ¹⁶ o łącznej powierzchni użytkowej 17 m². Kwotę czynszu ustalono na 34,00 zł/m-c. Umowa nie zawierała terminu płatności czynszu, wskazywała jedynie, iż będzie on określony każdorazowo na fakturze. Strony sporządziły protokół przekazania lokalu zgodnie z art. 6c ustawy o ochronie praw lokatorów, w którym określono stan techniczny i stopień zużycia znajdujących się w nim instalacji i urządzeń. Protokół stanowi podstawę rozliczeń przy zwrocie lokalu.

Umowa została aneksowana. Aneks nr 1 z dnia 20 grudnia 2017 roku dotyczył zmiany okresu trwania umowy: od dnia 1 kwietnia 2016 roku do dnia 31 grudnia 2018 roku. Aneks nr 2 z dnia 27 grudnia 2018 roku również dotyczył zmiany okresu obowiązywania umowy - do dnia 31 grudnia 2019 roku.

Stwierdzono, że najemca nie regulował czynszu zgodnie z terminami płatności wskazanymi na fakturach, w każdym miesiącu płacił kilka dni po terminie. Nie prowadzono windykacji odsetek od zaległości czynszowych, które za 2018 roku wyniosłyby 0,56 zł.

2). Umowa najmu lokalu mieszkalnego zawarta na okres od dnia 4 stycznia 2018 roku do dnia 31 grudnia 2018 roku, co narusza art. 5 ustawy o ochronie praw lokatorów, zgodnie z którym umowa o odpłatne używanie lokalu wchodzącego w skład mieszkaniowego zasobu gminy lub innych jednostek samorządu terytorialnego, z wyjątkiem lokalu socjalnego lub lokalu związanego ze stosunkiem pracy, może być zawarta wyłącznie na czas nieoznaczony, chyba że zawarcia umowy na czas oznaczony żąda lokator. Przedmiotem najmu jest lokal mieszkalny (...) ¹⁷ o łącznej powierzchni użytkowej 57,40 m². Kwotę czynszu ustalono na 287,00 zł miesięcznie. Jednak w związku z tym, że umowa obowiązywała od 4 stycznia jednostka wystawiła fakturę za miesiąc styczeń w kwocie niższej niż wynikało z umowy, z uwagi na niepełny miesiąc obowiązywania umowy. Powyższe jednak nie zostało odnotowane w umowie, zatem uznać należy iż

---

¹⁶ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁷ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

faktura za styczeń winna być w kwocie 287,00 zł, bowiem umowa określała miesięczną stawkę czynszu, nie dzienną. Umowa nie zawierała terminu płatności czynszu, wskazywała jedynie, iż będzie on określony każdorazowo na fakturze. Strony sporządziły protokół przekazania lokalu zgodnie z art. 6c ustawy o ochronie praw lokatorów, w którym określono stan techniczny i stopień zużycia znajdujących się w nim instalacji i urządzeń. Protokół stanowi podstawę rozliczeń przy zwrocie lokalu.

Najemca pismem z dnia 27 grudnia 2018 roku zwrócił się do Wójta Gminy Szczerców z prośbą o przedłużenie umowy najmu opisywanego lokalu. Umowa została aneksowana w dniu 31 grudnia 2018 roku, gdzie dokonano zmiany okresu trwania umowy: „Umowę zawiera się na czas oznaczony i wiąże ona strony od dnia 01.01.2019r. do 31.12.2019r.”. Powyższy zapis Aneksu jest bezzasadny, ponieważ w dniu 1 stycznia 2019 roku pierwotna umowa już nie obowiązywała.

Stwierdzono, że najemca nie w każdym miesiącu regulował czynsz zgodnie z terminami płatności wskazanymi na fakturach. Jednak kontrolowana jednostka nie naliczyła najemcy odsetek za nieterminowe regulowanie zobowiązań. Saldo najemcy na dzień 31 grudnia 2018 roku dotyczące należności głównej wynosi 287,00 zł (czynsz za m-c grudzień), z kolei należne odsetki dotyczące 2018 roku kontrolujący wyliczyli na kwotę 5,44 zł.

3). Umowa najmu lokalu socjalnego zawarta na czas określony - od dnia 1 stycznia 2017 roku do dnia 31 grudnia 2017 roku, co wynika z art. 5 ustawy o ochronie praw lokatorów, zgodnie z którym umowa o odpłatne używanie lokalu wchodzącego w skład mieszkaniowego zasobu gminy lub innych jednostek samorządu terytorialnego, z wyjątkiem lokalu socjalnego lub lokalu związanego ze stosunkiem pracy, może być zawarta wyłącznie na czas nieoznaczony, chyba że zawarcia umowy na czas oznaczony żąda lokator. Przedmiotem najmu jest lokal (...) ¹⁸ o łącznej powierzchni użytkowej 62,00 m². Kwotę czynszu ustalono na 124,00 zł miesięcznie (zwolnienie z VAT). Umowa nie zawierała terminu płatności czynszu, wskazywała jedynie, iż będzie on określony każdorazowo na fakturze. W przedstawionych dokumentach brakuje protokołu odbiorczego, czym naruszono art. 6c ustawy o ochronie praw lokatorów. Zgodnie z powyższym przed wydaniem lokalu najemcy strony sporządzają protokół, w którym określają stan techniczny i stopień zużycia znajdujących się w nim instalacji i urządzeń. Protokół stanowi podstawę rozliczeń przy zwrocie lokalu po zakończeniu obowiązywania umowy.

Umowa została aneksowana:

- Aneks nr 1- bez daty, dotyczył zmiany formy zapłaty należności ze świadczenia pieniężnego na świadczenie rzeczowe. Świadczenie rzeczowe wprowadzono Zarządzeniem Nr 33/12 Wójta Gminy Szczerców z dnia 26 kwietnia 2012 roku w sprawie umożliwienia spłaty zadłużenia za lokale komunalne osobom będącym w trudnej sytuacji życiowej w formie odpracowania należności na rzecz Gminy Szczerców. Zgodnie z § 2 zarządzenia w celu odpracowania należności dłużnik powinien zwrócić się do Wójta Gminy z wnioskiem. W dokumentach brakuje takiego wniosku. Zgodnie z § 2 ust. 3 aneksu do umowy, którego wzór stanowi załącznik nr 1 do powyższego zarządzenia, rozliczenie pracy najemcy następuje w okresie miesięcznym. Jednak z przedstawionych do kontroli dokumentów wynika, iż świadczenia rzeczowe dłużnika rozliczono w okresie dwumiesięcznym, czym naruszono powyższe wewnętrzne regulacje. Najemca odstąpił od

---

¹⁸ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

wykonywania świadczeń rzeczowych na poczet całkowitej spłaty zadłużenia, zatem uznać należy, iż z dniem zaprzestania wykonywania powierzonych obowiązków aneks przestał obowiązywać.

- Aneks nr 2 zmiany okresu trwania umowy: „Umowę zawiera się na czas oznaczony i wiąże ona strony od dnia 01.01.2017r. do 31.12.2018r”.

- Aneks nr 3 zmiany okresu trwania umowy: „Umowę zawiera się na czas oznaczony i wiąże ona strony od dnia 01.01.2019r. do 31.12.2019r.” Powyższy zapis Aneksu jest bezzasadny, ponieważ w dniu 1 stycznia 2019 roku umowa najmu już nie obowiązywała.

Stwierdzono, że najemca nie regulował czynszu zgodnie z terminami płatności wskazanymi na fakturach. W dniu 16 kwietnia 2018 roku poinformowano najemcę o możliwości spłaty zadłużenia odpracowaniem długu. Z notatki służbowej pracownika wynika, iż dłużnik stawiał się w Urzędzie Gminy w Szczercowie po otrzymaniu wskazanego wcześniej pisma. Został poinformowany o możliwości odpracowania długu bądź też do rozłożenia zadłużenia na raty. Z notatki wynika, że dnia 27 kwietnia 2018 roku najemca podjął decyzję, że nie odpracuje zadłużenia. Dnia 7 maja 2018 roku dłużnik złożył do Urzędu Gminy w Szczercowie pismo z prośbą o rozłożenie zadłużenia na raty. Dnia 11 czerwca 2018 roku do Urzędu Gminy wpłynął oficjalny wniosek najemcy z prośbą o rozłożenie zadłużenia na raty. W dniu 29 czerwca 2018 roku zawarto z dłużnikiem porozumienie w sprawie spłaty zadłużenia w 12 ratach, zgodnie z Uchwałą Nr XXII/200/12 Rady Gminy Szczerców z dnia 29 listopada 2012 roku. Porozumienie zawierało harmonogram spłat zadłużenia, wskazano termin 25. dzień każdego miesiąca, czym naruszono wewnętrzne regulacje. Zgodnie bowiem ze wskazaną uchwałą § 5 ust. 4 w przypadku istnienia bieżących płatności z tego samego tytułu termin spłat rat zadłużenia winien być w terminie płatności bieżących. Z przedstawionej dokumentacji wynika, że termin bieżących płatności to kolejno: 18.01.2018, 19.02.2018, 19.03.2018, 18.04.2018, 18.05.2018, 18.06.2018, 19.07.2018, 17.08.2018, 18.09.2018, 18.10.2018, 19.11.2018, 18.12.2018.

Bilans otwarcia roku 2018 na koncie najemcy wynosił 2.640,00 zł. Saldo najemcy na dzień 31 grudnia 2018 roku dotyczące należności głównej wynosiło 1.520,82 zł. Dłużnik dokonał wpłaty zaległości 14 czerwca 2018 roku, która zgodnie z obowiązującymi przepisami winny być zaliczone na poczet najstarszych zaległości, czyli zarówno na należność główną, jak i odsetki od tych zaległości. Jak wskazano we wcześniejszej części protokołu, ewidencjonowano jedyne należności z tytułu odsetek, które zostały zapłacone, tym samym nie wykazywano sald z tego tytułu na koniec kwartałów. Powyższe naruszało zapisy § 11 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z którym odsetki od należności i zobowiązań ujmuje się w księgach rachunkowych w momencie ich zapłaty, lecz nie później niż pod datą ostatniego dnia kwartału w wysokości odsetek należnych na koniec tego kwartału.

Umowa najmu lokali użytkowych

Rada Gminy Szczerców uchwałą nr XL/354/14 z dnia 24 lutego 2014 roku wyraziła zgodę na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia z Telekomunikacją Polska SA, umowy najmu na okres 10 lat, lokalu położonego w Szczercowie ul. Mickiewicza 39A o powierzchni 62,30 m². Zgodnie z art. 35 ustawy o gospodarce nieruchomościami właściwy organ sporządza i podaje do publicznej wiadomości wykaz nieruchomości przeznaczonych do zbycia lub oddania w użytkowanie, najem, dzierżawę lub użyczenie. Wykaz ten wywiesza się na okres 21 dni w siedzibie właściwego urzędu, a także zamieszcza się na stronach internetowych właściwego urzędu. Starosta, wykonujący

zadanie z zakresu administracji rządowej, przekazuje wykaz wojewodzie, w celu jego zamieszczenia na stronie podmiotowej wojewody w Biuletynie Informacji Publicznej przez okres 21 dni. Informację o zamieszczeniu wykazu właściwy organ podaje do publicznej wiadomości przez ogłoszenie w prasie lokalnej o zasięgu obejmującym co najmniej powiat, na terenie którego położona jest nieruchomość. Z powołanego przepisu wynika, że nie ma znaczenia czy odstąpiono od przetargowego trybu zawarcia umowy najmu. Jednostka powyższego wykazu nie sporządziła, zatem naruszyła wskazany art. 35 ustawy o gospodarce nieruchomościami. Umowa nr 10/TOBMTLU/14 została zawarta w dniu 17 marca 2014 roku, jednak stroną umowy był ORANGE Polska SA, a nie Telekomunikacja Polska SA. Czynsz był waloryzowany w wysokości średniorocznego wskaźnika wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych za rok poprzedni, ogłaszany przez Prezesa GUS. Zgodnie z § 5 ust. 6 umowy termin płatności czynszu określono 14 dni od daty otrzymania przez najemcę faktury. Z przedstawionych dokumentów wynika jednak, że wystawione faktury posiadały inny termin płatności niż wynikało to z umowy. W wyniku kontroli potwierdzeń odbioru przez najemcę faktur i wpływów należności z tytułu czynszu na rachunek Urzędu Gminy ustalono, iż jednostka nie naliczyła i nie pobrała odsetek za nieterminowe wpłaty w roku 2018 na kwotę 3,60 zł. Zatem uznać należy, że windykacja nie była prowadzona poprawnie.

Umowy dzierżawy

1. Pismem z dnia 19 stycznia 2018 roku przedsiębiorstwo RPM SA zwróciło się do Urzędu Gminy w Szczercowie z pytaniem o możliwość wydzierżawienia działki nr 182 w obrębie Lubiec na okres do 30 września 2019 roku w celu stworzenia zaplecza budowy na potrzeby realizacji inwestycji pn. „przebudowa i odbudowa zbiorników małej retencji Lubiec”. Podpisano umowę dzierżawy wskazanej działki na okres od 23 lutego 2018 roku do dnia 23 maja 2018 roku. Wysokość czynszu określono na 1.000,00 zł + VAT. Wójt Gminy Szczerców zarządzeniem nr 36/18 z dnia 6 marca 2018 roku w sprawie przeznaczenia do sprzedaży gruntów oznaczonych nr działki 847 w obrębie Chabelice oraz do wydzierżawienia części nieruchomości oznaczonej nr działki 182 w obrębie Lubiec, części nieruchomości oznaczonej nr działki 268 w obrębie Szczerców i części nieruchomości oznaczonej nr działki 9/3 w obrębie Grudna przeznaczył do wydzierżawienia część przedmiotowej działki nr 182 obręb Lubiec. Wykaz nieruchomości przeznaczonych do wydzierżawienia zawierał dane wskazane w art. 35 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami. Wójt Gminy ogłosił, że w okresie od dnia 9 marca 2018 roku do dnia 30 września 2018 roku na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Gminy w Szczercowie, w Biuletynie informacji Publicznej oraz na stronie internetowej Gminy Szczerców został umieszczony wykaz nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży i wydzierżawienia. Kontrolującym nie przedstawiono jednak dokumentów potwierdzających podanie do publicznej wiadomości powyższego wykazu, czym naruszono art. 35 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami. Wójt Gminy Szczerców podał również termin złożenia wniosku przez osoby, którym przysługuje pierwszeństwo w nabyciu nieruchomości na podstawie art. 34 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami – 20 kwietnia 2018 roku. Umowę zawarto w dniu 24 maja 2018 roku do dnia 30 września 2019 roku. Strony zawarły porozumienie w dniu 21 sierpnia 2018 roku dotyczące niewykonania przez dzierżawcę przyłącza energii elektrycznej i konieczności korzystania z przyłącza właściciela działki, ustalono, iż koszty energii elektrycznej zostaną rozliczone na podstawie refaktur wystawionych przez Gminę Szczerców. W związku z powyższym porozumieniem umowa została aneksowana. Dzierżawca nie w każdym miesiącu dokonywał płatności w terminie, należało zatem naliczyć i pobrać odsetki za nieterminowe wpłaty, które z wyliczeń kontrolujących wynoszą w 2018 roku 4,49 zł. Jednostka nie prowadziła windykacji, nie zrywała dzierżawcy do uiszczenia odsetek.

2. Polkomtel SA pismem z dnia 20 czerwca 2018 roku złożyła wniosek o zawarcie kolejnej umowy dzierżawy na 5 lat. Rada Gminy Szczerców uchwałą nr XLVI/488/18 z

dnia 28 sierpnia 2018 roku wyraziła zgodę na wydzierżawienie poprzedniemu dzierżawcy części nieruchomości nr 344/13 w obrębie Szczercowska Wieś na okres 5 lat. Dnia 25 września 2018 roku uchwałą nr XLVII/501/18 Rada Gminy zmieniła wcześniejszą uchwałę wskazując, iż wyraża zgodę Wójtowi Gminy na wydzierżawienie w trybie bezprzetargowym na okres 5 lat działki nr 344/14 w obrębie Szczercowska Wieś. Na podstawie powyższych uchwał Wójt Gminy Szczerców Zarządzeniem nr 124/18 z dnia 22 października przeznaczył do wydzierżawienia w trybie bezprzetargowym nieruchomości oznaczonej nr działki 344/14 w obrębie Szczercowska Wieś. Wykaz nieruchomości stanowił załącznik nr 1 do wskazanego zarządzenia i zawierał oznaczenie księgi wieczystej, nr działki, miejscowość, powierzchnię nieruchomości, jej opis, przeznaczenie i sposób jej zagospodarowania, określał wysokość opłaty oraz formę zbycia. Ogłoszeniem Wójt Gminy poinformował, że w okresie od 26 października 2018 roku do dnia 16 listopada 2018 roku na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Gminy, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej Gminy Szczerców został umieszczony przedmiotowy wykaz. Zgodnie z art. 35 informację o zamieszczeniu wykazu właściwy organ podaje do publicznej wiadomości przez ogłoszenie w prasie lokalnej o zasięgu obejmującym co najmniej powiat, na terenie którego położona jest nieruchomość. W dokumentacji znajdowało się jedynie potwierdzenie zamieszczenia informacji o wykazie w prasie lokalnej, brak jest potwierdzenia umieszczenia wykazu na stronie internetowej, BIP i tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Gminy. Umowa dzierżawy zawarta w dniu 21 listopada 2018 roku do wykorzystania gospodarczego polegającego na budowie, rozbudowie, eksploatacji i modernizacji infrastruktury telekomunikacyjnej dla celów świadczenia usług telekomunikacyjnych. Umowę zawarto na okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2023 roku. Wysokość czynszu określono na kwotę 1.530,00 zł + VAT miesięcznie, płatne kwartalnie z dołu w ciągu 30 dni od daty otrzymania przez dzierżawcę faktury. Wskazano również, że stawka czynszu będzie waloryzowana raz w roku o średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych za rok poprzedni publikowany przez Prezesa GUS.

3. POZOSTAŁE DOCHODY

Oplata planistyczna

W okresie objętym kontrolą Gmina Szczerców nie planowała i nie realizowała dochodów z tytułu opłaty planistycznej. Inspektorom kontroli przedstawiono wskazane niżej w tabeli obowiązujące plany zagospodarowania przestrzennego.

Wykaz obowiązujących planów zagospodarowania przestrzennego

L.p.	Nr uchwały
1.	Uchwała Nr XXXVII/173/98 Rady Gminy Szczerców z dnia 17 czerwca 1998r., w sprawie zmiany w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego Gminy Szczerców polegającego na zmianie terenów upraw polowych we wsi Podklucze na tereny przeznaczone pod usługi oraz we wsi Chabielice z terenów upraw polowych na tereny pod budownictwo zagrodowe z udziałem jednorodzinne (Dz. Urz. Woj. Piotrkowskiego Nr 15 z dnia 9 września 1998r., poz. 220)
2.	Zmiany Fragmentu Miejscowego planu ogólnego zag. przestrzennego Gminy Szczerców wynikająca z ZTE Budowy odkrywki Szczerców zatwierdzona Uchwałą Nr X/66/03 Rady Gminy Szczerców z dnia 4 sierpnia 2003r. (Dz. U. Woj. Łódzkiego z dnia 15 września 2003r., Nr 254, poz. 2267)
3.	Uchwała Nr XXVI/164/08 Rady Gminy Szczerców z dnia 11 grudnia 2008r., w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla Gminy Szczerców w zakresie trasy linii elektroenergetycznej 400 kV Bełchatów – Trębaczew (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z dnia 21 stycznia 2009r., Nr 4, poz. 10)

4.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części obszaru Gminy Szczerców zatwierdzony Uchwałą Nr XXVII/170/08 Rady Gminy Szczerców z dnia 30 grudnia 2008r. (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 4 z dnia 21 stycznia 2009r., poz. 11)
5.	Uchwała Nr XXII/185/12 Rady Gminy Szczerców z dnia 18 października 2012r., w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działki o numerze ewidencyjnym 639, położonej w miejscowości Szczerców, z przeznaczeniem na cele budownictwa mieszkaniowego jednorodzinne i usługowe (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z dnia 30 listopada 2012r., poz. 3924)
6.	Uchwała Nr XXX/266/13 Rady Gminy Szczerców z dnia 23 maja 2013r., w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obszaru Gminy Szczerców (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z dnia 1 lipca 2013r., Poz. 3450)
7.	Uchwała Nr VIII/73/15 Rady Gminy Szczerców z dnia 20 maja 2015r., w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obszaru Gminy Szczerców (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z dnia 22 czerwca 2015r., Poz. 2517)
8.	Uchwała Nr XXIV/253/16 Rady Gminy Szczerców z dnia 27 grudnia 2016r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obszaru Gminy Szczerców (dz. U. Woj. Łódzkiego z dnia 17 stycznia 2017r., poz. 285)
9.	Uchwała Nr XXIX/331/17 Rady Gminy Szczerców z dnia 6 kwietnia 2017r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obszaru Gminy Szczerców (Dz. U. Woj. Łódzkiego z dnia 26 kwietnia 2017r., poz. 2347)
10.	Uchwała Nr XXXII/358/17 Rady Gminy Szczerców z dnia 27 czerwca 2017r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obszaru Gminy Szczerców (Dz. U. Woj. Łódzkiego z dnia 18 lipca 2017r., poz. 3295)
11.	Uchwała Nr XLII/448/18 Rady Gminy Szczerców z dnia 24 kwietnia 2018r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obszaru Gminy Szczerców (Dz. U. Woj. Łódzkiego z dnia 15 maja 2018r., poz. 2652)
12.	Uchwała Nr XLII/449/18 Rady Gminy Szczerców z dnia 24 kwietnia 2018r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części działki nr ewid. 835/3 położonej w miejscowości Szczerców w gminie Szczerców (Dz. U. Woj. Łódzkiego z dnia 15 maja 2018r., poz. 2653)
13.	Uchwała Nr XLIII/456/18 Rady Gminy Szczerców z dnia 29 maja 2018r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru gminy Szczerców (Dz. U. Woj. Łódzkiego z dnia 19 czerwca 2018r., poz. 3185)
14.	Uchwała Nr XLVII/498/18 Rady Gminy Szczerców z dnia 25 września 2018r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obrębu Chabielice i Chabielice - Kolonia (Dz. U. Woj. Łódzkiego z dnia 15 października 2018r., poz. 5314)

Z treści wyjaśnienia w sprawie niepobierania opłaty planistycznej przedstawionego przez Inspektora do spraw gospodarki gruntami wynikało, iż w badanym okresie stwierdzono dwa przypadki uzasadniające naliczenie opłaty planistycznej. W przypadku działek o nr 110, 298/15, 312/12, 312/14 położonych w Szczercowie, które zostały zbyte w 2014 roku, zlecono rzeczoznawcy majątkowemu wykonanie wyceny celem określenia opłaty z tytułu wzrostu wartości nieruchomości w skutek ustalenia planu. Wykonane operaty jednoznacznie wskazały na brak zmiany wartości nieruchomości w skutek uchwalenia planu zagospodarowania przestrzennego. W związku z tym nie zostało wszczęte procedury dotyczące naliczenia opłaty planistycznej. W przypadku zbycia działek nr 522/2 - obręb Szczerców, 30/1 – obręb Podklucze i 2017/2 w obrębie Załuże zlecono w dniu 4 grudnia 2018 roku rzeczoznawcy majątkowemu wykonanie wyceny działek celem ustalenia opłaty planistycznej. Na dzień przeprowadzania czynności kontrolnych nie wydano decyzji w przedmiotowym zakresie.

Wyjaśnienie Inspektora do spraw gospodarki gruntami w sprawie opłaty planistycznej stanowi załącznik nr 7 do protokołu kontroli.

Oplata adiacencka

Rada Gminy Szczerców nie podjęła uchwały w sprawie stawek opłaty adiacenckiej, w związku z powyższym nie stwierdzono dochodów z powyższego tytułu. Zgodnie z treścią art. 98a ust. 1 oraz 146 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami, stawki opłaty adiacenckiej ustala rada gminy w drodze uchwały. Rada Gminy Szczerców nie wywiązała się z ustawowego obowiązku i nie określiła stawek opłaty adiacenckiej. Nieustalenie ich jest naruszeniem wskazanych przepisów, a ustalenie jej w stawce „0” jest próbą omięcia wskazanych wyżej unormowań, co potwierdza wyrok NSA I SA 2293/03 z dnia 14 stycznia 2003 roku. Ustawodawca w przypadku opłaty adiacenckiej wyznaczył jedynie górne granice stawek przedmiotowej opłaty, zatem rada gminy może swobodnie kształtować jej wielkość w ramach ustawowych granic wyrażając tym zapotrzebowanie na dofinansowanie realizacji zadań publicznych. Rada gminy jest organem uchwałodawczym składającym się z przedstawicieli lokalnej społeczności wyrażającej potrzeby wspólnoty gminnej poprzez stanowienie lokalnych norm prawnych.

Oplata eksploatacyjna

Zgodnie z art. 134 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. 2016, poz. 1131 ze zm.) przedsiębiorca, który uzyskał koncesję na wydobywanie kopaliny ze złoża, a w przypadku koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie złoża węglowodorów oraz wydobywanie węglowodorów ze złoża - uzyskał decyzję inwestycyjną, wnosi opłatę eksploatacyjną ustalaną jako iloczyn jej stawki oraz ilości kopaliny wydobytej ze złoża bilansowego i pozabilansowego, w okresie rozliczeniowym. Okresem rozliczeniowym z tytułu opłaty eksploatacyjnej jest półrocze liczone odpowiednio od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca i od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia (art. 137 ustawy). Na terenie Gminy Szczerców jeden przedsiębiorca był zobowiązany do ponoszenia kosztów przedmiotowej opłaty tj. (...) ¹⁹.

W okresie objętym kontrolą Gmina Szczerców uzyskała niżej wskazane dochody z tytułu opłaty eksploatacyjnej: (...) ²⁰.

Na podstawie przedstawionych informacji dotyczących opłat za wydobytą kopalinę w roku 2017 i 2018 stwierdzono, że opłatę eksploatacyjną za wskazany okres ustalono w oparciu o stawki zawarte w obwieszczeniach Ministra Środowiska odpowiednio: z dnia 23 sierpnia 2016 roku w sprawie stawek opłat na rok 2017 z zakresu przepisów Prawa geologicznego i górniczego (M.P z 2016 roku, poz. 888) oraz z dnia 5 września 2017 roku w sprawie stawek opłat na rok 2018 z zakresu przepisów prawa geologicznego i górniczego (M.P z 2017, poz. 868). Kwota opłaty eksploatacyjnej została wyliczona zgodnie z zasadami wynikającymi z treści art. 141 ustawy Prawo geologiczne i geologiczne.

Dokonywano przypisu należności z tytułu opłaty eksploatacyjnej na podstawie dowodu wpłaty tj. wyciągu bankowego, co było nieprawidłowe bowiem dowodem istnienia zobowiązania z tytułu opłaty eksploatacyjnej była złożona przez przedsiębiorcę informacja dotycząca opłaty za wydobytą kopalinę, którą przedsiębiorca doręczał Gminie po terminie wynikającym z art. 137 ustawy Prawo geologiczne i górnicze.

---

¹⁹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²⁰ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

VIII. WYKONYWANIE BUDŻETU. REALIZACJA WYDATKÓW BUDŻETOWYCH

1 WYDATKI NA ZADANIA Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ - 2018 ROK

1.1. Informacje ogólne

Zadania z zakresu opieki społecznej na terenie Gminy Szczerców realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczercowie. Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej jest od dnia 30 października 2015 roku Anna Krawczyńska. Analiza akt osobowych wykazała, że Anna Krawczyńska posiada specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej (...) ²¹, która wymagana jest przez art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 ze zm.).

1.2. Wydatki na zadania z zakresu pomocy społecznej

Wykonanie zadań finansowych w 2018 roku

Wyszczególnienie	2018 rok (zł)
Dział 851 Rozdział 85195 (Pozostała działalność)	0,00
Dział 852 Rozdział 85202 (Domy pomocy społecznej)	0,00
Dział 852 Rozdział 85205 (Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie)	12.777,39
Dział 852 Rozdział 85213 (Składki na ubezpieczenie zdrowotne płacone za osoby pobierające świadczenia)	37.527,66
Dział 852 Rozdział 85214 (Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego)	118.719,38
Dział 852 Rozdział 85215 (Dodatki mieszkaniowe)	0,00
Dział 852 Rozdział 85216 (Zasiłki stałe)	182.542,07
Dział 852 Rozdział 85219 (Koszty utrzymania Ośrodków Pomocy Społecznej)	811.816,39
Dział 852 Rozdział 85219 (wynagrodzenie za sprawowanie opieki sądowej)	55.015,07
Dział 852 Rozdział 85220 (Mieszkania chronione)	20.828,10
Dział 852 Rozdział 85228 (Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze)	89.891,40
Dział 852 Rozdział 85230 (Pomoc w zakresie dożywiania).	111.507,60
Dział 852 Rozdział 85295 (Pozostała działalność)	655.433,46
Dział 855 Rozdział 85503 (Karta dużej rodziny)	150,04
Dział 855 Rozdział 85504 (Wspieranie rodziny)	363.917,77
Dział 855 Rozdział 85501 (Świadczenia wychowawcze)	5.437.922,41
Dział 855 Rozdział 85502 (Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego)	3.178.342,72
Dział 855 Rozdział 85508 (Rodziny zastępcze)	175.129,19

²¹ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Razem	11.251.520,65
-------	---------------

2 WYDATKI (DOTACJE) NA REALIZACJĘ ZADAŃ ZLECONYCH NA PODSTAWIE UMOWY JEDNOSTKOM SPOZA SEKTORA FINANSÓW PUBLICZNYCH - 2018 ROK

Dotacje przyznane na podstawie ustawy z 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Zgodnie z art. 5 ust. 5 ustawy z 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa, w drodze uchwały, szczegółowy sposób konsultowania z radami działalności pożytku publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji. Jednostka nie podjęła takiej uchwały. Wprowadzała jedynie w każdym roku w uchwale w sprawie uchwalenia rocznego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego zapis o przebiegu konsultacji, gdzie wskazano, że uwagi i wnioski dotyczące programu można składać nie później niż 7 dni po umieszczeniu projektu tego programu. Powyższy zapis jest bezzasadny, ponieważ uchwalanie programu współpracy odbywa się już po konsultacjach. Co więcej, zapis § 5 ustawy dotyczy konsultacji projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji, a nie tylko programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

Uchwała nr XXXVII/399/17 Rady Gminy Szczerców z dnia 28 listopada 2017 roku w sprawie uchwalenia rocznego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2018. Program został poddany konsultacjom przez organizacje pozarządowe i stowarzyszenia, które zgłaszały uwagi do projektu w terminie 7 dni od dnia publikacji – do 24 października 2017 roku. W dniu 17 października 2017 roku odbyły się również konsultacje bezpośrednie (spotkanie). Program określał cele i zasady współpracy. Zawierał przedmiot i formy współpracy Gminy Szczerców z organizacjami pozarządowymi. Uchwała ustalała też priorytet w realizacji zadań publicznych Gminy Szczerców, które mogą być zlecone organizacjom pozarządowym. Ze strony Gminy Program realizowała Rada Gminy Szczerców w zakresie wytyczania polityki społecznej i finansowej, Wójt Gminy w zakresie realizacji powyższej polityki, przyznawania dotacji celowych i innych form pomocy, odpowiednie referaty Urzędu Gminy w Szczercowie w zakresie bieżącej współpracy z organizacjami pozarządowymi w ramach swoich kompetencji. Ze strony organizacji przy realizacji programu współpracują organizacje pozarządowe mające swoją siedzibę na terenie Gminy Szczerców lub działające na rzecz jej mieszkańców, a w szczególności stowarzyszenia, fundacje, stowarzyszenia kultury fizycznej. Rada Gminy Szczerców w Programie określiła, iż planowana wysokość środków przeznaczona na jego realizację to 400.000,00 zł, co znalazło odzwierciedlenie w Załączniku nr 2 – plan wydatków gminy na rok 2018 do uchwały nr XXXIX/408/17 Rady Gminy Szczerców z dnia 28 grudnia 2017 roku, gdzie zaplanowano w dz. 926 r. 92605 § 2820 kwotę 400,000,00 zł. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 roku w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych paragraf 282 służy do ujmowania *dotacji celowych z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom* Dofinansowanie w formie dotacji celowych odbyło się w drodze otwartego konkursu ofert.

Należało w tym przypadku zastosować paragraf 236 *Dotacje celowe z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, udzielone w trybie art. 221 ustawy, na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego*. Zaznaczyć należy, iż stosowanie błędnej klasyfikacji budżetowej zostało stwierdzone w protokole kontroli kompleksowej przeprowadzonej w roku 2014 przez inspektorów kontroli Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi.

Zarządzeniem nr 3/18 z dnia 11 stycznia 2018 roku Wójt Gminy Szczerców ogłosił otwarty konkurs ofert na wsparcie realizacji zadań publicznych w 2018 roku z zakresu upowszechniania kultury fizycznej, sportu, turystyki i harcerstwa. Ogłoszenie zawierało elementy wskazane w art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2019 poz. 688), zgodnie z którym ogłoszenie zawiera rodzaj zadania, wysokość środków publicznych przeznaczonych na realizację tego zadania, zasady przyznawania dotacji, termin i warunki realizacji zadania, termin i miejsce składania ofert, trybie i kryteriach stosowanych przy wyborze ofert oraz terminie dokonania wyboru ofert oraz zrealizowanych przez organ administracji publicznej w roku ogłoszenia otwartego konkursu ofert i w roku poprzednim zadaniach publicznych tego samego rodzaju i związanych z nimi kosztami, ze szczególnym uwzględnieniem wysokości dotacji przekazanych organizacjom pozarządowym i podmiotom, o których mowa w art. 3 ust. 3. Zgodnie z art. 13 ust. 3 ustawy ogłoszenie o konkursie umieszcza się w Biuletynie Informacji Publicznej, w siedzibie organu administracji publicznej w miejscu przeznaczonym na zamieszczanie ogłoszeń i na stronie internetowej organu administracji publicznej. Termin składania ofert wraz załącznikami określono do dnia 1 lutego 2018 roku do godziny 16⁰⁰. Ogłoszenie nie spełniało jednak wymogu zawartego w art. 13 ust. 2 pkt 6 ustawy dotyczącego wskazania terminu dokonania wyboru oferty, bowiem zapis, iż „*decyzję o udzieleniu dotacji i jej wysokości podejmuje Wójt Gminy Szczerców po zapoznaniu się z protokołem Komisji Konkursowej w terminie 14 dni od zakończenia otwartego konkursu ofert*” nie określa tego terminu, ponieważ termin zakończenia otwartego konkursu ofert również nie został w ogłoszeniu wskazany.

Wykorzystany formularz ofertowy był zgodny z rozporządzeniem Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 sierpnia 2016 roku w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań (Dz. U. z 2016 roku, poz. 1300).

W dniu 5 lutego 2018 roku Zarządzeniem nr 19/18 Wójt Gminy Szczerców powołał Komisję konkursową ds. opiniowania ofert na wsparcie realizacji zadań publicznych w 2018 roku z zakresu upowszechniania kultury fizycznej, sportu, turystyki i harcerstwa. Zarządzenie zawierało również regulamin pracy komisji konkursowej stanowiący załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia.

Protokół nr 1 z posiedzenia Komisji konkursowej ds. opiniowania ofert na wsparcie realizacji zadań publicznych w 2018 roku z zakresu upowszechniania kultury fizycznej, sportu, turystyki i harcerstwa. Dnia 5 lutego 2018 roku komisja otworzyła złożone oferty (9) i dokonała ich sprawdzenia pod względem formalnym wypełniając kartę oceny formalnej. Stwierdzono, że wszystkie 9 ofert spełniały wymogi formalne i mogą być oceniane pod względem merytorycznym z zastrzeżeniem dokonania przez oferentów poprawek błędnych zapisów w terminie 3 dni. Na tym posiedzeniu zakończono, protokół podpisali członkowie Komisji konkursowej uczestniczący w posiedzeniu – 3 osoby. Protokół podpisał Wójt Gminy Szczerców.

Protokół nr 2 z posiedzenia Komisji konkursowej ds. opiniowania ofert na wsparcie realizacji zadań publicznych w 2018 roku z zakresu upowszechniania kultury fizycznej, sportu, turystyki i harcerstwa. W dniu 12 lutego 2018 roku na posiedzeniu Komisji po poprawieniu przez oferentów błędnych zapisów przystąpiono do oceny merytorycznej. Każdy z członków komisji wypełnił kartę oceny merytorycznej, następnie sporządzono

zbiorczą kartę oceny merytorycznej stanowiącą średnią przyznanych punktów przez poszczególnych członków komisji. Wszystkie oferty uzyskały minimalną liczbę punktów niezbędną do rekomendacji dofinansowania zadania, która zgodnie z zapisami ogłoszenia w części VI.7 wynosiła 26 punktów. Protokół został podpisany przez członków komisji i Wójta Gminy Szczerców.

W dniu 13 lutego 2018 roku Wójt Gminy Szczerców zarządzeniem nr 22/18 dokonał rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert na wsparcie realizacji zadań publicznych w 2018 roku z zakresu upowszechniania kultury fizycznej, sportu, turystyki i harcerstwa. Wykaz podmiotów biorących udział w konkursie i rozstrzygnięcie stanowił załącznik nr 1 do powyższego zarządzenia. Wykaz zawierał dane zgodne z art. 15 ust. 2h ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego. Środki finansowe przyznano wszystkim podmiotom, które złożyły oferty w łącznej kwocie 380.000,00 zł.

W dniu 14 lutego 2018 roku Kierownik Referatu Sportu, Rekreacji i Turystyki przesłał poszczególnym organizacjom informację o rozstrzygnięciu konkursu wraz z prośbą o złożenie zaktualizowanych harmonogramów i kosztorysów oraz rachunku bankowego na który ma być przekazana dotacja do dnia 19 lutego 2018 roku.

Protokół nr 3 z posiedzenia Komisji konkursowej ds. opiniowania ofert na wsparcie realizacji zadań publicznych w 2018 roku z zakresu upowszechniania kultury fizycznej, sportu, turystyki i harcerstwa. Dnia 22 lutego 2018 roku dokonano sprawdzenia aktualizacji harmonogramów i kosztorysów złożonych przez podmioty. Dokumenty złożone przez 7 organizacji przyjęto bez zarzutów, do pozostałych 2 skierowano pisma z prośbą o korektę wykazywanych danych z uwzględnieniem uwag Komisji. Protokół został podpisany przez członków komisji i Wójta Gminy Szczerców.

Protokół nr 4 z posiedzenia Komisji konkursowej ds. opiniowania ofert na wsparcie realizacji zadań publicznych w 2018 roku z zakresu upowszechniania kultury fizycznej, sportu, turystyki i harcerstwa. W dniu 6 marca 2018 roku komisja zaopiniowała aktualizację harmonogramów i kosztorysów 2 podmiotów, które zobligowane były do korekty dokumentacji. Uwag nie wniesiono, protokół podpisano przez Komisję konkursową i Wójta Gminy.

Zgodnie z zasadami przyznawania i rozliczania dotacji stanowiącymi załącznik nr 1 do zarządzenia 15/17 Wójta Gminy Szczerców z dnia 2 lutego 2017 roku Wójt Gminy zobowiązany jest powołać komisję, która oceni realizację zadania publicznego. Zarządzeniem nr 6/19 z dnia 17 stycznia 2019 roku w sprawie powołania Komisji ds. oceny realizacji zadań publicznych z zakresu upowszechniania kultury fizycznej, sportu, turystyki i harcerstwa oraz wspierania osób niepełnosprawnych zleconych organizacjom pozarządowym, prowadzącym działalność pożytku publicznego na terenie gminy Szczerców w 2018 roku Wójt Gminy Szczerców powołał skład Komisji oraz określił regulamin jej pracy. Zgodnie z art. 17 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie komisja dokonuje kontroli stopnia realizacji zadania, efektywności, rzetelności i jakości realizacji zadania, prawidłowości wykorzystania środków publicznych otrzymanych na realizację zadania, prowadzenia dokumentacji związanej z realizowanym zadaniem. Komisja działa na posiedzeniach z których sporządzany jest protokół.

Protokół nr 1 z posiedzenia Komisji ds. oceny realizacji zadań publicznych z zakresu upowszechniania kultury fizycznej, sportu, turystyki i harcerstwa oraz wspierania osób niepełnosprawnych zleconych organizacjom pozarządowym, prowadzącym działalność pożytku publicznego na terenie gminy Szczerców w 2018 roku. W dniu 24 stycznia 2019 roku Komisja sprawdziła złożone sprawozdania 4 podmiotów. W każdym znajdowały się drobne błędy, do których sporządzono uwagi. Wskazano również termin poprawy wskazanych błędów - 3 dni od telefonicznego poinformowania Przewodniczącego Komisji. Następnie protokół został podpisany przez członków komisji i Wójta Gminy Szczerców.

Protokół nr 2 z posiedzenia Komisji ds. oceny realizacji zadań publicznych z zakresu upowszechniania kultury fizycznej, sportu, turystyki i harcerstwa oraz wspierania osób niepełnosprawnych zleconych organizacjom pozarządowym, prowadzącym działalność pożytku publicznego na terenie gminy Szczerców w 2018 roku. Dnia 29 stycznia 2019 roku dokonano kontroli kolejnych sprawozdań, wniesiono uwagi, wezwano do poprawy uchybień oraz zwrotu dotacji wykorzystanej w nadmiernej wysokości. Protokół został podpisany przez członków komisji i Wójta Gminy Szczerców.

Protokół nr 3 z posiedzenia Komisji ds. oceny realizacji zadań publicznych z zakresu upowszechniania kultury fizycznej, sportu, turystyki i harcerstwa oraz wspierania osób niepełnosprawnych zleconych organizacjom pozarządowym, prowadzącym działalność pożytku publicznego na terenie gminy Szczerców w 2018 roku. W dniu 30 stycznia 2019 roku komisja kontynuowała swoją pracę oceniając złożone sprawozdania końcowe, ponownie wniesiono uwagi do sporządzonych przez Dotowanych sprawozdań i wezwano ich do poprawy wskazanych błędów. Protokół podpisali: Komisja i Wójt Gminy Szczerców.

Protokół nr 4 z posiedzenia Komisji ds. oceny realizacji zadań publicznych z zakresu upowszechniania kultury fizycznej, sportu, turystyki i harcerstwa oraz wspierania osób niepełnosprawnych zleconych organizacjom pozarządowym, prowadzącym działalność pożytku publicznego na terenie gminy Szczerców w 2018 roku. Dnia 5 lutego 2019 roku badała wyjaśnienia, uzupełnienia dokumentów złożone przez 5 podmiotów na podstawie protokołów od nr 1 do nr 3. Komisja nie wniosła żadnych uwag i zaakceptowała ich sprawozdania, tym samym uznano, iż dotacje przekazane tym organizacjom zostały rozliczone. Członkowie komisji podpisali protokół, następnie uczynił to również Wójt Gminy Szczerców.

Protokół nr 5 z posiedzenia Komisji ds. oceny realizacji zadań publicznych z zakresu upowszechniania kultury fizycznej, sportu, turystyki i harcerstwa oraz wspierania osób niepełnosprawnych zleconych organizacjom pozarządowym, prowadzącym działalność pożytku publicznego na terenie gminy Szczerców w 2018 roku. W dniu 11 lutego 2019 roku Komisja analizowała złożone wyjaśnienia przez kolejne 2 podmioty na podstawie protokołu nr 3. Stwierdzono, że Klub ASTORIA nie wywiązał się ze wszystkich zaleceń i ponownie wezwano go do uzupełnienia braków w terminie do 13 lutego 2019 roku. Zgodnie jednak zasadami przyznawania i rozliczania dotacji zawartymi w Zarządzeniu nr 15/17 z dnia 2 lutego 2017 roku w punkcie X.10.5 w przypadku, gdy podmiot nie usunie lub nie poprawi błędów w sprawozdaniu we wskazanym terminie, skutkuje to odmową akceptacji sprawozdania. Dalej, jednostka zapisała, iż rozliczenie dotacji następuje z chwilą zaakceptowania przez Zleceniodawcę sprawozdania z rozliczenia dotacji. Z powyższego wynika, że klub sportowy nie wywiązał się we wskazanym terminie z zaleceń poprawek, tym samym naruszył obowiązujące w Gminie Szczerców zasady rozliczania dotacji i złożone przez niego sprawozdanie nie powinno być zaakceptowane. Członkowie Komisji naruszyli regulacje wzywając Klub ponownie do usunięcia błędów, należało uznać dotację za nierozliczoną. Jednak Kierownik Referatu wyjaśnił, iż Klub odniósł się do wszystkich zaleceń zawartych w protokole nr 3, jednak w sposób niesatysfakcjonujący Komisję, stąd podjęto decyzję o ponownym wezwaniu o usunięcie uchybień. W drugim przypadku Komisja po zapoznaniu z dokumentacją uznała, że Dotujący winien jest zwrócić środki pobrane w nadmiernej wysokości. Protokół podpisali członkowie Komisji i Wójt Gminy Szczerców.

Protokół nr 6 z posiedzenia Komisji ds. oceny realizacji zadań publicznych z zakresu upowszechniania kultury fizycznej, sportu, turystyki i harcerstwa oraz wspierania osób niepełnosprawnych zleconych organizacjom pozarządowym, prowadzącym działalność pożytku publicznego na terenie gminy Szczerców w 2018 roku. W dniu 21 lutego 2019 roku Komisja sprawdziła ostatnie wyjaśnienia, których żądała od czterech ostatnich podmiotów na podstawie protokołów 1-5 Komisji. Stwierdzono, że podmioty wywiązały się ze wszystkich zaleceń, zaakceptowano tym samym ich sprawozdania i rozliczono udzielone dotacje. Protokół podpisali członkowie Komisji i Wójt Gminy Szczerców.

Zgodnie z § 5 ust 1 załącznika do Zarządzenia nr 6/19 Wójta Gminy Szczerców z dnia 17 stycznia 2019 roku Przewodniczący Komisji przedkłada Wójtowi Gminy protokół końcowy. W przedstawionym kontrolującym dokumencie nie ma protokołu końcowego, uznać należy, że naruszono własne regulacje zawarte w § 5 załącznika.

Sprawozdanie z rozliczenia dotacji udzielonych na wsparcie realizacji zadań publicznych z zakresu upowszechniania kultury fizycznej, sportu, harcerstwa oraz wspierania osób niepełnosprawnych w roku 2018 – podsumowano udzielone dotacje, wskazano podmioty które dotowano oraz wysokość wykorzystanych dotacji. Sprawozdanie sporządził Kierownik Referatu Sportu, Rekreacji i Turystyki i podpisał Wójt Gminy Szczerców.

W dniu 28 maja 2019 roku sporządzono sprawozdanie z realizacji programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Kontrolą udzielenia i rozliczenia dotacji objęto Gminny Ludowy Klub Sportowy „GLKS Szczerców”.

Gminny Ludowy Klub Sportowy „GLKS Szczerców”

- Oferta sporządzona na odpowiednim wzorze została złożona przez GLKS Szczerców w dniu 1 lutego 2018 roku. Całkowity koszt zadania określono na kwotę 24.550,00 zł, z czego przewidywane źródła finansowania określono na 22.000,00 zł dotacji i 2.550,00 zł środków własnych, zatem udział kwoty dotacji w całkowitych kosztach zadania to 89,61%, a udział środków własnych w stosunku do kwoty dotacji to 11,59%. oświadczenie członka komisji konkursowej było niepoprawnie wypełnione, nie wskazano czy osoba pozostaje czy nie w stosunku prawnym/relacjach, które mogą budzić uzasadnioną wątpliwość, co do jej bezstronności. Oferent oświadczył, że nie będzie pobierał świadczeń pieniężnych, nie zalega z opłacaniem należności z tytułu zobowiązań podatkowych oraz składek na ubezpieczenia społeczne. Do oferty załączono: kopię statutu Gminnego Ludowego Klubu Sportowego „GLKS Szczerców”, harmonogram, kalkulację przewidywanych kosztów.

- Karta oceny formalnej - oferta spełniła warunki formalne i została dopuszczona do oceny merytorycznej.

- Karta oceny merytorycznej oferty wypełniona przez członków komisji konkursowej choć zawierała wszystkie dane wskazane w załączniku nr 3 do regulaminu prac komisji konkursowej, to nie odpowiada wzorowi, który określono w powyższym regulaminie. Poszczególni członkowie komisji ocenili ofertę złożoną przez GLKS. Maksymalna do przyznania liczba punktów to 50, oferta otrzymała kolejno 26, 30, 29 i 26 punktów. Zgodnie z regulaminem pracy komisji konkursowej stanowiącym załącznik nr 1 do zarządzenia nr 19/18 Wójta Gminy Szczerców z dnia 5 lutego 2018 roku powyższe punkty podlegały zsumowaniu, a ich **średnia** stanowiła ocenę końcową, co dało oferentowi liczbę 27,75 punktów. Zaznaczyć należy, iż zasady oceny merytorycznej ofert zawiera również zarządzenie nr 15/17 Wójta Gminy Szczerców z dnia 2 lutego 2017 roku w sprawie określenia zasad przyznawania i rozliczania dotacji z budżetu gminy Szczerców organizacjom pozarządowym oraz podmiotom, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W powyższych zasadach ocenę końcową stanowi suma punktów przyznanych przez członków komisji.

- Zgodnie z zarządzeniem 3/18 Wójta Gminy Szczerców z dnia 11 stycznia 2018 roku w sprawie ogłoszenia otwartego konkursu ofert na wsparcie realizacji zadań publicznych w 2018 roku z zakresu upowszechniania kultury fizycznej, sportu, turystyki i harcerstwa do oferty należało dołączyć kopię aktualnego odpisu z Krajowego Rejestru Sądowego, innego rejestru lub ewidencji oraz statut oferenta. GLKS Szczerców złożył decyzję wydaną dnia 6 sierpnia 2013 roku poświadczoną za zgodność z oryginałem przez Starostwo Powiatowe w Bełchatowie z dniem 1 lutego 2018 roku. Z wyjaśnień

Kierownika Referatu Sportu, Rekreacji i Turystyki – przewodniczącego komisji konkursowej wynika, iż poświadczenie dokumentu za zgodność z oryginałem z bieżącą datą jest poświadczeniem aktualności powyższego dokumentu. Zdaniem inspektorów kontroli potwierdzenie za zgodność z oryginałem jest niewystarczające, aby uznać, że dokument jest aktualny.

- W dniu 14 lutego 2018 roku pismem nr RS-1.524.3.3.2018 Kierownik Referatu Sportu, Rekreacji i Turystyki przesłał oferentowi informację o rozstrzygnięciu konkursu wraz z prośbą o złożenie do dnia 19 lutego 2018 roku rachunku bankowego, na który ma być przekazana dotacja oraz zaktualizowanego harmonogramu i kosztorysu, co wynika z faktu przyznania mniejszej kwoty dotacji niż wnioskowana.

- Umowa nr 28/2018 została zawarta w dniu 22 lutego 2018 roku, posiadała kontrasygnatę Skarbnika Gminy. Przyznana kwota 15.000,00 zł przekazana miała zostać w ciągu 30 dni od dnia podpisania umowy na wskazany rachunek. Termin realizacji zadania określono od dnia podpisania umowy do dnia 15 grudnia 2018 roku. Dotację przekazano w terminie - dnia 16 marca 2018 roku ewidencjonując 224/130 z klasyfikacją dz. 926 r. 92605 par. 2820 – WB/038/2018/-W. Zaznaczyć należy, że zaangażowania środków dokonano w momencie przekazania środków, co jest niezgodne z wytycznymi, bowiem angaż środków powinien być księgowany w dniu podpisania umowy czyli 22 lutego 2018 roku, a nie 16 marca. Zgodnie z § 4 umowy procentowy udział dotacji w całkowitym koszcie zadania publicznego nie może wynieść więcej niż 81,30%. Ustalono, iż podmiot może dokonywać przesunięć pomiędzy różnymi wydatkami do 10% wartości kosztorysowej. Sprawozdanie końcowe z wykonania zadania publicznego należało złożyć w terminie 30 dni od dnia zakończenia realizacji zadania, GLKS Szczerców zachował wskazany termin składając sprawozdanie do Urzędu Gminy w Szczercowie dnia 14 stycznia 2019 roku. Z analizy sprawozdania złożonego przez podmiot wynikało, że udział dotacji wyniósł 81,69%, jednak zgodnie z § 4 ust. 3 umowy obowiązek zachowania procentowego udziału dotacją w całkowitym koszcie zadania uznaje się za zachowany jeśli udział dotacji nie zwiększył się o więcej niż 5%. Z części II sprawozdania – rozliczenie wydatków w roku 2018 wynika, iż wydatki finansowane z dotacji na sprzęt sportowy – okładziny, zgodnie z umową winny wynieść 1.800,00 zł, w zestawieniu jednak faktyczny koszt wskazano w wysokości 2.070,00 zł. Biorąc pod uwagę możliwość zwiększenia tego wydatku o 10%, to maksymalny koszt winien wynieść 1.980,00 zł. Uznać zatem należy, iż podmiot naruszył zapisy § 5 ust. 1 przekraczając powyższą wartość o 90,00 zł. Zgodnie z umową naruszenie powyższego postanowienia uważa się za pobranie części dotacji w nadmiernej wysokości. W § 10 umowy wskazano, że kwota dotacji pobrana w nadmiernej wysokości podlega zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych. Zatem z wyliczenia inspektorów kontroli na dzień 6 czerwca 2019 roku odsetki od powyższej kwoty 90,00 zł wynoszą 3,00 zł. Rozliczenie wskazywało, iż z przyznanej dotacji w kwocie 15.000,00 zł podmiot wydatkował 13.057,70 zł., czyli zwrotowi do budżetu Gminy Szczerców podlegało 1.942,30 zł. Zwrotu należało dokonać w terminie 15 dni od dnia zakończenia realizacji zadania (data zakończenia realizacji zadania: 15 grudnia 2018 rok). Wpływ środków z tytułu niewykorzystanej dotacji nastąpił na rachunek bankowy wydatków Urzędu Gminy w Szczercowie w dniu 31 grudnia 2018 roku – WB/218/2018/-W. Z ewidencji księgowej wynika, że powyższy zwrot został zaewidencjonowany Wn224/Ma130 z kwotą na minus z odpowiednią klasyfikacją budżetową. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej zapisy z kwotami na minus dotyczą zapisów technicznych do konta 130, zatem zwrot niewykorzystanej dotacji należało księgować Wn130/Ma224. Jednostka dokonała również minusowych zapisów technicznych na koncie 130 oraz bezpodstawnie na koncie 224.

- Kontroli sprawozdania złożonego przez Klub dokonano na trzecim posiedzeniu Komisji, które odbyło się w dniu 30 stycznia 2019 roku. Jedyne uwagi, o których poprawienie w ciągu 3 dni od informacji telefonicznej wносиła komisja, to „drobne błędy”. Na posiedzeniu 5 lutego 2019 roku zaakceptowano poprawione błędy, tym samym uznano dotację za rozliczoną.

- Pismem nr RS-1.524.1.7.2018 z dnia 8 lutego 2019 roku Wójt Gminy poinformował GLKS Szczerców o akceptacji złożonego przez Klub sprawozdania końcowego oraz o obowiązku wynikającym z umowy do przechowywania dokumentacji związanej z realizacją zadania publicznego przez okres 5 lat, licząc od początku roku następującego po roku, w którym realizowano zadanie.

3 DOTACJE NA RZECZ PRZEDSZKOLI NIEPUBLICZNYCH - 2018 ROK

Uchwałą nr XL/424/18 dnia 27 lutego 2018 roku Gmina Szczerców podjęła uchwałę w sprawie ustalenia trybu udzielania i rozliczenia dotacji z budżetu Gminy Szczerców dla niepublicznych przedszkoli i innych form wychowania przedszkolnego prowadzonych na terenie Gminy Szczerców przez osoby prawne i fizyczne oraz trybu kontroli i zakresu kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystania.

Uchwałą nr XXXIX/408/17 z dnia 28 grudnia 2017 roku Rada Gminy Szczerców zaplanowała w klasyfikacji budżetowej 801 rozdział 80104 - Przedszkola - §2540 dotację podmiotową z budżetu dla niepublicznej jednostki systemu oświaty w kwocie 150.000,00 zł.

Gmina Szczerców prowadziła Samorządowe Przedszkole Publiczne w formie jednostki budżetowej.

W zakresie prawidłowości naliczenia, przekazania i rozliczenia dotacji kontrolą objęto wydatki z tytułu dotacji udzielonej dla Przedszkola Niepublicznego „Smerfne Przedszkolaki”.

Do przedszkola uczęszczały dzieci w wieku od 2,5 roku do 5 lat (brak dzieci niepełnosprawnych).

Rok szkolny 2017/2018

Wniosek został złożony 29 września 2017 roku i zawierał planowaną w 2018 roku liczbę uczniów.

Rok szkolny 2018/2019

Wniosek został złożony 10 września 2018 roku i zawierał planowaną w 2019 roku liczbę uczniów.

Dotacja dla niepublicznego przedszkola – art. 17 ust. 3 - niepubliczne przedszkole niebędące przedszkolem specjalnym niespełniające warunków, o których mowa w ust. 1, otrzymuje na każdego ucznia dotację z budżetu gminy w wysokości równej 75% podstawowej kwoty dotacji dla przedszkoli z tym, że na ucznia niepełnosprawnego w wysokości nie niższej, niż kwota przewidziana na takiego ucznia niepełnosprawnego przedszkola w części oświatowej subwencji ogólnej dla gminy.

Miesięczne informacje o aktualnej liczbie uczniów na pierwszy dzień miesiąca w 2018 roku były składane terminowo tj. do 10 dnia miesiąca, co zostało przedstawione w tabeli:

Data wpływu informacji do Urzędu Gminy	Ilość uczniów na pierwszy dzień roboczy danego miesiąca	Liczba dzieci z poza Gminy	Przekazana kwota dotacji	Data przekazania dotacji/wyrównania
--	---	----------------------------	--------------------------	-------------------------------------

PROTOKÓŁ Z KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE SZCZERCÓW
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

		Szczerców		
10.01.2018	9	0	6.973,74 1.115,64	25.01.2018 WB nr 11 29.03.2018 WB nr 46
09.02.2018	12	1	9.298,32 1.487,52	27.02.2018 WB nr 28 29.09.2018 WB nr 46
09.03.2018	16	1	12.397,76 1.983,36	29.03.2018 WB nr 46 27.04.2019 WB 64
10.04.2018	19	3	17.077,58	27.04.2018 WB nr 64
10.05.2018	20	3	17.976,40	18.05.2018 WB nr 76
12.06.2018	22	4	19.774,04	19.06.2018 WB nr 94
10.07.2018	19	3	17.077,58	30.07.2018 WB nr 122
10.08.2018	19	3	17.077,58	22.08.2018 WB nr 136
10.09.2018	23	2	20.672,86	28.09.2018 WB nr 161
10.10.2018	23	2	20.672,86	18.10.2018 WB 175
08.11.2018	25	2	22.470,50	20.11.2018 WB 194
06.12.2018	25	2	9.392,66	14.12.2018 WB nr 209
SUMA			195.448,40	

Transze dotacji zostały przekazane zgodnie z art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 27 października 2017 roku o finansowaniu zadań oświatowych.

Kwotę dotacji wypłaconej za miesiąc styczeń – kwiecień 2018 roku ustalono na podstawie stawki obowiązującej w roku 2017 – kwota dotacji na jednego przedszkolaka – 774,86 zł

Kontrolą objęto ustalanie kwoty rocznej dotacji w 2018 roku na rzecz przedszkola niepublicznego w ramach aktualizacji dokonanych w roku 2018 rok.

Lp.	Składniki do podstawy wyliczenia stawki dotacji	Podstawowa kwota dotacji (PKD)	
		aktualizacja sporządzona na dzień 31.03.2018 r.	aktualizacja sporządzona na dzień 30.09.2018 r.
1	Plan wydatków bieżących w rozdziale: 80104, 80106, 80148, 80146, 80195, 80101	1.547.671,00	1.826.269,72
2	Plan dochodów z tyt. opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego 80104 § 0660	30.000,00	30.000,00
3	Plan dochodów z tyt. opłat za wyżyw. 80146 § 0670/§0830	165.840,00	156.256,80
4	Statystyczna liczba dzieci	94	121,67
5	Podstawowa kwota dotacji dla przedszkolaka jst (poz.1 - poz. 2 - poz. 3 / poz. 4)	14.381,18	13.479,19
6	Miesięczna stawka dotacji dla przedszkolaka jst (poz. 5/12 miesięcy)	1.198,43	1.123,26
7	Miesięczna stawka dotacji dla przedszkolaka niepublicznego przedszkola (75% stawki dotacji dla przedszkolaka jst) (poz. 7 x 75%)	898,82	842,45

Na podstawie przedstawionych dokumentów stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- celem ustalenia podstawowej kwoty dotacji, do planowanej kwoty wydatków bieżących Przedszkola Publicznego doliczono wydatki punktów przedszkolnych prowadzonych przy Szkołach Podstawowych w Chabielicach i Osinach, tym samym, wydatki bieżące pomniejszono o kwotę dochodów uzyskanych z wpływów za korzystanie z wychowania przedszkolnego i wyżywienia, realizowanych w punktach przedszkolnych,

- celem dokonania wyliczenia zaktualizowanej kwoty dotacji dla przedszkola niepublicznego na dzień 30 września 2018 roku do wydatków bieżących zaplanowanych w przedszkolu samorządowym doliczono wydatki rozdziału 80195 – referat oświaty (proporcjonalnie ustalono udział wydatków przedszkola w wydatkach referatu). Nie zawarto wartości tychże wydatków dokonując aktualizacji kwoty dotacji na dzień 30 marca 2018 roku,
- do statystycznej liczby dzieci, stanowiącej jedną ze składowych podstawy wyliczenia zaktualizowanej kwoty dotacji, na dzień 30 września 2018 roku doliczono dzieci uczęszczające do Punktów Przedszkolnych w Chabelicach i Osinach,
- w miesiącu kwietniu dokonano wyrównania dotacji dla Niepublicznego Przedszkola w Szczercowie za miesiące styczeń, luty, marzec,
- aktualizacji kwoty dotacji na podstawie art. 43 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych dokonano w grudniu 2018 roku i w konsekwencji dokonano potrącenia kwoty 11.668,59 zł z ustalonej na grudzień kwoty dotacji wg nowej stawki – 21.061,25 zł i wypłacono kwotę 9.392,66 zł. Kwota 11.668,59 zł stanowiła różnicę między wartością dotacji przekazanej od stycznia do listopada 2018 roku (włącznie) a kwotą rocznej dotacji wyliczonej z uwzględnieniem nowej stawki (186.055,74 – 174.387,15 = 11.668,59 zł)

Przez wydatki bieżące stanowiące jedną ze składowych podstawy wyliczenia przedmiotowych dotacji, zgodnie z art. 9 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych, należy rozumieć wydatki bieżące, o których mowa w art. 236 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, na prowadzenie przez jednostkę samorządu terytorialnego odpowiednio przedszkoli, szkół podstawowych, w których zorganizowano oddział przedszkolny, z przeznaczeniem na ten oddział przedszkolny, innych form wychowania przedszkolnego, szkół danego typu lub placówek danego rodzaju lub na finansowanie działalności internatów w szkołach prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego, w tym w jednostkach organizujących wspólną obsługę administracyjną, finansową i organizacyjną przedszkoli, innych form wychowania przedszkolnego, szkół i placówek, odpowiednio zaplanowane na rok budżetowy w budżecie jednostki samorządu terytorialnego lub poniesione w roku budżetowym z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, bez uwzględnienia wydatków odpowiednio zaplanowanych na wydzielonym rachunku, o którym mowa w art. 223 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, lub poniesionych ze środków zgromadzonych na tym rachunku, z zastrzeżeniem art. 13 ust. 5 i art. 35 ust. 2.

Sposób ustalenia podstawowej kwoty dotacji dla przedszkola został wskazany w art. 12 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych, z treści którego wynika, że kwotę wydatków bieżących zaplanowanych na rok budżetowy na prowadzenie przez gminę przedszkoli, z wyłączeniem przedszkoli specjalnych i przedszkoli, w których zaplanowane wydatki bieżące finansowane z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej przekraczają 50% ich zaplanowanych wydatków bieżących, pomniejsza się między innymi o zaplanowane na rok budżetowy w budżecie gminy opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego w tych przedszkolach, stanowiące dochody budżetu gminy, i zaplanowane na rok budżetowy w budżecie gminy opłaty za wyżywienie w tych przedszkolach, stanowiące dochody budżetu gminy i podzielonych przez statystyczną liczbę uczniów w tych przedszkolach pomniejszoną o statystyczną liczbę uczniów niepełnosprawnych w tych przedszkolach.

Ustawa o finansowaniu zadań oświatowych nie przewiduje „zaliczki dotacji” (tak nazwano dokument stanowiący sposób wyliczenia dotacji za miesiące styczeń – marzec 2018 przekazywany do księgowości) ani nie przewiduje „wyrównania dotacji”.

Zasady dokonywania aktualizacji kwot dotacji zostały uregulowane w art. 43 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych. Przepis ten stanowi, że kwota dotacji, o której mowa w art. 15-21, art. 25 ust. 1-4 i 8, art. 26 ust. 1, 2 i 8, art. 28-30, art. 40 i art. 41, ulega aktualizacji: (1) w wyniku aktualizacji podstawowej kwoty dotacji, o której mowa w art. 12 i art. 13, dokonanej na podstawie art. 44 ust. 1; (2) w wyniku zmiany kwoty przewidzianej w części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostki samorządu terytorialnego, dokonanej na podstawie art. 45; (3) w wyniku zmiany wskaźnika zwiększającego, o którym mowa w art. 14 ust. 1 i 2, dokonanej na podstawie art. 14 ust. 8; (4) w szczególnie uzasadnionych przypadkach. Stosownie do ust. 2 aktualizacji kwoty dotacji, o której mowa w art. 15-21, art. 25 ust. 1-4 i 8, art. 26 ust. 1, 2 i 8, art. 28-30, art. 40 i art. 41, dokonuje się: (1) w miesiącu roku budżetowego następującym po miesiącu, w którym upłynęło 30 dni od dnia ogłoszenia ustawy budżetowej na rok budżetowy, zwanym dalej "miesiącem pierwszej aktualizacji" - w przypadku aktualizacji, o której mowa w ust. 1 pkt 1-3; (2) w październiku roku budżetowego - w przypadku aktualizacji, o której mowa w ust. 1 pkt 1; (3) w dowolnym miesiącu roku budżetowego - w przypadku aktualizacji, o której mowa w ust. 1 pkt 4. Stosownie do ust. 3 zaktualizowana kwota dotacji, o której mowa w art. 15-21, art. 25 ust. 1-4 i 8, art. 26 ust. 1, 2 i 8, art. 28-30, art. 40 i art. 41, obowiązuje od: (1) pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu pierwszej aktualizacji - w przypadku aktualizacji, o której mowa w ust. 2 pkt 1; (2) pierwszego dnia listopada roku budżetowego - w przypadku aktualizacji, o której mowa w ust. 2 pkt 2; (3) pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu aktualizacji - w przypadku aktualizacji, o której mowa w ust. 2 pkt 3.

W świetle wskazanych wyżej przepisów aktualizacja kwoty dotacji dokonana w kwietniu 2018 roku skutkowałą od pierwszego dnia maja 2018 roku natomiast aktualizacja kwoty dotacji dokonana w październiku 2018 roku, skutkować powinna od pierwszego dnia listopada 2018 roku.

Aktualizacji można dokonać w szczególnie uzasadnionych przypadkach w dowolnym miesiącu roku budżetowego (art. 43 ust. 2 pkt 3 ustawy), ale ze skutkiem od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu aktualizacji (art. 43 ust. 2 pkt 2 ustawy.). Z tych względów aktualizacja dokonana przez organ w dniu 7 grudnia 2018 roku, nie mogła skutkować od 1 grudnia 2018 r.

Ponadto zauważyć należy, iż możliwość zapłaty niepodatkowych należności budżetowych w drodze kompensaty ograniczona jest z powodu zamkniętego katalogu wierzytelności, z którymi można dokonać potrącenia, co wynika z treści art. 62 ustawy o finansach publicznych. Wśród wymienionych tam wierzytelności nie przewidziano wierzytelności z tytułu dotacji wypłacanej na zasadach przewidzianych w ustawie o finansowaniu zadań oświatowych. Z tego względu organ nie mógł dokonać potrącenia pobranych nienależnie dotacji z dotacji, które winny być wypłacone w listopadzie i grudniu 2018 r. Kwoty nienależnie pobranych dotacji podlegają zwrotowi w przewidzianym do tego trybie tj. art. 252 ustawy o finansach publicznych.

Zgodnie z treścią §9 uchwały nr XL/424/18 dnia 27 lutego 2018 roku Gmina Szczerców w sprawie ustalenia trybu udzielania i rozliczenia dotacji z budżetu Gminy Szczerców dla niepublicznych przedszkoli i innych form wychowania przedszkolnego prowadzonych na terenie Gminy Szczerców przez osoby prawne i fizyczne oraz trybu kontroli i zakresu kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystania, organ prowadzący jednostkę dotowaną składa Wójtowi Gminy Szczerców rozliczenie z wykorzystania dotacji: kwartalnie - w terminie do 15 dnia po zakończeniu kwartału oraz od stycznia do grudnia roku w którym udzielono dotacji - w terminie do 15 stycznia roku następującego po roku udzielenia dotacji.

Organ prowadzący przedszkola objętego kontrolą wywiązując się z powyższego złożył rozliczenie następująco:

Data wpływu rozliczenia do Urzędu Gminy	Okres objęty rozliczeniem	Kwota przekazanej dotacji	Kwota wykorzystanej dotacji	Różnica (kol.3-kol.4)
1.	2.	3.	4.	5.
16.04.2018	01.01.2018-31.03.2018	31.272,98	29.367,98	1.905
13.07.2018	01.04.2018-30.06.2018	88.084,36	72.769,91	15.314,5
15.10.2018	01.04.2018-30.06.2018	88.084,36	90.901,85	-2.817,5
15.10.2018	01.07.2018-30.09.2018	142.912,38	141.968,76	943,62
15.01.2019	01.01.2018-31.12.2018	195.448,4	195.448,4	0,00

4 WYDATKI OSOBOWE

4.1. Wydatki na wynagrodzenia - 2018 rok

Prawidłowość ustalania i wypłaty wynagrodzeń na rzecz pracowników jednostki

Prowadzenie akt osobowych pracowników Urzędu Gminy i kierowników gminnych jednostek organizacyjnych należało w kontrolowanej jednostce do obowiązków Beaty Goszcz – Kierownika Referatu Organizacyjnego, na podstawie zakresu czynności z dnia 25 maja 2015 roku. Prowadzenie kart wynagrodzeń pracowników i sporządzanie list płac pracowników Urzędu Gminy powierzono Ewie Langkamer –referentowi ds. płac, ZUS i podatku dochodowego na podstawie zakresu czynności z dnia 10 kwietnia 2013 roku – potwierdzenie przyjęcia zakresu czynności do stosowania stanowił podpis bez wskazania daty.

Zarządzeniem nr 5/13 z dnia 16 stycznia 2013 roku Wójta Gminy Szczerców ustalono Regulamin Pracy Urzędu Gminy Szczerców. Regulamin został zmieniony przez Wójta Gminy:

- Zarządzeniem nr 100/16 z dnia 12 września 2016 roku,
- Zarządzeniem nr 136/16 z dnia 14 grudnia 2016 roku.

Warunki płacy dla Wójta Gminy stosownie do postanowień art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 roku o pracownikach samorządowych (tekst jednolity Dz. U. z 2018 roku, poz. 1260 ze zm.) ustalała Rada Gminy Szczerców. Pozostałym pracownikom w tym Skarbnikowi, wysokość wynagrodzenia wynikającego ze stosunku pracy ustalał Wójt Gminy.

Regulamin wynagradzania pracowników Urzędu Gminy Szczerców wprowadzono Zarządzeniem nr 101/12 z dnia 2 listopada 2012 roku Wójta Gminy Szczerców. Regulamin został zmieniony zarządzeniem Wójta Gminy nr 125/12 z dnia 12 grudnia 2012 roku.

W regulaminie określono:

- wymagania kwalifikacyjne pracowników,

- szczegółowe warunki wynagradzania, w tym maksymalny poziom wynagrodzenia zasadniczego,
- warunki i sposób przyznawania dodatku funkcyjnego, dodatku specjalnego, dodatku za pracę w porze nocnej i dodatku za opiekę nad pracownikiem służby przygotowawczej,
- warunki przyznawania oraz warunki i sposób wypłacania premii i nagród innych niż jubileuszowa.

Do Regulaminu załącznikami są:

- Tabela stanowisk (wymagane kwalifikacje, kategorie zaszeregowania oraz wymagany staż pracy na określonych stanowiskach),
- Tabela maksymalnego miesięcznego poziomu wynagrodzenia zasadniczego w poszczególnych kategoriach zaszeregowania.

Zarządzenie nr 37/17 Wójta Gminy Szczerców z dnia 14 marca 2017 roku w sprawie ustalenia Regulaminu wynagradzania kierowników i zastępców kierowników jednostek organizacyjnych Gminy Szczerców.

Zarządzenie nr 58/2014 Wójta Gminy Szczerców z dnia 31 lipca 2014 roku w sprawie ustalenia Regulaminu wynagradzania Dyrektora/Kierownika Samorządowych Instytucji Kultury, dla których organizatorem jest Gmina Szczerców.

Kontrolą objęto prawidłowość przyznania kategorii zaszeregowania, stawek wynagrodzenia zasadniczego oraz dodatków: stażowego, funkcyjnego i specjalnego dla następujących pracowników Urzędu Gminy Szczerców:

- 1) Krzysztof Kamieniak – Wójt Gminy,
- 2) Marek Kowal – Sekretarz Gminy (1/10 etatu) i Kierownik Referatu Inwestycji i Zamówień Publicznych (9/10 etatu),
- 3) Dorota Słowińska – Skarbnik Gminy,
- 4) Aneta Wolska – Kierownik Referatu Finansowo- Księgowego,
- 5) Anna Krawczyńska – Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- 6) Tomasz Retkiewicz – Inspektor ds. inwestycji i zamówień publicznych,
- 7) Danuta Idzikowska – Inspektor ds. rolnictwa i ochrony środowiska,
- 8) Daria Kałużna – młodszy referent ds. obsługi kasy.

W zakresie przyznania kategorii zaszeregowania, stawek wynagrodzenia zasadniczego oraz dodatków: stażowego, funkcyjnego dla wskazanych wyżej pracowników Urzędu Gminy w Szczercowie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Prawidłowość naliczenia i wypłaty wynagrodzenia dla wskazanej powyżej grupy pracowników skontrolowano w IV kwartale 2018 roku w oparciu o: umowy, angaże, karty wynagrodzeń, listy wypłat, oświadczenia o numerze rachunku bankowego, wyciągi bankowe i polecenia przelewów.

Stwierdzono, iż z objętej kontrolą grupy pracowników wszyscy pracownicy złożyli dyspozycje o przekazywaniu wynagrodzenia na wskazane konto bankowe i wypłata wynagrodzenia następowała przelewem. Wysokość wynagrodzeń wynikająca z list wypłat wynagrodzeń miesięcznych była zgodna z kwotami wynikającymi z kart wynagrodzeń oraz kwotą wypłaconą na wskazane konta bankowe pracowników.

Ustalono, że listy płac sporządzane były przez referenta ds. płac, ZUS i podatku dochodowego. Listy wypłat wynagrodzeń zostały sprawdzone pod względem formalnym i rachunkowym, na listach znajdowała się dekretacja zawierająca klasyfikację budżetową i konta księgowe. Listy zostały sprawdzone przez Skarbnika Gminy i zatwierdzone do

wypłaty przez Wójta Gminy. Na listach wypłat nie ma adnotacji o ich sprawdzeniu pod względem merytorycznym.

Wójt

Na podstawie akt osobowych stwierdzono, iż Rada Gminy Szczerców w dniu 21 czerwca 2018 roku podjęła uchwałę nr XLIV/470/18 na podstawie której zmniejszono wysokość wynagrodzenia dla Wójta Gminy Szczerców z dniem 1 lipca 2018 roku.

Po wyborach samorządowych Uchwałą nr III/24/18 Rada Gminy Szczerców z dnia 28 grudnia 2018 roku ustaliła wysokość wynagrodzenia Wójta Gminy na okres od dnia 20 listopada 2018 roku.

Na podstawie listy wypłat wynagrodzeń za miesiące październik - grudzień 2018 roku stwierdzono, że wynagrodzenie wypłacone Wójtowi Gminy Szczerców nie przekroczyło maksymalnej kwoty wskazanej w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 15 maja 2018 roku.

Skarbnik

Zatrudniona na podstawie umowy o pracę zawartą w dniu 14 stycznia 2016 roku na stanowisku Kierownika Referatu Finansowo - Księgowego. Na wniosek Wójta Gminy Uchwałą nr XIV/129/15 Rady Gminy Szczerców z dnia 30 grudnia 2015 roku powołano Dorotę Słowińską na Skarbnika Gminy Szczerców z dniem 1 lutego 2016 roku. Skarbnikowi regularnie przyznawano dodatek specjalny:

- pismo nr ORG.2122.23.2016 z dnia 20 października 2016 roku - dodatek specjalny w wysokości 12 % wynagrodzenia zasadniczego na okres od 1 października 2016 do dnia 31 grudnia 2016 roku w związku z powierzeniem dodatkowych obowiązków związanych z wdrażaniem w Urzędzie Gminy w Szczercowie nowego oprogramowania księgowego;

- pismo nr ORG.2122.13.2017 z dnia 9 stycznia 2017 roku - dodatek specjalny w wysokości 12 % wynagrodzenia zasadniczego na okres od 1 stycznia 2017 do dnia 30 czerwca 2017 roku w związku z powierzeniem dodatkowych obowiązków związanych z wdrażaniem w Urzędzie Gminy w Szczercowie nowego oprogramowania księgowego i kadrowo-płacowego;

- pismo nr ORG.2122.29.2017 z dnia 14 lipca 2017 roku - dodatek specjalny w wysokości 12 % wynagrodzenia zasadniczego na okres od 1 lipca do dnia 31 grudnia 2017 roku w związku z powierzeniem dodatkowych obowiązków związanych z wdrażaniem nowego oprogramowania księgowego i kadrowo-płacowego;

- pismo nr ORG.2122.10.2018 z dnia 9 stycznia 2018 roku - dodatek specjalny w wysokości 17 % wynagrodzenia zasadniczego na okres od 1 stycznia 2018 roku do dnia 31 grudnia 2018 roku w związku ze zwiększoną ilością obowiązków związanych z prowadzeniem i rozliczaniem projektów zewnętrznych oraz odzyskiwaniem podatku VAT za lata ubiegłe. Pismem z dnia 14 maja 2018 roku zmieniono wysokość powyższego dodatku do 20 % wynagrodzenia zasadniczego; dodatek specjalny

- pismo nr ORG.2122.13.2019 z dnia 23 stycznia 2019 roku - w wysokości 20 % wynagrodzenia zasadniczego na okres od 1 stycznia 2018 roku do dnia 31 grudnia 2018 roku w związku ze zwiększoną ilością obowiązków związanych z odzyskiwaniem podatku VAT za lata ubiegłe oraz wdrażaniem zmian przepisów w zakresie VAT-u.

Ustalono, że od 20 października 2016 roku Skarbnikowi Gminy przyznano dodatek funkcyjny w wysokości określonej w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 roku w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych- 160% najniższego wynagrodzenia zasadniczego (1.760,00 zł). Z kolei od 2018 roku dodatek funkcyjny określono w przepisach kwotowo, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 15

maja 2018 roku w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych wynosi on maksymalnie 1.760,00 zł. Zatem stosownie do zapisów rozporządzenia należy dokonać zmiany angażu i dodatek funkcyjny określić zgodnie z wytycznymi, czyli kwotowo, a nie w wartości procentowej.

Z akt osobowych Skarbnika Gminy wynika że zastępstwo w przypadku niemożności wykonywania swoich czynności z powodu urlopu choroby lub innych uzasadnionych nieobecności pełni Anna Beśka zatrudniona na stanowisku inspektora ds. budżetu, z której akt osobowych nie wynika, iż zastępuje Skarbnika Gminy.

Sekretarz Gminy/Kierownik Referatu inwestycji i zamówień publicznych

Od 1 marca 2017 roku Marek Kowal zatrudniony jest na stanowisku Sekretarza Gminy, a i na stanowisku Kierownika Referatu Inwestycji i Zamówień Publicznych. Pracownikowi w badanym okresie przyznawano dodatek specjalny:

- dodatek specjalny przyznany pismem nr ORG.2122.98.2017 z dnia 4 grudnia 2017 roku w związku ze zwiększeniem ilości wykonywanych obowiązków służbowych związanych z realizacją przez kierowany przez Kierownika referat projektu „Polepszenie jakości środowiska poprzez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w Gminie Szczerców” w wysokości 1.005,00 zł na okres od 1 grudnia 2017 do 30 listopada 2018 roku.

- dodatek specjalny przyznany pismem nr ORG.2122.36.201 z dnia 20 grudnia 2018 roku w związku ze zwiększeniem ilości wykonywanych obowiązków służbowych związanych z realizacją przez kierowany przez Kierownika referat projektów: „Polepszenie jakości środowiska poprzez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w Gminie Szczerców”, „Wykonanie podłączeń budynków do zbiorczego systemu kanalizacyjnego- II edycja”, „wymiana źródeł ciepła i zakup wraz z montażem odnawialnych źródeł energii w celu ograniczenia niskiej emisji na terenie Gminy Szczerców”, „Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków” w wysokości 1.005,00 zł na okres od 1 grudnia 2018 do 30 listopada 2019 roku.

(...)²².

Z zarządzenia nr 125/12 z dnia 12 grudnia 2012 roku wynika, że z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych lub powierzenia dodatkowych zadań, pracownikowi może być przyznany dodatek specjalny, który przyznaje się na czas określony w czasie wykonywania dodatkowych obowiązków. Ustalając przesłanki nabycia prawa do dodatku specjalnego należy pamiętać, że jest to świadczenie o charakterze jednorazowym lub krótkookresowym, które może być przewidziane jedynie za wykonanie dodatkowych zadań, poza bieżącymi zadaniami służbowymi lub z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych. Powyższe dodatki specjalne dla (...) ²³ wypłacane, co miesiąc za czynności, które mieszczą się w zakresie działań danego pracownika nadają im charakter stałego elementu wynagradzania.

Wynagrodzenie kierowników jednostek organizacyjnych

---

²² Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²³ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Kontrolą objęto wynagrodzenie kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Ustalono, że w obowiązującym zarządzeniu nr 37/17 z dnia 14 marca 2017 roku wskazano maksymalne miesięczne wynagrodzenia kierowników i zastępców kierowników gminnych jednostek organizacyjnych w Gminie Szczerców.

Kontrolujący nie stwierdzili nieprawidłowości w zakresie ustalenia wynagrodzenia Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, zarówno wysokość wynagrodzenia zasadniczego jak i przyznanych dodatków mieściła się w granicach wyznaczonym w powyższym.

Kierownik Referatu Finansowo - Księgowego w zakresie czynności miał wskazane zastępstwo Skarbnika Gminy w razie jego nieobecności. W aktach osobowych brakowało jednak stosownego upoważnienia. W trakcie czynności kontrolnych przedstawiono inspektorom kontroli upoważnienie z dnia 14 czerwca 2019 którym Wójta Gminy powierzył Kierownikowi Referatu dokonywanie czynności z zakresu art. 54 ustawy o finansach publicznych, czyli dokonywania wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym, kompletności i rzetelności dokumentów dotyczących operacji gospodarczych i finansowych, w czasie nieobecności Skarbnika Gminy.

Ustalono również, że osoba zatrudniona na stanowisku młodszego referenta ds. obsługi kasy zatrudniona na czas zastępstwa w czasie usprawiedliwionej nieobecności w pracy pracownika nie została skierowana do odbycia służby przygotowawczej, do której odbycia zgodnie z zapisami ustawy o pracownikach samorządowych była zobowiązana. Zatem naruszono wytyczne wskazane w art. 19 ustawy wskazując, iż dla pracownika podejmującego po raz pierwszy pracę na stanowisku urzędniczym organizuje się służbę przygotowawczą, której celem jest teoretyczne i praktyczne przygotowanie pracownika do należytego wykonywania obowiązków służbowych.

Wypłata odpraw i ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy

Odprawy emerytalne

W roku 2018 jednostka dokonała wypłaty jednej odprawy z tytułu przejścia na emeryturę. Z dniem 26 lutego 2018 roku nastąpiło rozwiązanie umowy o pracę z pracownikiem za porozumieniem stron. Stosunek pracy rozwiązano na podstawie art. 30 § 1 pkt 1 Kodeksu pracy. Na podstawie pisemnego wniosku Kierownika Referatu Organizacyjnego wypłacono jednorazową odprawę pieniężną w wysokości sześciomiesięcznego wynagrodzenia zgodnie z art. 38 ust. 3 pkt 3 ustawy o pracownikach samorządowych.

Lista płac powyższej odprawy sporządzona została przez referenta ds. płac, ZUS, podatku dochodowego, sprawdzona pod względem formalnym i rachunkowym przez Skarbnika Gminy i zatwierdzona do wypłaty przez Wójta Gminy. Wypłaty dokonano na wskazany rachunek bankowy wyciągiem bankowym nr 27 z dnia 26 lutego 2018 roku.

Ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy

W 2018 roku kontrolowana jednostka wypłaciła ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy na rzecz 12 pracowników w 14.987,76 zł, co przedstawia tabela poniżej:

Stanowisko	Ilość dni, za które wypłacono ekwiwalent	Podstawa wypłaty ekwiwalentu, data rozwiązania umowy o pracę	Kwota brutto wypłaconego ekwiwalentu; data wypłaty
------------	--	--	--

PROTOKÓŁ Z KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE SZCZERCÓW
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

1. Inspektor ds. wymiaru podatku i archiwum	15 dni	Art. 30 §1 pkt 1 KP (przejście na emeryturę), 26.02.2018	3.648,00 zł. – 26.02.2018 r. WB nr 27 z 26.02.2018 r.
2. Sprzątaczką	7 dni	Art. 30 §1 pkt 4 (z upływem czasu, na który była zawarta) – umowa na zastępstwo, 29.01.2018	702,80 zł. – 02.02.2018 r. WB nr 16 z 02.02.2018 r.
3. Robotnik gospodarczy	11 dni	Art. 30 §1 pkt 4 (z upływem czasu, na który była zawarta), 28.02.2018	1.104,40 zł. – 12.03.2018 r. WB nr 34 z 12.03.2018 r.
4. Robotnik gospodarczy	10 dni	Art. 30 §1 pkt 4 (z upływem czasu, na który była zawarta), 31.03.2018	1.004,00 zł. – 09.04.2018 r. WB nr 52 z 09.04.2018 r.
5. Robotnik gospodarczy	12 dni	Art. 30 §1 pkt 4 (z upływem czasu, na który była zawarta), 31.03.2018	1.204,80 zł. – 09.04.2018 r. WB nr 52 z 09.04.2018 r.
6. Starszy Inspektor Straży Gminnej	13 dni	Art. 30 §1 pkt 1 KP (na mocy porozumienia stron), 15.04.2018	1.844,96 zł. – 18.04.2018 r. WB nr 57 z 18.04.2018 r.
7. Robotnik gospodarczy	1 dzień	Art. 30 §1 pkt 4 (z upływem czasu, na który była zawarta), 30.04.2018	101,20 zł. – 07.05.2018 r. RK/021/2018/-W z 07.05.2018
8. Strażnik Straży Gminnej	11 dni	Art. 30 §1 pkt 4 (z upływem czasu, na który była zawarta) – umowa na zastępstwo, 30.04.2018	1.573,44 zł. – 07.05.2018 r. WB 67 z 07.05.2018 r.
9. Robotnik gospodarczy	24 dni	Art. 30 §1 pkt 4 (z upływem czasu, na który była zawarta), 31.05.2018	2.409,60 zł. – 05.06.2018 r. WB nr 86 z 05.06.2018 r.
10. Starszy Strażnik Straży Gminnej	3 dni	Art. 30 §1 pkt 1 KP (na mocy porozumienia stron), 19.06.2018	591,36 zł. – 21.06.2018 r. WB nr 96 z 21.06.2018 r.
11. Robotnik gospodarczy	3 dni	Art. 30 §1 pkt 4 (z upływem czasu, na który była zawarta), 30.06.2018	301,20 zł. – 28/06.2018 r. RK/031/2018/-W z 28.06.2018
12. Pomoc administracyjna	5 dni	Art. 30 §1 pkt 1 KP (na mocy porozumienia stron), 30.06.2018	502,00 zł. – 02.07.2018 r. WB nr 104 z 02.07.2018 r.
RAZEM			14.987,76 zł

W wyniku kontroli stwierdzono, że naliczeń ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy w oparciu o przedstawioną ilość dni, za które przysługuje ekwiwalent dokonano w sposób prawidłowy.

Wykazano, jednak, że ekwiwalenty za niewykorzystany urlop wypoczynkowy zostały wypłacone z opóźnieniem, tj. nie zostały wypłacone w ostatnim dniu trwania stosunku pracy- pozycje: 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12. Zauważyć należy, że z regulacji Kodeksu pracy dotyczących urlopów wypoczynkowych nie wynika wprost termin, w jakim należy dokonać wypłaty ekwiwalentu za urlop. Jednak można z nich wywnioskować, że pracownik nabywa takie prawo w momencie rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy. Wskazuje to zatem na ostatni dzień zatrudnienia i w tym dniu, co do zasady ekwiwalent powinien zostać wypłacony. Dopiero bowiem w ostatnim dniu zatrudnienia prawo pracownika do niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego przekształca się w prawo do ekwiwalentu pieniężnego za ten urlop – z uwagi na to, że rozwiązanie lub wygaśnięcie umowy o pracę uniemożliwia wykorzystanie urlopu wypoczynkowego w naturze.

Ustalono ponadto, iż ekwiwalent za niewykorzystany urlop wskazany w pozycji 11. został wypłacony w trakcie trwania stosunku pracy, umowa została rozwiązana w dniu 30 czerwca 2018 roku, wypłaty ekwiwalentu dokonano natomiast 28 czerwca 2018 roku. Nie

wolno wypłacić pracownikowi ekwiwalentu, gdy trwa stosunek pracy. W takiej sytuacji trzeba udzielić urlopu.

4.2. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych

Regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych został przyjęty zarządzeniem nr 70/08 Wójta Gminy Szczerców z dnia 31 grudnia 2008 roku w sprawie wprowadzenia Regulaminu Gospodarowania Środkami Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych Urzędzie Gminy w Szczercowie. W powyższym regulaminie dokonywano zmian:

- Zarządzeniem nr 95/11 Wójta Gminy Szczerców z dnia 30 listopada 2011,
- Zarządzeniem nr 16/13 Wójta Gminy Szczerców z dnia 15 marca 2013,
- Zarządzeniem nr 76/15 Wójta Gminy Szczerców z dnia 14 lipca 2015,
- Zarządzeniem nr 34/17 Wójta Gminy Szczerców z dnia 2 marca 2017,
- Zarządzeniem nr 20/18 Wójta Gminy Szczerców z dnia 5 lutego 2018

Kontroli poddano prawidłowość dokonania odpisów na ZFŚS w 2018 roku. Ustalono, że odpisu dokonano w wysokości 37,5% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej w 2012 r. i w drugim półroczu 2012 roku – 3.161,77 zł, zgodnie z Obwieszczeniem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 18 lutego 2013 roku w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w 2012 roku i w drugim półroczu 2012 roku (M.P. z 2013 r. poz. 107, co wynikało z art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (tekst jednolity z 2017 r. Dz.U. poz. 2191).

Ponadto odpis na ZFŚS został zwiększony o 6,25% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego wskazanego powyżej na każdego emeryta i rencistę objętego opieką socjalną oraz na każdą zatrudnioną osobę, w stosunku do której orzeczono znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności zgodnie z art. 5 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych

Przekazanie odpisu przedstawia się w sposób następujący:

Odpis ZFŚS			
Jednostka	100%	Kwota	Data i nr dokumentu
	Korekta		
Urząd Gminy w Szczercowie	ok. 26,82%	25 000,00	28.03.2018r. WB Nr 3
	ok. 73,18%	68 203,50	25.04.2018r. WB Nr 8
	Razem	93 203,50	
	korekta roczna	-3 701,98	28.12.2018r. WB Nr 39
Razem		89 501,52	

Wydatkowanie środków z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w 2018 roku przedstawia poniższa tabela:

Wydatki ZFŚS ,w tym:	2018 rok	
	Liczba świadczeń	Kwota w złotych
Dofinansowanie wypoczynku – tzw. wczasy pod gruszą	37	32.762,00

Zapomogi	0	0,00
Paczki dla dzieci	42	3.300,00
Imprezy integracyjne	1	1.298,51
Wycieczka	29	12.701,00
Pożyczki na cele mieszkaniowe	0	0,00
Pomoc na święta w związku ze zwiększonymi wydatkami świątecznymi dla pracowników i emerytów / kwiecień /	87	23.190,00
Pomoc na święta w związku ze zwiększonymi wydatkami świątecznymi dla pracowników i emerytów / grudzień /	91	24.660,00
Inne wydatki / zielone szkoły	3	887,00
Razem		98.798,51

Analiza obrotów konta 135 (rachunek zakładowego funduszu świadczeń socjalnych) za rok 2018 nie wykazała przekazywania środków z przedmiotowego rachunku na cele inne niż działalność socjalna.

Analizując aktualne zasady, warunki i wysokość przyznawania usług, świadczeń i pomocy stanowiące załącznik nr 1 do zarządzenia nr 20/18 z 5 lutego 2018 roku stwierdzono, iż jednostka zastosowała sprzeczne z zapisami ustawy regulacje dotyczące kryteriów i wysokości dopłat dla osób uprawnionych do korzystania z funduszu. W przypadku zapomóg socjalnych, dofinansowania pobytu na wczasach zorganizowanych przez inny podmiot czy też we własnym zakresie oraz świadczeń pieniężnych i rzeczowych (paczki) ustalono, iż emerytów i rencistów nie dotyczyło kryterium dochodowe (socjalne). Wskazano dla tych grup konkretną wysokość dopłat określoną jako procent najniższego wynagrodzenia w roku ubiegłym. Zgodnie jednak z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych przyznawanie ulgowych usług i świadczeń oraz wysokość dopłat z Funduszu uzależnia się od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z Funduszu. W art. 2 wskazano, iż osobami uprawnionymi są pracownicy i ich rodziny, emeryci i renciści - byli pracownicy i ich rodziny oraz inne osoby, którym pracodawca przyznał, w regulaminie, o którym mowa w art. 8 ust. 2, prawo korzystania ze świadczeń socjalnych finansowanych z Funduszu. Zatem wysokość dopłat z Funduszu uzależniona jest **wyłącznie** od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z Funduszu. Administrator Funduszu - pracodawca nie może uzależnić wysokości dopłat z ZFŚS według innego kryterium niż socjalne.

4.3. Wydatki na podróże służbowe pracowników - 2018 rok

Zgodnie z rejestrem poleceń wyjazdów służbowych w 2018 roku wydano 278 poleceń. Osobami upoważnionymi do podpisywania poleceń wyjazdów służbowych byli – Wójt oraz osoby przez niego upoważnione. Jednostka nie uregulowała zasad delegowania pracowników do podróży służbowych. Kontrolujący dokonali analizy prawidłowości rozliczonych w grudniu poleceń wyjazdów służbowych, zaewidencjonowanych w rejestrze delegacji w 2018 roku pod numerami:

- 251 wydana 26 listopada 2018 roku – data rozliczenia delegacji 6 grudnia 2018 roku,

- 256 wydana 30 listopada 2018 roku – data rozliczenia delegacji 6 grudnia 2018 roku,
- 257 wydana 3 grudnia 2018 roku – data rozliczenia delegacji 6 grudnia 2018 roku,
- 258 wydana 3 grudnia 2018 roku – data rozliczenia delegacji 6 grudnia 2018 roku,
- 259 wydana 4 grudnia 2018 roku – data rozliczenia delegacji 6 grudnia 2018 roku,
- 260 wydana 4 grudnia 2018 roku – data rozliczenia delegacji 6 grudnia 2018 roku,
- 261 wydana 5 grudnia 2018 roku – data rozliczenia delegacji 6 grudnia 2018 roku,
- 262 wydana 6 grudnia 2018 roku – data rozliczenia delegacji 10 grudnia 2018 roku,
- 263 wydana 6 grudnia 2018 roku – data rozliczenia delegacji 14 grudnia 2018 roku,
- 264 wydana 6 grudnia 2018 roku – data rozliczenia delegacji 10 grudnia 2018 roku,
- 266 wydana 10 grudnia 2018 roku – data rozliczenia delegacji 14 grudnia 2018 roku,
- 267 wydana 13 grudnia 2018 roku – data rozliczenia delegacji 14 grudnia 2018 roku,
- 268 wydana 10 grudnia 2018 roku – data rozliczenia delegacji 14 grudnia 2018 roku,
- 269 wydana 14 grudnia 2018 roku – data rozliczenia delegacji 20 grudnia 2018 roku,
- 270 wydana 17 grudnia 2018 roku – data rozliczenia delegacji 18 grudnia 2018 roku,
- 271 wydana 18 grudnia 2018 roku – data rozliczenia delegacji 27 grudnia 2018 roku,
- 272 wydana 19 grudnia 2018 roku – data rozliczenia delegacji 27 grudnia 2018 roku,
- 273 wydana 20 grudnia 2018 roku – data rozliczenia delegacji 27 grudnia 2018 roku,
- 274 wydana 21 grudnia 2018 roku – data rozliczenia delegacji 27 grudnia 2018 roku,
- 275 wydana 27 grudnia 2018 roku – data rozliczenia delegacji 31 grudnia 2018 roku,
- 276 wydana 27 grudnia 2018 roku – data rozliczenia delegacji 31 grudnia 2018 roku.

Kontrola przedmiotowej dokumentacji wykazała, że:

- wydane polecenia wyjazdów służbowych ujęto w rejestrze prowadzonym przez pracownika ds. Obsługi Sekretariatu - **Anetę Krzyżańską**;
- na poleceniach ujęto numer zgodny z rejestrem, termin wykonania podróży służbowej, miejsce i cel podróży, środek transportu;
- zlecającymi wyjazdy służbowe byli Wójt Gminy, Sekretarz, Kierownik Referatu Organizacyjnego;
- zastosowano prawidłowe stawki do wyliczenia diet oraz kosztów przejazdu;
- polecenie wyjazdu służbowego nr 258/2018. Pracownik spędził w podróży służbowej (szkolenie) 9 godzin, zatem zgodnie z § 7 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 roku w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej przysługiwała mu ½ wysokości diety, czyli 15,00 zł. Jednak zgodnie z § 7 ust. 4 rozporządzenia kwotę diety zmniejsza się o koszt zapewnionego bezpłatnego wyżywienia, przyjmując, że każdy posiłek stanowi odpowiednio śniadanie - 25% diety, obiad - 50% diety, kolacja - 25% diety. W przedstawionych dokumentach brakuje informacji o ewentualnym wyżywieniu podczas wyjazdu służbowego. Zasadne byłoby zatem wprowadzić odpowiednie zasady weryfikacji powyższych informacji, co pozwoliłoby w sposób rzetelny sprawdzać prawidłowość rozliczonej delegacji służbowej.

- polecenie wyjazdu służbowego nr 269/2018, zgodnie z § 9 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej za każdą rozpoczętą dobę pobytu w podróży krajowej pracownikowi przysługuje ryczałt na pokrycie kosztów dojazdów środkami komunikacji miejscowej w wysokości 20% diety. Jednak jeżeli na wniosek pracownika pracodawca wyrazi zgodę na pokrycie udokumentowanych kosztów dojazdów środkami komunikacji miejscowej, ryczałt nie przysługuje. Naruszono powyższe zapisy rozporządzenia, ponieważ pracownikowi zwrócono koszty biletów komunikacją miejską – 5,60 zł oraz wypłacono ryczałt w kwocie 12,00 zł.
- polecenia wyjazdu służbowego nie są poprawnie wypełnione przez pracowników, brakuje niektórych danych, np. czy pobrano zaliczkę;
- polecenia wyjazdu służbowego ewidencjonowano pod jedną datą - wypłaty diety w kasie UG, choć delegacje zawierały inne, różne daty, naruszano zatem art. 23 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym Zapis księgowy powinien zawierać co najmniej: datę dokonania operacji gospodarczej; datę dokumentu, jeżeli różni się ona od daty dokonania operacji i datę zapisu
- przedłożone do realizacji polecenia, sprawdzane były merytorycznie, pod względem formalno-rachunkowym i akceptowane przez Skarbnika oraz zatwierdzane do wypłaty przez Wójta Gminy.
- dokonano rozliczenia delegacji służbowych o nr 144/2018 i 155/2018, których zlecającym był Dyrektor Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Szczercowie w wysokości kolejno 71,88 zł i 117,01 zł. Wskazane polecenia wyjazdu służbowego powinny zostać rozliczone w innej jednostce budżetowej, a nie w Urzędzie Gminy w Szczercowie. Wskazane operacje gospodarcze winny znajdować się w księgach rachunkowych Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Szczercowie

4.4. Wydatki na wypłaty diet i zwrot kosztów podróży służbowych dla radnych oraz członków władz jednostek pomocniczych – 2018 rok

Zasady wypłaty diet

Zasady wypłaty diet radnym Gminy Szczerców określono uchwałą nr XXV/227/12 Rady Gminy Szczerców z dnia 28 grudnia 2012 roku w sprawie ustalenia diet przysługujących radnym oraz zasady ich wypłacania. Zgodnie z niniejszą uchwałą ustalono następujące wysokości diet:

- dla Przewodniczącego Rady Gminy - dieta w wysokości 75% kwoty bazowej określonej w art. 25 ust. 6 ustawy o samorządzie gminnym – 1,342,07 zł;
- dla Wiceprzewodniczącego Rady Gminy - dieta w wysokości 45% kwoty bazowej określonej w art. 25 ust. 6 ustawy o samorządzie gminnym – 805,24 zł.;
- dla przewodniczącego komisji Rady Gminy za udział w posiedzeniu komisji- dieta w wysokości 280,00 zł.
- dla członków komisji za udział w posiedzeniu komisji Rady Gminy- dieta w wysokości 200,00 zł.
- dla radnych za udział w sesji Rady Gminy- dieta w wysokości 250,00 zł.

W uchwale ustalono, że wysokość diet nie może przekroczyć w ciągu miesiąca maksymalnej wysokości diet przysługujących radnemu określonej w odrębnych przepisach. Podstawę wypłaty diet stanowią podpisy na listach obecności prowadzonych przez pracownika Urzędu Gminy do obsługi Rady Gminy, potwierdzające udział radnego

w posiedzeniach komisji czy w sesji. Uchwała nie wskazywała jednak terminów wypłaty diet.

Zasady wypłaty diet sołtysów określała uchwała nr XX/201/16 Rady Gminy Szczerców z dnia 28 czerwca 2016 roku w sprawie wysokości oraz zasad przyznawania sołtysom diet. Zgodnie z uchwałą ustalono z tytułu powierzonych im obowiązków zryczałtowaną dietę kwartalną w wysokości 600,00 zł. Wypłata diety odbywa się w kasie Urzędu Gminy we wskazanych terminach do dnia:

- 30 kwietnia – za pierwszy kwartał,
- 30 czerwca – za drugi kwartał,
- 30 października – za trzeci kwartał,
- 30 grudnia – za czwarty kwartał.

Prawidłowość wypłaty diet

Z rocznego sprawozdania z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego Rb-28S za 2017 rok wynika, że w dziale 750 Administracja publiczna rozdział 75022 Rady gmin w paragrafie 3030 - różne wydatki na rzecz osób fizycznych zaplanowano kwotę 146.000,00 zł, a wykonano 145.989,85 zł.

Ze sprawozdania z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego Rb-28S na dzień 30 września 2018 roku wynika, że w dziale 750 Administracja publiczna rozdział 75022 Rady gmin w paragrafie 3030 - różne wydatki na rzecz osób fizycznych zaplanowano kwotę 150.000,00 zł, a wykonano 133.954,15 zł.

Kontrolą objęto wypłaty diet dla radnych w 2018 roku. Prawidłowość wypłaty diet radnym skontrolowano na podstawie list wypłat z miesiąca grudnia 2018 roku.

W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono, że:

- radni swoją obecność na sesjach Rady Gminy oraz na posiedzeniach komisji potwierdzali na sporządzonych listach obecności, które zawierały imię, nazwisko oraz własnoręczny podpis;
- wysokość diet radnych została przyznana zgodnie z art. 25 ust. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, przy uwzględnieniu maksymalnej wysokości diety dla radnych w gminach do 15 tys. mieszkańców (50%) zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 26 lipca 2000 roku w sprawie maksymalnej wysokości diet przysługujących radnemu gminy (Dz. U. z 2000 r. nr 61, poz. 710). Dieta przysługująca radnemu, w ciągu miesiąca w 2018 roku nie przekroczyła półtorakrotności kwoty bazowej, określonej w ustawie budżetowej odpowiednio na 2018 rok dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe;
- diety wypłacano w kasie Urzędu Gminy, wyjątek stanowiła dieta dla Przewodniczącego i Wiceprzewodniczącego Rady Gminy;
- listy wypłat zostały opisane przez pracownika merytorycznego, sprawdzone pod względem merytorycznym i rzeczowym przez upoważnioną osobę, sprawdzone je pod względem formalnym i rachunkowym oraz zatwierdzone do wypłaty przez Wójta Gminy, posiadały klasyfikację budżetową i dekretację księgową.

W zakresie prawidłowości ustalenia i wypłaty diet dla sołtysów, kontrolą objęto listy wypłat z miesiąca grudnia 2018 roku.

Kontrola wykazała co następuje:

- diety dla sołtysów za czwarty kwartał wypłacono w wysokości i terminie ustalonych w uchwale nr XX/201/16 Rady Gminy Szczerców z dnia 28 czerwca 2016 roku,

- listy wypłat zostały sprawdzone pod względem formalnym i rachunkowym oraz zatwierdzone do wypłaty przez Wójta Gminy, posiadały dekretację i klasyfikację budżetową. Listy nie były opisane przez właściwego pracownika i sprawdzone pod względem merytorycznym i rzeczowym, czym naruszono zapisy instrukcji obiegu dokumentów funkcjonujących w jednostce.

5 WYDATKI NA DOSTAWY MATERIAŁÓW I USŁUG

Dnia 4 kwietnia 2016 roku Wójt Gminy Szczerców zawarł umowę z firmą Deloitte Legal, Pasternak, Korba i Wspólnicy Kancelaria Prawnicza sp. k. z Warszawy. Przedmiotową umowę zawarto z naruszeniem art. 5 ust. 1b ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 907 ze zm.)²⁴.

Przedmiotem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego było świadczenie przez wykonawcę na rzecz zamawiającego podstawowej usługi prawniczej polegającej na zastępstwie procesowym, na podstawie udzielonego pełnomocnictwa procesowego, w postępowaniach o zwrot podatku od towarów i usług (VAT) oraz w innych powiązanych z nim postępowaniach, jak również w doradztwie prawnym w zakresie zastępstwa procesowego, mającym charakter pomocniczy wobec powyższej podstawowej usługi prawniczej, obejmującym analizę zasadności podniesienia przez zamawiającego możliwych roszczeń ukierunkowanych na odzyskanie VAT.

Zgodnie z treścią art.5 ust.1b ustawy Prawo zamówień publicznych, będącym podstawą udzielenia zamówienia na rzecz Deloitte Legal, Pasternak, Korba i Wspólnicy Kancelaria Prawnicza sp. k. z Warszawy, w przypadku zamówień, których przedmiotem są usługi prawnicze, polegające na wykonywaniu zastępstwa procesowego przed sądami, trybunałami lub innymi organami orzekającymi lub doradztwie prawnym w zakresie zastępstwa procesowego, lub jeżeli wymaga tego ochrona ważnych praw lub interesów Skarbu Państwa, nie stosowało się przepisów ustawy dotyczących przesłanek wyboru trybu negocjacji bez ogłoszenia oraz przesłanek wyboru trybu zamówienia z wolnej ręki. Powołany przepis stanowił odstępstwo od zasad udzielania zamówień publicznych na usługi niepriorytetowe, wyrażonych w art.5 ust.1 ustawy Prawo zamówień publicznych, zgodnie z którym - do postępowań o udzielenie zamówień, których przedmiotem były usługi o charakterze niepriorytetowym określone w przepisach wydanych na podstawie art.2a i 2b, nie stosowało się przepisów ustawy dotyczących terminów składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu lub terminów składania ofert, obowiązku żądania wadium, obowiązku żądania dokumentów potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu, zakazu ustalania kryteriów oceny ofert na podstawie właściwości wykonawcy oraz przesłanek wyboru trybu negocjacji z ogłoszeniem, dialogu konkurencyjnego oraz licytacji elektronicznej.

Jak wynikało z powołanej regulacji art.5 ust.1 ustawy, zasadą było udzielanie zamówień publicznych, których przedmiotem są usługi niepriorytetowe w trybach konkurencyjnych (choć z licznymi wyłączeniami). Norma przewidziana w art.5 ust.1b ustawy Prawo zamówień publicznych mogła znaleźć zastosowanie jedynie wówczas, gdy okolicznością pewną (bardzo prawdopodobną) było zaistnienie zastępstwa procesowego przed sądami, trybunałami lub innymi organami orzekającymi, rozumianego jako postępowanie. Inaczej mówiąc zamawiający mógł skorzystać z regulacji art.5 ust.1b ww. ustawy w sytuacji, gdy:

- zamawiający już prowadził postępowanie i potrzebował reprezentacji/zastępstwa oraz doradztwa w jego zakresie, a więc postępowanie trwało w momencie udzielenia zamówienia,

---

²⁴ Przepis uchylony z dniem 28 lipca 2016 roku

- zamawiający był pewny (albo uznawał to za wysoce prawdopodobne w dającym się zidentyfikować czasie), że postępowanie wystąpi i zlecał skonkretyzowane kompleksowe zastępstwo i doradztwo w jego zakresie.

W stanie faktycznym zaistniałym w Gminie Szczerców mogła wystąpić jedynie druga z okoliczności. Udostępniona dokumentacja nie pozwala jednak przesądzić o dopuszczalności zastosowania art.5 ust.1b ustawy Prawo zamówień publicznych, co uzasadniają następujące przesłanki:

a) integralną częścią umowy z dnia 4 kwietnia 2016 roku nie były pełnomocnictwa do działania w postępowaniu związanym z rozliczeniem VAT (pełnomocnictwo dotyczącego reprezentowania Gminy przed wszelkimi organami administracji państwowej oraz sądami administracyjnymi wszelkich instancji w postępowaniach kontrolnych, podatkowych i sądowno-administracyjnych, które wynikłyby w związku ze składanymi przez Gminę deklaracjami VAT-7 za okres od grudnia 2011 roku do grudnia 2018 roku, udzielono w dniu 14 września 2016);

b) umowa z dnia 4 kwietnia 2016 roku dotyczyła świadczenia podstawowej usługi prawniczej polegającej na zastępstwie procesowym w postępowaniach o zwrot podatku od towarów i usług (VAT) oraz w innych powiązanych z nimi postępowaniach, jak również doradztwo prawne w zakresie zastępstwa procesowego, mające charakter pomocniczy wobec powyższej podstawowej usługi prawniczej, obejmujące analizę zasadności podniesienia przez zamawiającego możliwych rozliczeń ukierunkowanych na odzyskanie VAT. Tym samym przedmiotem zamówienia były zdarzenia przyszłe i niepewne (brak okoliczności uzasadniających prawdopodobieństwo prowadzenia postępowań procesowych). W dacie zlecenia usługi nie było nawet przesadzone, że Gmina ma możliwość dochodzenia zwrotu VAT, co miało być dopiero przedmiotem analizy ze strony wykonawcy²⁵.

Prowadzenie analiz zasadności poniesienia przez zamawiającego możliwych rozliczeń ukierunkowanych na odzyskanie VAT w wyniku, których ma dopiero nastąpić ewentualne zastępstwo procesowe oznacza, że mamy do czynienia ze „zwykłymi” usługami prawniczymi (doradztwo podatkowe), nie zaś z doradztwem w zakresie zastępstwa i takie usługi podlegały rygorom wynikającym z art.5 ust.1 ustawy Prawo zamówień publicznych (tryby konkurencyjne - zasady ogólne z wyłączeniami). W związku z powyższym udzielenie zamówienia z dnia 4 kwietnia 2016 roku w trybie z wolnej ręki na podstawie art.5 ust.1b ustawy Prawo zamówień publicznych, nastąpiło nieprawidłowo, ponieważ nie zaistniały okoliczności uzasadniające zastosowanie trybu zamówienia z wolnej ręki. Zwrócić również należy przy tym uwagę, że nawet w sytuacji gdyby w zakres przedmiotu zamówienia wchodziła usługa polegająca na wykonywaniu zastępstwa procesowego (co w przedmiotowym przypadku nie miało miejsca) to zamawiający nie może łączyć takiej usługi z innymi usługami w celu uniknięcia stosowania procedur udzielania zamówień publicznych.

Ponadto w umowie wskazano, w §4 - Wynagrodzenie wykonawcy - oprócz podstawowego wynagrodzenia Wykonawcy (30% zmniejszenia VAT należnego lub zwiększenia VAT naliczonego faktycznie odzyskanego przez Zamawiającego w wyniku zastosowania wyników analizy przedstawionej w Raporcie - Wynagrodzenie za Sukces), warunek (§4 pkt 11 umowy) o treści „Jeśli Zamawiający odzyska VAT samodzielnie lub przy pomocy podmiotów działających na jego zlecenie (także po wygaśnięciu, rozwiązaniu lub odstąpieniu od Umowy) w sytuacji, w której Wykonawcy mogłoby

---

²⁵ Zgodnie z postanowieniami umowy - przed złożeniem wniosków o wszczęcie właściwych postępowań po udzieleniu wykonawcy przez zamawiającego stosownych pełnomocnictw wykonawca dokonać miał analizy zasadności możliwych roszczeń ukierunkowanych na odzyskanie VAT, które w oparciu o jego wiedzę i aktualne doświadczenie oraz ze względu na potencjał roszczenia nadają się do podniesienia. Wykonawca miał poinformować zamawiającego, w formie pisemnego Raportu o wynikach analizy, oraz zarekomendować odpowiednie działania prawne zmierzające do podniesienia roszczeń procesowych.

przysługiwać Wynagrodzenie za Sukces, Wykonawca będzie uprawniony do otrzymania odszkodowania umownego równego dwukrotności kwoty Wynagrodzenia za Sukces. Stosowne postanowienia Umowy dotyczące wynagrodzenia Wykonawcy stosuje się odpowiednio”

Zgodnie z treścią art. 44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych, wydatki publiczne powinny być dokonywane:

- 1) w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad:
  - a) uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów,
  - b) optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów;
- 2) w sposób umożliwiający terminową realizację zadań;
- 3) w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Zatem warunek określony w §4 pkt 11 umowy stanowił naruszenie podstawowych zasad dokonywania wydatków publicznych określonych w przytoczonym wyżej art. 44 ust. 3 pkt 1 ustawy o finansach publicznych. Zauważyć należy, iż zacytowany powyżej zapis umowny również potwierdzał, że przedmiotowa umowa dotyczyła zwykłych usług prawniczych (doradztwa podatkowego) a nie zastępstwa procesowego.

Umowa zawarta z firmą Deloitte Legal, Pasternak, Korba i Wspólnicy Kancelaria Prawnicza sp. k. z Warszawy została podpisana przez Wójta Gminy, Skarbnika Gminy oraz przedstawiciela Firmy.

Dnia 24 października 2016 roku Gmina zawarła umowę nr 145/2016 również z firmą Deloitte Legal, Pasternak, Korba i Wspólnicy Kancelaria Prawnicza sp. k. z Warszawy, której przedmiotem było świadczenie przez Wykonawcę na rzecz Zamawiającego usługi doradztwa dotyczącej wsparcia w procesie centralizacji rozliczeń jednostek budżetowych oraz zakładów budżetowych Zamawiającego w zakresie podatku od towaru i usług (VAT). Wynagrodzenie wykonawcy określone zostało na kwotę 12.000,00 zł. Fakturę nr DL-1014787 z dnia 26 stycznia 2017 roku za usługę doradztwa prawnego wystawioną na kwotę 14.760,00 zł (12.000,00 netto).

6 WYDATKI INWESTYCYJNE

Plan i wykonanie wydatków inwestycyjnych w latach 2017 – 2018

Dział	Rozdział	Paragraf	2017 rok		2018 rok	
			Plan po zmianach (zł)	Wykonanie (zł)	Plan po zmianach (zł)	Wykonanie (zł)
010	01010	6050	5.613.000,00	5.054.207,10	9.854.000,00	9.461.957,39
600	60013	6050	105.000,00	50.215,00	2.960.000,00	2.827.087,22
600	60014	6050	50.000,00	18.450,00		
600	60016	6050	3.557.800,00	3.339.498,89	1.065.000,00	881.346,21
600	60017	6050	1.101.000,00	1.024.265,83	406.400,00	338.239,00
600	60095	6050	108.200,00	93.935,34	520.000,00	509.637,50
750	75022	6050			12.000,00	11.365,20
754	75412	6050	159.000,00	156.384,95		
801	80101	6050	160.500,00	155.499,55	219.960,00	203.835,47
801	80104	6050			54.000,00	50.482,95
900	90003	6050	20.000,00	0,00	412.000,00	381.792,00
900	90005	6050	10.000,00	0,00	720.068,00	533.535,65

PROTOKÓŁ Z KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE SZCZERCÓW
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

900	90005	6057			4.209.268,00	4.198.682,30
900	90005	6059			1.478.932,00	1.475.212,70
900	90015	6050	168.586,80	110.763,50	452.269,03	358.883,37
900	90095	6050	2.013.647,64	1.796.576,73	3.605.072,60	3.395.935,73
900	90095	6057	1.007.592,53	1.007.385,17		
900	90095	6059	354.667,64	353.946,14		
921	92109	6050	31.680,00	27.302,00	34.000,00	33.258,00
926	92601	6050	30.000,00	9.838,00	40.000,00	0,00
Razem			14.490.674,61	13.198.268,20	26.042.969,63	24.661.250,69
Wydatki budżetowe ogółem			64.878.694,54	59.872.117,53	81.600.765,78	76.261.228,82
% udziału wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem			22,34%	22,04%	31,92%	32,34%

Dane nie dotyczą zakupów inwestycyjnych środków trwałych (tylko inwestycje sensu stricto).

Źródła finansowania realizowanych inwestycji w roku 2018

Klasyfikacja budżetowa	Źródła finansowania inwestycji, w tym:						Razem
	Środki własne z budżetu gminy	Dotacje z budżetu państwa	Dotacje z funduszy celowych	Kredyty i pożyczki	Środki zagraniczne	Inne źródła	
010,01010§6050	9.431.957,39					*30.000,00	9.461.957,39
600,60013§6050	2.827.087,22						2.827.087,22
600,60016§6050	864.546,21		16.800,00				881.346,21
600,60017§6050	338.239,00						338.239,00
600,60095§6050	509.637,50						509.637,50
750,75022§6050	11.365,20						11.365,20
801,80101§6050	203.835,47						203.835,47
801,80104§6050	50.482,95						50.482,95
900,90003§6050	381.792,00						381.792,00
900,90005§6050	533.535,65						533.535,65
900,90005§6057	0,00				4.198.682,30		4.198.682,30
900,90005§6059	1.475.212,70						1.475.212,70
900,90015§6050	358.883,37						358.883,37
900,90095§6050	3.395.935,73						3.395.935,73
921,92109§6050	33.258,00						33.258,00
Ogółem:	20.415.768,39		16.800,00		4.198.682,30	30.000,00	24.661.250,69

*Dotacja celowa z Powiatu Bełchatowskiego

Ewidencja księgowa wydatków inwestycyjnych

W kontrolowanej jednostce do ewidencji kosztów inwestycji rozpoczętych oraz do rozliczenia kosztów inwestycji na uzyskane efekty służy konto 080 – Środki trwałe w budowie (inwestycje). Do ewidencji rozrachunków i roszczeń z tytułu dostaw, robót i usług, w tym również zaliczek na poczet dostaw, robót i usług oraz kaucji gwarancyjnych służy konto 201.

Organizacja procesu inwestycyjnego (planowanie i nadzór)

Według zarządzenia nr 129/16 Wójta Gminy Szczerców z dnia 30 listopada 2016 roku w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy w Szczercowie (ze zmianami) organizacja procesu inwestycyjnego przypisana została do zakresu zadań realizowanych przez Referat Inwestycji i Zamówień Publicznych. Do zadań Referatu w tym zakresie w szczególności należy m.in.: planowanie w budżecie gminy środków finansowych na zadania inwestycyjne, ogłaszanie przetargów na zadania inwestycyjne, prowadzenie dokumentacji przetargowej, sporządzanie umów z wykonawcami robót oraz nadzór nad ich prawidłową realizacją, dokonywanie zakupów inwestycyjnych, rozliczanie zakończonych inwestycji, przygotowanie dokumentów do przyjęcia inwestycji na majątek, sporządzanie wniosków o dotacje lub pożyczki na zadania inwestycyjne oraz ich rozliczanie, przygotowywanie wniosków o przyznanie środków pomocowych z UE na zadania inwestycyjne oraz ich rozliczanie, nadzorowanie prawidłowości prowadzenia procedury zamówień publicznych we Urzędzie Gminy i w gminnych jednostkach organizacyjnych, członkostwo i udział w pracach komisji przetargowych i konkursowych w zakresie zadań własnych oraz zadań realizowanych przez inne Referaty Urzędu Gminy.

Kontrola realizacji wybranych inwestycji

I. Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 483 na odcinku ok. 600 mb w miejscowości Chabielice wraz z budową chodnika i odwodnienia

Dokumentacja projektowo-kosztorysowa

1. Wykonanie dokumentacji projektowej zlecono projektantowi Rafałowi Włodarczykowi na podstawie umowy nr 17/2017 zawartej w dniu 30 stycznia 2017 roku. Przedmiotem umowy jest opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej wraz z pełnieniem nadzoru autorskiego dla inwestycji pn. *przebudowa drogi wojewódzkiej nr 483 wraz z budową chodnika i odwodnienia na odcinku ok. 600 mb w miejscowości Chabielice oraz przebudowa drogi wojewódzkiej nr 483 wraz z budową chodnika i odwodnienia na odcinku ul. Częstochowskiej w miejscowości Szczerców*. Termin wykonania dokumentacji wyznaczono na dzień 31 sierpnia 2017 roku za wynagrodzeniem brutto 71.340 zł, w tym: 1) za przebudowę drogi wojewódzkiej nr 483 wraz z budową chodnika i odwodnienia na odcinku ok. 600 mb. w miejscowości Chabielice – 40.590,00 zł brutto; 2) za przebudowę drogi wojewódzkiej nr 483 wraz z budową chodnika i odwodnienia na odcinku ul. Częstochowskiej w miejscowości Szczerców – 30.750,00 zł brutto. Aneks nr 1/2017 z dnia 21 sierpnia 2017 roku wprowadzono zmiany do ww umowy w zakresie terminu wykonania przedmiotu umowy, który przedłużono do dnia 31 grudnia 2017 roku.

Za wykonanie przedmiotu umowy w zakresie dokumentacji projektowej na przebudowę drogi wojewódzkiej nr 483 wraz z budową chodnika i odwodnienia na odcinku ok. 600 mb w miejscowości Chabielice projektant wystawił w dniu 22 grudnia 2017 roku fakturę nr 5/12/2017 na kwotę brutto 40.590,00 zł (netto 33.000,00 zł); fakturę wystawiono na podstawie protokołu zdawczo-odbiorczego z dnia 22 grudnia 2017 roku. Zapłacono przelewem w dniu 28 grudnia 2017 roku - Wb nr 205 ze środków zaplanowanych w dziale 600 rozdziale 60013 § 6050; operacje zapisano na kontach Wn 080/Ma 201, Wn 201/Ma 130 i Wn 810/Ma 800.

Dokumentacja techniczna wykonana w miesiącu maju 2017 roku obejmuje: 1) remont drogi wojewódzkiej nr 483 w miejscowości Chabielice o długości od km 0+000,00 do km 0+103,29 wraz z budową zjazdów na działkach oznaczonych nr ewid. 173/1, 173/6 obręb Kolonia Chabielice; 2) przebudowę drogi wojewódzkiej 483 w miejscowości Chabielice o długości od km 0+000 do km 0+523,88 (w istniejących pasach drogowych) na działkach oznaczonych nr ewid. 733 obręb Chabielice oraz na

działkach: 181/3, 182/1, 183/5, 183/7, 183/9, 186/1, 187/3, 187/5, 188/1, 189/1, 190/1, 190/2, 385, 173/1, 191/1 w obrębie Chabielice Kolonia.

Wartość kosztorysowa robót według kosztorysu inwestorskiego sporządzonego w miesiącu grudniu 2017 roku stanowiła kwotę netto – 2.381.405,19 zł (brutto 2.929.128,38 zł).

2. Zgłoszenia zamiaru wykonania przebudowy drogi wojewódzkiej dokonano w dniu 14 września 2017 roku i uzupełniono w dniu 3 października 2017 roku. Pismem znak IR.II.7843.427.2017.BH z dnia 10 października 2017 roku Wojewoda Łódzki stwierdził brak podstaw do wniesienia sprzeciwu do zgłoszenia Gminy Szczerców z dnia 14 września 2017 roku zamiaru wykonania przebudowy drogi wojewódzkiej nr 483, uzupełnionego w dniu 3 października 2017 roku.

Zamówienie publiczne

W dniu 15 lutego 2018 roku Wójt Gminy Szczerców zatwierdził wniosek o przeprowadzenie postępowania o zamówienie publiczne na zadanie pn. „*przebudowa drogi wojewódzkiej nr 483 na odcinku ok. 600 mb w miejscowości Chabielice wraz z budową chodnika i odwodnieniem. Proponowany tryb postępowania – przetarg nieograniczony; proponowany termin realizacji zamówienia – 14 wrzesień 2018 roku. Środki finansowe zabezpieczono w budżecie Gminy na 2018 rok w kwocie brutto 2.929.128,38 zł w dziale 600 rozdziale 60013.*

Specyfikację istotnych warunków zamówienia zatwierdził w dniu 20 lutego 2018 roku Marek Kowal – Sekretarz Gminy działający na podstawie upoważnienia Wójta Gminy nr 105/2017 z dnia 29 grudnia 2017 roku do pełnienia funkcji kierownika zamawiającego w zakresie wykonywania czynności zastrzeżonych dla kierownika zamawiającego, związanych z przygotowaniem i przeprowadzeniem postępowania o zamówienie publiczne m.in. na przebudowę drogi wojewódzkiej nr 483 na odcinku ok. 600 mb w miejscowości Chabielice wraz z budową chodnika i odwodnienia.

Zamawiający nie dopuszczał składania ofert równoważnych oraz wariantowych. Zgodnie ze siwz zamawiający przewidział udzielenie zamówień, o których mowa w art. 67 ust.1 pkt 6 i 7 lub art. 134 ust. 67 pkt 3 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Termin realizacji zamówienia ustalono na dzień 31 sierpnia 2018 roku. Zamawiający wymagał wniesienia wadium w wysokości 50.000,00 zł w terminie do dnia 7 marca 2018 roku. Wykonawca zobowiązany został do wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy w wysokości 10% ceny ofertowej. Zamawiający dopuścił możliwość zmiany umowy w zakresie umownego terminu wykonania przedmiotu zamówienia oraz w zakresie rozwiązań projektowych wynikających z przepisów ustawy Prawo budowlane. Jako kryteria oceny ofert ustalono: cenę – 60% oraz gwarancję i rękojmię – 40%.

W celu wstępnego wykazania spełnienia warunków udziału w postępowaniu oraz braku podstaw wykluczenia - zamawiający określił wymagane od oferentów dokumenty aktualne na dzień składania ofert. Zamawiający ustalił również wykaz dokumentów i oświadczeń składanych przez oferenta na wezwanie, potwierdzających okoliczności, o których mowa w art. 25 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Termin składania ofert wyznaczono do dnia 7 marca 2018 roku. Termin związania ofertą wynosi 30 dni. Siwz dostępna była na stronie internetowej zamawiającego. W dniu 1 marca 2018 roku działając na podstawie art. 38 ust.4 ustawy Prawo zamówień publicznych zamawiający dokonał zmiany w treści siwz polegającej na zmianie zapisów w § 2 ust.1 wzoru umowy, któremu nadano brzmienie: „*strony ustalają, że przedmiot umowy zostanie wykonany w terminie do dnia 31.08.2018 roku od dnia podpisania umowy*”. Wcześniejszy zapis w § 2 pkt 1 wzoru umowy brzmiał „*strony ustalają że przedmiot umowy zostanie wykonany w terminie do 30.09.2018 roku od dnia podpisania umowy*”. Wskazuje to, że określony wyżej termin był niezgodny z zapisami w tym zakresie zawartymi w ogłoszeniu o przetargu oraz w siwz, gdzie datę zakończenia realizacji zadania wyznaczono do dnia 31 sierpnia 2018 roku. Zmianę

treści siwz zamieszczono na stronie internetowej zamawiającego w dniu 1 marca 2018 roku.

Ogłoszenie o zamówieniu zamieszczono w BZP w dniu 20 lutego 2018 roku pod nr 520914-N-2018, na stronie internetowej zamawiającego oraz wywieszono na tablicy ogłoszeń zamawiającego w dniu 20 lutego 2018 roku.

Komisja przetargowa powołana została przez Wójta Gminy Szczerców w dniu 15 lutego 2018 roku w sposób określony zarządzeniem nr 116/16 Wójta Gminy z dnia 27 października 2016 roku. W dniu 7 marca 2018 roku Wójt Gminy oraz członkowie komisji przetargowej złożyli oświadczenia o braku okoliczności wymienionych w art. 17 ust.1 pkt 1-5 ustawy Prawo zamówień publicznych, skutkujących wyłączeniem z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

W ustalonym przez zamawiającego terminie wpłynęły dwie oferty, a mianowicie:

- 1) oferta firmy P.B.D. i M. „Erbedim” Sp. z o.o. w Piotrkowie Trybunalskim – cena oferty netto 2.253.843,27 zł (brutto - 2.772.227,22 zł);
- 2) oferta firmy Strabag Sp. z o.o. w Pruszkowie – cena oferty netto – 2.576.173,26 zł (brutto - 3.168.693,11 zł).

W dniu otwarcia ofert zamawiający poinformował, że na sfinansowanie zamówienia zamierza przeznaczyć kwotę 2.600.000,00 zł brutto. Informację z otwarcia ofert zawierającą dane wymienione w art. 86 ust.5 ustawy zamieszczono na stronie internetowej zamawiającego w dniu 7 marca 2018 roku.

W dniu 7 marca 2018 roku oferenci złożyli oświadczenia o przynależności lub braku przynależności do tej samej grupy kapitałowej, o której mowa w art. 24 ust. 1 pkt 23 ustawy prawo zamówień publicznych.

Pismem z dnia 7 marca 2018 roku zamawiający wezwał firmę P.B.D. i M. „Erbedim” Sp. z o.o. w Piotrkowie Trybunalskim do złożenia aktualnych na dzień złożenia oświadczeń i dokumentów wymaganych w postępowaniu, potwierdzających spełnienie warunków udziału w postępowaniu. Dokumenty w formie wskazanej w siwz winny być złożone w terminie do dnia 13 marca 2018 roku. Wykonawca złożył wymagane przez zamawiającego dokumenty w dniu 12 marca 2018 roku.

Pismem znak RI.2.7013.4.1.2018 z dnia 30 marca 2018 roku zamawiający powiadomił wykonawców o wyborze najkorzystniejszej oferty, którą złożyła firma P.B.D. i M. „Erbedim” Sp. z o.o. w Piotrkowie Trybunalskim na kwotę 2.772.227,22 zł.

Ogłoszenie o udzieleniu zamówienia zamieszczono w Biuletynie Zamówień Publicznych pod numerem 500094707-N-2018 w dniu 27 kwietnia 2018 roku.

Protokół postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego zatwierdził w dniu 27 kwietnia 2018 roku Wójt Gminy Szczerców. Według protokołu wartość zamówienia stanowiła kwotę 2.381.405,19 zł, w tym wartość przewidywanych zamówień, o których mowa w art. 67 ust.1 pkt 6 i 7 oraz w art. 134 ust.6 pkt 3 ustawy została ustalona na kwotę 235.987,34 zł.

3. Umowa o wykonanie robót budowlanych

Z wykonawcą robót zawarto w dniu 6 kwietnia 2018 roku umowę nr 56/2018 na wykonanie zadania pn. „Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 483 w miejscowości Chabielice wraz z budową chodnika i odwodnieniem”. Strony ustaliły, że przedmiot umowy wykonany zostanie do dnia 31 sierpnia 2018 roku za wynagrodzeniem – 2.772.227,22 brutto (netto 2.253.843,27 zł + podatek VAT 518.383,95 zł). Wynagrodzenie jest ryczałtowe i zawiera zapłatę za wykonanie wszystkich niezbędnych prac koniecznych do wykonania przedmiotu umowy. Za wykonanie przedmiotu umowy wykonawca wystawi faktury po zakończeniu robót do 7 dnia roboczego następującego po dniu protokolarnego odbioru tych robót.

Wykonawca zobowiązany został do wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy w dniu zawarcia umowy w kwocie stanowiącej 10% wynagrodzenia brutto całego przedsięwzięcia. Zabezpieczenie należytego wykonania umowy wniesione zostało w formie gwarancji ubezpieczeniowej nr 3PM/OL2017/95 AXA Ubezpieczenia TUiR S.A. w Warszawie z dnia 4 kwietnia 2018 roku. Suma gwarancji wynosi 277.222,72 zł w zakresie zabezpieczenia wykonania robót (od dnia wystawienia gwarancji do dnia 14 października 2018 roku) i 83.166,82 zł w zakresie zabezpieczenia usunięcia wad i usterek (od dnia odbioru robót do dnia 27 września 2026 roku).

Za wykonanie przedmiotu umowy wykonawca wystawił faktury:

- 1) nr FVd/2018/07/0009 z dnia 17 lipca 2018 roku na kwotę brutto – 367.513,42 zł; zapłacono przelewem w dniu 13 sierpnia 2018 roku – Wb 131. Fakturę wystawiono na podstawie protokołu z dnia 16 lipca 2018 roku częściowego odbioru robót;
  - 2) nr FVd/2018/08/0008 z dnia 6 sierpnia 2018 roku na kwotę brutto – 948.318,63 zł; zapłacono przelewem w dniu 4 września 2018 roku – Wb 145. Fakturę wystawiono na podstawie protokołu z dnia 6 sierpnia 2018 roku częściowego odbioru robót;
  - 3) nr FVd/2018/09/0019 z dnia 28 września 2018 roku na kwotę brutto – 1.456.395,17 zł; zapłacono przelewem w dniu 31 października 2018 roku – Wb 183. Fakturę wystawiono na podstawie protokołu z dnia 28 września 2018 roku ostatecznego odbioru robót.
- Łączna wartość wykonanych robót stanowiła kwotę brutto – 2.772.227,22 zł. Zadanie zrealizowano ze środków zaplanowanych w budżecie Gminy Szczerców w dziale 600 rozdziale 60013 § 6050. Operacje finansowe ujmowano w księgach rachunkowych na kontach: Wn 080/Ma 201, Wn 201/Ma 130 i Wn 810/Ma 800.

4. Nadzór inwestorski

W dniu 6 kwietnia 2018 roku Gmina Szczerców zawarła umowę z Piotrem Domańskim prowadzącym firmę Piotr Domański – Usługi Architektoniczno-Budowlane, któremu powierzono pełnienie funkcji inspektora nadzoru nad robotami budowlanymi przy realizacji zadania pn. „Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 483 na odcinku ok. 600 m w miejscowości Chabielice wraz z budową chodnika i odwodnienia”. Termin rozpoczęcia usługi wyznaczono od dnia podpisania umowy, a zakończenie jej pełnienia – do dnia 30 września 2018 roku; rzeczowa realizacja robót objętych nadzorem – do dnia 31 sierpnia 2018 roku. Za wykonanie obowiązków określonych w umowie ustalono wynagrodzenie brutto w wysokości – 54.860,00 zł. Wynagrodzenie z tytułu wykonania przedmiotu umowy płatne będzie na podstawie faktur częściowych proporcjonalnie do zakresu wykonanych robót będących przedmiotem nadzoru.

Za wykonanie przedmiotu umowy inspektor nadzoru wystawił rachunki:

- 1) nr 22/2018 z dnia 16 lipca 2018 roku na kwotę 7.000,00 zł; zapłacono przelewem w dniu 26 lipca 2018 roku – Wb 120;
  - 2) nr 28/2018 z dnia 9 sierpnia 2018 roku na kwotę 19.000,00 zł; zapłacono przelewem w dniu 23 sierpnia 2018 roku – Wb 137;
  - 3) nr 35/2018 z dnia 28 września 2018 roku na kwotę 28.860,00 zł; zapłacono przelewem w dniu 5 października 2018 roku – Wb 166.
- Łącznie za pełnienie nadzoru inwestorskiego wypłacono środki finansowe w kwocie – 54.860,00 zł zaplanowane w budżecie Gminy w dziale 600 rozdziale 60013 § 6050. Operacje finansowe zapisano w w księgach rachunkowych na kontach: Wn 080/Ma 201; Wn 201/Ma 130 i Wn 810/Ma 800.

5. Zabezpieczenie środków w budżecie

- 1) Uchwałą nr XXI/217/16 Rady Gminy z dnia 30 sierpnia 2016 roku w sprawie zmiany budżetu Gminy na 2016 rok w planie wydatków majątkowych stanowiącym załącznik

do ww uchwały, w dziale 600 rozdziale 60013 § 6050 zaplanowano środki finansowe w kwocie 100.000,00 zł na wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla zadania polegającego na przebudowie drogi wojewódzkiej nr 483 na odcinku ok. 600 mb w miejscowości Chabielice wraz z budową chodnika i odwodnienia.

Również w dniu 30 sierpnia 2016 roku Rada Gminy podjęła uchwałę nr XXI/218/16 Rady Gminy w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Szczerców na lata 2016-2020. W wykazie przedsięwzięć do WPF ujęto: wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej na przebudowę drogi wojewódzkiej nr 483 na odcinku ok. 600 mb w m. Chabielice wraz z budową chodnika i odwodnienia; okres realizacji przewidziano na lata 2016-2017; łączne nakłady 100.000,00 zł; limit wydatków w 2016 roku – 10.000,00 zł limit wydatków w 2017 roku – 90.000,00 zł; limit zobowiązań – 100.000,00 zł.

Uchwałą nr XXI/227/16 z dnia 30 sierpnia 2016 roku w sprawie zmiany uchwały nr XX/214/16 z dnia 28 czerwca 2016 roku – Rada Gminy Szczerców postanowiła o udzieleniu pomocy rzeczowej Województwu Łódzkiemu na realizację zadania własnego inwestycyjnego polegającego na sfinansowaniu opracowania dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla zadania polegającego na przebudowie drogi wojewódzkiej nr 483 na odcinku ok. 600 mb w miejscowości Chabielice wraz z budową chodnika i odwodnienia. Pomoc rzeczowa zostanie udzielona ze środków budżetowych Gminy Szczerców: 1) na rok 2016 – w wysokości 10.000,00 zł; 2) na rok 2017 – w wysokości 90.000,00 zł (uchwałą nr XX/214/16 Rada Gminy wyraziła zgodę na udzielenie pomocy rzeczowej ze środków budżetowych na 2016 rok w wysokości 100.000,00 zł).

W dniu 12 grudnia 2016 roku pomiędzy Województwem Łódzkim a Gminą Szczerców zawarta została umowa, na podstawie której strony postanowiły, że Gmina Szczerców zobowiązuje się do udzielenia pomocy rzeczowej na rzecz Województwa Łódzkiego polegającej na opracowaniu dokumentacji projektowo-kosztorysowej przeznaczonej dla realizacji przebudowy drogi Wojewódzkiej nr 483 wraz z budową chodnika i odwodnienia na odcinku ok. 600 m w miejscowości Chabielice. Wartość pomocy rzeczowej określona powołanymi uchwałami Rady Gminy wynosi łącznie brutto 100.000,00 zł. Termin realizacji przedmiotu umowy ustalono do dnia 31 grudnia 2017 roku. Odbiór dokumentacji nastąpi protokołarnie przy udziale Zarządu Dróg Wojewódzkich w Łodzi. Ponadto strony umowy postanowiły, że realizacja przedsięwzięcia polegającego na przebudowie drogi wojewódzkiej nr 483 wraz z budową chodnika i odwodnienia na odcinku ok. 600 m w miejscowości Chabielice nastąpi ze środków własnych w ramach budżetu Gminy Szczerców.

- 2) W budżecie Gminy Szczerców uchwalonym uchwałą nr XXVI/247/16 Rady Gminy z dnia 27 grudnia 2016 roku w planie wydatków majątkowych na 2017 rok w dziale 600 rozdziale 60013 § 6050 zaplanowano środki finansowe na zadania: 1) wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej na przebudowę drogi wojewódzkiej nr 483 na odcinku ok. 600 mb w m. Chabielice wraz z budową chodnika i odwodnienia – w kwocie 90.000,00 zł; 2) przebudowa drogi wojewódzkiej nr 483 na odcinku ok. 600 mb w m. Chabielice wraz z budową chodnika i odwodnienia w kwocie – 645.000,00 zł. W załączniku nr 1 do uchwały nr XXIV/248/16 Rady Gminy z dnia 27 grudnia 2016 roku w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Szczerców na lata 2017-2020 w łącznej kwocie wydatków majątkowych zaplanowanych do realizacji w 2017 roku ujęto wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej – 90.000,00 zł oraz przebudowę drogi wojewódzkiej nr 483 na odcinku ok. 600 mb w m. Chabielice wraz z budową chodnika i odwodnienia - 645.000,00 zł. Poza tym wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej na przebudowę ww drogi ujęto w wykazie przedsięwzięć stanowiącym załącznik do ww uchwały; według wykazu realizacja przedsięwzięcia przewidziana była na lata 2016-2017. Łączne nakłady określono na

kwotę 100.000 zł; limit wydatków na 2017 rok – 90.000,00 zł; limit zobowiązań – 90.000,00 zł.

Uchwałą nr XXXVIII/401/17 z dnia 11 grudnia 2017 roku wprowadzono zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Szczerców na lata 2017-2020; w wykazie przedsięwzięć do WPF ujęto zadania: 1) wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej na przebudowę drogi wojewódzkiej nr 483 na odcinku ok. 600 mb w m. Chabielice wraz z budową chodnika i odwodnienia (pomoc rzeczowa – poprawa infrastruktury); okres realizacji w latach 2016-2017; łączne nakłady 100.000,00 zł; limit wydatków w 2017 roku – 90.000,00 zł; limit zobowiązań – 90.000,00 zł; 2) przebudowa drogi wojewódzkiej nr 483 na odcinku ok. 600 mb. w m. Chabielice wraz z budową chodnika i odwodnienia (pomoc rzeczowa - poprawa infrastruktury drogowej); okres realizacji w latach 2017-2018; nakłady łączne – 2.955.000,00 zł; limit wydatków na 2018 rok – 2.950.000,00 zł; limit zobowiązań – 2.950.000,00 zł.

W dniu 24 listopada 2017 roku Pomiedzy Województwem Łódzkim a Gminą Szczerców zawarta została umowa, na mocy której Gmina Szczerców zobowiązała się do udzielenia pomocy rzeczowej Województwu Łódzkiemu w formie realizacji zadania polegającego na przebudowie drogi wojewódzkiej nr 483 na odcinku ok. 600 m w miejscowości Chabielice wraz z budową chodnika i odwodnienia. Wartość zakresu rzeczowego robót budowlanych ujętych w dokumentacji projektowej, uzgodnień i opinii wymaganych przepisami szczególnymi określono na kwotę brutto – 2.645.000,00 zł z zachowaniem podziału: a) w roku 2017 – do wysokości kwoty 645.000,00 zł; b) w roku 2018 – do wysokości kwoty 2.000.000,00zł. Termin realizacji ustalony został do dnia 31 grudnia 2018 roku. Strony umowy ustaliły, że realizacja przedsięwzięcia nastąpi ze środków własnych w ramach budżetu Gminy Szczerców. Zmiany do przedmiotowej umowy wprowadzono aneksami:

- nr 1 z dnia 6 lutego 2018 roku – zmieniono treść § 2 umowy, według którego wartość brutto robót planowanych w 2017 roku ustalono do wysokości 5.000,00 zł, a w 2018 roku do wysokości – 2.640.000,00 zł. Zmiany wprowadzono w związku ze zmianą § 1 umowy w zakresie podstawy prawnej niniejszej umowy, a mianowicie zmiany uchwały nr XXXV/372/17 z dnia 18 września 2017 roku Rady Gminy w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej Województwu Łódzkiemu i w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Szczerców na lata 2017-2020;
- nr 2 z dnia 3 kwietnia 2018 roku - zmieniono treść § 2 umowy, według którego wartość brutto robót wynosi - 2.955.000,00 zł, z zachowaniem podziału: w 2017 rok do wysokości 5.000,00 zł; w 2018 roku do wysokości – 2.950.000,00 zł. Zmiany wprowadzono w związku ze zmianą § 1 umowy w zakresie podstawy prawnej, a mianowicie zmiany uchwały nr XXXV/372/17 z dnia 18 września 2017 roku Rady Gminy w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej Województwu Łódzkiemu i w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Szczerców na lata 2017-2020.

3) W budżecie Gminy Szczerców na 2018 rok uchwalonym uchwałą nr XXXIX/408/17 z dnia 28 grudnia 2017 roku w planie wydatków majątkowych w dziale 600 rozdziale 60013 § 6050 zaplanowano środki finansowe na zadanie przebudowa „*drogi wojewódzkiej nr 483 na odcinku ok. 600 mb w miejscowości Chabielice wraz z budową chodnika i odwodnienia – pomoc rzeczowa w kwocie – 2.950.000,00 zł*”.

W wykazie przedsięwzięć stanowiącym załącznik do uchwały nr XXXIX/409/17 z dnia 28 grudnia 2017 roku w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2018-2021 ujęto przedsięwzięcie pn. *Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 483 na odcinku ok. 600 mb w m. Chabielice wraz z budową chodnika i odwodnienia; pomoc rzeczowa - poprawa infrastruktury drogowej*”. Łączne nakłady określono na kwotę 2.955.000,00 zł; limit wydatków na 2017 rok – 2.950.000,00 zł; limit zobowiązań – 2.950.000,00 zł.

W dniu 18 września 2017 roku Rada Gminy podjęła uchwałę nr XXXV/372/17 w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej Województwu Łódzkiemu. Według uchwały

pomoc rzeczowa udzielona zostanie ze środków budżetowych Gminy Szczerców na rok 2017 w wysokości 645.000,00 zł oraz na rok 2018 – w wysokości 2.000.000,00 zł. Powyższa uchwała zmieniona została: 1) uchwałą nr XXXVIII/403/17 Rady Gminy z dnia 11 grudnia 2017 roku, gdzie zapisano, że pomoc rzeczowa zostanie udzielona ze środków budżetowych Gminy Szczerców na rok 2017 w wysokości – 5.000,00 zł oraz na rok 2018 w wysokości – 2.640.000,00 zł; 2) uchwałą nr XLI/433/18/403/17 Rady Gminy z dnia 27 marca 2018 roku, gdzie zapisano, że pomoc rzeczowa zostanie udzielona ze środków budżetowych Gminy Szczerców na rok 2017 w wysokości – 5.000,00 zł oraz na rok 2018 w wysokości – 2.950.000,00 zł (przedmiotową uchwałą uchylono uchwałą nr XXXVIII/403/17 z dnia 11 grudnia 2017 roku).

Nawiązując do uchwał Rady Gminy Szczerców w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej na rzecz Województwa Łódzkiego, polegającej na opracowaniu dokumentacji projektowo-kosztorysowej przeznaczonej dla realizacji przebudowy drogi wojewódzkiej nr 483 wraz z budową chodnika i odwodnienia na odcinku ok. 600 m w miejscowości Chabielice oraz na przebudowie tej drogi zgodnie z dokumentacją projektowo-kosztorysową wskazać należy, że podjęte zostały z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tj. Dz. U. z 2017, poz. 2077).

Stosownie do art. 216 ust.2 pkt 5 ustawy o finansach publicznych pomoc rzeczowa została sklasyfikowana jako wydatek jednostki samorządu terytorialnego. Jednostka samorządu terytorialnego może ponosić wydatki w wysokości i na cele określone w uchwale budżetowej, która z kolei, stosownie do postanowień art. 211 ust. 3 i 4 ustawy stanowi podstawę gospodarki finansowej jednostki w danym roku budżetowym. Budżet jednostki samorządu terytorialnego jest rocznym planem dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów i jest uchwalany na rok budżetowy (art. 211 ust. 1, 2 i 3 ustawy). Zatem skoro budżet jest planem rocznym, co wynika wprost z powołanych przepisów, to cecha ta przesądza, że nie może on obejmować innego okresu niż okres roczny. Jeżeli więc budżet nie może swymi postanowieniami obejmować zobowiązań wykraczających poza rok budżetowy, to nie jest również dopuszczalne podjęcie uchwały o pomocy rzeczowej na rzecz innej jednostki, na okresy lat przyszłych.

Wskazać należy ponadto, że podjęta na podstawie art. 10 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym i art. 216 ust. 2 pkt 5 ustawy o finansach publicznych uchwała o udzieleniu pomocy rzeczowej nie kreuje bezpośrednio zobowiązania, następstwem którego będzie wydatek. Źródłem takiego zobowiązania będzie zawarta przez wójta umowa w tym przedmiocie z beneficjentem pomocy (art. 220 ust.2 ustawy o finansach publicznych). A zatem, jeżeli ustalone w uchwale budżetowej wydatki nie mogą dotyczyć okresów wykraczających poza rok budżetowy, a wójt może zaciągać zobowiązania, w tym do udzielania pomocy rzeczowej, wyłącznie gdy wydatki przez nie generowane są ujęte w uchwale budżetowej – to zawarcie umowy na udzielenie pomocy rzeczowej na dwa kolejne lata jest niedopuszczalne, a uchwała w tym zakresie narusza prawo.

Poza tym, w przypadku kontrolowanej jednostki pomoc rzeczowa jest skierowana do innego podmiotu, co oznacza, że korzyści z niej płynące konsumuje inny podmiot. Zobowiązanie do kierowania pomocy rzeczowej w roku bieżącym i następnym w żaden sposób nie stanowi o zachowaniu ciągłości działania jednostki, która ową pomoc oferuje. Oznacza to, że nie można ujmować takiej pomocy w załączniku do WPF dotyczącym przedsięwzięć wieloletnich.

Zauważyć należy, że udzielenie pomocy rzeczowej w trybie art. 10 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnych nie jest przedsięwzięciem w rozumieniu art.

226 ust.4 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym przez przedsięwzięcia, o których mowa w ust. 3 ustawy należy rozumieć wieloletnie programy, projekty lub zadania, w tym związane z: 1) programami finansowanymi z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy; 2) umowami o partnerstwie publiczno-prywatnym.

Na podstawie danych zawartych w wykazie przedsięwzięć stanowiącym załącznik do Wieloletniej Prognozy Finansowej stwierdzono błędne wykazywanie danych w zakresie limitu zobowiązań. Ustalono, że w limicie zobowiązań wykazu przedsięwzięć do WPF na lata 2017-2020 zmienionej uchwałą nr XXXVIII/401/17 Rady Gminy Szczerców z dnia 11 grudnia 2017 roku wykazano wartość 90.000,00 zł dla przedsięwzięcia określonego jako „wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej na przebudowę drogi nr 483 na odcinku ok. 600 mb w miejscowości Chabielice wraz z budową chodnika i odwodnienia – pomoc rzeczowa – poprawa infrastruktury drogowej”. Okres realizacji zadania przewidziano na lata 2016-2017; łączne nakłady finansowe ustalono na kwotę – 100.000,00 zł; limit wydatków na 2017 rok – 90.000,00 zł. Kontrola wykazała, że w dniu 30 stycznia 2017 roku Gmina Szczerców zaciągnęła na przedmiotowe zadanie zobowiązanie m.in. poprzez zawarcie umowy nr 17/2017 na wykonanie prac projektowych na kwotę 40.590,00 zł brutto. Zatem limit zobowiązań możliwych do zaciągnięcia na tymże zadaniu wynosił 49.410,00 zł.

W sposób analogiczny ustalono i wykazano limit zobowiązań dla zadania pn. „przebudowa drogi wojewódzkiej nr 483 na odcinku ok. 600 mb w miejscowości Chabielice wraz z budową chodnika i odwodnienia – pomoc rzeczowa – poprawa infrastruktury drogowej”. Powyższe przedsięwzięcie ujęto w wykazie przedsięwzięć stanowiącym załącznik nr 2 do uchwały nr XXXIX/409/17 Rady Gminy z dnia 28 grudnia 2018 roku w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2018-2021. Okres realizacji przedsięwzięcia przewidziano na lata 2017-2018; łączne nakłady finansowe ustalono w wysokości 2.955.000,00 zł; limit wydatków na 2018 rok – 2.950.000,00 zł; limit zobowiązań – 2.950.000,00 zł. Według wykazu przedsięwzięć stanowiącego załącznik do Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2018-2021 zmienionej uchwałą nr III/18/18 Rady Gminy z dnia 28 grudnia 2018 roku okres realizacji przedsięwzięcia ustalono na lata 2017-2018; łączne nakłady finansowe ustalono w wysokości 2.955.000,00 zł; limit wydatków na 2018 rok – 2.950.000,00 zł; limit zobowiązań – 2.950.000,00 zł. Kontrola wykazała, że w dniu 6 kwietnia 2018 roku Gmina Szczerców zawarła umowę nr 56/2018 z wykonawcą robót, tj. z PRDiM „ERBEDIM” Sp. z o.o. na kwotę – 2.772.227,22 zł brutto oraz z inspektorem nadzoru umowę nr 57/2018 na kwotę 54.860,00 zł brutto. Pomimo tego, limit zobowiązań na ww. przedsięwzięcie do końca 2018 roku określany był w wykazach przedsięwzięć w kwocie równej limitowi wydatków ustalonych na 2018 rok, tj. w kwocie 2.950.000,00 zł. Przyjmując, że Gmina Szczerców poprzez zawarcie w dniu 6 kwietnia 2018 roku ww. umów zaciągnęła zobowiązanie na łączną kwotę 2.827.087,22 zł, limit możliwych do zaciągnięcia dalszych zobowiązań na to przedsięwzięcie wynosił 122.912,78 zł i w takiej wielkości winien być wykazany wykazie przedsięwzięć.

Z wyjaśnienia z dnia 22 maja 2019 roku Skarbnika Gminy Pani Doroty Słowińskiej wynika m.in., że po podpisaniu umów nie korygowano limitu zobowiązań w związku z obowiązującą umową w Województwie Łódzkim.

Wyjaśnienie Skarbnika Gminy Pani Doroty Słowińskiej z dnia 22 maja 2019 roku w sprawie realizacji zadania inwestycyjnego stanowi załącznik nr 8 do protokołu kontroli.

W odniesieniu do powyższego wskazać należy, że limit zobowiązań, o którym stanowi art. 226 ust. 3 pkt 5 ustawy o finansach publicznych wynika z uprawnienia organu wykonawczego do zaciągania zobowiązań niezbędnych do realizacji przedsięwzięcia. Kwota, na którą można zaciągać zobowiązania, ulega pomniejszeniu o kwotę zobowiązań zaciągniętych w ramach ustalonego limitu dla przedsięwzięcia. Natomiast limit wydatków ulega zmniejszeniu stosownie do stopnia realizacji wydatków.

II. Budowa przyłączy kanalizacyjnych na terenie gm. Szczerców – II edycja – kontrola realizacji „Programu wsparcia budowy podłączeń budynków do zbiorczego systemu kanalizacyjnego na terenie Gminy Szczerców w latach 2018-2019”

W zakresie udzielenia zamówienia publicznego na budowę przyłączy kanalizacyjnych na terenie Gminy Szczerców – II etap, stwierdzono, co następuje:

1. Wartość zamówienia przekraczała równowartość wyrażonej w złotych kwoty 30.000 euro (kwota 1.208.317,69 zł ustalona na podstawie kosztorysu inwestorskiego).
2. Ogłoszenie o zamówieniu, w trybie przetargu nieograniczonego, zostało opublikowane przez zamawiającego w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 18 grudnia 2018 roku, nr ogłoszenia 662891-N-2018. Jako przedmiot zamówienia wskazano budowę 143 przyłączy kanalizacyjnych na terenie Gminy Szczerców, w miejscowościach: Stanisławów Pierwszy, Stanisławów Drugi, Kozłówek, Brzeziny, Załuże, Szczerców, Polowa, Borowa. Ogłoszenie odpowiadało wymogom sformułowanym w art. 41 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych.
3. Zamówienie podzielone zostało na 3 części.
4. Specyfikacja istotnych warunków zamówienia została udostępniona na stronie internetowej zamawiającego od dnia 18 grudnia 2018 roku, zgodnie z wymogiem określonym w art. 42 ustawy Prawo zamówień publicznych.
5. W zakresie warunków udziału w postępowaniu zamawiający opisał warunek dotyczący zdolności technicznej lub zawodowej. Zamawiający miał uznać ten warunek za spełniony, jeżeli: 1. Wykonawca udokumentuje wykonanie głównych robót w okresie ostatnich pięciu lat przed upływem terminu składania ofert, a jeżeli okres prowadzenia działalności jest krótszy - w tym okresie, czyli co najmniej jednej budowy o wartości nie mniejszej niż 150.000,00 zł /brutto/ odpowiadającej lub zbliżonej do przedmiotu zamówienia, polegającej na budowie przyłączy kanalizacyjnych lub wodociągowych/sieci wodociągowej lub kanalizacyjnej. 2. Wykonawca wykaże, że będzie dysponował na etapie wykonania zadania osobą posiadającą uprawnienia budowlane do wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie w specjalności instalacji sanitarnych mogących pełnić funkcję kierownika budowy.
6. Zamawiający w zakresie fakultatywnych okoliczności skutkujących wykluczeniem wykonawcy z postępowania wskazał te opisane w art. 24 ust.5 pkt 1 – 4 ww. ustawy.

7. Istnienie przesłanek skutkujących wykluczeniem z postępowania miało nastąpić na podstawie oświadczenia wykonawcy. W celu potwierdzenia spełnienia warunku udziału w postępowaniu dotyczącego zdolności technicznej lub zawodowej wykonawca miał przedłożyć: 1) Wykaz osób, skierowanych przez wykonawcę do realizacji zamówienia publicznego, w szczególności odpowiedzialnych za świadczenie usług, kontrolę jakości lub kierowanie robotami budowlanymi, wraz z informacjami na temat ich kwalifikacji zawodowych, uprawnień, doświadczenia i wykształcenia niezbędnych do wykonania zamówienia publicznego, a także zakresu wykonywanych przez nie czynności oraz informacją o podstawie do dysponowania tymi osobami; 2) Wykaz robót budowlanych wykonanych nie wcześniej niż w okresie ostatnich 5 lat przed upływem terminu składania ofert albo wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, a jeżeli okres prowadzenia działalności jest krótszy – w tym okresie, wraz z podaniem ich rodzaju, wartości, daty, miejsca wykonania i podmiotów, na rzecz których roboty te zostały wykonane, z załączeniem dowodów określających czy te roboty budowlane zostały wykonane należycie, w szczególności informacji o tym czy roboty zostały wykonane zgodnie z przepisami prawa budowlanego i prawidłowo ukończone, przy czym dowodami, o których mowa, są referencje bądź inne dokumenty wystawione przez podmiot, na rzecz którego roboty budowlane były wykonywane, a jeżeli z uzasadnionej przyczyny o obiektywnym charakterze wykonawca nie jest w stanie uzyskać tych dokumentów – inne dokumenty.

Pozostałe warunki udziału w postępowaniu miały zostać potwierdzone oświadczeniem wykonawcy.

8. Kryteriami oceny ofert były cena (60%) i gwarancja i rękojmia (40%). Cena miała mieć charakter ryczałtowy, bowiem zgodnie z postanowieniami specyfikacji *„W ofercie Wykonawca zobowiązany jest podać cenę za wykonanie całego przedmiotu zamówienia w złotych polskich (PLN), z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku. W cenie należy uwzględnić wszystkie wymagania określone w niniejszej SIWZ oraz wszelkie koszty, jakie poniesie Wykonawca z tytułu należytej oraz zgodnej z obowiązującymi przepisami realizacji przedmiotu zamówienia”*.
9. Jednocześnie, zgodnie ze wzorem formularza ofertowego, wykonawcy mieli załączyć w formie tabelarycznej *„Wykaz połączeń kanalizacyjnych będących przedmiotem zamówienia”*, z podaniem następujących danych: Lokalizacja (miejscowość, ulica, nr domu); Koszt wykonania (złoty netto); Koszt wykonania (złoty brutto). Mając na względzie uwarunkowania przedmiotowego zamówienia publicznego, uzasadniony jest wniosek, że dane w tabeli niezbędne były zamawiającemu do rozliczeń z właścicielami nieruchomości. Zwrócić jednak należy uwagę, że koszty miały być podawane w tabeli sumarycznie (kwota netto i brutto), bez skosztorysowania poszczególnych pozycji. Uniemożliwiało to porównanie podanych przez wykonawcę kwot z kosztorysami inwestorskimi, jak również ich weryfikację przez zobowiązanych do stosownych wpłat właścicieli nieruchomości²⁶.
10. Termin składania ofert zamawiający wyznaczył na dzień 7 stycznia 2019 roku, godz. 10,00.

---

²⁶ Oczywiście przy przyjęciu ceny ryczałtowej zamawiający nie miał obowiązku żądać kosztorysów od wykonawców, w tym jednak wypadku kosztorys miałby mieć zupełnie inne funkcje, nie związane z postępowaniem o udzielenie zamówienia publicznego (pomijając w tym miejscu ocenę sposobu realizacji zadania sformułowaną w dalszej części protokołu kontroli).

11. W zakresie każdej z części w terminie wyznaczonym przez zamawiającego wpłynęły oferty (na 1 część – 4 oferty, na drugą część – 5 ofert, na trzecią część – 2 oferty).
12. Jako najkorzystniejsze zamawiający wybrał oferty złożone przez: 1) część 1 zamówienia – PPHU „ROB-BUD” Bożena Gryga, Brzeźnio, z ceną 143.036,01 zł; 2) część druga zamówienia – Ostrówek Zakład Usług Sprzętowych Paweł Włodarczyk, Załuże 23, Szczerców, z ceną 212.605,50 zł; 3) część trzecia zamówienia - Ostrówek Zakład Usług Sprzętowych Paweł Włodarczyk, Szczerców, z ceną 197.784,00 zł.
13. Wybrane oferty spełniały wymagania określone w specyfikacji istotnych warunków zamówienia.
14. Umowy w sprawie zamówienia publicznego zawarte zostały: 1) z PPHU „ROB-BUD” Bożena Gryga – w dniu 5 lutego 2019 roku; 2) z Ostrówek Zakład Usług Sprzętowych Paweł Włodarczyk – w dniu 5 lutego 2019 roku. Zabezpieczenie należytego wykonania umów wykonawcy wnieśli w formie pieniężnej.

Regulamin udzielania dofinansowania do kosztów inwestycji z zakresu budowy podłączeń budynków do zbiorczego systemu kanalizacyjnego w latach 2018-2019

Dnia 25 września 2018 roku Rada Gminy Szczerców podjęła uchwałę nr XLVII/502/18 w sprawie przyjęcia Programu wsparcia budowy podłączeń budynków do zbiorczego systemu kanalizacyjnego na terenie Gminy Szczerców w latach 2018-2019 wraz z Regulaminem udzielania dofinansowania do kosztów inwestycji z zakresu budowy podłączeń budynków do zbiorczego systemu kanalizacyjnego w roku 2018-2019. W podstawie prawnej wskazano między innymi art. 403 ust. 2 i 4 pkt 1 lit. a oraz ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2018 roku, poz. 799 ze zmianami).

Z treści załącznika nr 1 do uchwały – „Regulamin udzielania dofinansowania do kosztów inwestycji z zakresu budowy podłączeń budynków do zbiorczego systemu kanalizacyjnego w roku 2018-2019” (dalej : Regulamin), wynikało, że dofinansowaniem ze środków budżetu Gminy Szczerców są objęte zadania służące ochronie środowiska i polegające na wykonaniu podłączeń budynków do gminnej kanalizacji sanitarnej, co należy rozumieć jako: wykonanie odcinka łączącego wewnętrzną instalację sanitarną w budynku z siecią kanalizacyjną.

Analizując treść przedmiotowego Regulaminu stwierdzono:

1. W §4 pkt 2 Rada Gminy określiła zasady zwrotu dotacji celowej: „Przyznana tytułem dofinansowania kwota podlega zwrotowi wraz z odsetkami za zasadach określonych w umowie o dotację w przypadku: 1) wystąpienia okoliczności określonych w art. 251 i 252 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.); 2) zaprzestania w okresie 5 lat od zakończenia roku, w którym dotacja została rozliczona korzystania z podłączenia kanalizacyjnego; 3) uniemożliwienia dokonania kontroli, o której mowa w ust. 4”.

Katalog spraw, do określenia których ustawodawca upoważnił radę gminy jest zamknięty. Zasady zwrotu dotacji nie mieszczą się w pojęciach: "zasady udzielania" oraz "sposób rozliczania" dotacji celowej, wskazanych w art. 403 ust. 5 Prawo ochrony środowiska. Rada gminy nie jest upoważniona do regulowania tego, co już zostało uregulowane w trybie ustawy, ani też do wykraczania poza zakres upoważnienia ustawowego. Zasady i terminy zwrotu dotacji udzielanych z

budżetu jednostki samorządu terytorialnego zostały ściśle określone w art. 251 i 252 ustawy o finansach publicznych i dlatego nie ma konieczności odrębnego ich uregulowania i powielania w aktach prawa miejscowego.

2. W §1 pkt 7 Regulaminu Rada wskazała, że „Dofinansowanie przeznaczone jest na częściową refundację kosztów zadania inwestycyjnego z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej polegającego na wykonywaniu podłączeń budynków do zbiorczego systemu kanalizacyjnego”. Refundacja to zwrot poniesionych kosztów, zatem z przedmiotowego zapisu wynika, iż dotacje celowe na dofinansowanie kosztów budowy przyłącza kanalizacyjnego mogą zostać udzielone na refundację wydatków poniesionych przez wnioskodawcę na wybudowanie przyłącza kanalizacyjnego przed wejściem w życie badanej uchwały. Powyższe jest sprzeczne z art. 250 ustawy o finansach publicznych. Z przepisu tego wynika, że organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego udzielając dotacji celowej, jeżeli odrębne przepisy nie określają zasad i trybu udzielania lub rozliczania dotacji celowej zawiera umowę, która określa w szczególności wysokość dotacji, cel lub opis zakresu rzeczowego zadania, na którego realizację są przekazane środki dotacji. Z powyższego przepisu wynikają zasady udzielania i rozliczania dotacji celowej. A zatem beneficjent dotacji celowej, aby otrzymać dotację celową w formie pieniężnej na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadania publicznego z zakresu ochrony środowiska na podstawie art. 403 ust. 4 i 5 ustawy Prawo ochrony środowiska musi najpierw ubiegać się o udzielenie dotacji, następnie zawrzeć umowę o udzielenie dotacji celowej na realizację określonego w tej umowie zadania, następnie za środki otrzymane w formie dotacji celowej powinien zrealizować określone zadanie i w końcu po jego wykonaniu rozliczyć dotację celową, tj. wykazać, że zadanie zostało zrealizowane. Tak więc podmioty wymienione w art. 403 ust. 4 ustawy Prawo ochrony środowiska nie mogą otrzymać dotacji celowej na dofinansowanie budowy przyłącza kanalizacyjnego, które zostało wykonane przed wejściem w życie uchwały rady gminy w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowej na dofinansowanie realizacji przyłącza kanalizacyjnego do nieruchomości oraz określenia trybu jej rozliczania. Ponadto refundacja nie mieści się w pojęciu ustawowej definicji dotacji wynikającej z art. 126 ustawy o finansach publicznych, który stanowi, że dotacje to podlegające szczególnym zasadom rozliczania środki z budżetu państwa, budżetu jednostek samorządu terytorialnego oraz z państwowych funduszy celowych przeznaczone na podstawie niniejszej ustawy, odrębnymi ustaw lub umów międzynarodowych, na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań publicznych.

Umowa z WFOŚiGW

Gmina Szczerców dnia 20 grudnia 2018 roku zawarła umowę o dofinansowanie, ze środków WFOŚiGW w Łodzi nr 509/OW/D/2018, w formie dotacji, w ramach Programu priorytetowego „Wykonanie podłączeń budynków do zbiorczego systemu kanalizacyjnego – II edycja” zadania „Budowa przyłączy kanalizacyjnych na terenie Gminy Szczerców - II edycja”. Dotacja miała zostać przyznana do kwoty 326.004,00 zł nie więcej niż 50% wartości całkowitego zadania, przy czym dotacja na wykonanie jednego przyłączenia budynku do kanalizacji sanitarnej nie może przekroczyć kwoty 3.000,00 zł. Termin zakończenia zadania określono do dnia 31 lipca 2019 roku. Kwota dotacji zostanie przekazana jednorazowo w terminie do dnia 31 sierpnia 2019 roku. W §9 umowy wskazano, że „Beneficjent oświadcza, że zapewnił wymagany wkład własny na realizację Zadania, który stanowi różnicę pomiędzy kosztem całkowitym zadania a wartością udzielonej dotacji”.

Zgodnie z założeniami programu priorytetowego (załącznik do Uchwały Rady Nadzorczej WFOŚiGW w Łodzi nr 114/XII/2016/ z dnia 30 grudnia 2016 roku.) - o dofinansowanie

mogą ubiegać się jednostki samorządu terytorialnego lub podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji zadań własnych gminy w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, natomiast beneficjentami końcowymi (odbiorca pomocy) mogą być właściciele lub posiadający prawo do dysponowania podłączanymi nieruchomościami. Zgodnie z zapisami programu wsparciem finansowym objęte będą zadania realizowane na nieruchomościach zabudowanych budynkami, które będą użytkowane w dniu otrzymania pomocy, bądź na nieruchomościach niezabudowanych, dla których do dnia złożenia beneficjentowi wniosku o dofinansowanie przez beneficjenta końcowego została wydana ostateczna decyzja pozwolenia na budowę i które będą zabudowane budynkami, których użytkowanie rozpocznie się w terminie do 12 miesięcy od dnia przyznania pomocy. Kosztami niekwalifikowanymi (wyłącznie udział własny) stanowiły: wykonanie dokumentacji projektowej, pomiary geodezyjne, nadzór inwestorski). Koszty mogą być kwalifikowane w kwotach brutto, o ile przy realizacji zadania nie przysługuje prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego lub ubieganie się o zwrot podatku od towarów i usług VAT. Udzielenie w ramach Programu dofinansowanie może być przeznaczone wyłącznie na pokrycie kosztów kwalifikowanych poniesionych po dniu złożenia przez Beneficjenta końcowego stosownego wniosku u Beneficjenta. W §5 pkt 5 WFOŚiGW zastrzegł, że „W sytuacji gdy udzielenie dotacji przez Beneficjenta następuje na podstawie art. 403 ust. 4 i następne ustawy Prawo ochrony środowiska, warunkiem ubiegania się o dofinansowanie jest posiadania przez Beneficjenta uchwały właściwej Rady Gminy w sprawie zasad udzielania dotacji celowej na dofinansowanie kosztów budowy podłączeń budynków do kanalizacji sanitarnej. W przypadku podmiotów świadczących usługi publiczne w ramach realizacji zadań własnych Gminy w zakresie gospodarki wodno-ściekowej wymagane jest posiadanie stosownego Regulaminu”.

Zarządzenie Wójta Gminy nr 8/2019 z dnia 24 stycznia 2019 roku w sprawie przyjęcia wzoru umowy ustalającej wzajemne zobowiązania pomiędzy Beneficjentem końcowym a Gminą Szczerców obowiązującej przy Programie wsparcia budowy podłączeń budynków do zbiorczego systemu kanalizacji na terenie Gminy Szczerców w latach 2018-2019.

Przedmiotowe zarządzenie Wójt Gminy podjął wskazując w postawie § 1 ust. 6 Regulaminu udzielania dofinansowania do kosztów inwestycji z zakresu budowy podłączeń budynków do zbiorczego systemu kanalizacyjnego w roku 2018-2019, który brzmiał: „Dofinansowaniem mogą zostać objęte zadania, dla których została podpisana umowa ustalająca wzajemne zobowiązania organizacyjne i finansowe, związane z realizacją przedsięwzięcia polegającego na wykonaniu podłączeń budynków do istniejącego zbiorczego systemu kanalizacyjnego z udziałem dofinansowania z programu priorytetowego WFOŚiGW w Łodzi pn.: „Wykonania podłączeń budynków do zbiorczego systemu kanalizacyjnego – II edycja”. Wzór umowy przyłącza kanalizacyjnego stanowi załącznik do zarządzenia.

Zgodnie z treścią art. 403 ust. 6 ustawy Prawo ochrony środowiska udzielenie dotacji celowej, o której mowa w ust. 4, wskazanego artykułu następuje na podstawie umowy zawartej przez gminę z podmiotami określonymi w tymże ust. 4. Biorąc pod uwagę fakt, że organ stanowiący został w art. 403 ust. 5 ustawy zobowiązany do określenia zasad udzielania dotacji celowej, obejmujących w szczególności tryb postępowania w sprawie udzielania dotacji i sposób jej rozliczania, bez wątpliwości prawo do wyznaczania wymaganych elementów treści umowy na podstawie której dotacja jest udzielana mieści się w ramach, przyznanych ustawą Prawo ochrony środowiska, kompetencji organu stanowiącego. Wójt Gminy zawierając umowę w sprawie udzielenia dotacji uwzględnia zasady wynikające z przepisów prawa miejscowego oraz przepisów ustawy o finansach publicznych. Zatem wzór umowy winien zostać określony przez Radę Gminy w uchwale.

W §4 wzoru umowy zawarto „1. W przypadku niewykorzystania lub niezgodnego z przeznaczeniem wykorzystania środków pomocy finansowej Beneficjent końcowy zobowiązany jest do ich zwrotu zgodnie z art. 251 i 252 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009

roku (...) 2. Beneficjent końcowy obowiązany jest zwrócić dofinansowanie również w przypadku: 1) rozbudowania wykonanego podłączenia budynku do zbiorczego systemu kanalizacyjnego przed upływem 5 lat od zakończenia roku, w którym dotacja została rozliczona, 2) wykorzystywania podłączenia niezgodnie z jej przeznaczeniem, 3) nieprzestrzeganiem postanowień niniejszej umowy." Zasady i terminy zwrotu dotacji udzielanych z budżetu jednostki samorządu terytorialnego zostały ściśle określone w art. 251 i 252 ustawy o finansach publicznych i dlatego nie ma konieczności odrębnego ich uregulowania i powielania w aktach prawa miejscowego czy też aktach normatywnych wydawanych przez organ wykonawczy.

Ponadto stwierdzono, iż wzór umowy zawierał niespójne z Regulaminem zasady co do podstawy określenia wartości budowy przyłącza kanalizacyjnego i kwoty wpłacenia wkładu własnego. Z treści § 2 pkt 4 Regulaminu wynikało, iż Rada Gminy zobowiązała beneficjenta końcowego do wpłacenia wkładu własnego w ciągu 14 dni od daty podpisania umowy, który zostanie wstępnie określony na podstawie kosztorysu ofertowego. Z treści natomiast wzoru umowy §2 pkt 2, 3 i 4 wynikało, że „Dofinansowanie, o którym mowa w ust. 1 stanowi: 1) dotację celową z WFOŚiGW do 50% kosztów całkowitych realizowanego zadania lecz nie więcej niż kwota kosztów kwalifikowanych oraz nie więcej niż 3.000,00 zł brutto, co stanowi....., 2) dofinansowanie z Budżetu Gminy Szczerców do 40% kosztów całkowitych realizowanego zadania oraz nie więcej niż 1.500,00 zł brutto, co stanowi..... 3. Kwota budowy przyłącza kanalizacyjnego wg cen przetargowych wynosi....zł. 4. Wyliczoną różnicę w kwocie ..... zł zgodnie z zasadami opisanymi w ust. 1 oraz regulaminem, o którym mowa w §1 ust. 2 umowy, stanowią wkład własny Beneficjenta końcowego, Beneficjent końcowy przekaże na rachunek bankowy Gminy Szczerców...”.

Z treści Regulaminu wynikało, że wkład własny Beneficjenta końcowego zostanie określony w oparciu o kosztorys ofertowy. Tym samym Rada Gminy wskazała, że wykonawca inwestycji będzie zobowiązany do sporządzenia kosztorysu ofertowego, co przy realizacji inwestycji polegającej na przyłączeniu nieruchomości do sieci kanalizacyjnej w różnych warunkach gruntowych i technicznych było ekonomicznie i społecznie uzasadnione. Natomiast wzór umowy zawierał odwołanie do cen przetargowych, co stanowiło naruszenie przez Wójta Gminy zasad ustalonych przez organ stanowiący. Wójt Gminy bowiem dopuścił możliwość ustalenia wartości wkładu własnego beneficjenta końcowego w oparciu o cenę oferty bez konieczności sporządzenia kosztorysu ofertowego.

W konsekwencji ogłoszono dnia 18 grudnia 2018 roku przetarg nieograniczony na „Budowę przyłączy kanalizacyjnych na terenie Gminy Szczerców – II edycja” w podziale na 3 części. Zamawiający nie wymagał kosztorysu ofertowego a wynagrodzenie ustalano na zasadzie ryczałtu. Wykonawcy zobligowani zostali do przedłożenia wraz z ofertą załącznika do formularza ofertowego, który stanowił wykaz podłączeń kanalizacyjnych będących przedmiotem zamówienia według adresów nieruchomości. Wójt Gminy złożył wyjaśnienie w sprawie procedury przetargowej na przedmiotowe przedsięwzięcie, z treści którego wynikało, że „przyjęte rozliczenie z Wykonawcą na podstawie umowy ryczałtowej a biorąc pod uwagę zawartą umowę na dotację zadania z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi było rozwiązaniem właściwym oraz zgodnym z prawem dla tego typu inwestycji”.

Wyjaśnienie Wójta Gminy w sprawie przetargu na „Budowę przyłączy kanalizacyjnych na terenie Gminy Szczerców – II edycja”, stanowi załącznik nr 9 do protokołu kontroli.

Kontrolą objęto procedurę udzielenia dotacji dla Beneficjentów końcowych z miejscowości Brzeziny.

Dokonano zestawienia wartości kosztów (netto) wykonania podłączeń kanalizacyjnych wynikających z oferty wykonawcy wyłonionego w przetargu (cena przetargowa) i oferty konkurencyjnej wykonawcy biorącego udział w postępowaniu (wg Wykazów podłączeń stanowiących załącznik do ofert) - z wartością kosztów (netto) wg kosztorysu inwestorskiego.

Adres	Wartość netto budowy przyłącza wg kosztorysu inwestorskiego	Wartość netto budowy przyłącza wg ceny przetargowej wykonawcy wyłonionego w przetargu	Różnica wartości netto (kol. 2-kol.3)	Wartość przetargowa/ wartość kosztorysowa (%)	Wartość netto budowy przyłącza wg ceny przetargowej wykonawcy biorącego udział w przetargu (oferta konkurencyjna)	Różnica wartości netto (kol. 2-kol.6)	Wartość oferty konkurencyjnej/ wartość kosztorysowa (%)
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Brzezie 9A dz. nr 286/2	9 187,15	3 000,00	6 187,15	32,65	4 350,00	4 837,15	47,35
Brzezie 9 dz. nr 286/3	6 383,80	2 850,00	3 533,80	44,64	3 150,00	3 233,80	49,34
Brzezie 8 dz. nr 292	5 639,49	2 400,00	3 239,49	42,56	2 850,00	2 789,49	50,54
Brzezie 7 dz. nr 293	4 902,35	2 250,00	2 652,35	45,90	2 550,00	2 352,35	52,02
Brzezie 6 dz. nr 294/1	10 233,24	3 050,00	7 183,24	29,80	4 950,00	5 283,24	48,37
Brzezie 5e dz. nr 394	5 415,52	2 200,00	3 215,52	40,62	2 800	2 615,52	51,70
Brzezie 6a dz. nr 294/1	8 453,73	2 800,00	5 653,73	33,12	4 150,00	4 303,73	49,09
Brzezie 25 dz. nr 508/7,511	5 639,49	2 300,00	3 339,49	40,78	3 100,00	2 539,49	54,97
Brzezie 24 dz. nr 508/8	6 407,36	2 500,00	3 907,36	39,02	3 400,00	3 007,36	53,06
Brzezie 23b dz. nr 508/8	5 872,00	2 400,00	3 472,00	40,87	3 100,00	2 772,00	52,79
Brzezie 21C dz. nr 451	4 665,74	2 150,00	2 515,74	46,08	2 500,00	2 165,74	53,58
Brzezie 2A dz. nr 308	2 845,65	1 600,00	1 245,65	56,23	1 700,00	1 145,65	59,74
Brzezie 24b dz. nr 446/2	3 118,81	2 300,00	818,81	73,75	1 750,00	1 368,81	56,11
Brzezie 23a dz. nr 508/4	13 303,29	5 450,00	7 853,29	40,97	6 150,00	7 153,29	46,23
Brzezie 5A dz. nr 306	5 162,32	2 500,00	2 662,32	48,43	2 650,00	2 512,32	51,33
Brzezie 3 dz. nr 307	4 712,06	2 700,00	2 012,06	57,30	2 500,00	2 212,06	53,06

Brzezie 20 dz. nr 334/2	14 814,21	4 000,00	10 814,21	27,00	7 150,00	7 664,21	48,26
Brzezie 20A dz. nr 334/1	5 896,61	2 650,00	3 246,61	44,94	3 000,00	2 896,61	50,88
Brzezie 20B dz. nr 456	10 501,45	3 100,00	7 401,45	29,52	5 000,00	5 501,45	47,61
Brzezie 5b nr dz. 290/1	5 827,31	2 650,00	3 177,31	45,48	3 350,00	2 477,31	57,49
Brzezie 21c dz. nr 453	3 053,92	2 250,00	803,92	73,68	2 150,00	903,92	70,40
Brzezie 21a dz. nr 457/2	8 858,51	8 200,00	658,51	92,57	4 800,00	4 058,51	54,19
Brzezie 34 dz. nr 424/2	7 454,36	2 750,00	4 704,36	36,89	3 700,00	3 754,36	49,64
Brzezie 35 dz. nr 424/1	10 688,05	3 350,00	7 338,05	31,34	5 450,00	5 238,05	50,99
Brzezie 25b dz.nr 449	5 439,97	2 300,00	3 139,97	42,28	2 800,00	2 639,97	51,47
Brzezie 29 dz. nr 446/2, 446/1	41 792,67	10 500,00	31 292,67	25,12	18 700,00	23 092,67	44,74
Brzezie 21 dz. nr 457/1	4 902,35	2 450,00	2 452,35	49,98	2 650,00	2 252,35	54,06
Brzezie 5 dz. nr 296	4 902,35	2 700,00	2 202,35	55,08	2 850,00	2 052,35	58,14

Cena oferty wykonawcy wyłonionego w przetargu	Cześć I	131.650,00
	Cześć II	172.850,00
	Cześć III	160.800,00
Cena oferty konkurencyjnej	Cześć I	193.450,00
	Cześć II	243.800,00
	Cześć III	206.451,00

Inspektorom kontroli przedstawiono:

- wnioski o udzielenie dotacji celowej na dofinansowanie podłączeń budynków do zbiorczego systemu kanalizacyjnego z udziałem dofinansowania z Programu Priorytetowego z WFOŚiGW w Łodzi, złożone przez osoby zainteresowane podłączeniem nieruchomości położonych w miejscowości Brzezie,
- pisma osób zainteresowanych wyrażające uzgodnienia przebiegu trasy przyłącza kanalizacji sanitarnej na terenie posesji wraz z wycinkiem mapy geodezyjnej,
- umowy przyłącza kanalizacyjnego,
- faktury wystawione przez Gminę za budowę podłączenia budynku do zbiorowego systemu kanalizacyjnego.

Na podstawie przedstawionych dokumentów stwierdzono, że wnioski zainteresowanych przyłączeniem nieruchomości położonych w miejscowości Brzezcie do sieci kanalizacyjnej zostały złożone w miesiącu sierpniu 2018 roku. Również w sierpniu zainteresowani podpisali uzgodnienia trasy przyłączy kanalizacji sanitarnej na swoich posesjach.

Treść umowy była tożsama z załącznikiem do zarządzenia 8/2019 Wójta Gminy Szczerców i w części dotyczącej Praw i obowiązków Gminy Szczerców i brzmiała następująco:

- „1. Dofinansowanie stanowią środki w wysokości do 90% wartości wykonanego podłączenia budynku do zbiorczego systemu kanalizacyjnego, lecz nie więcej niż 4.500,00 zł (...).
2. Dofinansowanie, o którym mowa w ust. 1 stanowi:
  - 1) dotację celową z WFOŚiGW do 50% kosztów całkowitych realizowanego zadania lecz nie więcej niż kwota kosztów kwalifikowanych oraz nie więcej niż 3.000,00 zł brutto, co stanowi (kwota w zł)
  - 2) dofinansowanie z Budżetu Gminy Szczerców do 40% kosztów całkowitych realizowanego zadania oraz nie więcej niż 1.500,00 zł brutto, co stanowi 1.255,80 zł.
3. Kwota budowy przyłącza kanalizacyjnego wg cen przetargowych wynosi (kwota brutto z wykazu stanowiącego załącznik do oferty w zł).
4. Wyliczoną różnicę w kwocie (... zł) zgodnie z zasadami opisanymi w ust. 1 oraz regulaminem, o którym mowa w §1 ust. 2 umowy, stanowiącą wkład własny Beneficjenta końcowego, Beneficjent końcowy przekaze na rachunek bankowy Gminy Szczerców w: (rachunek dochodów Urzędu Gminy) w terminie 14 dni od daty podpisania umowy, pod rygorem odstąpienia od umowy przez Gminę Szczerców.”

Ustalono, że koszty składające się na dofinansowanie dla poszczególnego mieszkańca:
- ze środków Gminy Szczerców to suma kosztów wykonania dokumentacji projektowej dla jednego przyłącza: 936,00 zł brutto i kosztu nadzoru inwestorskiego dla jednego przyłącza: 319,80 zł brutto. Łącznie 1.255,80 zł brutto. Przedmiotowe kwoty wynikały z formularzy ofertowych wykonawców poszczególnych usług i we wszystkich umowach określone zostały w tej samej kwocie.

- ze środków WFOŚiGW – kwotę dofinansowania wyliczano jako 50% kwoty netto ceny za wybudowanie jednego przyłącza wg ceny przetargowej (zgodnie z Wykazem podłączeń stanowiących załącznik do ofert) nie więcej niż 2.439,00 zł (tj. kwota 3.000,00 pomniejszona o VAT).

Kwotę wkładu własny Beneficjenta końcowego stanowiła różnica wartość brutto budowy przyłącza wg wykazu i 50% kwoty netto budowy przyłącza wg wykazu w zł.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia co do wartości dofinansowania stwierdzić należało, iż dla adresatów umowy mogły być nieczytelne.

Ponadto stwierdzono, że kosztorys inwestorski różni się od kosztorysu ślepego (przedmiar) zamieszczonego na stronie BIP Gminy Szczerców w zakresie pozycji Lp.30. Kosztorys inwestorski we wskazanej pozycji dotyczy opisu robót budowlanych dla działki Brzezcie 21a, nr dz. 457/2 natomiast przedmiar przy analogicznym opisie robót wskazuje w pozycji Lp. 30 – Brzezcie 21d, nr dz. 458. W przedmiotowej sprawie Wójt Gminy Szczerców złożył wyjaśnienie.

Wyjaśnienie Wójta Gminy Szczerców dotyczące omyłki pisarskiej stanowi załącznik nr 10 do protokołu kontroli.

Z wyjaśnienia wynikało, że „...w kosztorysie inwestorskim oraz kosztorysie ślepym w poz. Lp.30 omyłkowo znalazł się adres o numerze działki - Brzezcie 21 d, nr dz.458, gdzie w

rzeczywistości winien znajdować się adres oraz numer działki- Brzezcie 21 a, nr dz. 458, 457/2, tym samym nastąpiła omyłka pisarska. Dokumentacja projektowa oraz kosztorys ofertowy, który Wykonawcy biorący udział w przetargu mieli dołączyć do oferty, dotyczył prawidłowej posesji. Powyższa omyłka pisarska nie miała wpływu na przebieg oraz rozstrzygnięcie przetargu”.

Kosztorys inwestorski oraz przedmiar robót budowlanych są odrębnymi dokumentami. Pierwszy z nich stanowi podstawę określenia wartości zamówienia publicznego na roboty budowlane, drugi jest składnikiem dokumentacji projektowej, której celem jest opisanie przedmiotu zamówienia. Kosztorys inwestorski przeznaczony jest jedynie dla inwestora, a przedmiar robót budowlanych przede wszystkim dla wykonawcy robót. Uzupełniony przedmiar, w trakcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego cenami jednostkowymi, staje się na etapie późniejszym ofertą cenową wykonawcy. Z przedstawionej wyżej analizy wynika, iż w zakresie opisywanym w wyjaśnieniu Wójta Gminy wskazane dokumenty nie powinny się różnić

Plan wydatków i limity roczne na „Program wsparcia budowy podłączeń budynków do zbiorczego systemu kanalizacji na terenie Gminy Szczerców – Poprawa warunków środowiskowych” przedstawia tabela niżej:

Uchwała budżetowa nr z dnia	Plan wydatków majątkowych		Uchwała WPF nr z dnia	Limit przedsięwzięcia	
	Klasyfikacja budżetowa	Kwota		2018	2019
XVIV/464/18 z dnia 21.06.2018	010-01010-6230	200.000,00	XLIV/465/18 z dnia 21.06.2018	200.000,00	100.000,00
XLVI/485/18 z dnia 28.08.2018	010-01010-6230	500.000,00	XLVI/486/18 z dnia 28.08.2018	500.000,00	200.000,00
IV/25/19 z dnia 25 stycznia 2019 roku	010-01010-6230	600.000,00	IV/26/19 z dnia 25.01.2019 r.	-	600.000,00

Wydatki zrealizowane z tytułu realizacji „Programu wsparcia budowy podłączeń budynków do zbiorczego systemu kanalizacji na terenie Gminy Szczerców – Poprawa warunków środowiskowych” do dnia 30 czerwca 2019 roku przedstawia tabela niżej:

Umowa z dnia	Faktura nr	Kwota zapłaty	Data zapłaty
106/2018 z dnia 19.07.2018 r.	41/2018 z dnia 11.10.2018r.	129.174,60 zł	24.10.2018 r.
106/2018 z dnia 19.07.2018 r.	55/2018 z dnia 29.11.2018 r. (dodatkowe przyłącza)	4.679,90 zł	11.12.2018r.
17/2019 z dni 05.02.2019 r.	1/2019 z dnia 05.04.2019	128.350,50	18.04.2019
17/2019 z dni 05.02.2019 r.	2/2019 z dnia 06.05.2019	82.717,50	22.05.2019 WB nr 86
17/2019 z dni 05.02.2019 r.	3/2019 z dnia 03.06.2019	66.912,00	26.06.2019 WB nr
20/2019 z dnia 11.02.2019 r.	07/04/2019 z dnia 24.04.2019 r.	11.512,80	07.05.2019 WB nr 76
20/2019 z dnia 11.02.2019 r.	01/05/2019 z dnia 07.05.2019	7.035,60	16.05.2019 WB nr 82
Suma ogółem 430.382,90 w tym: 2018 r. – 133.854,50, 2019 r. - 296.528,40			

Wydatki z tytułu realizacji zadania „Budowa przyłączy kanalizacyjnych na terenie Gminy Szczerców - II edycja”, planowano i realizowano nadając im klasyfikację 010-01010 §6230. Zgodnie z treścią rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 roku w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (tj. Dz. z 2014 roku, poz. 1053) w § 6230 ujmuje się wydatki z tytułu dotacji celowej z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych. Definicja dotacji zawarta jest w art. 126 ustawy o finansach publicznych, z której wynika, że dotacje są to podlegające szczególnym zasadom rozliczania środki z budżetu państwa, budżetu jednostek samorządu terytorialnego oraz z państwowych funduszy celowych przeznaczone na podstawie ustawy o finansach publicznych, odrębnych ustaw lub umów międzynarodowych, na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań publicznych. Stosownie do postanowień art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2017 r. poz. 328, z późn. zm.), realizację budowy przyłącza do sieci zapewnia na własny koszt osoba ubiegająca się o przyłączenie do sieci, przy czym zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2017 r. poz. 1289, z późn. zm.) - właściciele nieruchomości zapewniają utrzymanie czystości i porządku poprzez przyłączenie nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej. Zadanie realizowane w ramach programu nie należy zatem do zadań własnych Gminy. Stosownie do przepisu art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym do zadań własnych gminy należą zadania w zakresie wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz. Z powołanych wyżej przepisów wynika zatem, iż gmina w ramach zadań własnych zobowiązana jest do zapewnienia budowy urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych (w rozumieniu przepisów ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków), nie jest natomiast zobowiązana do realizacji *budowy przyłączy* do sieci, gdyż powyższe zapewnia na własny koszt osoba ubiegająca się o przyłączenie nieruchomości do sieci. Zgodnie z treścią art. 403 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska, do zadań własnych gmin należy finansowanie ochrony środowiska w zakresie określonym w art. 400a ust. 1 pkt 2, 5, 8, 9, 15, 16, 21-25, 29, 31, 32 i 38-42 w wysokości nie mniejszej niż kwota wpływów z tytułu opłat i kar, o których mowa w art. 402 ust. 4, 5 i 6, stanowiących dochody budżetów gmin, pomniejszona o nadwyżkę z tytułu tych dochodów przekazywaną do wojewódzkich funduszy. Niewątpliwie budowa przyłączy kanalizacyjnych wpływa na poprawę stanu środowiska i gospodarki wodnej, zatem uznać należy, iż mieści się w zakresie finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej wymienionym w art. 400a ustawy Prawo ochrony środowiska. Gminy w związku z tym, mogą dofinansować wskazane koszty poprzez udzielenie dotacji celowej zainteresowanym. Natomiast Gmina Szczerców podjęła się w ramach posiadanych środków, realizacji budowy podłączeń budynków do sieci kanalizacyjnych na co otrzymała dotacje celową z WFOŚiGW z programu priorytetowego mającego na celu poprawę stanu wód powierzchniowych i podziemnych na terenie województwa łódzkiego poprzez dofinansowanie przedsięwzięć mających na celu wypełnienie wymogów Dyrektywy 91/271/EWG w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych.

W konsekwencji powyższego pomoc Gminy dla mieszkańców polegała na sfinansowaniu kosztów dokumentacji projektowej, nadzoru inwestorskiego i zrealizowaniu na podstawie zawartych umów z mieszkańcami usługi polegającej na wybudowaniu przyłączy kanalizacyjnych. Wpłaty mieszkańców (wkład własny) stanowiły wynagrodzenie, które zapłaca/iili oni za wykonaną usługę. Wpłaty miały charakter obowiązkowy i warunkujący wykonanie usługi. Niedokonanie wpłaty w określonym terminie powodować mogło rozwiązanie umowy i wyeliminuje mieszkańców z udziału w programie. Umowy miały

charakter zobowiązaniowy, przy czym związek pomiędzy otrzymaną płatnością, a świadczeniem na rzecz dokonującego płatności miał charakter bezpośredni i płatność następowała w zamian za to świadczenie. Z powyższej analizy wynika, iż wpływ z tytułu dotacji z WFOŚiGW winien być zaewidencjonowanych w dochodach w paragrafie dotacyjnym a wpłaty mieszkańców w §0830 – wpływy z usług (tak została zakwalifikowana wpłata w jednostce). Wydatki z tytułu realizacji winny zatem zostać w zaklasyfikowane do § 6050 wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych, bowiem niewątpliwie budowa przyłączy jest wydatkiem inwestycyjnym w tym przypadku z zakresu ochrony środowiska. Jednakże zauważyć należy, że przyłącza do budynków to element sieci służący do przyłączenia instalacji odbiorczej. Nie spełniają one więc wymogów, na podstawie których można byłoby je zaliczyć do środków trwałych w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tj. Dz. U. z 2019 roku, poz. 351). Przyłącza kanalizacyjne nie są kompletnym urządzeniem, aby spełniały swoje zadanie należy podłączyć je do sieci kanalizacyjnej. Z tego też względu ewidencja księgową kosztów realizacji przyłączy winna zatem przebiegać następująco :

Wn761/Ma201 – księgowanie faktur, Wn201/Ma130 – zapłata zobowiązań wynikających z faktur.

Analizując budżet 2019 roku Gminy Szczerców stwierdzono, że do dnia 30 czerwca 2019 roku nie ujęto w planie budżetu dochodów z tytułu dotacji z WFOŚiGW. Wpłaty mieszkańców z tytułu wkładu własnego na dzień 30 czerwca 2019 roku zaplanowano w rozdziale 01010 § 0830 na kwotę 197.254,87 zł, który został wykonany w kwocie 260.386,71 zł.

Gmina Szczerców zawarła umowę o dofinansowanie, ze środków WFOŚiGW w Łodzi nr 509/OW/D/2018 dnia 20 grudnia 2018 roku. Wydatki zostały ujęte w budżecie roku 2018 i 2019. Limit zobowiązań określono dla przedmiotowego przedsięwzięcia na rok 2018 i 2019 rok.

Dochody ujęte w budżecie jednostki samorządu terytorialnego i planach finansowych jednostek budżetowych stanowią zgodnie z treścią art. 52 ust. 1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych prognozy ich wielkości. Jednakże nie oznacza to dowolności w ich planowaniu. Dochody z poszczególnych źródeł powinny być planowane realnie, odnosić się do możliwości gminy oraz być oparte na uzasadnionych przesłankach i obliczeniach. Oznacza to, że prognostyczny charakter ujętych w budżecie dochodów nie zwalnia organu stanowiącego od obowiązku rzetelnego ich planowania. Uchwała budżetowa określa łączną kwotę planowanych dochodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego z wyodrębnieniem dochodów bieżących i majątkowych (art. 212 ustawy o finansach publicznych). Ustalając plan wydatków dla przedsięwzięcia polegającego na budowie przyłączy nie wskazano tym samym w sposób prawidłowy źródeł ich finansowania.

Podsumowując stwierdzić należało, że Gmina Szczerców nie udzieliła dotacji na rzecz beneficjentów końcowych w znaczeniu ustawy o finansach publicznych. Właściciele posesji na których wykonane miały być przyłącza nie mieli wpływu na koszty ich budowy, które ich właśnie obciążają. Nie mieli także możliwości kontroli jakie to są koszty i skąd się biorą z uwagi na sposób zorganizowania przetargu a w szczególności z uwagi na brak poszczególnych kosztorysów.

Akta kontroli [od str.1 do str. 553]: kosztorys inwestorski, ogłoszenie o zamówieniu, SIWZ, protokół postępowania o udzielenie zamówienia w trybie przetargu nieograniczonego, formularz ofertowy Zakładu usług Sprzętowych „OSTRÓWEK”, formularz ofertowy PPHU „ROB-BUD”, umowa nr 17/2019, umowa nr 18/2019, uchwała nr XL/424/18 z dnia 27 lutego 2018 roku, uchwała nr XLVIII/502/18 z dnia 25 września 2018 roku, umowa nr 6/2019/przyłącza

kanalizacyjne wraz z dokumentami dotyczącymi przyłącza, umowa nr 10/2019/przyłącza
kanalizacyjne wraz z dokumentami dotyczącymi przyłącza, umowa nr 88/2019/przyłącza
kanalizacyjne wraz z dokumentami dotyczącymi przyłącza, umowa nr 89/2019/przyłącza
kanalizacyjne wraz z dokumentami dotyczącymi przyłącza, umowa nr 93/2019/przyłącza
kanalizacyjne wraz z dokumentami dotyczącymi przyłącza, umowa nr 101/2019/przyłącza
kanalizacyjne wraz z dokumentami dotyczącymi przyłącza, umowa nr 105/2019/przyłącza
kanalizacyjne wraz z dokumentami dotyczącymi przyłącza, umowa nr 106/2019/przyłącza
kanalizacyjne wraz z dokumentami dotyczącymi przyłącza, umowa nr 107/2019/przyłącza
kanalizacyjne wraz z dokumentami dotyczącymi przyłącza, umowa nr 109/2019/przyłącza
kanalizacyjne wraz z dokumentami dotyczącymi przyłącza, umowa nr 110/2019/przyłącza
kanalizacyjne wraz z dokumentami dotyczącymi przyłącza, umowa nr 111/2019/przyłącza
kanalizacyjne wraz z dokumentami dotyczącymi przyłącza, umowa nr 112/2019/przyłącza
kanalizacyjne wraz z dokumentami dotyczącymi przyłącza, umowa nr 115/2019/przyłącza
kanalizacyjne wraz z dokumentami dotyczącymi przyłącza, umowa nr 117/2019/przyłącza
kanalizacyjne wraz z dokumentami dotyczącymi przyłącza, umowa nr 118/2019/przyłącza
kanalizacyjne wraz z dokumentami dotyczącymi przyłącza, umowa nr 119/2019/przyłącza
kanalizacyjne wraz z dokumentami dotyczącymi przyłącza, umowa nr 120/2019/przyłącza
kanalizacyjne wraz z dokumentami dotyczącymi przyłącza, umowa nr 66/2019/przyłącza
kanalizacyjne wraz z dokumentami dotyczącymi przyłącza, umowa nr 125/2019/przyłącza
kanalizacyjne wraz z dokumentami dotyczącymi przyłącza, umowa nr 126/2019/przyłącza
kanalizacyjne wraz z dokumentami dotyczącymi przyłącza, umowa nr 127/2019/przyłącza
kanalizacyjne wraz z dokumentami dotyczącymi przyłącza, umowa nr 129/2019/przyłącza
kanalizacyjne wraz z dokumentami dotyczącymi przyłącza, dokumentacja złożona przez
wnioskodawców z sierpnia 2018 roku, umowa o dofinansowanie ze środków WFOŚiGW w Łodzi nr
509/OW/D/2018 w formie dotacji, zestawienie obrotów i sald za okres od 01.01.2019 do
31.12.2019 wydruk z dnia 07.06.2019 konta 130/03/02 dla klasyfikacji 01010 -083.

IX. EWIDENCJA MAJĄTKU GMINY. INWENTARYZACJA

1. ZASADY EWIDENCJI SKŁADNIKÓW MAJĄTKOWYCH (EWIDENCJA ILOŚCIOWA, ILOŚCIOWO–WARTOŚCIOWA)

Zasady ewidencji składników majątkowych w okresie objętym kontrolą wynikały z zarządzenia nr 146/16 Wójta Gminy Szczerców z dnia 30 grudnia 2016 roku w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości dla budżetu Gminy i Urzędu Gminy Szczerców, gdzie w Załączniku nr wskazano obowiązujące zasady wyceny aktywów i pasywów a w załączniku nr 3b zawarto zakładowy plan kont dla Urzędu Gminy w Szczercowie.

Zgodnie z przyjętymi zasadami wartości niematerialne i prawne o wartości początkowej wyższej od wartości wymienionej ustalonej w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych (z wyjątkiem związanych z pomocami dydaktycznymi) podlegają umorzeniu na podstawie aktualnego planu amortyzacji. Pozostałe umarzane są w 100% jednorazowo w miesiącu przyjęcia do używania. Nie prowadzono ewidencji zapasów materiałów.

W Urzędzie prowadzi się ewidencję wartościową, w której ujmuje się bez względu na wartość przedmioty stanowiące wyposażenie biurowe i pozostały sprzęt, tj. meble biurowe, aparaty telefoniczne itp. o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok.

2 EWIDENCJA ŚRODKÓW TRWAŁYCH – KONTO 011, 013.

2.1. Urządzenia księgowo

Ewidencja analityczna środków trwałych i pozostałych środków trwałych prowadzona była w jednostce kontrolowanej z wykorzystaniem programu komputerowego „Świstak Środki Trwałe 2”. Nadmienić należy, że wskazany program nie został ujęty w zarządzeniu nr 146/16 w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości. Załącznik nr 6 do powyższego ZW zawierał opis systemu przetwarzania danych, gdzie wskazano stosowane w Urzędzie Gminy programy komputerowe. Konto 011 prowadzono z podziałem na grupy środków trwałych.

Dla każdego środka trwałego prowadzona była w programie komputerowym karta środka trwałego zawierająca: nazwę środka trwałego, datę przyjęcia na stan, symbol klasyfikacji środków trwałych, wskaźnik umorzenia, wartość początkową, wartość umorzenia oraz opis dokumentu, na podstawie którego przyjęto środek trwały do ewidencji, a także plan amortyzacji.

Na koncie 011 Środki trwałe ujmują się środki trwałe o wartości wyższej niż określona w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych. Wyjątek stanowią środki trwałe o niższej wartości zakupione ze środków majątkowych, np. zestawy komputerowe. W kontrolowanej jednostce przyjęto liniową metodę amortyzacji dla wszystkich środków trwałych.

Aktywa zakupione ze środków na wydatki bieżące o wartości niższej od wartości określonej w ustawie traktowane są jako pozostałe środki trwałe, które umarza się w 100% w miesiąc przyjęcia do używania, a umorzenie ujmowane jest na koncie 072.

Ponadto ewidencja szczegółowa do konta 011 – Środki trwałe, których wartość była równa lub wyższa niż 3.500,00 zł prowadzona była także w postaci tabeli amortyzacyjnej w podziale na grupy środków trwałych, umożliwiającej ustalenie wartości inwentarzowej oraz ustalenia umorzenia środków trwałych za poszczególne miesiące danego roku.

W toku kontroli bilansu Urzędu Gminy Szczerców za rok 2017 i 2018 stwierdzono, że środki trwałe zostały wykazane w bilansie w poszczególnych grupach w prawidłowej wartości netto. Wartość gruntów wykazana w bilansie była zgodna z wartością wynikającą z ewidencji analitycznej.

2.2. Udokumentowanie obrotów na kontach (zwiększenia, zmniejszenia) - 2018 rok

Konto 011- środki trwałe				
Rok	Saldo początkowe	Zwiększenia	Zmniejszenia	Saldo końcowe
2017	132.062.200,97	1.753.056,32	8.081.831,92	125.733.425,37
2018	125.733.425,37	15.130.354,72	12.339.344,62	128.524.435,47
31.03.2019	128.524.435,47	7.434.659,35	1.739,91	135.957.354,91

Kontrolą objęto przyjęcie na/zdjęcie ze stanu/ majątku, wskazanych poniżej środków trwałych:

- budynek rehabilitacji o pow. użytkowej 357,98 m² wraz z instalacjami wewnętrznymi: sanitarnym, elektrycznymi i teletechnicznymi w lokalizacji inwestycji na dz. nr 753/1,

753/2 obręb Szczerców - OT 8/2018 z dnia 2 lutego 2018 roku, wartość 3.405.420,55 zł
- dekretacja Wn011/Ma080, stopa % umorzenia 2,5%, nr inwentarzowy UGŚT.00001297/1/10/106;

- budynek domu kultury „Kuźnia”- PK /096/2018/-ŚT, WNiP - protokół likwidacji z dnia 31 grudnia 2018 roku, Wn 800/Ma011 80.000,00 zł i Wn 071/Ma800 17.333,33 zł, nr inwentarzowy UG.ŚT0000282/1/10/107. Protokół likwidacji sporządzono w dniu 31 grudnia 2018 roku. Likwidacji budynku w związku z rozbiórką ze względu na zły stan techniczny;

- działka nr 572/6 obręb Chabielice Kolonia – PK/050/2018-ŚT, WNiP z dnia 8 października 2018 roku, Wn 800/Ma011 - 126.000,00 zł – wykreślenie z ewidencji środków trwałych w wyniku zatwierdzenia podziału działki Decyzją nr BR.4.6831.1.2018 z dnia 7 lutego 2018 roku. Decyzja stała się ostateczna w dniu 22 lutego 2018 roku, zatem jej wykreślenia dokonano z dużym opóźnieniem;

- działka nr 275/2 o pow. 0,61ha, 276/2 o pow. 0,97ha – PK/008/2018/-ŚT, WNiP z dnia 1 marca 2018 roku – Wn 011/Ma800 181.000,00 zł, - nieodpłatne nabycie z mocy prawa własności nieruchomości Skarbu Państwa zgodnie z Decyzją Wojewody Łódzkiego Gn-IV.7532.229/2017/AGP z dnia 6 lutego 2018 roku;

- przyczepa Pronar T654/2 – OT 9/2018 z dnia 8 listopada 2018 roku, wartość 25.215,00 zł, Wn011/Ma080, nr inwentarzowy UG.ŚT.00001318/7/74/747, stopa % umorzenia 14%. Protokół odbioru końcowego spisano w dniu 28 czerwca 2018 roku, zatem ujęcie w ewidencji powinno nastąpić w czerwcu 2018 roku;

- wyposażenie budynku rehabilitacji – OT 2a/2018 z dnia 22 lutego 2018 roku, Wn 011/Ma080 184.460,00 zł i Wn 013/Ma080 80.232,00 zł;

- prasa filtracyjna do odwadniania osadu – OT 10/2018 z dnia 8 listopada 2018 roku, Wn 011/Ma080 356.577,00 zł, nr inwentarzowy UG.ŚT.00001319/6/65/653, stopa % umorzenia – 10%, protokół odbioru sporządzono w dniu 13 lipca 2018 roku, zatem przyjęcie na stan urządzenia winno nastąpić w lipcu;

- traktorek ogrodniczy – LT 1/2018 z dnia 15 października 2018 roku, Wn800/Ma011 6.038,90 zł, nr inwentarzowy UG.ŚT-10/Gr5, protokół likwidacji spisano dnia 15 października 2018 roku, w którym stwierdzono, że urządzenia nie nadaje się do dalszego użytkowania w wyniku uszkodzenia;

- kanalizacja sanitarna wraz z odgałęzieniami do posesji w ramach pasa drogowego, pompownia ścieków i kanalizacja tłoczona w m. Lubiec, oczyszczalnia ścieków w m. Lubiec – PT nr 1/18 z dnia 27 kwietnia 2018 roku, Wn 800/Ma011 3.095.606,56 zł i Wn071/Ma800 - 905.464,97 zł, nr inwentarzowy UG.Ś.0000202/2/21/211, stopa % umorzenia 4,5%. Na podstawie zarządzenia Wójta Gminy Szczerców przekazano ww. środek trwały Zakładowi Gospodarki Komunalnej Gminy Szczerców;

2.3. Prawdliwość stosowanych odpisów umorzeniowych - 2018 rok

Konto 071 Umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych służy do ewidencji zmniejszeń wartości początkowej środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, które podlegają umorzeniu według stawek amortyzacyjnych stosowanych przez jednostkę. Odpisy umorzeniowe dokonywane są w korespondencji z kontem 400 *Amortyzacja*. Ewidencja analityczna prowadzona jest w jednostce według grup. Konto 071 może wykazywać saldo Ma, które oznacza stan umorzenia wartości środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych. W Gminie Szczerców zgodnie z art. 16 h ust. 1 pkt 1 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych przyjęto liniową metodę umorzenia, zatem w każdym roku dokonywano odpisów

amortyzacyjnych w tej samej kwocie z tytułu ich zużycia za kolejne okresy za pomocą rocznych stawek procentowych.

Według ewidencji księgowej konta 071 wartość wykazana jako bilans otwarcia, bilans zamknięcia i obrotów w 2018 roku wynosiła:

- B.O. na dzień 1 stycznia 2018 roku – 38.942.777,19 zł;
- obroty Wn – 1.239.876,76 zł;
- obroty Ma – 4.776.879,78 zł;
- B.Z. na dzień 31 grudnia 2018 roku – 42.479.780,21 zł.

Umorzenie wynikające z konta syntetycznego jest zgodne z łączną kwotą umorzeń wykazaną w ewidencji analitycznej w poszczególnych grupach:

- Grupa I – 6.262.183,08 zł;
- Grupa II – 31.323.046,17 zł;
- Grupa III – 45.312,34 zł;
- Grupa IV – 1.162.593,00 zł,
- Grupa V – 843.236,12 zł,
- Grupa VI – 386.318,13 zł,
- Grupa VII – 1.192.984,00 zł;
- Grupa VIII – 1.219.976,58 zł,
- Grupa IX – 44.130,79 zł.

Kontroli poddano prawidłowość zastosowania stawek amortyzacyjnych dla losowo wybranych środków trwałych zaszeregowanych w poszczególnych grupach. W wyniku analizy stwierdzono, że do niżej wymienionych środków trwałych zastosowano następujące stawki amortyzacyjne

Lp.	Nazwa ŚT	Symbol KŚT	Wartość początkowa [zł]	Umorzenie w 2018 roku (zł)	Umorzenie ogółem na koniec 2018 roku [zł]	Stopa umorzenia zastosowana przez Gminę [%]
1.	Budynek rehabilitacji	1/10/106	3.405.420,55	70.946,26 (10 m-cy)	70.946,26	2,5%
2.	Budynek hali sportowej w ZSP w Szczercowie	1/10/107	11.072.030,71	276.800,77	807.335,58	2,5%
3.	Budynek garażowy w Borowej	1/10/102	272.254,20	6.806,36	6.806,36	2,5%
4.	Kanalizacja sanitarna wraz z oczyszczalnią ścieków w m. Dubie	2/21/211	6.562.952,67	295.332,87	1.821.219,37	4,5%
5.	Wieża z infrastrukturą internetową BS01	2/21/210	357.909,63	16.105,93	48.317,79	4,5%
6.	Agregat prądotwórczy ciągnikowy PRO 18ME	3/34/343	13.062,60	609,60 (4 m-ce)	0,00 (w 2018 r. przekazano do ZGK)	14%
7.	Agregat prądotwórczy Honda EU	3/34/343	4.919,00	688,66	1.377,32	14%
8.	Komputer przenośny Lenovo	4/48/487	3.642,82	1.092,85	1.092,85	30%

9.	Komputer Toshiba	4/48/487	4.098,00	1.229,40	2.458,80	30%
10.	Zamiatarka uliczna - PRONAR	5/58/582	12.140,10	2.428,02	5.058,38	20%
11.	Szczotka TERRA-BRUSH	5/59/592	14.944,50	2.099,30	4.184,46	14%
12.	Prasa filtracyjna do odwadniania osadu	6/65/653	356.577,00	2.971,48 (1 m-c)	2.2971,48	10%
13.	Urządzenie klimatyzacyjne - świetlica Szczercowska Wieś	3/65/652	19.680,00	1.968,00	2.132,00	10%
14.	Samochód Citroen Berlingo Multispace	7/74/741	71.576,00	14.315,20	15.508,13	20%
15.	Ciągnik Kubota STW 37	7/74/746	160.638,00	22.489,32	67.467,96	14%
16.	Kserokopiarka	8/80/803	8.701,29	1.218,18	8.527,26	14%
17.	Namiot	8/80/809	4.000,00	800,00	1.800,00	20%

Na podstawie powyższej próby przyjętej do kontroli stwierdzono, że Gmina Szczerców stosowała prawidłowe stawki amortyzacyjne wynikające z załącznika nr 1 do ustawy z dnia 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2016 roku, poz. 1888 ze zm.). Odpisy amortyzacyjne dokonywane były zgodnie z terminem określonym w art. 16h pkt. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, czyli począwszy od pierwszego miesiąca następującego po miesiącu, w którym dany środek czy wartość wprowadzono do ewidencji. Ewidencja księgową środków trwałych prowadzona była zgodnie z art. 20 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości - zdarzenia ujmowano w miesiącu, w którym nastąpiły.

3 EWIDENCJA WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH I PRAWNYCH – KONTO 020. PRAWIDŁOWOŚĆ STOSOWANYCH ODPISÓW UMORZENIOWYCH

Zgodnie z Załącznikiem 3b do Zarządzenia Nr 146/16 Wójta Gminy Szczerców z dnia 30 grudnia 2016 roku do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń wartości niematerialnych i prawnych służy konto 020 *Wartości niematerialne i prawne*. Konto może wykazywać saldo Wn oznaczające stan wartości niematerialnych i prawnych.

Konto 072 Umorzenie pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych oraz zbiorów bibliotecznych służy do ewidencji zmniejszeń wartości początkowej z tytułu umorzenia środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych podlegających umorzeniu jednorazowo w pełnej wysokości w miesiącu wydania ich do używania. Konto 072 może wykazywać saldo Ma, które oznacza stan umorzenia wartości początkowej środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych.

Zgodnie z zestawieniem obrotów i sald za rok 2018 saldo konta 072 wynosiło 2.804.816,44 zł, co równało się z saldem kont:

- 013 – 2.680.860,95 zł,
- 020 – 123.955,49 zł.

5 INWENTARYZACJA

5.1. Instrukcja inwentaryzacyjna. Terminy przeprowadzania inwentaryzacji

W kontrolowanym okresie obowiązywała Instrukcja inwentaryzacyjna wprowadzona Zarządzeniem Nr 6/99 Wójta Gminy Szczerców z dnia 15 lipca 1999 roku. Instrukcja inwentaryzacyjna określała metody, rodzaje, formy, terminy oraz częstotliwość inwentaryzacji. Wskazywała zasady inwentaryzacji z podziałem na poszczególne jej metody wraz ze wskazaniem czynności dokonywanych przez Komisję inwentaryzacyjną i jej obowiązki oraz obowiązki zespołów spisowych. Wskazano też inne osoby odpowiedzialne za poszczególne czynności inwentaryzacyjne w podziale na metodę inwentaryzacji. W Instrukcji określono sposób wyjaśniania i rozliczania różnic inwentaryzacyjnych oraz wskazano dokumenty inwentaryzacyjne. Pełna inwentaryzacja przeprowadzana jest corocznie.

Zgodnie z instrukcją inwentaryzacji w drodze spisu z natury podlegają:

- gotówka w kasie i na rachunkach bankowych: czeki, weksle, obligacje, akcje własne,
- środki trwałe własne w eksploatacji,
- środki trwałe dzierżawione, obce oraz postawione w stan likwidacji, a fizycznie niezlikwidowane,
- materiały, półfabrykaty, towary w magazynach,
- wyroby gotowe,
- materiały, maszyny i urządzenia przeznaczonych na cele inwestycyjne, nie przekazane wykonawcom,
- składniki majątku ujęte wyłącznie w ewidencji ilościowej na kontach pozabilansowych,
- zapasy obce,
- zapasy znajdujące się poza gminą
- inwentarz żywy.

W drodze uzyskania od kontrahentów i banków pisemnych potwierdzeń prawidłowości sald wykazanych w księgach rachunkowych inwentaryzuje się:

- krajowe i zagraniczne środki pieniężne na rachunkach bankowych, kredyty, pożyczki, lokaty,
- zobowiązania wynikające z własnych papierów wartościowych i weksli w walucie polskiej, wydanych innym podmiotom gospodarczym,
- nabyte papiery wartościowe i udziały w obcych podmiotach w walutach obcych,
- należności i zobowiązania pomiędzy podmiotami gospodarczymi.

W drodze porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji realnej wartości składników majątkowych:

- niedostępne w czasie inwentaryzacji rzeczowe składniki majątku (znajdujące się poza terenem gminy, jednostki),
- wartości niematerialne i prawne oraz niematerialne składniki majątku,
- udziały w obcych podmiotach gospodarczych ,
- rozliczenia międzyokresowe kosztów,
- fundusz specjalne, rezerwy i dochody przyszłych okresów,
- zobowiązania z tytułu dostaw niefakturowanych,

- rozpoczęte inwestycje i remonty oraz inwestycje w obcych środkach trwałych.

Z przedstawionych uregulowań wynika, że w kontrolowanej jednostce metody, terminy i częstotliwość przeprowadzania inwentaryzacji w większości odpowiadała zasadom zawartym w art. 26 ust. 3 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości. Wyjątek stanowią:

- zapis, że zobowiązania jednostka inwentaryzuje w drodze potwierdzenia salda. Owszem jednostka posiada potwierdzenia sald zobowiązań, jednak sporządza je druga strona, podmiot dla którego Urząd Gminy w Szczercowie jest dłużnikiem,

- zapis, że w drodze spisu z natury inwentaryzowane są środki na rachunkach bankowych,

Zgodnie z § 7 instrukcji Przewodniczący Komisji Inwentaryzacyjnej powołany jest na stałe, na którego wniosek powoływana jest komisja. Zarządzeniem nr 5/2003 Wójta Gminy Szczerców z dnia 20 stycznia 2003 roku powołał skład komisji inwentaryzacyjnej i wskazał jej zadania. W dniu 4 grudnia 2013 roku Zarządzeniem nr 85/2013 Wójt Gminy zmienił skład Komisji Inwentaryzacyjnej. Kolejne zmiany komisji nastąpiły dnia 10 grudnia 2015 roku – Zarządzenie nr 159/15 i dnia 7 grudnia 2016 roku- Zarządzenie nr 132/16. Skład Komisji Inwentaryzacyjnej ustalony w 2016 roku obowiązywał również w 2018 roku.

5.2. Prawidłowość przeprowadzenia i rozliczenia inwentaryzacji

Zarządzeniem nr 5/2003 Wójt Gminy Szczerców powołał Komisję Inwentaryzacyjną i jej skład. Powyższe zarządzenie było zmieniane:

- zarządzeniem nr 85/2013 z dnia 4 grudnia 2013 roku,
- zarządzeniem nr 159/15 z dnia 10 grudnia 2015 roku,
- zarządzeniem nr 132/16 z dnia 7 grudnia 2016 roku.

Zarządzeniem nr 137/18 z dnia 13 grudnia 2018 roku Wójt Gminy Szczerców zarządził przeprowadzenie inwentaryzacji rocznej w Urzędzie Gminy w Szczercowie wskazując poszczególne składniki podlegające inwentaryzacji z podziałem na metody ich inwentaryzowania. Określił skład zespołów spisowych wraz z przedmiotami spisu i obszarem inwentaryzacji przypisanym poszczególnym zespołom. Wójt Gminy zobowiązał zespoły spisowe do zakończenia pracy do dnia 31 grudnia 2018 roku. Termin rozliczenia inwentaryzacji został określony na dzień 15 stycznia 2019 roku. Ustalono, iż zarządzenie posiada zapisy niezgodne z art. 26 ustawy o rachunkowości, w § 2 wskazano bowiem, że jeden z zespołów spisowych dokona „spisu środków pieniężnych w kasie i na rachunkach bankowych”. Wskazano również, że zespół spisowy zinwentaryzuje zobowiązania ewidencjonowane na koncie 240- pozostałe rozrachunki z tytułu niezwróconych w terminie zabezpieczeń należytego wykonania umów i wadium.

W wyniku kontroli przeprowadzonej inwentaryzacji za rok 2018 ustalono co następuje:

- przed rozpoczęciem spisu osoby odpowiedzialne materialnie składały oświadczenia, że wszystkie dowody przychodu i rozchodu inwentaryzowanych składników przekazano do księgowości i są ujęte w ewidencji, wzór oświadczenia stanowił załącznik nr 3 do instrukcji inwentaryzacyjnej, jednak inspektorom kontroli nie przedstawiono żadnego załącznika do instrukcji, a tym samym nie było możliwości zweryfikować zgodności składanych oświadczeń z obowiązującym wzorem.
- spis z natury dokonywany był przy użyciu metody czytania kodów kreskowych, a co za tym idzie arkusze spisu drukowane były z programu „System Środki Trwałe 2, Sputnik Software Poznań”,

- arkusze zawierały podpisy zespołu spisowego, osoby materialnie odpowiedzialnej, choć przez stosowanie w niektórych przypadkach jedynie parafy była ona trudna do ustalenia. Arkusze podpisane były również przez Skarbnika Gminy,
- zgodnie z pkt 67 uchwały nr 5/2016 Komitetu Standardów Rachunkowości z dnia 26 kwietnia 2016 roku w sprawie przyjęcia stanowiska Komitetu w sprawie inwentaryzacji drogą spisu z natury zapasów materiałów, towarów, wyrobów gotowych i półproduktów w przypadku, gdy system informatyczny zapewnia wydruk arkuszy spisowych powinny być zachowane wymagania opisane w punkcie 65, czyli oprócz ujętych danych także jednostkę miary,
- brak chronologii w numerach arkuszy spisu z natury, co wynikało z faktu, iż część arkuszy drukowana była z programu, a arkusz spisu z natury kasy pisany był ręcznie na starych drukach wcześniej ponumerowanych i ujętych w rejestrze druków ścisłego zarachowania,
- zgodnie z § 9 pkt 10 instrukcji osoby dokonujące weryfikacji zamieszczają na protokołach klauzulę „dokonano weryfikacji salda na dzień ... „, na przedstawionych protokołach nie ma takiej adnotacji,
- według instrukcji inwentaryzacyjnej spisy z natury sporządzone przez zespoły spisowe poddawane są kontroli komisji inwentaryzacyjnej, z której sporządzane są protokoły. W przedstawionej dokumentacji brak jakichkolwiek protokołów z kontroli spisu z natury.
- protokoły weryfikacji konta 020 nie zawierały podpisu osoby materialnie odpowiedzialnej;
- licencje oprogramowania dla 6 jednostek oświatowych ujęto w ewidencji Urzędu Gminy,
- protokół weryfikacji nie zawierał nazwy jednostki, której dotyczył,
- saldo konta 221 w całości zinwentaryzowano poprzez weryfikację, saldo zawierało jednak należności od podmiotów prowadzących księgi rachunkowe, które winny być zinwentaryzowane potwierdzeniem salda, naruszono tym samym zapisy art. 26 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym należności od osób prowadzących księgi rachunkowe inwentaryzuje się w drodze uzyskania potwierdzenia salda,
- protokół rozliczeń wyników inwentaryzacji i dochodzeń w sprawie różnic inwentaryzacyjnych dotyczącym wyposażenia urzędu Gminy nie został podpisany przez wszystkie osoby materialnie odpowiedzialne,
- zespoły spisowe złożyły sprawozdania z wykonanych obowiązków,
- zgodnie z instrukcją inwentaryzacyjną arkusze spisu z natury sporządzane są ręcznie przy użyciu kalki w 2 egzemplarzach, jednostka natomiast arkusze sporządzała komputerowo przy użyciu specjalnego programu,
- w dniu 15 stycznia 2019 roku Komisja Inwentaryzacyjna sporządziła sprawozdanie ze swojej działalności zgodnie z § 8 pkt 21 instrukcji. Wzór sprawozdania stanowił załącznik nr 7 do instrukcji, a w związku z niedostępnością załączników nie można sprawdzić zgodności sprawozdania z wzorem;
- sprawozdanie nie było podpisane przez Wójta Gminy Szczerców.

Podsumowując, przedstawiona inwentaryzacja za rok 2018 sporządzona była w sposób diametralnie odmienny od obowiązujących w Gminie zasad. Wynika to z nieaktualnych regulacji, które pozostają w jednostce niezmiennie od roku 1999. Konieczna jest zatem aktualizacja zasad przeprowadzania inwentaryzacji składników majątku Gminy Szczerców, chociażby ze względu na fakt, iż spis z natury odbywa się komputerowo przy użyciu metody skanowania kodów kreskowych, a nie ręcznie na arkuszach spisowych przy użyciu kalki.

X. POMOC FINANSOWA UDZIELANA INNYM JEDNOSTKOM SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

W roku 2018 Gmina Szczerców udzieliła pomocy finansowej dwóm jednostkom samorządu terytorialnego – Gminie Kluki i Gminie Rusiec.

Lp.	Data zawarcia umowy	Treść	Podmiot któremu udzielono pomocy /kwota	Podstawa udzielenia pomocy /zawarcia umowy	Termin przekazania środków wynikający z umowy	Termin przekazania środków wg ewidencji księgowej
1	13.04.2018	Modernizacja drogi gminnej Żar-Kluki	Gmina Kluki	Uchwała Nr XL/415/18 Rady Gminy Szczerców z dnia 27 lutego 2018 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej w formie dotacji Gminie Kluki	termin: 30 dni od podpisania umowy tj. 13.05.2018 r.	26.04.2018 r.
2	19.03.2018	Regulacja stanu prawnego nieruchomości pod drogą położoną w Gminie Rusiec w związku z zachowaniem traktu komunikacyjnego pomiędzy miejscowościami Borowa – Krzyżówki	Gmina Rusiec	Uchwała Nr XL/416/18 Rady Gminy Szczerców z dnia 27 lutego 2018 r. w sprawie udzielenia Gminie Rusiec pomocy finansowej	termin:- data obciążenia rachunku	23.03.2018 r.

Kontrolą objęto pomoc finansową udzieloną przez Gminę w roku 2018.

Na podstawie art. 10 ust. 2 i art.18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, art. 216 ust. 2 pkt 5 i art. 220 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych Rada Gminy Szczerców Uchwałą nr XL/415/18 z dnia 27 lutego 2018 roku udzieliła pomocy finansowej Gminie Kluki na realizację zadania „Modernizacja drogi gminnej Żar - Kluki” w formie dotacji celowej na kwotę 80.000,00 zł.

Umowa została zawarta w dniu 13 kwietnia 2018 roku. Gmina Szczerców zobowiązała się przekazać środki w terminie 30 dni od daty podpisania umowy. Dotację wypłacono 26 kwietnia 2018- wyciąg bankowy nr WB/063/2018/-W, co zaksięgowano Wn224/Ma130z klasyfikacją budżetową dz. 600r. 60095 § 6300. Ewidencji zaangażowania środków (konto 998) dokonano błędnie przy przekazaniu środków zamiast w dniu podpisania umowy. Z § 4 ust. 2 umowy wynikało, że Gmina Kluki pomoc finansową wykorzysta do dnia 15 grudnia 2018 roku, a rozliczenia dokona w terminie 15 dni od daty wykorzystania środków, nie później niż do 30 grudnia 2018 roku. Rozliczenie nastąpiło w formie sprawozdania, które miało zawierać:

- oświadczenie, z którego będzie wynikać że dokumentacja przetargowa jest zgodna z Prawem Zamówień Publicznych, Gmina Kluki posiada decyzję o pozwoleniu na budowę lub ogłoszenie robót

- potwierdzone za zgodność z oryginałem kserokopie protokołów odbioru, faktury i rachunków wraz z potwierdzeniem zapłaty.

Ponadto Gmina Kluki zapewni udział w komisji odbiorowej inwestycji przedstawiciela Gminy Szczerców.

Zgodnie z § 5 umowy niewykorzystanie środki zostaną zwrócone w terminie 15 dni od dnia 15 grudnia 2018 roku.

Gmina Kluki rozliczenia z udzielonej pomocy finansowej dokonała w dniu 9 listopada 2018 roku - wpływ do Urzędu Gminy w Szczercowie nastąpił 21 listopada 2018 roku, zatem w wyznaczonym w umowie terminie. Rozliczenie zawierało wszystkie dokumenty

wymienione w podpisanej przez strony umowie: oświadczenie, kserokopia faktury wraz z potwierdzeniem zapłaty i kserokopia protokołu odbioru wykonanych robót.

Uchwałą nr XL/416/18 Rady Gminy Szczerców z dnia 27 lutego 2018 roku udzielono pomocy finansowej w formie dotacji celowej Gminie Rusiec z przeznaczeniem na sfinansowanie regulacji stanu prawnego nieruchomości pod drogą położoną w Gminie Rusiec w związku z zachowaniem traktu komunikacyjnego pomiędzy miejscowościami Borowa i Krzyżówki w wysokości 50.000,00 zł. Pomocy udzielono na podstawie art. 10 ust. 2 i art.18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, art. 216 ust. 2 pkt 5 i art. 220 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.

W dniu 19 marca 2018 roku strony podpisały umowę, której określono termin realizacji zadania do dnia 30 listopada 2018 roku. Rozliczenie dotacji obejmujące również zwrot niewykorzystanych środków, nastąpi do dnia 15 grudnia 2018 roku. Rozliczenie powinno zawierać potwierdzone za zgodność z oryginałem kserokopie rachunków, dokumentów i dowodów księgowych zatwierdzonych do wypłaty potwierdzających poniesione wydatki. Umowa nie zawierała terminu przekazania dotacji przez Gminę Szczerców. Środki zostały przekazane w dniu 23 marca 2018 roku wyciągiem bankowym nr WB/043/2013/-W, dekretując Wn224/Ma130 z klasyfikacją budżetową dz. 600 r. 60095 § 6300. Ewidencja zaangażowania powyższych środków również nastąpiła w wyciągu bankowym z dnia 23 marca 2018 roku, zamiast w dniu zawarcia umowy- 19 marca 2018 rok. W przedstawionych dokumentach brakuje dokumentu zatwierdzającego do wypłaty wskazaną dotację, na którym winny być pieczętki sprawdzone pod względem merytorycznym i rzeczowym, formalno- rachunkowym i inne adnotacje zgodne z polityką rachunkowości.

W dniu 15 listopada Gmina Rusiec sporządziła rozliczenie dotacji, które wpłynęło do Urzędu Gminy Szczerców dnia 19 listopada 2018 roku. Rozliczenie nie zawierało dokumentów wskazanych w umowie, bowiem zgodnie z § 5 rozliczenie winno zawierać kserokopie rachunków, dokumentów i dowodów księgowych zatwierdzonych do wypłaty. W złożonym sprawozdaniu tylko jeden dokument zawierał kserokopię rewersu faktury, na którym znajdowało się zatwierdzenie do wypłaty przez Kierownika Jednostki. Brakuje również potwierdzeń dokonania wymienionych w sprawozdaniu wydatków (z wyjątkiem dwóch dokumentów gotówkowych). Ponadto rozliczenie zawiera potwierdzenie wykonania operacji polegającej na zapłacie za nieruchomość zgodnie z aktem notarialnym na rzecz osoby fizycznej, brakuje natomiast dokumentu, który najpierw Wójt Gminy Rusiec lub osoba upoważniona zatwierdził daną kwotę do wypłaty.

Zgodnie ze złożonym rozliczeniem/sprawozdaniem wynikało, iż Gmina Rusiec wykorzystywała przekazaną dotację w kwocie 38.813,99 zł, zatem środki w wysokości 11.186,01 zł podlegały zwrotowi na rachunek Gminy Szczerców do dnia 30 listopada 2018 roku. Dnia 15 listopada 2018 roku niewykorzystana kwota dotacji wpłynęła na rachunek Urzędu Gminy w Szczercowie – WB/191/2018/-W, co zaewidencjonowano Wn130/Ma224 z klasyfikacją dz. 600 r. 60095 § 6300, księgując jednocześnie zapisy techniczne na kontach 130 i 224 z kwotami na minus.

XI. ROZLICZENIA BUDŻETU Z SAMORZĄDOWYMI JEDNOSTKAMI ORGANIZACYJNYMI

1. DOTACJE PRZEKAZYWANE NA RZECZ ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH I – WYSOKOŚĆ I RODZAJ - 2018 ROK

W Gminie Szczerców funkcjonuje jeden zakład budżetowy - Zakład Gospodarki Komunalnej Gminy Szczerców. Zakład budżetowy pokrywa koszty swojej działalności z uzyskanych przychodów. Może też być zasilany dotacjami z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, zgodnie z art. 15 ust. 3 ustawy o finansach publicznych. Podstawową formą dotowania działającego zakładu budżetowego jest dotacja przedmiotowa, szacowana według stawek jednostkowych. Dotacje przedmiotowe w art. 219 ustawy o finansach publicznych definiowane są jako środki przeznaczone na dopłaty do określonych rodzajów wyrobów lub usług, kalkulowane według stawek jednostkowych. Środki te stanowią wydatki budżetu i podlegają szczególnym zasadom rozliczania, zgodnie z art. 126 ustawy o finansach publicznych.

Projekt planu finansowego na rok 2018 Zakładu Gospodarki Komunalnej Gminy Szczerców wpłynął do Urzędu Gminy w Szczercowie w dniu 2 października 2017 roku. Oszacowano planowaną sprzedaż m³ wody i odbioru ścieków na podstawie danych z lat ubiegłych. Wysokość dotacji przedmiotowej ustalono w oparciu o obowiązujące stawki dopłat z 3% wzrostem. Uchwałą nr XXXIX/408/17 Rady Gminy Szczerców z dnia 27 grudnia w sprawie uchwalenia budżetu gminy Szczerców na 2018 rok przyznano samorządowemu zakładowi budżetowemu dotację przedmiotową w wysokości 975.000,00 zł – dz. 900 r. 90017 § 2650. Kwota została oszacowana na podstawie zużycia m³ wody/ścieków w roku poprzednim przemnożona przez uchwalone stawki dopłat. Załącznik nr 7 do powyższej uchwały zawierał plan finansowy Zakładu Gospodarki Komunalnej Gminy Szczerców, zgodnie z którym przychody i koszty w roku 2018 planowane były w kwocie 3.003.100,00 zł, a stan środków obrotowych na początek i koniec roku wyniesie 96.283,04 zł.

Zgodnie z art. 24 ust. 6 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 roku o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków Rada Gminy może podjąć uchwałę o dopłacie dla jednej, wybranych lub wszystkich taryfowych grup odbiorców usług. Dopłatę gmina przekazuje przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu. W okresie objętym kontrolą w Gminie Szczerców obowiązywały dwie takie uchwały:

- uchwała nr XXX/335/17 Rady Gminy Szczerców z dnia 27 kwietnia 2017 roku w sprawie dopłat do wybranych taryfowych grup odbiorców usług w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków .
- uchwała nr XLIII/460/18 Rady Gminy Szczerców z dnia 29 maja 2018 roku w sprawie dopłat do wybranych taryfowych grup odbiorców usług w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Szczerców.

Wysokość dopłat ustalono na:

Dla odbiorców 1 m³ wody:

- gospodarstwa domowe- 0,86 zł netto,
- prowadzący działalność gospodarczą – 0,86 zł netto,
- użyteczność publiczna – 0,86 zł netto

Dla dostawców za 1 m³ ścieków:

- gospodarstwa domowe- 3,56 zł netto,
- prowadzący działalność gospodarczą – 3,56 zł netto,
- użyteczność publiczna – 3,56 zł netto,
- ścieki dowożone -3,56 zł netto.

Porównując powyższe dopłaty z taryfą na zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków zatwierdzoną uchwałą nr XXX/334/17 Rady Gminy Szczerców z dnia 27 kwietnia 2017 roku ustalono, iż wysokość dopłat do 1 m³ zużytej wody wynosi 29%, z kolei za odprowadzanie 1 m³ ścieków Gmina Szczerców dopłaca gospodarstwom domowym 61%, podmiotom prowadzącym działalność gospodarczą – 59%, użyteczność publiczna – 58% i do ścieków dowożonych dopłata wynosi 40%.

Zasady rozliczania dotacji uregulowano w Zarządzeniu nr 2/10 Wójta Gminy Szczerców z dnia 11 stycznia 2010 roku w sprawie przekazywania i rozliczania dotacji przyznanych z budżetu Gminy do Samorządowego Zakładu Budżetowego.

Zgodnie z zasadami w zarządzeniu nr 2/10 dotacja przedmiotowa przekazywana jest w transzach w zależności od potrzeb finansowych i planów gospodarczych Zakładu. W § 5 zarządzenia wskazano, że pierwsza transza przekazywana jest do dnia 15 stycznia. Jednak powołując się na to zarządzenie Zakład Gospodarki Komunalnej złożył dnia 19 lutego 2018 roku do Urzędu Gminy informację o ilości sprzedanych m³ wody i odbioru ścieków oraz wynikające dopłaty zgodne z taryfą na zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków za styczeń 2018 roku. Dokument ten stanowił podstawę do przekazania transzy dotacji za miesiąc styczeń 2018 rok. Naruszono zatem wskazany § 5 zarządzenia dotyczący przekazywania dotacji przedmiotowej. Ponadto w § 7 zarządzenia nr 2/10 zapisano, że w ciągu 30 dni od daty otrzymania następnej raty dotacji należy dokonać rozliczenia z Urzędem Gminy z wykorzystania poprzednio otrzymanej transzy. Zakład budżetowy w każdym miesiącu składał dokumenty rozliczające narastająco sprzedaną ilość m³ wody/ścieków od 1 stycznia 2018 roku do ostatniego dnia danego miesiąca. Z powyższego wynika, że wskazane regulacje wymagają aktualizacji, zawierają też nieaktualną podstawę prawną.

Dotację przekazywano w następujących transzach:

- 85.000,00 zł – 23 luty 2018 rok, WB/026/2018/-W,
- 100.000,00 zł – 21 marzec 2018 rok, WB/041/2018/-W,
- 70.000,00 zł – 24 kwietnia 2018 rok, WB/061/2018/-W,
- 90.000,00 zł – 23 maj 2018 rok, WB/079/2018/-W,
- 120.000,00 zł – 21 czerwiec 2018 rok, WB/096/2018/-W,
- 60.000,00 zł – 18 lipiec 2018 rok, WB/115/2018/-W,
- 50.000,00 zł – 20 sierpień 2018 rok, WB/134/2018/-W,
- 60.000,00 zł – 19 wrzesień 2018 rok, WB/155/2018/-W,
- 100.000,00 zł – 18 październik 2018 rok – WB/175/2018/-W,
- 140.000,00 zł – 20 listopad 2018 rok, WB/194/2018/-W,
- 80.000,00 zł – 19 grudnia 2018 rok, WB/212/2018/-W,
- 11.771,70 zł – 28 grudnia 2018 rok, WB/217/2018/-W.

Łącznie przekazano 966.771,70 zł. dotacji dekretnując Wn224/Ma130 z klasyfikacją budżetową. Ostatnia transza w kwocie 11.771,70 zł wynikała z ostatecznego rozliczenia Zakładu Gospodarki Komunalnej ilości sprzedanych m³ wody/ścieków za rok 2018. Stwierdzono błędne przeliczenie sprzedanej wody gospodarstwom domowym,

298.173,60 m³ x 0,86 = 256.429,30 zł, jednostka jednak wyliczyła kwotę mniejszą o 0,04 zł - 256.429,26 zł.

Ustalono, iż dane wykazane przez Zakład Gospodarki Komunalnej Gminy Szczerców w sprawozdaniu Rb 30S z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych za IV kwartał 2018 roku były zgodne z danymi wykazanymi w sprawozdaniu Rb 28S w pozycji: dz. 900 r. 90017 § 2650.

Ponadto ustalono, iż Zarządzeniem nr 75/18 Wójt Gminy Szczerców z dnia 14 czerwca 2018 roku ustalił ceny 1 m³ ścieków dowożonych od mieszkańców, odbiorców użyteczności publicznej i przedsiębiorców gminy Szczerców do Oczyszczalni Ścieków w Szczercowie. Powołał się na upoważnienie wynikające z uchwały nr VIII/80/11 Rady Gminy Szczerców z dnia 30 czerwca 2011 roku w sprawie powierzenia uprawnień Wójtowi Gminy Szczerców do ustalania wysokości cen i opłat za usługi komunalne o charakterze użyteczności publicznej świadczone przez Zakład Budżetowy p.n. Zakład Gospodarki Komunalnej Gminy Szczerców. Z powyższej uchwały wynikało, że na podstawie art. 4 ust. 2 ustawy o gospodarce komunalnej organ stanowiący powierza Wójtowi Gminy uprawnienia do ustalania cen i opłat za usługi komunalne o charakterze użyteczności publicznej świadczone przez Zakład Komunalny. Jednak zgodnie z art. 19 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 roku o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. z 2018r. poz. 1152) wynika, iż Rada gminy uchwała regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków, w tym rozliczeń w oparciu o ceny i stawki opłat ustalone w taryfach, które z kolei zgodnie z art. 20 ustawy określane są przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne. Taryfa określana jest na podstawie niezbędnych przychodów po dokonaniu ich alokacji na poszczególne taryfowe grupy odbiorców usług. Ceny i stawki opłat określone w taryfie są różnicowane dla poszczególnych taryfowych grup odbiorców usług na podstawie udokumentowanych różnic kosztów zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków.

2. WPŁATY ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH GMINY - 2018 ROK

W myśl art. 15 ust. 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. 2017 r. poz. 2077 ze zm.), samorządowe zakłady budżetowe zobowiązane są do wpłaty do budżetu jednostki samorządu terytorialnego nadwyżki środków obrotowych, ustalonej na koniec okresu sprawozdawczego, chyba że organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego postanowi inaczej. Zakład Gospodarki Komunalnej Gminy Szczerców za rok 2018 nie wypracował wskazanej nadwyżki środków.

XII. INNE USTALENIA

Analiza wydatków poniesionych w 2018 roku na wynagrodzenia nauczycieli, w odniesieniu do wysokości średnich wynagrodzeń oraz średniorocznej struktury zatrudnienia dla stopnia zawodowego nauczyciela dyplomowanego.

Stosownie do przepisów art. 30b ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku Karta Nauczyciela (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r., poz. 1189 ze zm.) przeprowadzono kontrolę osiągnięcia w jednostce samorządu terytorialnego wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli, o których mowa w art. 30 ust. 3, z uwzględnieniem art. 30a ust. 3 ustawy Karta Nauczyciela.

Sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego za rok 2018 sporządzono w dniu 1 lutego 2019 roku i

przekazano w dniu 13 lutego 2018 roku do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi (w dniu 5 lutego 2018 roku przekazano wersję elektroniczną).

W roku 2018 wysokości średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3 Karty Nauczyciela, nie osiągnęli nauczyciele dyplomowani, w składnikach wskazanych w art. 30 ust. 1 powyższego aktu prawnego. W związku z powyższym ustalona kwota różnicy między wydatkami w poszczególnych grupach awansu zawodowego poniesionymi na wynagrodzenia nauczycieli w danym roku, a iloczynem średniorocznej liczby etatów tych nauczycieli oraz ich średnich wynagrodzeń zgodnie z treścią art. 30a ust. 3 Karty Nauczyciela, została podzielona pomiędzy tych nauczycieli zatrudnionych i pobierających wynagrodzenie w 2018 roku.

Kontrolą objęto prawidłowość ustalenia w 2018 roku jednorazowego dodatku uzupełniającego dla nauczycieli dyplomowanych zatrudnionych w 2018 roku w Szkole Podstawowej w Chabielicach.

W ramach kontroli sprawdzono, że nieprawidłowo wyliczono osobistą stawkę wynagrodzenia zasadniczego dla jednego z nauczycieli dyplomowanych zatrudnionego w Szkole Podstawowej w Chabielicach. Osobista stawka wynagrodzenia zasadniczego uwzględniała dodatkowy bezzasadny angaż z tytułu wypłaconego dodatkowego wynagrodzenia rocznego za rok 2017 („13”). Nauczyciel któremu błędnie ustalono osobistą stawkę wynagrodzenia w roku 2018 był zatrudniony dopiero od października ale przysługiwała mu „13” z tytułu zatrudnienia w poprzednim roku. Na podstawie przedstawionych dokumentów tj. wydruku wyliczeń osobistych stawek wynagrodzenia zasadniczego wg. art.30a KN w roku 2018, dla nauczycieli zatrudnionych w poszczególnych placówkach oświatowych ustalono, że opisana nieprawidłowość dotyczy w sumie 7 nauczycieli a wartość błędu przekłada się na wypłatę dodatku uzupełniającego w sposób nieistotny.

Rozliczenie dochodów wykonanych z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi z wydatkami wykonanymi na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi (art. 6r ust. 2-2c ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 250 ze zm.)

Budżet 2017 roku

DOCHODY		WYDATKI		Różnica pomiędzy dochodami a wydatkami zrealizowanymi (zł)
Planowane (zł)	Wykonane (zł)	Planowane (zł)	Wykonane (zł)	
488.472,00	515.649,70	1.007.000,00	929.666,97	414.017,27

Wydatki na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w klasyfikacji budżetowej:

Rozdział	Paragraf	Plan po zmianach (zł)	Wykonanie wydatku (zł)

90002	4300	1.007.000,00	929.666,97
RAZEM:		1.007.000,00	929.666,97

Budżet 2018 roku

DOCHODY		WYDATKI		Różnica pomiędzy dochodami a wydatkami zrealizowanymi (zł)
Planowane (zł)	Wykonane (zł)	Planowane (zł)	Wykonane (zł)	
495.000,00	528.233,07	1.057.000,00	937.997,57	409.764,50

Wydatki na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w klasyfikacji budżetowej:

Rozdział	Paragraf	Plan po zmianach (zł)	Wykonanie wydatku (zł)
90002	4300	1.057.000,00	937.997,57
RAZEM:		1.057.000,00	937.997,57

Zgodnie z treścią art. 6r ust. 1 i 1aa ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity Dz. U. z 2017 roku, poz. 1289 ze zmianami) opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi stanowi dochód gminy. Środki z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi nie mogą być wykorzystane na cele niezwiązane z pokrywaniem kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. W ust. 2 wskazanego artykułu wyszczególniono koszty które należy pokryć z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi. W ust. 2c ustawodawca założył możliwość istnienia nadwyżki dochodów nad wydatkami (kosztami) funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami i wskazał koszty, które mogłyby również zostać sfinansowane z przedmiotowej nadwyżki. Z powyższych unormowań wynika zasada bilansowania się finansowania systemu i możliwość wystąpienia dodatniego wyniku na przedmiotowej działalności.

Mając na uwadze powyższe nieuprawnione jest planowanie deficytu w zakresie funkcjonowanie systemu bowiem świadczy to o świadomym niedoszacowaniu ustalonej stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Faktyczny (wykonany) deficyt na działalności w zakresie funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami jest zjawiskiem dopuszczalnym bowiem wynikać może z niedoszacowania stawek opłaty ale także ze skuteczności prowadzonej windykacji.

Na koniec roku 2017 zaległości z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wynosiły w Gminie Szczerców 9.076,80 zł, co stanowiło 1,7 % wykonanych dochodów z tego tytułu. Na koniec 2018 roku zaległości z tytułu opłaty wzrosły do kwoty 14.599,57 zł i stanowiły 2,76% dochodów wykonanych.

W zakresie funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami należy dążyć do zbilansowania jego finansowania. Zakładanie (planowanie) niezachowania równowagi między dochodami a kosztami, które mają zostać nimi pokryte świadczy o zamierzonym działaniu wbrew zasadom wynikającym z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Wykaz akt kontroli stanowi załącznik nr 11 do protokołu kontroli.

XIII. USTALENIA KOŃCOWE. ZAŁĄCZNIKI.

Protokół zawiera 140 ponumerowanych i zaparafowanych stron. Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w książce kontroli pod pozycją 31/2019.

W trakcie kontroli informacji i wyjaśnień udzielały niżej wymienione osoby:

1. Krzysztof Kamieniak – Wójt Gminy Szczerców
2. Dorota Słowińska -Skarbnik Gminy Szczerców,
3. Marek Kowal – Kierownik Referatu Inwestycji i Zamówień Publicznych,
4. Aneta Wolska – Kierownik Referatu Finansowo- Księgowego
5. Ewa Kozubal – Inspektor ds. gospodarki gruntami
6. Ewa Langkamer- Referent ds. Płac, ZUS i Podatku Dochodowego,
7. Artur Jędraszek – Podinspektor do spraw zamówień publicznych,
8. Tomasz Retkiewicz – Inspektor do spraw zamówień publicznych,
9. Agnieszka Cywińska – Specjalista do spraw księgowości podatków,
10. Jarosław Piotrowski – Kierownik Referatu Sportu Rekreacji i Turystyki,
11. Beata Goszcz – Kierownik Referatu Organizacyjnego,
12. Teresa Rosiak – Kierownik Referatu Oświaty,
13. Ilona Wieczorek-Cybułka – Specjalista do spraw księgowości w Referacie Oświaty,
14. Lidia Kuniewska – Specjalista do spraw płac w Referacie Oświaty.

Integralną częścią protokołu są następujące załączniki:

1. *Dane dotyczące wskaźników finansowych.*
2. *Wyjaśnienie Wójta Gminy Szczerców dotyczące mylnego obciążenie rachunku bankowego.*
3. *Protokół kontroli kasy.*
4. *Zestawienie prawidłowości rozliczenia inkasentów, naliczenia i wypłaty prowizji dla inkasentów sołectwa Janówka oraz Lubiec za inkaso III i IV raty za 2018 roku oraz I raty roku 2019 rok.*
5. *Dane podatników podatku od nieruchomości (osoby prawne) objętych kontrolą.*
6. *Dane podatników podatku od nieruchomości (osoby fizyczne) objętych kontrolą.*
7. *Wyjaśnienie Inspektora do spraw gospodarki gruntami w sprawie opłaty planistycznej.*
8. *Wyjaśnienie Skarbnika Gminy Pani Doroty Słowińskiej z dnia 22 maja 2019 roku w sprawie realizacji zadania inwestycyjnego.*
9. *Wyjaśnienie Wójta Gminy w sprawie przetargu na „Budowę przyłączy kanalizacyjnych na terenie Gminy Szczerców – II edycja”.*
10. *Wyjaśnienie Wójta Gminy Szczerców dotyczące omyłki pisarskiej stanowi załącznik nr 9 do protokołu kontroli.*

11. Wykaz akt kontroli stanowi załącznik nr 10 do protokołu kontroli.

Niniejszy protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach i podpisano **w dniu 30 września 2019 roku**. Jeden egzemplarz protokołu wraz z załącznikami pozostawiono w Urzędzie Gminy w Szczercowie.

Kierownika jednostki i Skarbnika poinformowano o przysługującym mu prawie odmowy podpisania protokołu i złożenia w ciągu 3 dni od daty jego otrzymania pisemnych wyjaśnień, co do przyczyn tej odmowy.

Kontrolujący:

Jednostka kontrolowana:

.....
(Sylwia Grochulska)

.....
(Emilia Koźlik)

Kwituję odbiór 1 egzemplarza protokołu kontroli:

.....

(data i podpis kierownika jednostki kontrolowanej)